

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์
ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
PUBLIC WELFARE ADMINISTRATION DEVELOPMENT FOR
SANGHA IN SUPHANBURI PROVINCE

พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์
ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)

ดุขฎฐินิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุขฎฐินิพนธ์ิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Public Welfare Administration Development for
Sangha in Suphanburi Province

Phrakhruviriyasasanakit (Somjat Samaggo)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Buddhism Management)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C.E. 2017

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับคุณูปการ
เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

(พระมหาสมบรูณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบคุณูปการ

(พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.)

ประธานกรรมการ

(รศ.ดร.สุวิญ รักษิต์)

กรรมการ

(ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร)

กรรมการ

(พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร.)

กรรมการ

(ศ.ดร.จ่านงค์ อติวัฒนสิทธิ์)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมคุณูปการ

พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร.

ประธานกรรมการ

ศ.ดร.จ่านงค์ อติวัฒนสิทธิ์

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระครูวิริยศาสนกิจ)

- ชื่อคุณูปนิพนธ์** : การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
- ผู้วิจัย** : พระครูวิริยศาสนิก (สมเจต สมคโค)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การจัดการเชิงพุทธ)
- คณะกรรมการควบคุมคุณูปนิพนธ์**
: พระมหากฤษฎา กิตติโสภโณ, ดร. พธ.บ. (การจัดการเชิงพุทธ)
พธ.ม. (การจัดการเชิงพุทธ), พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ)
ศาสตราจารย์ ดร.จ๋านงค์ อติวัฒนสิทธิ์ พธ.บ. (พระพุทธศาสนา),
M.A. (English), M.A. (Social Sciences), Ph.D. (Socical Sciences)
- วันที่สำเร็จการศึกษา** : ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. เพื่อศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี และ ๓. เพื่อนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยในการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสังฆาธิการ ไวยาวัจกร และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๐ รูป/คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นจัดการสนทนากลุ่มเฉพาะ จำนวน ๑๒ รูป/คน ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๙๗๗ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณ จำนวน ๓๔๕ รูป และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

๑. สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล พบว่า คณะสงฆ์มีนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ทำให้สามารถดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและกฎหมาย ในปัจจุบันได้รับความร่วมมือจากประชาชนอย่างเต็มที่ เพราะเห็นว่าทำเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างแท้จริง ๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ พบว่า พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่นและเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของคนในชุมชนนั้นๆ โดยช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชน เพื่อช่วยเหลือชาวบ้านในชุมชน ๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ พบว่า พระสังฆาธิการเป็นผู้นำที่ดีสามารถชี้แนะให้ชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติของวัดและบริเวณชุมชน และ ๔) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์ พบว่า คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนอย่างเป็นทางการ ซึ่งในปัจจุบันจะมีลักษณะเป็นหน่วยงานเฉพาะกิจ

๒. กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลักการบริหาร PDCA พบว่า ด้าน Plan (วางแผน) คณะสงฆ์มีการจัดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ เพื่อดำเนินการงานด้านนี้โดยเฉพาะ มีการจัดประชุมเพื่อทำแผนงานการดำเนินงาน และการกระจายงานให้กับพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสที่มีความคุ้นเคยกับชาวบ้าน โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานผ่านหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ด้าน Do (ปฏิบัติ) คณะสงฆ์ควรเข้าไปบริหารจัดการกิจการที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเอง ในลักษณะที่ทำเป็นกิจการประจำหรือชั่วคราว เช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้งมูลนิธิ การตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือคราวประสบภัยพิบัติ หรือประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน การร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า เช่น พัฒนาคมนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถ พัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน โดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ด้าน Check (ตรวจสอบ) คณะสงฆ์ควรสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ เพื่อทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณสุขสงเคราะห์ในแต่ละชุมชน และหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่พบ ด้าน Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และชาวบ้านโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทนเพื่อจัดทำแผนงานการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๓. การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานเดียวกันในการปฏิบัติงาน มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรในชุมชนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน มีการประสานงานให้ชาวบ้านช่วยกันดูแลสิ่งปลูกสร้างและอาคาร เสนาสนะ ให้เหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์ มีการตรวจสอบพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน ๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในโดยความเห็นชอบของประชาชนชุมชนรอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการบริการสาธารณสมบัติ ทำการลงพื้นที่สำรวจสาธารณสมบัติในชุมชน จัดบันทึกและทำทะเบียนสาธารณสมบัติในชุมชนแล้วบูรณปฏิสังขรณ์หรือก่อสร้างสาธารณสมบัติให้เป็นไปตามรูปแบบเดิมเพื่อรักษาศิลปะพื้นบ้านเอาไว้ ๔) ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ มีการประชุมวางแผนในการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิธีอย่างเหมาะสม และมีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ

Dissertation Title : Public Welfares Administration Development of Sangha Order in Supanburi Province

Researcher : Phrakruviriyasasanakit (Somjet Samaggo)

Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Management)

Dissertation Supervisory Committee

: Phramaha Krissda Kittisopano, B.A. (Buddhist Mangement), M.A. (Buddhist Mangement), PH.D. (Buddhist Mangement)

: Prof. Dr. Jamnong Adiwattanasit, B.A.(Buddhist Mangement) M.A. (English), M.A. (Social Sciences), Ph.D. (Socical Sciences)

Date of Graduation : March13, 2018

Abstract

Objectives of this research were: 1. To study general context of public welfares management of Sangha Order in Supanburi Province, 2. To study process of public welfares management of Sangha Order in Supanburi Province and 3. To propose the public welfares management development of Sangha Order in Supanburi Province.

Methodology was the mixed methods: The qualitative research collected data from 20 key informants who were administrative monks, laity monastery managers, officers of the Office of Buddhism in Supanburi by interviewing with structured in-depth-interviewing scripts and from 12 participants in focus group discussion and analyzed data by contextual content analysis. The quantitative research collected data by survey method from 345 samples who were monks in Supanburi Province with questionnaires, analyzed data with statistics: frequency, percentile, mean and SD.

Findings were as follows :

1. General context of public welfares management of Sangha Order in Supanburi were in 4 areas: 1) helpful assistance; Sangha Order in Supanburi carried out this function actively conforming with rules and regulations and got full support from the public because it was real benefit for the public, 2) helpful assistance others for public benefits; administrative monks understood and were soul leaders in communities, participating with state and private agencies in helping communities, 3) helpful assistance for public goods and public places; Sanga Order was good leaders and examples in leading villagers to help maintain and take car of monastery property and public goods in communities and 4) helpful assistance for people and animals; Sangha Order did not have official units for helping people in trouble, only units for specific purpose and time.

2. The process of public welfares management of Supanburi Sangha Order in line with PDCA was that, P, planning, Sangha Order officially appointed chairperson, vice-chairperson and committee to carry out this public welfares by regular meeting and assign administrative monks who were familiar with communities to carry out the task through District Training Units, D, do, Sangha Order should establish the public welfares units by itself that could be permanent or temporary, such as foundation or fund for helping the poor or those in crisis or coordination with state and private agency to create lawful career for local people, C, check, Sangha Order should have measurement to check the public welfare activities, to find out any problems in communities and solve the problems, A, act, if problems found, there should be formal meeting among Sangha Order, government agency and villager representatives to formulate plan to solve problems.

3. Public welfares management development of Sangha Order in Supanburi Province in 4 areas: 1) helpful assistance; there should be standardization of plan for helping public, assignment the job for appropriate persons, opening opportunities for public to express their opinions and regularly assessment according to the plan. 2) helpful assistance others for public benefits; there should be abbots meeting to assign policy for helping people, coordination with villagers to look after public goods such public buildings, public facilities and keep them appropriately for community public use, 3) helpful assistance for public goods and public places; there should be internal auditors appointed by communities to check the transparency of the use of public goods, and restore the ancient arts and crafts, 4) helpful assistance for people and animals; there should be plan to help people in line with government policy, guidance in daily life activities according to Buddhism and help those who were in trouble in natural disaster.

กิตติกรรมประกาศ

ดัชนีฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีเพราะอาศัยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการควบคุมดัชนีฉบับนี้ ได้แก่ พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, ดร., ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ ที่เมตตาอนุเคราะห์ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขดัชนีฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณประธานและคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบดัชนีฉบับนี้ คือ รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม, พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร., พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, ดร., รศ.ดร.สุวิญ รักษ์สัตย์, ผศ.ดร.พิเชฐ ทั้งโต, ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร, ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ และผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย คือ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร., พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, ดร., ผศ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร, อาจารย์ ดร.ธิดาฉวี หมั่นมี, อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว ที่มีเมตตาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พระราชวิสุทธิเมธี เจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และพระราชปริยัติเมธี เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย, ขอขอบพระคุณ พระปริยัติวรคุณ, พระรัตนเวที, พระครูศรีประจันตคณารักษ์, ครูศรีปริยัตยานุศาสตร์, พระครูศาสนกิจจาภรณ์, พระครูศาสนกิจจานุยุต, พระครูศรีสุตาคม, พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์, พระครูโสภณคุณาธาร, พระครูธรรมสารรักษา, พระครูสิทธิปัญญากร, พระครูกิตติวิธานวัฒน์, พระปลัดไพรัช ปญญาวุธ, พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม และเจริญพรนางสาวสวาท แซ่ตัน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, นางสาวจันทิรา เคหะนาค นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี, นายอานนท์ รักผล, นายดำรง กลิ่นกลิ่น, นายสมัคร ศรีโมรา, นายอภิวัฒน์ เจริญวัย ที่ให้ความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึก และตลอดจนถึงท่านที่ให้ความร่วมมือให้ความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, พระมงคลกิตติวิบูลย์ รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร, พระปลัดระพิน พุทธิสาร, ดร., พระมหากษัตริย์ กิตติโสภโณ, ดร., พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร. และเจริญพร ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, รศ.ดร.อนุภูมิ โชวเกษม, อ.ดร.ยุทธนา ปราณีต, ดร.ประเสริฐ ธิลาว ที่อนุเคราะห์ร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อให้ข้อมูลในการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากดัชนีฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมถวายเป็น พุทธบูชา ธรรมบูชา สังฆบูชา และน้อมบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแก่ ครูบาอาจารย์ บิดามารดา พี่น้องญาติสนิทมิตรสหาย ที่เป็นกำลังใจสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง ที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิจัยฉบับนี้ให้แก่ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี

พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)

๗ มีนาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ญ
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	ฎ
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ ปัญหาการวิจัย	๕
๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๖
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการการพัฒนา	๑๐
๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ	๑๗
๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์	๔๐
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์	๖๗
๒.๕ ข้อมูลพื้นที่ในการวิจัย	๗๒
๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗๗
๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย	๘๙

สารบัญ (ต่อ)

	เรื่อง	หน้า
บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	
	๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๙๑
	๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๙๒
	๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๙๕
	๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๙๙
	๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๐๐
บทที่ ๔	ผลการวิจัย	
	๔.๑ ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขเคราะห ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๐๒
	๔.๒ ผลการศึกษาระบบการการบริหารจัดการงานสาธารณสุข ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๕๘
	๔.๓ การนำเสนอผลการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุข ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๘๓
	๔.๔ องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of knowledge)	๑๙๙
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	๕.๑ สรุป	๒๐๓
	๕.๒ อภิปรายผล	๒๑๔
	๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๒๒๗
	บรรณานุกรม	๒๒๙
	ภาคผนวก	๒๓๗
	ประวัติผู้วิจัย	๓๒๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๒.๑	สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา	๑๖
๒.๒	สรุปแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ	๒๗
๒.๓	สรุปกระบวนการบริหาร	๓๙
๒.๔	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์	๖๓
๒.๕	สรุปแนวคิดเกี่ยวกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์	๗๒
๒.๖	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร	๘๑
๒.๗	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์	๘๕
๒.๘	สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามกระบวนการทศน์วิถีพุทธ	๘๘
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอำเภอ	๙๔
๔.๑	สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	๑๑๒
๔.๒	สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	๑๒๔
๔.๓	สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT การเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ	๑๓๔
๔.๔	สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	๑๔๔
๔.๕	สรุปผลการสังเกตการณ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๕๓
๔.๖	แสดงผลสรุปจากการสังเกตการณ์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	๑๕๔
๔.๗	แสดงผลสรุปกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี PDCA	๑๖๖

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๔.๘	จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม	๑๖๙
๔.๙	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม	๑๗๑
๔.๑๐	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	๑๗๒
๔.๑๑	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	๑๗๔
๔.๑๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ	๑๗๖
๔.๑๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	๑๗๘

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒.๑	วิญญานพระสงฆ์นักสาธารณสุขสงเคราะห์	๖๒
๒.๒	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๙๐
๔.๑	รูปแบบที่ ๑ การดำเนินงานการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	๑๘๔
๔.๒	รูปแบบที่ ๒ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณสุขประโยชน์	๑๘๖
๔.๓	รูปแบบที่ ๓ การเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ	๑๘๘
๔.๔	รูปแบบที่ ๔ การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	๑๙๐
๔.๕	องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of knowledge)	๑๙๙

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ
คำอธิบายการใช้อักษรย่อและหมายเลขย่อในคัมภีร์พระไตรปิฎก

การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อในคัมภีร์นี้ อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย เรียงตามลำดับ ดังนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.ม. (ไทย) วินัยปิฎก มหาวรรค (ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ปา. (ไทย) สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค (ภาษาไทย)

อง.เอกก. (ไทย) สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย เอกกนิบาต (ภาษาไทย)

ช.อิตติ. (ไทย) สุตตันตปิฎก ชุททกนิกาย อิติวุตตกะ (ภาษาไทย)

การใช้หมายเลขย่อ

การใช้หมายเลขย่อในพระไตรปิฎกจะแจ้ง เล่ม ข้อ หน้า ตามลำดับ ตัวอย่าง เช่น
อง.สตตก. (ไทย) ๒๓/๓๗/๕๗ หมายถึง สุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย สัตตกนิบาต (ภาษาไทย) เล่ม
๒๓ ข้อ ๓๗ หน้า ๕๗.

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่เกิดขึ้นเพื่อเกื้อกูลและเพื่อความทุกข์แก่มหาชนเป็นอันมาก เพื่อเป็นการอนุเคราะห์ต่อชาวโลกเพื่อประโยชน์เพื่อเกื้อกูลเพื่อความทุกข์แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ประกายความคิดที่เกิดขึ้นภายในพระทัยของพระโพธิสัตว์ก่อนที่จะเป็นพระโพธิสัตว์ในอดีตกาลจนถึง เป็นเจ้าชายสิทธัตถะเกิดจากพื้นฐานเดียวคือปรารถนาความทุกข์ที่เกิดขึ้นแก่สรรพสัตว์มีความประสงค์ จะช่วยให้พระองค์หลุดพ้นจากสังสารทุกข์แล้วจะช่วยเหลือคนอื่นให้หลุดพ้นจากสังสารทุกข์ตามไป ความคิดนี้ ดำรงอยู่ในพระทัยผ่านภพชาติมาเป็นอนกจนในที่สุดก็ได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าภารกิจ ของพระองค์ต่อชาวโลกในการประดิษฐานพระพุทธศาสนานั้นสอดคล้องกับอุดมการณ์ข้างต้นดังที่ทรง แสดงการบังเกิดของเอกบุคคละไว้ใน อังคุตตรนิกาย เอกนิบาต ความว่า “เอกบุคคละเมื่อบังเกิดขึ้นใน โลกย่อมบังเกิดขึ้นเพื่อเกื้อกูล เพื่อความทุกข์แก่ชนเป็นอันมาก เพื่ออนุเคราะห์ต่อชาวโลกเพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความทุกข์แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลายเอกบุคคละนั้นคือพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า”^๑ ดังนั้นงานประดิษฐานพระพุทธศาสนาของพระองค์จึงมุ่งตรงไปที่การพัฒนาคุณภาพของพุทธบริษัทให้ สามารถเข้าถึงที่พึ่งของตนด้วยตนเอง พระองค์ได้ตรัสแก่สัทมบดีพรหมที่มาราบทูลอาราธนาตอน หนึ่งว่า “บัดนี้เราเปิดประตูมตะแก่ท่านแล้วผู้ประสงค์จะฟังจงน้อมศรัทธามาเถิด”^๒

จะเห็นได้ว่าสมเด็จพระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ทรงเปี่ยมไปด้วยพระปัญญาธิคุณ พระวิสุทธิคุณ และพระมหากรุณาธิคุณ ทรงประทานพระพุทธพจน์ไว้ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย จงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขของชนเป็นจำนวนมาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์ เกื้อกูล และความทุกข์แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย”^๓

นับได้ว่าเป็นทฤษฎีแนวทางแห่งการสงเคราะห์เวไนยสัตว์โลกที่องค์พระสัมมาสัมพุทธ เจ้าทรงมีความปรารถนาให้หมู่พระสงฆ์สาวกได้ถือเป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการสาธารณ สงเคราะห์แก่ชาวโลก ดังนั้นจึงนับได้ว่าเป็นภาระหน้าที่อันสำคัญยิ่งของพระสงฆ์ต้องให้การสงเคราะห์ ประชาชนให้พ้นจากทุกข์ยากโดยวิธีการที่พระสงฆ์สอนผู้ที่ยังไม่ได้ระดับเล่าเรียนให้ได้ระดับเล่าเรียน ซ้ำยังให้เข้าใจในสิ่งที่ได้เล่าเรียน และบอกทางสวรรค์บอกทางอันพ้นจากทุกข์

^๑ อก.เอกก. (ไทย) ๒๐/๓๐๘/๔๐.

^๒ พระเทพดิลก (ระแบบ วิฑูยาโณ), สืบสานพระพุทธศาสนาสู่สุขสันต์, (กรุงเทพมหานคร : โรง พิมพ์ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๙), หน้า ๔๕-๔๖.

^๓ วิ.ม. (ไทย) ๔/๓๒/๔๑.

วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนเป็นศูนย์กลางที่รวมจิตใจของประชาชนส่วนพระซึ่งเป็นตัวแทนของวัดเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนเป็นศูนย์กลางร่วมแห่งความเชื่อถือการร่วมมือกันเป็นที่ประกอบพิธีกรรมหรือให้บริการด้านนี้ แต่ที่สำคัญที่สุดคือความรู้สึกของประชาชนว่าพระสงฆ์เป็นผู้มีสติปัญญารอบรู้วิชาการต่างๆ ทุกอย่างเหนือกว่าประชาชนทั่วไปสามารถเป็นที่ปรึกษาและนำชาวบ้าน เป็นเครื่องรักษาความเคารพนับถือได้ยั่งยืนมั่นคงยิ่ง ปัจจัย ๓ อย่างที่เชิดชูฐานะของพระสงฆ์ในสังคม คือ ความบริสุทธิ์ ความเสียสละบำเพ็ญประโยชน์ และความเป็นผู้นำทางสติปัญญา ในด้านการให้การศึกษาพระสงฆ์จะทำการอบรม สั่งสอน แนะนำ ผู้อื่นให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยดีซึ่งอาจต้องอาศัย ความรู้ทางโลกและทางธรรมเป็นการสืบทอดประเพณีในสังคมไทย

ภาระหน้าที่สำคัญของพระสงฆ์ที่มีต่อสังคมไทยคือพระสงฆ์ทำหน้าที่สงเคราะห์เป็นหลัก งานสงเคราะห์นี้พระสงฆ์จะทำได้โดยตรงคือการ สงเคราะห์จิตใจเป็นหลัก ส่วนการสงเคราะห์ทางวัตถุโดยอ้อมด้วยการแนะนำชักจูงผู้อื่นให้กระทำ หรือนำสิ่งของมาบริจาคแบ่งปันกันแต่เป็นกิจกรรมชั่วคราวส่วนการสงเคราะห์ทางจิตใจของพระสงฆ์ที่ทำได้ คือ

- ๑) การให้คำแนะนำทางจิตใจเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ
- ๒) การเป็นที่พึ่งให้ความร่มเย็นทางจิตใจด้วยการประพุดิตนเป็นตัวอย่าง ตลอดจนสถานที่ของวัดสงฆ์เป็นองค์ประกอบด้านที่ละเอียดจิตใจ
- ๓) การให้คำแนะนำปรึกษาด้านอื่นๆ เช่น ทางด้านวิชาการ
- ๔) ในสังคมชนบทที่กำลังพัฒนาพระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้เฒ่าในท้องถิ่นจะเป็นผู้ชี้ช่องทางเสนอแนะ ให้ความคิดริเริ่ม ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาแก่ชาวบ้านได้
- ๕) การสงเคราะห์บำรุงขวัญ เป็นบทบาทในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งจำเป็นสำหรับประชาชนทั่วไปเพื่อเป็นสิ่งประโลมจิตใจ

พระสังฆาธิการหรือเจ้าอาวาสนั้นเป็นทั้งผู้ปกครองและบริหารจัดการวัดตามความในมาตรา ๓๖ ทั้งเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาดังความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ว่า “ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งในการดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์และไวยาวัจกรเป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา” “เพราะตำแหน่งเจ้าอาวาสเป็นตำแหน่งผู้นำของคณะสงฆ์ที่ทำหน้าที่ในการปกครองวัดให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงามเนื่องจากเจ้าอาวาสเป็นผู้ใกล้ชิดกับประชาชน เป็นที่เคารพเลื่อมใสศรัทธาของประชาชน และเป็นที่ของประชาชนโดยทั่วไป จะเห็นได้ว่าบทบาทของพระสงฆ์ในตำแหน่งพระสังฆาธิการย่อมจะต้องมีบทบาทความเป็นผู้นำชุมชน เป็นผู้นำชาวบ้าน เป็นผู้นำชาวพุทธ รวมทั้งเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณให้กับชาวพุทธโดยทั่วไป

^๔สถาบันพระสังฆาธิการ, **คู่มือพระสังฆาธิการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (ราชบุรี : สถาบันพระสังฆาธิการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๕), หน้า คำนำ

ดังนั้นวัดและพระสงฆ์เป็นศาสนสถานเป็นหน่วยงานทางพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักของชุมชนทำหน้าที่ในการถ่ายทอดศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ ไปสู่ชุมชนเปรียบประดุจเหมือนตะเกียงให้แสงสว่างอันเป็นประโยชน์แก่ชุมชนเป็นตะเกียงทางจิตวิญญาณของชาวบ้าน พระสังฆาธิการทุกๆ ระดับจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปกครองดูแลพระภิกษุสามเณรให้อยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยและนอกจากนี้พระสังฆาธิการต้องสนับสนุนงานสาธารณสงเคราะห์ให้ชาวบ้านในชุมชน คือ

๑) การเข้าไปบริหารเป็นกิจการที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเองในลักษณะที่ทำเป็นกิจการประจำหรือชั่วคราวเช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชนการตั้งมูลนิธิการตั้งกองทุนเพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือคราวประสบภัยพิบัติการกำหนดเขตอภัยทานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น ซึ่งพระเข้าไปดำเนินการเอง

๒) การเข้าไปสนับสนุนเช่นการพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชนการจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์การช่วยเหลือทางราชการในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติดเป็นต้นอาจเป็นการเกื้อกูลกิจการของภาครัฐหรือของภาคเอกชนในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นต้น ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมส่งเสริมหน่วยงานอื่นที่ทำอยู่ก่อนแล้ว

๓) การเข้าไปแสวงหาการมีส่วนร่วมเป็นการช่วยเกื้อกูลในส่วนของสาธารณสมบัติโดยมุ่งเอาผลเพื่อส่วนรวมที่เป็นสาธารณที่เป็นวัตถุเช่น การสร้างถนนหนทาง การขุดลอกคูคลองการสร้าง฼าปนสถานการสร้างระบบประปา และระบบไฟฟ้าหรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้นซึ่งเน้นที่สาธารณสมบัติส่วนรวมเป็นหลัก

๔) การเข้าไปแบบให้เปล่าเช่นการช่วยผู้ประสบภัยพิบัติไม่ว่าจะเป็นอุทกภัยวาตภัย อัคคีภัยการประสบอุบัติเหตุการประสบภัยธรรมชาติการสงเคราะห์คนชรา คนพิการคนผู้ด้อยโอกาสหรือการสงเคราะห์โดยประการอื่นๆ ทั้งในยามปกติและตามโอกาสที่มาถึงเป็นต้น ซึ่งเป็นความเมตตาเอื้ออาทรต่อผู้อื่น^๕

ในส่วนของการสาธารณสงเคราะห์ ได้แก่ การดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อให้เป็นสาธารณประโยชน์แก่หน่วยงานหรือของบุคคลหรือคณะบุคคล หรือการช่วยเหลือเกื้อกูล หรือการอุดหนุนจนเจือสถานที่ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติหรือประชาชนทั่วไป อธิบายโดยละเอียด คือ การสาธารณสงเคราะห์นั้นเมื่อแยกโดยลักษณะ มี ๔ ประการ ได้แก่

๑) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประจำตำบล กิจการ ห้องสมุดเพื่อประชาชน จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

^๕ พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), การคณะสงฆ์และพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๑ - ๖๒.

๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการ และการนั้นเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ชุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อเป็นแหล่งอุปโภคและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์และอื่นๆ

๓) การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การสร้างถนน ขุดลอกคูคลอง สร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ สร้างการประปา สร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ปลุกต้นไม้และอื่นๆ

๔) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชนในการคอยช่วยเหลือ เช่น จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชนทั้งด้านไฟไหม้และน้ำท่วมพร้อมมอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัย หรือในยามปกติก็ตั้งกองทุนทำอาหารเลี้ยงเด็ก กำฟ้าและเด็กด้อยโอกาส หรือกระบวนการสงเคราะห์ปวงชนผู้ประสบภัยพิบัติจากวินาศภัย อุบัติเหตุ และสาธารณภัยซึ่งได้แก่ภัย คือ ความยากจน ความเจ็บไข้

จากสภาพสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ระบบข้อมูล ข่าวสาร มีเทคโนโลยีทันสมัย ส่งผลให้องค์กรต่างๆ พัฒนาไปอย่างสุดขีดความสามารถ แต่ในความจริงได้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมมากมาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาเงินกู้ยืมนอกระบบ แหล่งเสื่อมโทรม มลภาวะเป็นพิษ น้ำเสีย และปัญหาอาชญากรรม ประเทศไทยได้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลใช้ส่วนมากมุ่งเน้นพัฒนาภาคอุตสาหกรรม เพื่อสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจเร่งรัดพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ แต่การพัฒนาไม่ได้อยู่บนพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมหรือความเป็นไทย เพราะปัญหาที่เป็นพื้นฐานของคนไทยส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ประชาชนชนบทประสบปัญหาเศรษฐกิจที่สำคัญและถือเป็นปัญหาหลัก คือ ปัญหาความแตกแยกขาดความสามัคคี ปัญหาความยากจน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการทำลาย ทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม

จากสภาพปัญหาของสังคมไทยดังกล่าวนี้ จึงส่งผลให้คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญและเป็นผู้มีส่วนต้องรับผิดชอบให้การสงเคราะห์แก่ประชาชน ทั้งด้านจิตใจ และวัตถุตลอดจนในด้านต่างๆ เพราะกระแสสังคมและความต้องการพ้นจากความทุกข์ยากของคนในสังคมไทยในยุคโลกาภิวัตน์นี้ ล้วนแต่มีความต้องการและตั้งความหวังไว้กับคณะสงฆ์ที่จะมาช่วยเหลือ เยียวยาสังคมเป็นอย่างมาก แต่ก็ต้องได้รับกับผิดหวังเสมอมาจนเกิดภาวะเสื่อมศรัทธาไม่เชื่อใจไว้ใจ ต่อสถาบันพระสงฆ์จึงเกิดปัญหาทางสังคมในด้านต่างๆ

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๖๒.

ดังที่กล่าวไว้เบื้องต้น เพราะคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมียึดรูปแบบทำงานด้านสังคมสงเคราะห์แบบเดิมซึ่งมีแต่ตรงกับทฤษฎีเท่านั้นไม่ได้รับการพัฒนารูปแบบการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์ประชาชนในทุกๆ ด้านให้ทันยุคทันสมัยและมีความชัดเจนเป็นรูปธรรมที่จับต้องและมีประสิทธิภาพจนประชาชนเชื่อถือได้จนบางครั้งถูกถามจากสังคมว่าพระสงฆ์เอาแต่สุขสบายเอาเปรียบสังคมไม่เสียเวลทอดทิ้งประชาชนผู้ทุกข์ยากบางที่เป็นผู้สร้างปัญหาทางสังคมเสียเอง สร้างความเสื่อมเสียต่อวงการคณะสงฆ์ไทยมาก หากคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังคงประมาทไม่เห็นความสำคัญปล่อยปละละเลยไม่สนใจปัญหาทางสังคมสงเคราะห์ให้เป็นอย่างนี้ ย่อมส่งผลกระทบต่อคณะสงฆ์ในเชิงลบอย่างใหญ่หลวงจนยากที่จะแก้ไขได้ในอนาคตภายภาคหน้าอย่างแน่นอน

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี และปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งจะได้้นำผลการวิจัยมาพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี สืบต่อไป

๑.๒ ปัญหาการวิจัย

๑.๒.๑ สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นอย่างไร

๑.๒.๒ กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีอะไรบ้าง

๑.๒.๓ การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ควรเป็นอย่างไร

๑.๓ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๓.๑ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓.๒ เพื่อศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓.๓ เพื่อนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน^๗ คือ

- ๑) ด้านบำรุงกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล
- ๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์
- ๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ
- ๔) ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้ คือ

๑) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตัวแปรที่ศึกษา คือ

๑. ศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ การวิเคราะห์ SWOT คือ จุดแข็ง, จุดอ่อน, โอกาส, อุปสรรค และสังเกตการณ์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ๔ วัด ในจังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ตามวงจรเดมมิ่ง PDCA คือ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติตามแผน), Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน), Act. (ปรับปรุงแก้ไข)

๓. เพื่อนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ นำเสนอรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ รูปแบบ

๒) เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปรของการวิจัยไว้ ๒ ประเภทดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษานักธรรม และระดับการศึกษาเปรียญธรรม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านบำรุงกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒) ด้านการ

^๗พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณโณ), การคณะสงฆ์และพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๑-๖๒.

ช่วยเหลือกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ๓) ด้านการเก็บกู้ซากสัตว์ที่อันเป็นสาธารณสมบัติ และ ๔) ด้านการเก็บกู้ประชาชนหรือสรรพสัตว์

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้จำแนกไว้ ดังนี้

๑) เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่

๑.๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) คือ พระสังฆาธิการ ไวยาวัจกร และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๐ รูป/คน ได้แก่ กลุ่มพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะ ๑๐ รูป กลุ่มพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ๔ รูป กลุ่มข้าราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ๒ คน

๑.๒) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) คือ พระสังฆาธิการ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๒ รูป/คน

๒) เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณ จำนวน ๒,๕๓๕^๙ รูป ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ จำนวน ๓๔๕ รูป

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่วิจัย คือ วัดในจังหวัดสุพรรณบุรี และสังฆการณ จำนวน ๔ วัด คือ

๑) วัดจำปา อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี^๙ เนื่องจากเป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

๒) วัดบ่อกรุ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี^{๑๐} เนื่องจากมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง

๓) วัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี^{๑๑} เนื่องจากมีการให้ใช้พื้นที่ในการก่อสร้างโรงพยาบาล

^๙สำนักงานคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี, บัญชีสำรวจพระภิกษุ สามเณร และศิษย์วัด ประจำปี, (สุพรรณบุรี : สำนักงานคณะสงฆ์อำเภอมืองสุพรรณบุรี, ๒๕๖๐).

^{๑๐}วัดจำปา อำเภอกู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี, มีความโดดเด่นด้านบำรุงกิจการเพื่อช่วยเหลือกิจการ, เพราะมีการดำเนินการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.).

^{๑๑}วัดบ่อกรุ อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี, มีความโดดเด่นด้านการช่วยเหลือกิจการกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์, เพราะมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง.

^{๑๒}วัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี, มีความโดดเด่นด้านการเก็บกู้ซากสัตว์ที่อันเป็นสาธารณสมบัติ, เพราะสร้างโรงพยาบาลบางปลาม้า.

๔) วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี^{๑๒} เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมงานทิ้งกระจาดเป็นประจำทุกปี

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ศึกษารวบรวมข้อมูลในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จนถึงเดือน มีนาคม ๒๕๖๑ รวม ๑๖ เดือน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้เพื่อการวิจัย ดังนี้

การพัฒนาการบริหารจัดการ หมายถึง การพัฒนาการดำเนินกิจการต่างๆ เพื่อให้เป็นสาธารณประโยชน์ มี ๔ ด้าน ได้แก่ การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ และการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการบริหารจัดการให้มีความเจริญก้าวหน้าโดยพระสงฆ์

การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือ สาธารณชนที่ประสบกับปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาภัยพิบัติ ปัญหาความยากจน ปัญหาสุขภาพอนามัยและผู้มีรายได้น้อยของคณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกเป็น ๔ ด้าน

การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล คือ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ ได้แก่ หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล

การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ คือ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการ และการนั้นเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวคลั่ง

การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ คือ การดำเนินการช่วยเหลือสังคมด้วยการสร้างโรงพยาบาล

การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ คือ การช่วยเหลือประชาชนในการคอยช่วยเหลือ ได้แก่ การจัดงานทิ้งกระจาด

PDCA หรือที่เรียกว่าวงจรเดมมิง คือ วงจรการควบคุมคุณภาพ ในงานวิจัยเล่มนี้ใช้ในการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่

Plan (วางแผน) คือ การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ

Do (ปฏิบัติตามแผน) คือ การดำเนินการตามแผน

^{๑๒}วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, มีความโดดเด่นด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์, เพราะประเพณีงานทิ้งกระจาด.

Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน) คือ การประเมินแผน
Act. (ปรับปรุงแก้ไข) คือ การนำผลการประเมินมาพัฒนาแผน

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๖.๑ ทำให้ทราบสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของ
คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๖.๒ ทำให้ทราบกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๖.๓ ทำให้ทราบการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๖.๔ ผลการวิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานทำให้เกิดประสิทธิผลใน
การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ยิ่งขึ้นและเกิด
ประโยชน์แก่ประชาชน

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดโดยมีหลักสำคัญ ดังนี้

- ๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการการพัฒนา
- ๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- ๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์
- ๒.๔ แนวคิด เกี่ยวกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์
- ๒.๕ ข้อมูลพื้นที่ในการวิจัย
- ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาโดยมีหลักสำคัญที่จะได้นำเสนอ ดังนี้

๒.๑.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา

การพัฒนา คือ การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ของสังคม แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา รูปแบบที่ช่วยสร้างความเป็นธรรมด้วย วิธีการที่มีลักษณะสำคัญ ที่หน่วยงานของรัฐรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำไปใช้ในการบริหารราชการ จากความหมายทั้งหมดนี้สามารถสรุปได้ว่า

ความหมายของการพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นสิ่งจำเป็นต้องเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความต้องการของมนุษย์ที่อยากเห็นสิ่งดีๆ เกิดขึ้นในสังคมของตนเอง การเปลี่ยนแปลงของสังคมไปในทางที่ดีขึ้นที่เราเรียกกันว่า “การพัฒนา” (Development) หรืออาจให้คำจำกัดความของการพัฒนาได้ว่า คือ กระบวนการเพื่อเพิ่มความสามารถของคนส่วนใหญ่ที่จะปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนโดยต่อเนื่องภายใต้คำจำกัดความดังกล่าว เนื้อหาสาระสำคัญของการพัฒนาจึงอยู่ที่ความสามารถของคนส่วนใหญ่ส่วนกลไกหรือกระบวนการนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำมาใช้ในการดำเนินงาน นอกจากนั้น การดำเนินงานควรจะต้องให้ผลได้อย่างต่อเนื่องอีกด้วย กระบวนการพัฒนา

จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นกระบวนการระยะยาว และจากการค้นคว้าเอกสาร ได้มีผู้ให้ความหมายการพัฒนาไว้หลายท่าน ดังนี้^๑

การพัฒนาหมายถึง การกระทำที่ดีขึ้น คือ เปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่า^๒ เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม ซึ่งได้แก่ คน กลุ่มคน การจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคม ด้วยการจัดสรรทรัพยากรของสังคมอย่างยุติธรรมและมีประสิทธิภาพคนในชุมชนและสังคม โดยส่วนร่วมได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมเพื่อปรับปรุงความรู้ความสามารถของตนเองได้ร่วมกับเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของตน ของชุมชน และสังคมให้ดีขึ้น^๓ การพัฒนาที่น่าจะส่งผลต่อคนส่วนใหญ่ใน ๓ ลักษณะด้วยกัน^๔

๑) การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้า ซึ่งถ้าเป็นเรื่องเศรษฐกิจก็เรียกว่า ความเจริญทางเศรษฐกิจ ถ้าเป็นด้านสังคมก็เป็นเรื่องของความมีเหตุผล ตลอดจนระบบและกลไกซึ่งเอื้ออำนวยให้สามารถใช้เหตุผลเป็นหลักในการตัดสินใจ และลดความขัดแย้งโดยสันติวิธี เรื่องความก้าวหน้านี้ได้กลายเป็นเรื่องที่ได้รับการเอาใจใส่กันมาก และมีคนส่วนหนึ่งเห็นว่า การพัฒนานั้น หมายถึง เรื่องของความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างเดียว ซึ่งตามทัศนะของการพัฒนาโดยทั่วไปนั้น ควรหมายถึง เรื่องความก้าวหน้าทางสังคมด้วย ไม่เฉพาะแต่ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจเท่านั้น

๒) การพัฒนา หมายถึง ความมั่นคง ถ้าในทางเศรษฐกิจเราต้องการให้ระบบเศรษฐกิจเป็นระบบที่มั่นคงมีเสถียรภาพ ไม่มีปัญหาเงินเฟ้อ เงินฝืด ในทางสังคมก็เช่นกัน เราต้องการเพิ่มความมั่นคงทางสังคม เป็นสังคมที่สงบสุข สังคมที่สามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้โดยปราศจากความรุนแรง ความมั่นคงจึงเป็นเรื่องใหญ่และในการพัฒนาที่ต้องคิดถึงเรื่องนี้ด้วย

๓) การพัฒนา หมายถึง ความก้าวหน้าและความมั่นคง การพัฒนา ยังควรหมายถึง ความเป็นธรรมอีกด้วย โดยเฉพาะความเป็นธรรมลักษณะที่ว่าประชาชนทุกคนที่เป็นสมาชิกของสังคมได้เข้าไปมีส่วนร่วม และได้รับผลตอบแทนจากการที่มีส่วนในการพัฒนาตามควร ดังนั้นการพัฒนาที่เราต้องการจึงควรเป็นการพัฒนาในรูปแบบที่ช่วยสร้างความเป็นธรรมด้วย จากความหมายทั้งหมดนี้ สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนา คือ การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าจนเกิดการเปลี่ยนแปลงไป

^๑จิตยา วุฒิเมธี, สังคมวิทยา, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๗), หน้า ๓๕๔.

^๒ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท, (กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๔๖), หน้า ๒.

^๓สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, สังคมไทย : แนวทางวิจัยและพัฒนา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๘), หน้า ๑๗๙.

^๔ไมลิต ปันเปี่ยมรัชฎ์, การพัฒนาประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔), หน้า ๒๕.

ในทางที่ดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์ของสังคมจากระดับหนึ่งไปสู่อีกระดับหนึ่งที่มีคุณค่าเพิ่มขึ้น และต้องการมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

สรุปได้ว่า การพัฒนาเป็นแนวทาง หรือวิธีการที่มีลักษณะสำคัญ ที่หน่วยงานของรัฐ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำไปใช้ในการบริหารราชการ เพื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทางหรือวัตถุประสงค์ตามที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้แล้ว การพัฒนามีความสำคัญไม่เพียงเป็นแนวทางหรือวิธีการหนึ่งดังกล่าวนั้น แต่ยังมีมีความสำคัญในลักษณะที่มีส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการอีกด้วย ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าของประเทศและเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนในเวลาเดียวกัน การพัฒนายังคำนึงถึง สภาพแวดล้อม เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนการเมืองการปกครอง และการบริหาร ทั้งภายในและภายนอกประเทศด้วย

๒.๑.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนา ดังนี้

๑. ทฤษฎีของบรูคฟิลด์ (Brookfield)

การพัฒนาเน้นด้านเศรษฐกิจว่า หมายถึง ความก้าวหน้าที่ยังจัดสวัสดิการเป็นต้นว่าการลดในความลำบากยากจนและลดการว่างงาน การลดความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจ คำว่า พัฒนาในความหมายของกลุ่มมาร์กซีส (Marxist) ซึ่งเน้นด้านเศรษฐกิจ มองในแง่ที่ว่า การพัฒนาของประเทศทุนนิยมอุตสาหกรรมยุโรปตะวันตก ในความเป็นจริงต้องอาศัยประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศโลกที่สามซึ่งในแง่นี้ประเทศโลกที่สามไม่เป็นประเทศอุตสาหกรรมจะกลายเป็นประเทศบริวารที่ต้องพึ่งพาประเทศที่จะเจริญก้าวหน้า ทำให้เศรษฐกิจของประเทศโลกที่สามถูกรอบงำ

๒. ทฤษฎีของคินเดิลเบอร์เกอร์ (Kindleberger)

กล่าวถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจว่า เป็นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ใช้ค่านิยมของแต่ละสังคมเป็นตัวกำหนดแนวทางการพัฒนาว่าจะไปในทิศทางใด ตัวอย่างเช่น คนไทยบางส่วนมีความเชื่อหรือมีค่านิยมว่าเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่แสดงถึงความเจริญหรือแสดงว่าประเทศไทยเป็นประเทศพัฒนา ดังนั้นจึงพยายามที่จะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ภายในประเทศให้มาก เป็นต้น

๓. ทฤษฎีของฮูจเว็ทท์ (Hoogvelt)

การพัฒนาเป็นกระบวนการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภายใต้การแบ่งโลกออกเป็นโลกที่พัฒนาและไม่ทันพัฒนาซึ่งฮูจเว็ทท์ อธิบายว่า การพัฒนามีอยู่ ๒ ฐานะ ได้แก่

๑) การพัฒนาในฐานะที่เป็นกระบวนการ ในความหมายนี้หมายถึงกระบวนการวิวัฒนาการของความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์รวมทั้งขององค์กรทางวัฒนธรรมด้วย การพัฒนาในฐานะนี้เกี่ยวกับทฤษฎีวิวัฒนาการทั้งแนวเก่า แนวใหม่ ความแตกต่างทางสังคม การผสมผสานและการปรับตัวด้วยการทำให้ดีขึ้น ตลอดจนขั้นตอนของวิวัฒนาการทางสังคม

๒) การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ ในฐานะนี้เป็นการมองการพัฒนาว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตของสังคมด้วยการติดต่อสัมพันธ์กับสังคมต่างๆ อุจิวเิลท์ ได้อธิบายถึงการพัฒนาของสังคมที่ค่อยพัฒนาด้วยการติดต่อสัมพันธ์การค้า ระบบพาณิชย์ ระบบอาณานิคม อาณานิคมยุคใหม่ การแปลงสภาพโครงสร้างของสังคมดั้งเดิมด้วยการเป็นสมัยใหม่ ภายใต้อิทธิพลอาณานิคม การแพร่กระจายทัศนคติ ค่านิยม สถาบันต่างๆ ภายใต้อิทธิพลอาณานิคม และการขาดตอนของกระบวนการวิวัฒนาการ

นำไปประยุกต์ใช้เพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์กร การช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้โครงการพัฒนาองค์กรบรรลุเป้าหมาย นอกจากจะต้องพยายามหลีกเลี่ยงหรือขจัดปัญหาที่เกิดขึ้นให้หมดไปแล้ว ยังจะต้องคำนึงถึงมาตรการที่จะช่วยผลักดันโครงการให้ประสบความสำเร็จ มาตรการสำคัญซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาองค์กรควรใช้เป็นแนวทางประกอบการดำเนินงาน^๕ ได้แก่

๑) การได้รับความสนับสนุนจากฝ่ายบริหารในระดับสูง การพัฒนาองค์กรจะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จได้ ถ้าผู้บริหารระดับสูงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาองค์กรอย่างแท้จริง รวมทั้งมีความรู้ทางด้านพฤติกรรมศาสตร์เป็นอย่างดี ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารในเรื่องเป้าหมายที่แท้จริงของการพัฒนาองค์กร ซึ่งมุ่งประโยชน์และความเจริญก้าวหน้าขององค์กรโดยส่วนรวมก็จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารระดับสูงสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาองค์กรต่อไป

๒) การได้รับความร่วมมือร่วมใจและสนับสนุนจากสมาชิกในองค์กรทุกระดับและทุกฝ่าย ความร่วมมือร่วมใจจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกในองค์กรได้รับการอบรมชี้แจงให้มีความรู้ความเข้าใจในแนวคิดของการพัฒนาองค์กร มีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการนำแนวความคิดการพัฒนาองค์กรมาประยุกต์ใช้ ตลอดจนสามารถตระหนักถึงความสำคัญของตน ในฐานะที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งขององค์กรที่มีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการพัฒนาองค์กร

๓) ก่อนเริ่มโครงการพัฒนาองค์กรควรจัดให้มีประชุมสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาองค์กรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่สมาชิกในองค์กร ทั้งนี้เป็นระดับ

^๕ สุรนันทน์ เลขาหมื่นท์, การพัฒนาองค์กร, (กรุงเทพมหานคร : ซีวีแอลการพิมพ์, ๒๕๕๓), หน้า ๒๒๓.

ผู้บริหารและระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ ถ้าทุกฝ่ายต่างมีความรู้และความเข้าใจตรงกัน ความรู้สึกในเชิงต่อต้านก็จะลดน้อยลง หากเป็นไปได้ควรจะมีการชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง ทั้งก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินการ และหลังการเปลี่ยนแปลงแล้ว เพื่อให้สมาชิกให้ความร่วมมือ และสนับสนุนทุกขั้นตอน

๔) ก่อนการวางแผนและลงมือปฏิบัติควรจะต้องมีการตรวจวินิจฉัยปัญหาขององค์กร อย่างเป็นระบบ เพื่อค้นหาสาเหตุและผลกระทบอันเกิดปัญหาเหล่านั้น

๕) เมื่อมีการตัดสินใจดำเนินการพัฒนาองค์กรแล้วผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริง กล่าวคือจะต้องมีความเข้าใจในการพิจารณาเลือกใช้เทคนิคการพัฒนาองค์กรได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะดำเนินการตามขั้นตอนของการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖) เมื่อโครงการดำเนินไปได้ระยะหนึ่ง ควรได้มีการติดตามและประเมินผลเพื่อจะได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามขั้นตอนของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำเนินการแก้ไขได้ทันท่วงทีการพัฒนาองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจนสามารถสรุปได้ ๘ ประการ^๖ ดังต่อไปนี้

๑) การพัฒนาองค์กรเปลี่ยนแปลงจากการเป็นสาขาจำกัดอยู่เฉพาะองค์กรทางธุรกิจ และอุตสาหกรรม ไปเป็นสาขาเปิดกว้างกับองค์กร หมายความว่า แต่ก่อนการพัฒนาองค์กรเป็นแนวคิดและวิธีการที่ใช้กับองค์กรธุรกิจและอุตสาหกรรม

๒) การพัฒนาองค์กรเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนารูปแบบของการบริหารที่เห็นว่าดีที่สุดจากแม่แบบรุ่นบุกเบิก

๓) การพัฒนาองค์กรเปลี่ยนแปลงจากการยึดค่านิยมประชาธิปไตย ไปยึดค่านิยมที่สามารถปฏิบัติได้จริงในแต่ละองค์กร

๔) การพัฒนาองค์กรเปลี่ยนแปลงจากการเป็นสาขาซึ่งอาศัยการฝึกอบรมในห้องปฏิบัติการ การสำรวจข้อมูลและการป้อนข้อมูลย้อนกลับ และการใช้แม่แบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นหลักไปเป็นสาขาที่อาศัยเทคนิคในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมซึ่งมีลักษณะที่กว้างขวางมากกว่า

๕) ที่ปรึกษาในการพัฒนาองค์กรเปลี่ยนบทบาทของตัวเองไปสู่ฐานะผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาองค์กร ซึ่งสามารถปฏิบัติงานได้จริงมากขึ้น

๖) การพัฒนาองค์กรเปลี่ยนแนวคิดเดิมจากการให้ผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงมาเป็นผู้บริหารเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากมีอำนาจในการตัดสินใจและ

^๖Warren W. Burke, *Organization Development in Transition*, (Reading Mass : AddisonwesleyPublishing Co. 1976), p. 22.

มีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงโดยตรง ผิดกับที่ปรึกษาซึ่งไม่มีอำนาจ จึงมีโอกาสก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้น้อยกว่าผู้บริหาร

๗) การพัฒนาองค์การเปลี่ยนแปลงบทบาทของที่ปรึกษาจากเฉพาะที่ทำงานกับผู้บริหาร มาทำงานร่วมกันกับทั้งผู้บริหารและสมาชิกทุกระดับในองค์การ

๘) การพัฒนาองค์การเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของตัวเองจากเดิมที่ดูเหมือนจะเป็นเพียงชื่อที่ชวนให้เข้ารับการฝึกอบรมมาเป็นหน้าที่ซึ่งมีอำนาจและเป็นทางการมากขึ้น ซึ่งหมายความว่า การพัฒนาองค์การสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีต่อองค์การได้จริงๆ และการพัฒนาองค์การมีหลักการและตัวความรู้เป็นของตัวเองมากขึ้น

การบริหาร หมายถึง กระบวนการประสานกิจกรรมหรืองานต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การดำเนินงานของคนอื่น^๗ การบริหาร (Administration) หมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือแรงร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน^๘ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการอำนวยการ และด้านควบคุม

สรุปได้ว่า ผู้บริหารองค์การพยายามแสวงหาแนวคิดเทคนิคที่จะช่วยฟื้นฟูองค์การ ปรับปรุงพัฒนาองค์การ สร้างสมรรถนะให้องค์การในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง แนวคิด การพัฒนาองค์การได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้เพื่อมุ่งการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมขององค์การในส่วนที่เกี่ยวกับคน และการเปลี่ยนแปลงองค์การในส่วนที่เกี่ยวกับงาน การที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้โครงการพัฒนาองค์การบรรลุเป้าหมาย มาตรการสำคัญซึ่งผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาองค์การควรใช้เป็นแนวทางประกอบการดำเนินงานได้แก่ การได้รับความสนับสนุนจากฝ่ายบริหารในระดับสูง การได้รับความร่วมมือร่วมใจและสนับสนุนจากสมาชิกในองค์การทุกระดับและทุกฝ่าย ดังตารางต่อไปนี้

^๗Robbins Stephen, **Management**, (New Jersey : Prentice Hall International, 2002), p. 6.

^๘Herbert Simon, **Administration Behavior**, (New York : The macmillan Company, 1947), p. 3.

ตารางที่ ๒.๑ สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ทิตยา สุวรรณชฎ, (๒๕๔๙, หน้า ๑๘๗-๑๘๙)	การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่ต้องการและได้กำหนดทิศทางและมุ่งที่จะควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงด้วย
วิทยากร เชียงกูล, (๒๕๔๗, หน้า ๑๗-๑๘)	การพัฒนา หมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรมและจิตใจและความสงบสันติ
ส.ศิริรักษ์, (๒๕๔๙, หน้า ๙-๑๕)	การพัฒนามีอยู่ ๓ ฐานะ ๑) การพัฒนาในฐานะที่เป็นกระบวนการ ๒) การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิสัมพันธ์ ๓) การพัฒนาในฐานะที่เป็นการปฏิบัติการ
สุนันทา เลานันท์, (๒๕๕๓, หน้า ๒๒๓)	แนวคิดการพัฒนาการจัดการ เป็นการได้รับความสนับสนุนจากฝ่ายบริหาร การได้รับความร่วมมือร่วมใจ และควรจัดให้มีการสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ เป็นต้น
Warren W. Burke, (1976, p.22)	การพัฒนาองค์การมีการเปลี่ยนแปลงได้จากการเป็นสาขาจำกัดอยู่เฉพาะองค์การจากการพัฒนาการบริหารจัดการ และจากการยึดค่านิยมประชาธิปไตย เป็นต้น
Robbins Stephen, (2002, p. 6)	การบริหาร หมายถึง กระบวนการประสานกิจกรรมหรืองานต่างๆ เข้าด้วยกันทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การดำเนินงานของคนอื่น
Herbert Simon, (1947, p. 3)	การบริหาร (Administration) หมายถึง กิจกรรมของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือแรงร่วมใจกันปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน
ศิริวรรณ เสรีรัตน์, (๒๕๕๑, หน้า ๕)	หน้าที่ของผู้บริหารงาน ๕ ประการ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านควบคุม

๒.๒ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารเป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่างๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ดังนี้

๒.๒.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความหมายของการบริหารจัดการของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

การบริหาร หมายถึง การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น เมื่อว่าตามคำนิยามนี้ การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรม สองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสังฆรัตนะขึ้น เมื่อมีพระสังฆรัตนะเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์^๙ การปกครอง การดูแลรักษาหมู่คณะ และการดำเนินงานหรือการจัดการกิจกรรมต่างๆ ของหมู่คณะหรือองค์การต่างๆ ได้ผลสำเร็จคล่องตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นๆ ด้วยดีมีประสิทธิภาพ^{๑๐} การบริหารจัดการ ที่เป็นคู่มือในการบริหารจัดการภายใต้ความซับซ้อนของระบบข้อมูลข่าวสาร ได้ชี้ประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จไว้ ๗ ด้าน ได้แก่ (๑) การใช้เทคนิควิธีที่มีขอบเขตครอบคลุมวัตถุประสงค์ มีกลยุทธ์และมีคุณภาพ (๒) การบริหารจัดการในลักษณะเป็นกระบวนการแก้ปัญหา (๓) การมีคณะผู้บริหารที่มีศักยภาพในการตัดสินใจสูง (๔) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกคน (๕) การนำผลจากการตัดสินใจมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว (๖) การมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสมและ (๗) การบริหารจัดการให้ความเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ ซึ่งศักยภาพทางการบริหารจัดการซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน ได้แก่

๑) ศักยภาพของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการ และศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้บริหาร โดยที่ศักยภาพของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการประเมินได้จากความเข้มแข็งของ ๘ องค์ประกอบทางการบริหาร ซึ่งได้แก่ (๑) การวางแผน (๒) การฝึกอบรม (๓) การบริหารงานบุคคล (๔) การนิเทศงาน (๕) ความพร้อมของชุมชน (๖) การบริหารวัสดุครุภัณฑ์ (๗) การบริหารระบบสารสนเทศ (๘) การเตรียมความพร้อมของชุมชน

^๙ พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), *พุทธวิธีบริหาร*, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙), หน้า ๓.

^{๑๐} พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงฺคโล), *การบริหารวัด*, (นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๔๘), หน้า ๒๖.

๒) ศักยภาพของผู้บริหาร ประเมินได้จากความสามารถของผู้บริหารใน ๖ ด้าน ซึ่งได้แก่ (๑) ความสามารถในการจัดหาและระดมทรัพยากรเข้าสู่การบริหารจัดการ (๒) ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกให้อยู่ในกรอบ (๓) ความสามารถในการจัดสรร และแบ่งปันทรัพยากร (๔) ความสามารถในการบริหารจัดการขวัญและกำลังใจ (๕) ความสามารถในการบริหารจัดการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน และ (๖) ความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาที่เบ็ดเสร็จครบวงจร^{๑๑} การเสริมพลัง/อำนาจในการตัดสินใจ (Empowerment) การรี้อปรับระบบ (Reengineering) การบริหารงานเชิงคุณภาพเบ็ดเสร็จ/โดยรวม (Total Quality Management) และการปรับลดขนาดองค์กร (Downsizing) โดยผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่การจัดองค์กร (Organizing) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) การวางแผน (Planning) และการควบคุม (Controlling)^{๑๒}

กระบวนการอย่างหนึ่งที่มีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกระทำการกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด การบริหารเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในส่วนต่างๆ ของระบบสังคม เช่น มีการบริหารในกิจกรรมการเกษตร การสาธารณสุข การศึกษา การทหาร การพาณิชย์ การยุติภาพ การอุตสาหกรรม ฯลฯ นอกจากนี้การบริหารก็เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งด้วย ซึ่งหมายความว่ามีขั้นตอนต่างๆ ในการบริหารเรียกว่า “กระบวนการบริหาร” อันที่จริงกระบวนการบริหารเป็นแนวความคิดที่ได้มีการพัฒนาตั้งแต่อดีตซึ่งรู้จักกันในอักษรย่อว่า “POSDCORB” อักษรย่อดังกล่าวสามารถขยายความได้ ดังนี้ (๑) การวางแผน (Planning) (๒) การจัดการองค์กร (Organizing) (๓) การจัดการบุคคล (Staffing) (๔) การอำนวยการ (Directing) (๕) การประสานงาน (Coordinating) (๖) การรายงานผล (Reporting) และ (๗) การงบประมาณ (Budgeting) ในปัจจุบันเนื่องจากการพัฒนาความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์กระบวนการบริหาร จึงได้เปลี่ยนจาก “POSDCORB” มาเป็น “POLE” ซึ่งก็คือ (๑) การวางแผน (Planning) (๒) การจัดการองค์กร (Organizing) (๓) การเป็นผู้นำ (Leading) และ (๔) การประเมินผล (Evaluating) และยังมีความหมายของการบริหารและกระบวนการของการบริหาร การบริหารเป็นคำกลางๆ ซึ่งอาจใช้กับการบริหารทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน การบริหารภาครัฐนิยมเรียกว่า “การบริหารรัฐกิจ” ส่วนการบริหารภาคเอกชน เรียกว่า “การบริหารธุรกิจ” ดังนั้น การบริหารรัฐกิจก็คือ การบริหารภาครัฐ ซึ่งหมายถึง การบริหารซึ่งมีสาระดังนี้

(๑) ครอบคลุมถึงกิจกรรมของฝ่ายบริหารในภาครัฐ

(๒) หมายรวมถึงการกำหนดนโยบาย และการนำนโยบายไปปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ

^{๑๑} ฟิรลีทซ์ คำนวนศิลป์, และศุภวัฒนากร วงศ์ธนวิสุ, การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กรบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, (ขอนแก่น : โรงพิมพ์พระธรรมขันธ์, ๒๕๔๖), หน้า ๖๑.

^{๑๒} จุฑา เทียนไทย, การจัดการมุมมองนักบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : แมคกรอฮิล, ๒๕๔๘), หน้า ๔.

(๓) ครอบคลุมถึงปัญหาเกี่ยวกับการพฤติกรรมของคน และความร่วมมือของคน ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของภาครัฐ ซึ่งการบริหารรัฐกิจ หมายถึง กิจกรรมนอกจากนี้การบริหารรัฐกิจในทางการศึกษายังมีอีกคำหนึ่งที่พบเห็นกันเสมอ คือ คำว่า “รัฐประศาสนศาสตร์” ซึ่งมีความหมายถึง วิชาที่เกี่ยวกับการบริหารรัฐกิจ รัฐประศาสนศาสตร์จึงมีความหมายถึงลักษณะวิชา (Discipline) นิยมเขียนว่า “Public Administration”^{๑๓}

การเสริมสร้างสังคมไทยไปสู่สังคมที่ปลอดจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตลอดจนเป็นสังคมที่วัฒนธรรมและวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชน และสุจริตชนแล้วนั้น สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ กระบวนการในการไปถึงเป้าหมายซึ่งต้องอาศัยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักและความสำนึกในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา และการยกระดับสังคมไทยของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องมีการทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แม้จะมีข้อจำกัดในด้านต่างๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร แต่หากว่าเราได้มองข้ามหรือก้าวผ่าน และมีความเชื่อว่าสิ่งดีงามที่ใดกระทำต่อสังคมไทยนั้นจะนำมาซึ่งการร่วมแรงร่วมใจของทุกๆ คน ในสังคมไทยก็จะเป็นแรงบันดาลใจ และกระบวนการที่ปราศจากสิ่งใดมาอุดหนุนในอุดมการณ์ในการสร้างสรรค์สิ่งดีงามในสังคม^{๑๔} กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอน โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การโดยตระหนักถึงความสามารถ ความถนัดและความมุ่งหวัง ด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วย องค์การจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนด การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยความสะดวก การสนับสนุน และการตรวจสอบ ให้ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานให้ได้ตามเป้าหมายที่ต้องการ^{๑๕} กระบวนการทางสังคมซึ่งพิจารณาได้เป็น ๓ ทาง^{๑๖}

๑) ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับขั้นตอนของสายบังคับบัญชา

๒) ทางหน้าที่ เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุหน้าที่ บทบาท ความรับผิดชอบ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

๓) ทางปฏิบัติ เป็นกระบวนการบริหารดำเนินการในสถานการณ์ที่บุคคลต่อบุคคล กำลังมีปฏิสัมพันธ์หรือร่วมทำปฏิกิริยาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน

^{๑๓} อุทัย เลหาวิเชียร, รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมาธรรม, ม.ป.ท), หน้า ๑๔.

^{๑๔} สุทิน นพเกตุ, สิทธิมนุษยชนศึกษา ยุทธศาสตร์สู่การสร้างนวัตกรรม วิถีชีวิตสิทธิมนุษยชน และสุจริตชน, (กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ๒๕๔๙), หน้า ๕๑.

^{๑๕} มลลิกา ต้นสอน, การจัดการยุคใหม่, (กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, ๒๕๔๔), หน้า ๑๐.

^{๑๖} วชิร บุณณสิงห์, การบริหารหลักสูตร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓), หน้า ๙.

การปกครอง รักษาดูแล และการดำเนินอาชีพปัจจัยต่างๆ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ ที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ส่วนผู้บริหาร คือ การที่ทำให้คนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป มาร่วมกันทำงาน และให้งานสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และเนื่องจากผู้บริหารเป็นที่เพ่งมอง เป็นแบบอย่างของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนบุคคลทั่วไป

การบริหารหรือการจัดการ คือ กระบวนการอย่างหนึ่งภายในองค์การ ซึ่งมีลำดับการทำงานเป็นขั้นตอนมีกลุ่มบุคคลเป็นกลไกสำคัญในการบริหารงาน มีเงินทุน เครื่องจักร และวัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ เป็นองค์ประกอบด้วย กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมาทำงานร่วมมือกัน ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายๆ อย่างรวมกัน โดยประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

- (๑) บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป
- (๒) ต้องมีการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน
- (๓) ต้องมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการกระทำร่วมกันเด่นชัด
- (๔) วัตถุประสงค์นั้นๆ ต้องตรงกันในหมู่บุคคลผู้ร่วมทำการ

การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์การ หรือประเทศ หรือการจัดการเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์การ การบริหารจัดการ (Management Administration) เป็นการบริหารพัฒนา (Development Administration) แม้กระทั่งการบริหารการบริการ (Service Administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน ที่เห็นได้อย่างชัดเจนมีอย่างน้อย ๓ ส่วน คือ

๑) ล้วนเป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนำมาใช้ในการปฏิบัติราชการ เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ

๒) มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน คือ การคิด (Thinking) หรือ การวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Action) และการประเมินผล (Evaluating)

๓) มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น สำหรับส่วนที่แตกต่างกัน คือ แต่ละคำมีจุดเน้นต่างกัน กล่าวคือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการบริหารจัดการของภาคเอกชนเข้ามาในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหาร รวมทั้งการพัฒนานโยบาย แผนงาน โครงการ (Policy, Plan, Program, Project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริหารการบริการ เน้นเรื่องการอำนวยความสะดวก และการให้บริการแก่ประชาชน กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป

ร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน^{๑๗} เป็นศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับบุคคลอื่น^{๑๘} โดยเป็นการขับเคลื่อนงานภายในองค์กรให้เกิดไปข้างหน้า โดยอาศัยผู้อื่นด้วยการเป็นผู้นำการแนะแนว และการกระตุ้นความเพียรของผู้อื่นเพื่อสู่เป้าหมายขององค์กร และยังรวมไปถึงการให้กำลังใจการสื่อสาร การวางแผน และการจัดการ^{๑๙}

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การที่คนตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ร่วมกันตั้งวัตถุประสงค์และมาร่วมกันทำกิจกรรมขององค์กรหรือหน่วยงาน ด้วยความสามารถ ด้วยศาสตร์ ด้วยศิลป์ ด้วยกลยุทธ์ และด้วยการบริหารงานที่ดี โดยนำเอาทรัพยากรมาพัฒนาและใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและเป็นที่ยอมรับของทุกคน ฝ่าย จากแนวคิดของนักวิชาการสามารถสรุปเป็นตารางแสดงความหมายของการบริหาร ได้ดังนี้

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

สำหรับการบริหารจัดการนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงความหมายของการบริหารจัดการตามแนวคิดของนักวิชาการ ดังนี้

คำว่า การจัดการหรือที่บางคนเรียกว่า การบริหาร ซึ่งได้แยกประเด็นสำคัญโดยสรุปได้ ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้องค์กร จากความหมายนี้ เมื่อพิจารณาแล้วเป็นการมองว่าสมาชิกในองค์กรเป็น เช่น วัตถุประสงค์ของที่จะต้องปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามที่กำหนด แต่ในความเป็นจริงสมาชิกในองค์กรเป็นมนุษย์ที่มีความต้องการมีความมุ่งหวังในความเจริญก้าวหน้า ในการปฏิบัติงานจำเป็นที่องค์กรควรตอบสนองต่อสิ่งเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อองค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จึงเห็นควรปรับปรุงคำว่า การจัดการใหม่ว่า การจัดการเป็นศิลปะของการใช้บุคคลอื่นทำงานให้แก่องค์กร โดยการตอบสนองความต้องการ และจัดโอกาสให้เขาเหล่านั้นเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

ประเด็นที่สอง ได้กล่าวว่า การจัดการเป็นกระบวนการ ที่กล่าวว่าจัดการเป็นกระบวนการนี้ มีความสัมพันธ์กับการกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร และแปรเปลี่ยนจุดมุ่งหมายนั้นสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งความหมายนี้ผู้จัดการจะทำให้การดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนด โดยผ่านกระบวนการที่เป็นระบบ (Systematic) มีการประสานงาน (Coordinated) และความร่วมมือร่วมใจจากทรัพยากรมนุษย์ขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ ที่จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย จะมีชื่อต่างๆ กันล้วนแต่มีความหมายแตกต่างกันไป

^{๑๗} Simon A Herbert, *Public Administration*, (New York : Alfricod A Kuopf, 1966), p. 3.

^{๑๘} Campbell f Roald, *Introduction to Educational Administration*, (Boston : Allyn and Bacon, 1997), p. 6.

^{๑๙} Don Hellriegel. *Management Survival. Kit*, 2nd ed, (California : Science Research Associates Inc, 1995), p. 3.

เช่น Henri Fayol ได้แสดงทัศนะว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนงาน การจัดองค์การ การจัดบุคคลเข้าทำงานการสั่งการ และการควบคุม

ประเด็นที่สาม ได้กล่าวว่า การจัดการ คือ กลุ่มของผู้จัดการ ในความหมายนี้ องค์กร เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหาร คือ การจัดการกิจกรรมต่างๆ ในองค์กร เป็นผู้ดำเนินการตัดสินใจ กำหนดเป้าหมายขององค์กร และประสานงานให้สมาชิกในองค์กร ดำเนินไปในทิศทางที่เป็นเป้าหมายร่วมกัน คำว่ากลุ่มของผู้จัดการนั้นบ่งบอกว่ามีผู้จัดการหลายคนรวมกัน ทั้งนี้เพราะองค์กรต่างๆ จะมีระดับการบริหารหลายระดับ อาทิ การจัดการระดับสูง การจัดการระดับกลาง และการจัดการระดับล่าง ซึ่งในแต่ละระดับที่กล่าวมา จะมีบุคคลสวมบทบาทเป็นผู้จัดการ จึงทำให้เป็นคณะผู้จัดการหรือคณะผู้บริหารที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในองค์กร^{๒๐}

๒.๒.๓ แนวคิดการบริหารแบบดั้งเดิม

แนวคิดการบริหารจัดการแบบดั้งเดิม (Classical Management Approach) เป็นทัศนะการบริหารโดยมุ่งที่ประสิทธิภาพขององค์กร ซึ่งจะเพิ่มความสำเร็จ เซอร์โน (Chrtto) หรือเป็นทฤษฎีการบริหารจัดการที่มุ่งที่องค์กร โดยส่วนรวมตลอดจนวิธีการปรับปรุง ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล หลักสำคัญของแนวคิดนี้มี ๒ ประเด็น คือ

๑) มุ่งประสิทธิภาพ (Efficiency) ความสามารถในการผลิตผลลัพธ์ที่ต้องการด้วยการใช้ต้นทุนสำหรับทรัพยากรต่ำสุด

๒) มุ่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการสร้างให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งในบางครั้งไม่ได้คำนึงถึงปริมาณของทรัพยากรที่ใช้ในกระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งแนวคิดแบบดั้งเดิมนี้อาจประกอบไปด้วยการบริหารในแบบต่างๆ ดังนี้

(๑) การบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) เป็นทัศนะการจัดการ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ (ศาสตร์) โดยใช้หลักเหตุผลทางวิทยาศาสตร์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร ความเชี่ยวชาญในการทำงาน และการผลิตจำนวนมาก ซึ่งประกอบด้วย (๑) กฎของการเคลื่อนไหวและเครื่องมือการทำงานที่มีมาตรฐาน (๒) การคัดเลือกและการฝึกอบรมแรงงานอย่างระมัดระวัง และ (๓) การให้การสนับสนุนการบังคับบัญชาแรงงานที่เหมาะสม^{๒๑} การบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์ถือว่าเป็นการบริหารจัดการแบบดั้งเดิม (Classical Management) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้ได้แก่ เฟรดเดอริค เฮนรี่ และลิเลียน (Frederick W.Taylor Henry Gantt Frank and Lillian Gibreth & Harrington Emerson)

^{๒๐} พรเพ็ญ อยู่บำรุง, “การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลเขตจังหวัดสมุทรสาคร”, (วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑), หน้า ๓๕.

^{๒๑} Schermerhorn, John R. Jr., *Management*, (5th ed), (USA : John Wiley & Sons, 1999), p. 8.

(๒) การบริหารจัดการแบบระบอบราชการ (Bureaucracy) เป็นรูปแบบองค์การที่ใช้หลักเหตุผล (Logic) และประสิทธิภาพ (Efficient) โดยยึดอำนาจหน้าที่ตามกฎระเบียบ (order) ตรรกวิทยา (เหตุผล) และอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย (Legitimate authority) หรือเป็นรูปแบบองค์การในอุดมคติ ซึ่งกำหนดโดยนักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ชื่อ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber)^{๒๒}

(๓) การบริหารจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Management Approach) เป็นทัศนะการบริหารที่มุ่งเพิ่มความสำเร็จในองค์การ โดยมุ่งที่บุคคลภายในองค์การ^{๒๓} หรือเป็นทัศนะความเป็นผู้นำ ซึ่งระบุถึงสิ่งที่ผู้นำควรทำและสิ่งที่ผู้นำควรเลี่ยง^{๒๔} หรือเป็นแนวคิดด้านการบริหารจัดการ ซึ่งมุ่งที่ลักษณะและผลกระทบของแต่ละบุคคล และพฤติกรรมกลุ่มในองค์การ

(๔) การบริหารจัดการเชิงปริมาณ (The Quantitative Management Approach) เป็นแนวคิดการบริหารจัดการซึ่งนำเทคนิคทางคณิตศาสตร์ เครื่องมือสถิติ และข้อมูลเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาการบริหาร การศึกษาเรื่องนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับการบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์ในการวัดและการใช้สูตรคณิตศาสตร์เพื่อการแก้ปัญหาต่างๆ ตัวอย่างเช่น ผู้บริหารฝ่ายอุตสาหกรรมใช้เทคนิคในการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การพัฒนาตลาดในอุตสาหกรรมต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก การทอผ้า การค้าปลีก การขนส่ง การดูแลรักษาสุขภาพ ฯลฯ

(๕) องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) องค์การซึ่งปฏิบัติการอย่างดีในการริเริ่มสร้างสรรค์ (Creating) การได้มหรือครอบครอง (Acquiring) และการถ่ายทอด (Transferring) ความรู้และการปรับพฤติกรรมเพื่อตอบสนองต่อความรู้ใหม่ๆ (New Knowledge)^{๒๕} องค์การการเรียนรู้จะเน้นการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ การทดลองแนวความคิดใหม่ๆ การเรียนรู้จากประสบการณ์ และข้อมูลในอดีตการเรียนรู้จากประสบการณ์ของคนอื่น และการโอนถ่ายความรู้อย่างรวดเร็วผ่านองค์การผู้บริหาร จึงต้องพยายามสร้างองค์การการเรียนรู้ สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างสมาชิกทั้งหลายขององค์การ

ดังนั้น ปัจจัยที่สำคัญสำหรับองค์การการเรียนรู้มี ๕ ประการ คือ (๑) การคิดอย่างเป็นระบบ (Systems Thinking) (๒) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Shared Vision) (๓) ความท้าทายของโมเดลระดับความสามารถของสมอง (Challenging of Mental Models) ในการแก้ปัญหา (๔) การเรียนรู้เป็นจริง (Team Learning) และ (๕) ความเชี่ยวชาญส่วนตัว (Personal Mastery) อย่างไรก็ตามผู้บริหารในยุคปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ อย่างต่ำ ๔ ประการ

^{๒๒} Ibid, p. 1.

^{๒๓} Op.cit., p. 550.

^{๒๔} Bateman.Thamas. S. & Scott A. Snell, **Management : Building Competitive Advantage**, (4th ed), (Boston : Lnwin McGraw-Hall., 1999), p. 1.

^{๒๕} Ibid, p. 554.

คือ (๑) การเป็นโลกไร้พรมแดนหรือโลกาภิวัตน์(Globalization) (๒) การขยายตัวเพิ่มขึ้นของผู้หญิงที่เข้ามาเป็นผู้บริหาร (๓) ความจำเป็นของการรักษาทักษะให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา และ (๔) ความสามารถในการปรับตัวที่เกิดการเคลื่อนไหวระหว่างงานกับองค์กร ทำให้ผู้บริหารของทุกองค์กรจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กำลังเกิดขึ้น ดังนั้น การศึกษาและการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการของผู้บริหาร และการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรต่างๆ จึงมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น^{๒๖}

สรุปได้ว่าแนวคิดการบริหารแบบดั้งเดิม หมายถึง การบริหารที่มององค์กรโดยภาพรวมเป็นการสร้างองค์กรให้ทันสมัยอยู่เสมอ และความทันสมัยก็มักจะควบคู่ไปด้วยประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นการบริหารที่คอยรองรับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดในยุคปัจจุบันได้อย่างดีเยี่ยม ทฤษฎีนี้ประกอบด้วยแนวคิดการบริหารองค์กร ๒ รูปแบบ ได้แก่ การบริหารเชิงวิทยาศาสตร์และระบบการบริหารจัดการ ซึ่งการบริหารเชิงวิทยาศาสตร์จะมุ่งเน้นงานและผลของงานเป็นสำคัญส่วนระบบการบริหารจัดการจะมุ่งเน้นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างการบริการทั้งหมดที่ส่งผลกระทบต่องานเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกทางการบริหารในยุคดั้งเดิมสมัยการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเพิ่มผลผลิตในการทำงาน โดยหลักการพื้นฐานประกอบด้วยการค้นหา วิธีที่ดีที่สุดในการทำงาน (One best way) ในการทำงานให้สำเร็จจุลวงตามวิธีการและกระบวนการที่ดีที่สุดที่เรียกว่า ทฤษฎีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ (Scientific Management) การศึกษาการบริหารในแง่ของการจัดการ ได้เริ่มต้นเมื่อศตวรรษที่ ๒๐ เช่นกัน โดยกลุ่มบุคคลซึ่งต่อมาได้มีการเรียกว่า “กระบวนการจัดการแบบวิทยาศาสตร์” หรือ “Scientific Management”

สรุปได้ว่า แนวคิดของการบริหารจัดการ หมายถึง กรบวนการในการดำเนินงานให้มีระบบ ระเบียบ ขั้นตอน และวิธีการ เพื่อให้การดำเนินงานนั้นๆ เป็นไปอย่างถูกต้องหลักเกณฑ์ที่องค์กรทั้งไว้ ซึ่งการบริหารจัดการที่ดีนั้นมักจะเกิดจากประสบการณ์ทั้งของบุคลากร และผู้บริหารจัดการเองที่จะต้องเอื้ออำนวยต่อกัน โดยส่วนใหญ่จะมีการบริหารจัดการและมีสายการบังคับบัญชาเหตุผลเพราะจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น

๒.๒.๔ ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารวัดของเจ้าอาวาสในอำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดและทฤษฎีของการบริหารดังอธิบายได้ดังนี้

ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (System Approach หรือ General System Theory) เป็นทฤษฎีที่มีคุณค่าในการตรวจสอบ หาข้อบกพร่องของกระบวนการบริหารทั้งปวงรวมทั้งการ

^{๒๖} ชาอุทัย เจนครองธรรม, **หลักและทฤษฎีการบริหาร**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัตนฟิล์ม, ๒๕๔๕), หน้า ๓๙๕-๔๑๔.

บริหารการศึกษาด้วย โดยการวิเคราะห์สิ่งนำเข้า วิเคราะห์กระบวนการ และวิเคราะห์ผลผลิตว่าสิ่งที่ลงทุนไปคุ้มค่าหรือไม่ แล้วรวบรวมข้อมูลหาจุดบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขต่อไป^{๒๗}

ทฤษฎีระบบสังคม (Social System Theory) ทฤษฎีนี้ เก็ตเซลส์ (Getzels) และ กูบา (Guba) ได้สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมในองค์การต่างๆ ที่จัดขึ้นเป็นระบบสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านสถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) และด้านบุคลามิติ (Idiographic Dimension)

ด้านสถาบันมิติ ประกอบด้วย

(๑) สถาบัน (institution) ได้แก่ หน่วยงานหรือองค์การ ซึ่งจะเป็น กรม กอง โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท ร้านค้า หรือโรงงานต่างๆ ที่มีวัฒนธรรม (culture) ของหน่วยงานหรือองค์การนั้น ครอบคลุมอยู่

(๒) บทบาทตามหน้าที่ (role) สถาบันจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่ง ต่างๆ ให้บุคคลปฏิบัติ มีกฎและหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียม (ethics) การปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อบทบาทอยู่

(๓) ความคาดหวังของสถาบันหรือบุคคลภายนอก (expectations) เป็นความ คาดหวังที่สถาบัน หรือบุคคลภายนอกคาดว่าสถาบันจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังที่จะต้องผลิตนักเรียนที่ดีมีคุณภาพ ความคาดหวังมีค่านิยม (values) ของสังคมครอบคลุมอยู่

ด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย

(๑) บุคลากรแต่ละคน (individual) ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้นๆ เป็นบุคคล ในระดับต่าง ๆ เช่น ในโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ คนงาน ภารโรง มีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวม

(๒) บุคลิกภาพ (personality) หมายถึง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ เจตคติ อารมณ์ และแนวคิด ซึ่งบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบันนั้นๆ จะมีความแตกต่างกันอยู่และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำอยู่

(๓) ความต้องการส่วนตัว (need - dispositions) บุคคลที่มาทำงานสถาบันมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการเงินเลี้ยงชีพ บางคนทำงานเพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคง ปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีค่านิยมของตนเองครอบคลุมอยู่^{๒๘}

^{๒๗} สมยศ นาวิการ, การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๔), หน้า ๕๐.

^{๒๘} จอมพงศ์ มงคลวนิช, การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : เอ็นวายฟิล์ม, ๒๕๕๔), หน้า ๒๗.

สรุปได้ว่า ในด้านสถาบันมิตินั้นจะยึดถือเรื่องสถาบันซึ่งมีบทบาท ต่างๆ เป็นสำคัญ บทบาทที่สถาบันได้คิดหรือกำหนดไว้จะต้องชี้แจงให้บุคลากรในสถาบันได้ทราบอย่างเด่นชัด เพื่อจะได้กำหนดการคาดหวังที่สถาบันได้กำหนดไว้ในบทบาทของตนออกมา ตรงกับความต้องการของผลผลิตของสถาบันนั้น ส่วนในด้านบุคลาณัติ ประกอบด้วย ตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ซึ่งบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ก็มีบุคลิภาพที่เป็นตัวเองที่ไม่เหมือนกัน ในแต่ละคนต่างก็มีความต้องการในตำแหน่งหน้าที่การงานที่แตกต่างกันออกไป ทั้งสองมิตินี้ระบบสังคมเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อการบริหารงานเป็นอันมาก ถ้าหากว่าทุกสิ่งทุกอย่างราบรื่นดี การบริหารงานนั้นสามารถที่จะสังเกตพฤติกรรมได้ (social behavior or observed behavior)

ทฤษฎีจูงใจในการปฏิบัติงานของมาสโลว์ Abraham H. Maslow เป็นบุคคลแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's general theory of human and motivation) ไว้ และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ ๓ ประการ ดังนี้

(๑) มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

(๒) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของ พฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองเท่านั้น ที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

(๓) ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำ ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที^{๒๙}

ทฤษฎีการบริหารของเทเลอร์ (Frederick W Taylor) บิดาแห่งการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

(๑) ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (One Best Way) สำหรับงานแต่ละอย่าง คือ ต้องมีการกำหนดวิธีการทำงานที่ดีที่สุดที่ช่วยให้สามารถทำงานเสร็จลุล่วงไปด้วยดีตามวัตถุประสงค์ มาตรฐานของงานจะต้องมีการจัดวางเอาไว้ โดยมีหลักเกณฑ์ที่ได้พิสูจน์มาแล้วว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดจริง และในเวลาเดียวกันการจ่ายผลตอบแทนแบบจูงใจต่างๆ ก็จ่ายให้ตามผลผลิต ทั้งหมด

(๒) ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน โดยตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของการรู้จักงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับคนงาน นอกจากนี้ต้องมีการอบรมคนงานให้รู้จักวิธีการทำงานที่ถูก

^{๒๙} จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์, ๒๕๕๓), หน้า ๖๕.

วิธีด้วย และในการคัดเลือกคนงานจะต้องมีการพิจารณาเป็นพิเศษที่จะให้ได้คนที่มีคุณสมบัติที่ดีที่สุดตรงตามงานที่จะให้ทำ

(๓) ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงาน ควบคู่กับการพิจารณาคนงานนี้ คนงานจะไม่คัดค้านต่อวิธีทำงานใหม่ที่ได้กำหนดขึ้น เพราะโดยหลักเหตุผลคนงานทุกคนจะเห็นจริงถึงโอกาสที่เขาจะได้รับรายได้สูงขึ้นจากการทำงานถูกวิธีที่จะช่วยให้ได้ผลิตผลสูงขึ้น

(๔) การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน ฝ่ายบริหารควรจะได้ประสานอย่างใกล้ชิดเป็นประจำกับคนงานที่เป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ต้องไม่ใช่โดยการลงมือปฏิบัติงานที่ควรจะเป็นงานของคนงานเท่านั้น วิธีการบริหารต่างๆ ล้วนแต่เป็นวิธีการที่มีหลักเกณฑ์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดทฤษฎีการบริหารขึ้นมาและได้เสนอแนะว่า ผู้บริหารต้องมีบทบาทเป็นจุดกลางของปัญหาและความสำเร็จของกลุ่มที่จะต้องรับผิดชอบนำเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของกลุ่มมาคิดวิเคราะห์และปรับปรุงหาทางออกให้ได้เป็นผลดีที่สุดสำหรับกลุ่มให้ดีขึ้นและมากขึ้นเรื่อยๆ^{๓๐}

สรุปได้ว่า ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ได้รับการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัยตั้งแต่สมัยจนถึงยุคปัจจุบัน ซึ่งอาศัยทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ ที่มีการปรับปรุงพัฒนาและสังเคราะห์แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อหาข้อบกพร่องของกระบวนการบริหารทั้งปวง โดยการวิเคราะห์สิ่งนำเข้า วิเคราะห์กระบวนการ และวิเคราะห์ผลผลิตว่าสิ่งที่ลงทุนไปคุ้มค่าหรือไม่ แล้วรวบรวมข้อมูลหาจุดบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (๒๕๔๙, หน้า ๓)	การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ นั่นคือ วันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่พระปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น เมื่อมีพระสงฆ์ขึ้นเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์
พระราชวิสิษฐ (เสริมชัย ชยมงคล), (๒๕๔๘, หน้า ๒๖)	การปกครอง การดูแล และการดำเนินงานหรือการจัดการกิจกรรมของหมู่คณะ ได้สำเร็จลุล่วงตามนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์การนั้นๆ ด้วยดีมีประสิทธิภาพ

^{๓๐} งามชัย สันติวงษ์, **องค์การและการบริหาร**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๔๗ - ๔๘.

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ, (๒๕๔๐, หน้า ๒๖)	ประเด็นสำคัญในการบริหารจัดการให้ประสบความสำเร็จไว้ ๗ ด้าน คือ ๑) การใช้เทคนิควิธีที่มีขอบเขตครอบคลุมวัตถุประสงค์ ๒) การบริหารจัดการในลักษณะเป็นกระบวนการแก้ปัญหา ๓) การมีคณะผู้บริหารที่มีศักยภาพในการตัดสินใจสูง ๔) การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้บริหารทุกคน ๕) การนำผลจากการตัดสินใจมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ๖) การมีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการที่เหมาะสม และ ๗) การบริหารจัดการให้ความเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์
พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ, (๒๕๔๖, หน้า ๖๑)	ศักยภาพของการบริหารจัดการแบ่งได้ คือ ๑) ศักยภาพของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการ ๒) ศักยภาพของผู้บริหาร ประเมินได้จากความสามารถของผู้บริหาร
จุฑา เทียนไทย, (๒๕๔๘, หน้า ๔)	การบริหาร คือ ๑) Empowerment ๒) Reengineering ๓) Total Quality Management ๔) Downsizing ๕) Organizing ๖) Staffing ๗) Planning ๘) Controlling
อุทัย เลาหิเชียร, (ม.ป.ท., หน้า ๑๔)	การบริหาร คือ กระบวนการอย่างหนึ่งที่มีคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด
สุทิน นพเกตุ, (๒๕๔๙, หน้า ๕๑)	กระบวนการในการไปถึงเป้าหมายซึ่งต้องอาศัยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักและความสำนึกในการร่วมมือร่วมใจในการพัฒนาและการยกระดับสังคมไทยของประชาชน
ธนจรส พุนสิทธิ์, (๒๕๔๑, หน้า ๒๐)	การดำเนินงานตามลำดับขั้นตอนประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยความสะดวก และการควบคุม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โดยอาศัยคนและทรัพยากรอื่น
ประยุทธ์ เจริญสวัสดิ์, (๒๕๔๐, หน้า ๓)	ภาระหน้าที่ของบุคคลใดๆ ที่ปฏิบัติตนเป็นผู้บริหารที่จะต้องเข้ามาทำหน้าที่จัดระเบียบและดำรงไว้ซึ่งสภาพภายใน (ทั้งที่เป็นคน วัสดุ เงินทุน) ของกลุ่มหรือหน่วยงาน เพื่อให้กลุ่มดังกล่าวสามารถทำงานจนบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
พิทยา บวรวัฒนา, (๒๕๔๖, หน้า ๒)	การบริหารเป็นเรื่องของการนำเอากฎหมายและนโยบายต่างๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล ซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่จะทำงานด้วยความเต็มใจ ด้วยความเที่ยงธรรม

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
วิบูลย์ โตณะบุตร, (๒๕๔๒, หน้า ๑)	การจัดการหรือการควบคุมกิจการต่างๆ ของรัฐ เช่น การบริหารการเงินของมูลนิธิ การบริหารกิจการภาษี การบริหารกิจการแพทย์ การบริหารที่ดินรกร้างว่างเปล่า การบริหารก่อสร้าง การบริหารกิจการอุตสาหกรรม และอื่นๆ ที่เป็นงานที่เรียกกันในปัจจุบันว่า รัฐประศาสนศาสตร์
มัลลิกา ต้นสอน, (๒๕๔๔, หน้า ๑๐)	การกำหนดแนวทางหรือนโยบาย การสั่งการ การอำนวยการ การสนับสนุน และการตรวจสอบ
วัชร บวรณสิงห์, (๒๕๔๓, หน้า ๙)	กระบวนการทางสังคม ซึ่งพิจารณาได้เป็น ๓ ทาง คือ ๑) ทางโครงสร้าง ๒) ทางหน้าที่ ๓) ทางการปฏิบัติ
Simon A Herbert, (1996, p. 3)	กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์
Campbell F Roald, (1997, p. 6)	ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น คือ ศิลปะในการทำให้สิ่งต่างๆ ได้รับการกระทำจนเป็นผลสำเร็จ กล่าวคือ ผู้บริหารไม่ใช่เป็นผู้ปฏิบัติ แต่เป็นผู้ใช้ศิลปะทำให้ผู้ปฏิบัติทำงานจนสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ผู้บริหารตัดสินใจเลือกแล้ว
Don hellriegel, (1982, p. 6)	ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น คือ กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
Chapman, (1995, p. 3)	การขับเคลื่อนงานภายในองค์กรให้เดินไปข้างหน้าโดยอาศัยผู้อื่น ด้วยการเป็นผู้นำการแนะแนว และการกระตุ้นความเพียรของผู้อื่นเพื่อสู่เป้าหมายขององค์กร
พรเพ็ญ อยู่บำรุง, (๒๕๕๑, หน้า ๓๕)	การจัดการหรือการบริหาร แบ่งได้ ๓ ประเด็น คือ ๑) การบริหารจัดการเป็นศิลปะการใช้บุคคลอื่นทำงานให้องค์กร ๒) การจัดการเป็นกระบวนการความสัมพันธ์กับการกำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร และแปรเปลี่ยนจุดมุ่งหมายนั้นสู่การปฏิบัติจริง ๓) กลุ่มของผู้จัดการในความหมายนี้ องค์กรเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่บริหาร คือ การจัดการกิจกรรมต่างๆ ในองค์กร

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
Certo, Samuelt C., (2000, p. 550)	การบริหารจัดการแบบดั้งเดิม (Classical Management Approach) เป็นทัศนะการบริหารโดยมุ่งที่ประสิทธิภาพขององค์การ ซึ่งจะเพิ่มความสำเร็จ
Schemerhorn, John R. Jr., (1999, p. 8)	การบริหารจัดการแบบวิทยาศาสตร์ เป็นทัศนะการจัดการซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ (ศาสตร์) โดยใช้หลักเหตุผลทางวิทยาศาสตร์เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร
Bateman. Thomas S. & Scott A. Snell, (1999, p. 10)	การบริหารจัดการเชิงพฤติกรรม เป็นทัศนะความเป็นผู้นำซึ่งระบุถึงสิ่งที่ผู้นำควรทำและสิ่งที่ผู้นำควรเลี่ยง
ชาญชัย เจนครองธรรม, (๒๕๔๕, หน้า ๓๙๕-๔๑๔)	การศึกษาและการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการของผู้บริหาร และการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรต่างๆ มีความสำคัญมาก
สมยศ นาวิการ, (๒๕๔๔, หน้า ๕๐)	ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ เป็นทฤษฎีที่มีคุณค่าในการตรวจสอบหาข้อบกพร่องของกระบวนการบริหารทั้งปวงรวมทั้งการบริหารการศึกษาด้วย โดยการวิเคราะห์สิ่งนำเข้า วิเคราะห์กระบวนการและวิเคราะห์ผลผลิตว่าสิ่งที่ลงทุนไปคุ้มค่าหรือไม่ แล้วรวบรวมข้อมูลหาจุดบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขต่อไป
จอมพงศ์ มงคลวนิช, (๒๕๕๔, หน้า ๒๗)	ทฤษฎีระบบสังคม ทฤษฎีนี้ เกิดเซลส์ (Getzels) และ กูบา (Guba) ได้สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมในองค์กรต่างๆ ที่จัดขึ้นเป็นระบบสังคม แบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านสถาบันมิติและด้านบุคลามิติ
จันทรานี สงวนนาม, (๒๕๕๓, หน้า ๖๕)	ทฤษฎีจูงใจในการปฏิบัติงานของมาสโลว์ Abraham H. Maslow เป็นบุคคลแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ ไว้และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ ๓ ประการ (๑) มนุษย์มีความต้องการ (๒) ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของ พฤติกรรมอีกต่อไป (๓) ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ

ตารางที่ ๒.๒ สรุปแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
<p>ธงชัย สันติวงษ์, (๒๕๔๓, หน้า ๔๗ - ๔๘)</p>	<p>ทฤษฎีการบริหารของเทเลอร์ (Frederick W Taylor) บิดาแห่งการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ได้พัฒนาการบริหารที่มีหลักเกณฑ์ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในหลักการ (Principles) ที่สำคัญ ๔ ประการ คือ (๑) ต้องมีการคิดค้นและกำหนดวิธีที่ดีที่สุด (๒) ต้องมีคัดเลือกและพัฒนาคนงาน (๓) ด้วยวิธีการพิจารณาอย่างรอบคอบเกี่ยวกับวิธีการทำงานควบคู่กับการพิจารณาคนงาน (๔) การประสานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้บริหารและคนงาน</p>

๒.๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ

การจัดการบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานทราบบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

๑. กระบวนการบริหารจัดการ

จากการทบทวนเอกสารเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหาร ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แสดงทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ ไว้ดังนี้

ภารกิจสำคัญในการบริหารมี ๗ ประการ คือ

(๑) การวางแผน (Planning) หมายถึง การกำหนดโครงการอย่างกว้างๆ ว่ามีอะไรที่จะต้องปฏิบัติตามลำดับ วางแนววิธีปฏิบัติ พร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้น ก่อนลงมือปฏิบัติการ

(๒) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดรูปโครงสร้างหรือเค้าโครงการบริหารโดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานย่อยหรือตำแหน่งต่างๆ ของหน่วยงานให้ชัดเจนพร้อมด้วยกำหนดลักษณะ และวิธีการติดต่อสัมพันธ์ตามลำดับชั้นแห่งอำนาจหน้าที่สูงต่ำลดหลั่นลงไป

(๓) การจัดคนเข้าทำงาน (Staffing) หมายถึง การบริหารงานเกี่ยวกับตัวบุคคลของหน่วยงานการบริหารบุคคลดังกล่าว รวมถึงแต่การแสวงหาคนมาทำงาน การบรรจุ การแต่งตั้ง การฝึกอบรม และการพัฒนาบุคคล การบำรุงขวัญ การเลื่อนขั้น ตลอดจนการพิจารณาให้พ้นจากงาน การบำรุงรักษาสภาพของการทำงานได้ดี และมีประสิทธิภาพให้คงอยู่ต่อไป

(๔) การสั่งการ (Directing) หมายถึง การอำนวยการ หรือการวินิจฉัยสั่งการหลังการได้วิเคราะห์ และพิจารณาโดยรอบคอบ รวมทั้งติดตามดูแลให้มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นๆ

(๕) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การประสานงานหรือติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานย่อย หรือตำแหน่งต่างๆ ในองค์กร เพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการ

ทำงานที่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน สามารถทำงานประสานความกลมกลืนกันเพื่อวัตถุประสงค์หลักขององค์การ

(๖) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งบนและล่าง เพื่อทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานอื่น จะเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ตลอดจนเป็นการบำรุงขวัญกำลังใจไปในตัวด้วย

(๗) การงบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การจัดสรรทรัพยากรหรือการทำงบประมาณการเงิน วางแผนหรือโครงการในการจ่ายเงิน การบัญชี และการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินโดยรอบคอบและรัดกุม^{๓๑}

หลักการบริหารจัดการของฟาโยลปรับปรุงประยุกต์กับการบริหารราชการในที่สุดได้คำตอบสั้นๆ คือ POSDCORB ซึ่งหมายถึงกระบวนการบริหาร ๗ ประการ คือ

(๑) P=Planning ซึ่งหมายถึง การวางแผนเป็นการกำหนดโครงการอย่างกว้างๆ ว่าจะทำอะไรบ้าง เพื่ออะไร มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร การวางแผนจะต้องทำก่อนการลงมือปฏิบัติ

(๒) O=Organizing ซึ่งหมายถึง การจัดการองค์การ กล่าวคือ เป็นการจัดสายงาน แบ่งแยกอำนาจการบริหารให้ผู้ปฏิบัติงานทราบบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน เพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

(๓) S=Staffing หมายถึง การจัดหาบุคคล เป็นการบริหารงานทางด้านบุคคล อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากงาน

(๔) D=Directing หมายถึง การวินิจฉัยสั่งการ บอกทิศทางการทำงาน เสนอแนะวิธีการทำงาน หลังจากที่ได้วิเคราะห์อย่างรอบคอบแล้วว่า ควรจะทำอะไรบ้าง อย่างไร ไปในทิศทางใด

(๕) Co=Coordinating หมายถึง การประสานงาน อันได้แก่ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อย และบุคคลในตำแหน่งต่างๆ ให้สามารถทำงานร่วมกันได้ ซึ่งอาจจะต้องใช้เทคนิคต่างๆ เช่น การสื่อสารการกำหนดระเบียบแผนในการทำงาน เป็นต้น

(๖) R=Reporting หมายถึง การรายงาน การทำงานทุกอย่างจะมีการรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาเหนือตนขึ้นไปว่าตนเองได้ทำอะไรบ้าง อย่างไร ได้ผลประการใด

^{๓๑} ดิน ปรีชญพฤทธิ, บทบาทของผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคลในการบริหารผู้มีวุฒิสมารถ, (กรุงเทพมหานคร : คณะรัฐฯ, ๒๕๔๘), หน้า ๓๒.

(๗) B=Budgeting หมายถึง การจัดทำงานงบประมาณ ค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องเหมาะสมกับกิจกรรม^{๓๒}

หลักการบริหารหรือการจัดการนั้น ควรมีความยืดหยุ่นและสามารถประยุกต์ใช้ได้กับนักบริหารทุกระดับในองค์กร เรียกว่า หลักการจัดการสากล ๑๔ ข้อ (Fayol's ๑๔ principle of management) ดังนี้

(๑) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of Work) โดยคำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน (Specialization) ของแต่ละคน

(๒) หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibility) โดยให้สอดคล้องกับระดับความรับผิดชอบตามตำแหน่งงานนั้น

(๓) หลักระเบียบวินัย (Discipline) พนักงานทุกคนต้องยอมรับและเชื่อฟังในกฎเกณฑ์ระเบียบข้อบังคับที่องค์กรกำหนดขึ้น

(๔) หลักเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) ในการทำงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนจะต้องรับฟังคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวเท่านั้น

(๕) หลักทิศทางการทำงานอย่างเดียวกัน (Unity of Direction) ในการทำงานทุกกลุ่มหรือทุกหน่วยงานในองค์กร ควรดำเนินการภายใต้แผนงานและทิศทางในการทำงานที่ชัดเจนอย่างเดียวกัน

(๖) หลักผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นรองผลประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual Interests the General Interest) ในการทำงานผลประโยชน์ขององค์กรต้องมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว โดยคำนึงถึงความสำเร็จขององค์กรเป็นสำคัญ

(๗) หลักการจ่ายค่าตอบแทนการทำงานที่เป็นธรรม (Remuneration) พนักงานต้องได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม เหมาะสมกับสภาพค่าครองชีพ และความพอใจสูงสุดของทั้งฝ่ายคนงานและฝ่ายนายจ้าง

(๘) หลักการรวมอำนาจ (Centralization) หมายถึง กรให้มีศูนย์รวมการตัดสินใจและการควบคุมอยู่ที่ส่วนกลาง และให้มีการกระจายอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมสอดคล้องและพอเหมาะ กับองค์กรนั้นๆ

(๙) หลักสายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) ควรกำหนดลำดับสายของการบังคับบัญชาแต่ละหน่วยงานในองค์กรให้ชัดเจน ลดหลั่นกันไปตามลำดับ จากระดับสูงสุดลงมาถึงระดับต่ำสุดขององค์กร ไม่คลุมเครือหรือก้าวก่ายกัน

^{๓๒}Gulick L and Urwick. L, *Papers on the Science of Administration*, (New York : Institute of Public Administration, 1973), pp. 18-19.

(๑๐) หลักของความมีระเบียบ (Order) ทุกสิ่งทุกอย่างควรมีระเบียบแบบแผนการกำหนดตำแหน่งหน้าที่จะต้องพิจารณาจากคุณสมบัติที่เหมาะสม

(๑๑) หลักความเสมอภาค (Equity) หมายถึง ผู้บริหารควรยึดหลักการจัดการบนพื้นฐานของความยุติธรรม ความมีเมตตากรุณาอยู่ได้บังคับบัญชาอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยทั่วถึงทั้งองค์การปราศจากการลำเอียง

(๑๒) หลักความมั่นคง (Stability of Tenure of Personnel) ฝ่ายบริหารควรสร้างความรู้สึกในเรื่องความมั่นคงในหน้าที่การงาน และรักษาพนักงานที่มีคุณภาพไว้กับองค์การ เพื่อลดอัตราการออกจากงานให้น้อยลง

(๑๓) หลักความคิดริเริ่ม (Initiative) เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาขององค์การ

(๑๔) หลักความสามัคคี (Esprit de Corps) ส่งเสริมความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของพนักงานด้วยการทำงานเป็นทีม และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เพื่อให้เกิดเอกภาพทั้งองค์การ^{๓๓}

การบริหารงานเป็นวิธีการทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) และกล่าวว่าหน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ มี ๕ ประการ ตามคำย่อภาษาอังกฤษว่า “POSDC” ดังนี้ คือ

(๑) P คือ Planning หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จที่จะตามมาในอนาคต ผู้บริหารที่ดีต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเพื่อกำหนดทิศทางขององค์การ

(๒) O คือ Organizing หมายถึง การจัดองค์กร เป็นการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของสมาชิกและสายบังคับบัญชาภายในองค์กร มีการแบ่งงานกันทำและการกระจายอำนาจ

(๓) S คือ Staffing หมายถึง งานบุคลากรเป็นการสรรหาบุคลากรใหม่ การพัฒนาบุคลากร และการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

(๔) D คือ Directing หมายถึง การอำนวยการ เป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดการดำเนินการตามแผน ผู้บริหารต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และต้องมีภาวะผู้นำ

(๕) C คือ Controlling หมายถึง การกำกับดูแล เป็นการควบคุมคุณภาพของการปฏิบัติงานภายในองค์กร รวมทั้งกระบวนการแก้ปัญหาภายในองค์กร^{๓๔}

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานโดยทั่วไปทั้งภาครัฐและเอกชน และองค์กรต่างๆ ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร หรือการจัดหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์กร การสรรหา

^{๓๓}Fayol, Henri, *General and Industrial Management*, (London : Pittman & Sons, 1964), p. 39.

^{๓๔}Ibid., pp. 3 – 5.

บุคคลเข้าทำงาน การสั่งการ การประสานงาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน การงบประมาณ หลักการเหล่านี้สามารถทำให้องค์กรทุกองค์กรล้วนแล้วแต่ประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพจากแนวคิดของนักวิชาการสามารถสรุปแสดงเป็นตารางได้ดังนี้

๒. วงจร Deming

๒.๑ ความหมายของวงจร Deming

PDCA คือ วงจรที่พัฒนามาจากวงจรที่คิดค้นโดย วอลเทอร์ ชิวฮาร์ต (Walter Shewhart) ผู้บุกเบิกการใช้สถิติสำหรับวงการอุตสาหกรรมและต่อมาวงจรนี้เริ่มเป็นที่รู้จักกันมากขึ้นเมื่อ เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (W.Edwards Deming) ปรมาจารย์ด้านการบริหารคุณภาพเผยแพร่ให้เป็นเครื่องมือสำหรับการปรับปรุงกระบวนการทำงานของพนักงานภายในโรงงานให้ดียิ่งขึ้น และช่วยค้นหาปัญหาอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนการผลิตโดยพนักงานเอง จนวงจรนี้เป็นที่รู้จักกันในอีกชื่อว่า “วงจรเดมมิ่ง” ต่อมาพบว่าแนวคิดในการใช้วงจร PDCA นั้นสามารถนำมาใช้ได้กับทุกกิจกรรม จึงทำให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายมากขึ้นทั่วโลก PDCA เป็นอักษรนำของศัพท์ภาษาอังกฤษ ๔ คำ คือ

P : Plan = วางแผน

D : Do = ปฏิบัติตามแผน

C : Check = ตรวจสอบ / ประเมินผลและนำผลประเมินมาวิเคราะห์

A : Action = ปรับปรุงดำเนินการให้เหมาะสมตามผลการประเมิน^{๓๕}

การวางแผน (Plan : P) เป็นส่วนประกอบของวงจรที่มีความสำคัญ เนื่องจากการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นของงานและเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนในวงจรเดมมิ่ง เป็นการหาคำตอบประกอบของปัญหา โดยวิธีการระดมความคิด การหาสาเหตุของปัญหา การหาวิธีการแก้ปัญหา การจัดทำตารางการปฏิบัติงาน การกำหนดวิธีดำเนินการ การกำหนดวิธีการตรวจสอบ และประเมินผล ในขั้นตอนนี้ มีการดำเนินการดังนี้

๑. ตระหนักและกำหนดปัญหาที่ต้องการแก้ไข หรือปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยสมาชิกแต่ละคนร่วมมือและประสานกันอย่างใกล้ชิด ในการระบุปัญหาที่เกิดขึ้น ในการดำเนินงาน เพื่อที่จะร่วมกันทำการศึกษาและวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขต่อไป

๒. เก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์และตรวจสอบการดำเนินงาน หรือหาสาเหตุของปัญหา เพื่อใช้ในการปรับปรุง หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งควรจะวางแผนและดำเนินการเก็บข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบ เข้าใจง่าย และสะดวกต่อการใช้งาน เช่น ตารางตรวจสอบ แผนภูมิ แผนภาพ หรือแบบสอบถาม

^{๓๕} วิทยากรเดมมิ่ง, ความหมายของ PDCA, [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/a/ttc.ac.th/tuktang/xngkhkar-wichachiph/pdca> [๑๘ มกราคม ๒๕๖๐].

๓. อธิบายปัญหาและกำหนดทางเลือก วิเคราะห์ปัญหา เพื่อใช้กำหนดสาเหตุของความบกพร่อง ตลอดจนแสดงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนิยมใช้วิธีการเขียนและวิเคราะห์แผนภูมิหรือแผนภาพ เช่น แผนภูมิแก๊งปลา แผนภูมิพาเรโต และแผนภูมิการควบคุม เป็นต้น เพื่อให้สมาชิกทุกคนในที่ทีมงานคุณภาพเกิดความเข้าใจในสาเหตุและปัญหาอย่างชัดเจน แล้วร่วมกันระดมความคิด (Brainstorm) ในการแก้ปัญหา โดยสร้างทางเลือกต่างๆ ที่เป็นไปได้ในการตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อมาทำการวิเคราะห์และตัดสินใจเลือกที่เหมาะสมที่สุดมาดำเนินการ

๔. เลือกวิธีการแก้ไขปัญหา หรือปรับปรุงการดำเนินงาน โดยร่วมกันวิเคราะห์และวิจารณ์ทางเลือกต่างๆ ผ่านการระดมความคิด และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของสมาชิก เพื่อตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมที่สุดในการดำเนินงาน ให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจจะต้องทาวิจัยและหาข้อมูลเพิ่มเติม หรือกำหนดทางเลือกใหม่ที่มีความน่าจะเป็นในการแก้ปัญหาได้มากกว่าเดิม

ดังนั้น Plan คือ การวางแผน จะครอบคลุมในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมาย วิธีการ แก้ไขและจัดทำแผนดำเนินงาน ในบรรดาองค์ประกอบทั้ง ๔ ของวงจร PDCA นั้น ขั้นตอนการวางแผนเป็นเรื่องสำคัญที่สุด แต่ไม่ได้หมายความว่า หมายความว่า การดำเนินการในขั้นตอนที่เหลือจะเป็นอย่างไร ขอให้การวางแผนถูกต้องก็พอ แต่เนื่องจากทุกสิ่งทุกอย่างต้องอาศัยแผน ดังนั้น ถ้าแผนไม่ดีเสียแล้ว งานอื่นก็ไม่ดีด้วย ซึ่งถ้าแผนเดิมมีการวางแผนอย่างดีการแก้ไขก็จะมีน้อยและกิจกรรมต่างๆ ก็สามารถดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ในการจัดทำแผนจำเป็นจะต้องมีการระบุข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีและผลที่มีต่อแผน เช่น ทรัพยากรมนุษย์ วัตถุดิบ และเงินทุน ระยะเวลา ที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาหาวิธีการที่เป็นไปได้ภายใต้ข้อจำกัดดังกล่าว ถ้าเป็นไปได้ควรตรวจสอบ ความเป็นไปได้ในการผ่อนคลายข้อจำกัดดังกล่าวด้วย ควรมีการพิจารณาข้อเสนอต่างๆ ก่อนที่จะกำหนดเลือกใช้ข้อเสนอดีที่สุดให้เป็นแผนปฏิบัติการ ในแผนควรกำหนดวิธีการต่างๆ ที่ใช้เพื่อการตรวจสอบว่าแผนดังกล่าวมีการวางแผนที่ดีและมีการปฏิบัติตามแผนอย่างถูกต้อง

การปฏิบัติตามแผน (Do : D) เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ในตารางการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ สมาชิกกลุ่มต้องมีความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนนั้นๆ ความสำเร็จของการนำแผนมาปฏิบัติต้องอาศัยการทำงานด้วยความร่วมมือเป็นอย่างดี จากสมาชิก ตลอดจนการจัดการทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนนั้นๆ ในขั้นตอนนี้ ขณะที่ลงมือปฏิบัติจะมีการตรวจสอบไปด้วย หากไม่เป็นไปตามแผนอาจจะต้องมีการปรับแผนใหม่และเมื่อแผนนั้นใช้งานได้นำไปใช้เป็นแผนและถือปฏิบัติต่อไป

ดังนั้น Do คือ การลงมือปฏิบัติ หลังจากจบจากการวางแผนแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือดำเนินงานขั้นตอนต่างๆ ที่เสนอไว้ ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในขั้นตอนนี้ คือ

๑. สร้างความมั่นใจว่าผู้รับผิดชอบดำเนินการ ตระหนักถึงวัตถุประสงค์และความจำเป็นของงานอย่างถ่องแท้

๒. ให้ผู้รับผิดชอบรับรู้เนื้อหา และดำเนินการตามแผนที่กำหนด

๓. ให้มีการศึกษา และฝึกอบรม เพื่อดำเนินการตามแผนอย่างถูกต้อง

๔. จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นตามที่กำหนด และเมื่อต้องการ

การตรวจสอบ (Check : C) หมายถึง การตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือการแก้ปัญหาตามแผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่กลุ่มตั้งใจหรือไม่ การไม่ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผน ความไม่เหมาะสมของแผน การเลือกใช้เทคนิคที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น

ดังนั้น Check คือ การตรวจสอบผลการปฏิบัติ เมื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผน เพื่อให้สามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้น และดำเนินการแก้ไขจนได้กระบวนการหรือวิธีการปฏิบัติงานที่สามารถกำหนดเป็นมาตรฐาน ควรมีการประเมินสองด้านและเป็นอิสระซึ่งกันและกัน

๑. มีการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้องหรือไม่

๒. เนื้อหาของแผนมีสาระเพียงพอหรือไม่ถ้าวัตถุประสงค์ของงานไม่บรรลุ นั่นหมายความว่าสภาพเงื่อนไขไม่เป็นไปตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ หรือทั้งสองข้อเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องพิจารณาว่าอยู่ในกรณีใด เพราะการแก้ไขที่ต้องการในแต่ละข้อจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

การดำเนินการให้เหมาะสม (Action : A) เป็นการกระทำภายหลังที่กระบวนการ ๓ ขั้นตอนตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นกรนำเอาผลจากขั้นการตรวจสอบ (Check : C) มาดำเนินการให้เหมาะสมต่อไป

ดังนั้น Act คือ การปฏิบัติตามผลการตรวจสอบ หรือแก้ไข การปฏิบัติใดๆ ที่เหมาะสมตามผลลัพธ์ที่ได้จากขั้นตอนการตรวจสอบหากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามเป้าหมายจะต้องทำการปรับปรุงแก้ไข ในกรณีผลลัพธ์เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้จัดทำเป็นมาตรฐานซึ่งเรียกขั้นตอนนี้ว่าการนำไปปฏิบัติและกำหนดเป็นมาตรฐาน (Action)^{๓๖}

^{๓๖} อุทัย บุญประเสริฐ, การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๗๖.

๒.๒ ประโยชน์ของ PDCA

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ PDCA ไว้ดังนี้^{๓๗}

๑. เพื่อป้องกัน

๑.๑ การนำวงจร PDCA ไปใช้ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน การวางแผนที่ดีช่วยป้องกันปัญหาที่ไม่ควรเกิด ช่วยลดความสับสนในการทำงาน ลดการใช้ทรัพยากรมากหรือน้อยเกินความพอดีลดความสูญเสียในรูปแบบต่างๆ

๑.๒ การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ ทำให้การปฏิบัติงานมีความรัดกุมขึ้น และแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วก่อนจะลุกลาม

๑.๓ การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วไม่เกิดซ้ำหรือลดความรุนแรงของปัญหา ถือเป็น การนำความผิดพลาดมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๒. เพื่อแก้ไขปัญหา

๒.๑ ถ้าเราประสบสิ่งที่ไม่เหมาะสม ไม่สะอาด ไม่สะดวก ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่ประหยัด เราควรแก้ปัญหา

๒.๒ การใช้ PDCA เพื่อการแก้ปัญหา ด้วยการตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัญหา เมื่อหาปัญหาได้ ก็นำมาวางแผนเพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป

๓. เพื่อปรับปรุง

PDCA เพื่อการปรับปรุง คือ ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะแสวงหาสิ่งต่างๆ หรือวิธีการที่ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคม เมื่อเราคิดว่าจะปรับปรุงอะไร ก็ให้ใช้วงจร PDCA เป็นขั้นตอนในการปรับปรุง ข้อสำคัญ ต้องเริ่ม PDCA ที่ตัวเองก่อนมุ่งไปที่คนอื่น

สรุปได้ว่า ตามแนวคิดทฤษฎีวงล้อเดมมิ่ง PDCA นั้น ขั้นตอนทั้ง ๔ ประกอบด้วย การวางแผนอย่างรอบคอบเพื่อการปฏิบัติอย่างค่อยเป็นค่อยไป แล้วจึงตรวจสอบผลที่เกิดขึ้น วิธีการปฏิบัติใดมีประสิทธิผลที่สุดก็จะจัดให้เป็นมาตรฐาน หากไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ก็ต้องมองหาวิธีการปฏิบัติใหม่ หรือใช้ความพยายามให้มากขึ้นกว่าเดิม การนำ PDCA มาใช้ในกระบวนการปฏิบัติงานจะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จผล หน่วยงานจึงควรส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในการนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน

^{๓๗}สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, **ประโยชน์ของ PDCA**, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : http://youth.ftpi.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=37&Itemid=๔๒, [๑๘ มกราคม ๒๕๖๐].

ตารางที่ ๒.๓ สรุปกระบวนการบริหาร

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
ติน ปรัชญพฤทธิ (๒๕๔๘, หน้า ๓๒)	ภารกิจการบริหารประกอบด้วย Planning, Organizing, Staffing, Directing, Coordinating, Reporting, Budgeting
Gulick L. and Urwick J. (1973, pp. 18-19)	หลัก POSDCORB ประกอบด้วย Planning, Organizing, Staffing, Directing, Coordinating, Reporting, Budgeting
Fayol, Henri (1964, p. 39)	หลัก POCOC ประกอบด้วย Planning, Organizing, Commanding, Coordinating, Controlling
พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (๒๕๔๙, หน้า ๓-๕)	หลัก POSDC ประกอบด้วย การวางแผน, การจัดองค์กร, งานบุคลากร, การอำนวยการ, การกำกับดูแล
อุทัย บุญประเสริฐ, (๒๕๔๕, หน้า ๗๖).	วงจรมุ่ง คือ แนวความคิดในการ และการพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง และถือว่าเป็นแนวคิดพื้นฐานของวิธีการต่างๆ ที่มีอยู่ในกระบวนการแก้ไขปัญหาประกอบด้วย ๑) Plan คือ การวางแผน ๒) Do คือ การลงมือปฏิบัติ ๓) Check คือ การตรวจสอบผลการปฏิบัติ ๔) Act คือ การปฏิบัติตามผลการตรวจสอบ
สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, [ออนไลน์].	ประโยชน์ของ PDCA ได้แก่ ๑) เพื่อป้องกัน คือ ทำให้ผู้ปฏิบัติมีการวางแผน การทำงานที่มีการตรวจสอบเป็นระยะ การตรวจสอบที่นำไปสู่การแก้ไข ๒) เพื่อแก้ไขปัญหา คือ ถ้าเราประสบสิ่งที่ไม่เหมาะสมเราควรแก้ไขปัญหา เพื่อการแก้ไข ด้วยการตรวจสอบว่ามีอะไรบ้างที่เป็นปัญหา เพื่อดำเนินการตามวงจร PDCA ต่อไป ๓) เพื่อปรับปรุง คือ ไม่ต้องรอให้เกิดปัญหา แต่เราต้องเสาะแสวงหาสิ่งต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสังคม ข้อสำคัญต้องเริ่ม PDCA ที่ตัวเองก่อนมุ่งไปที่คนอื่น

๒.๓ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการสาธารณสงเคราะห์

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” จากการศึกษาเอกสารในงานด้านนี้สามารถนำเสนอได้ดังนี้

๒.๓.๑ แนวคิดที่เกี่ยวกับการสาธารณสงเคราะห์

วัดกับบ้าน หรือพระสงฆ์กับชาวบ้านนั้น ไม่ว่าจะครั้งสมัยพุทธกาล หรือสมัยปัจจุบันย่อมต้องมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่งเสมอ เพราะวัดและพระสงฆ์เป็นสถาบันหลักเป็นสถาบันสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่มีความผูกพันเกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกันและกับชุมชนชาวบ้านมาเป็นระยะเวลายาวนานนับตั้งแต่เริ่มแรกของการมีวัดเกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องสาธารณสงเคราะห์ ไว้ดังนี้

การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การดำเนินกิจการเพื่อให้เป็นสาธารณประโยชน์ของหน่วยงาน บุคคลหรือคณะบุคคล เว้นแต่การนั้นอยู่ในขอบข่ายแห่งการสงเคราะห์หรือ การช่วยเหลือ เกื้อกูลอุดหนุนจุนเจือกิจการของรัฐหรือของเอกชนที่ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์หรือการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่ซึ่งจะเป็นสาธารณสมบัติหรือประชาชนทั่วไปและการเกื้อกูลทำประโยชน์ร่วมกันทั้งให้คำแนะนำสอนความคิดและวัตถุประสงค์ของ ตามแนวคิดทางพระพุทธศาสนาถือว่าการให้ธรรมเป็นทานย่อมชนะการให้ทานทั้งปวง ฉะนั้นการสอนหนังสือก็ถือว่าการแนะนำที่เกี่ยวกับความรู้ก็จัดเป็นสาธารณประโยชน์ทั้งนั้น การสาธารณสงเคราะห์ แยกโดยลักษณะคือ

- ๑) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เช่น หน่วยอบรม อปต. ห้องสมุด เพื่อประชาชน มูลนิธิเพื่อคนยากจน
- ๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นซึ่งเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาวัด เป็นต้น
- ๓) การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ เช่น การสร้างถนนหนทาง การขุดคลอง การพัฒนาก่อสร้างวัดพัฒนาโรงเรียน เป็นต้น
- ๔) การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป เช่น การช่วยเหลือผู้คนที่ตกทุกข์ได้ยากเพราะภัยทางธรรมชาติ เช่น วาตภัย อุทกภัย อัคคีภัย เหล่านี้ถือว่าเป็นการสงเคราะห์ช่วยเหลือคนอื่นทั้งนั้นรวมเป็นถึงการสงเคราะห์คนวัยชรา สถานเด็กกำพร้า เป็นต้น

การสาธารณสงเคราะห์เป็นการแสดงบทบาทของภิกษุสงฆ์ ในด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งการสงเคราะห์บุคคล และสาธารณสงเคราะห์ โดยมีภิกษุสงฆ์เป็นผู้นำชุมชนในการบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ เพราะภิกษุสงฆ์เป็นศูนย์กลางเชื่อมประสานระหว่างคนจนกับคนรวย ปัจจัยที่ได้รับบริจาคมา ภิกษุสงฆ์ก็ใช้ทำประโยชน์เป็นสาธารณกุศลและช่วยเหลือบุคคลผู้ขาดแคลนและด้อยโอกาสดังกล่าวแล้ว การสาธารณสงเคราะห์ เป็นการจัดให้การสงเคราะห์ ในด้านต่างๆ แก่ประชาชนผู้อุปถัมภ์บำรุงวัด ทายก ทายิกาของวัด หรือประชาชนทั่วไปวัดเป็นส่วนหนึ่งของ

สังคมวัดอยู่ได้ก็ต้องพึ่งบ้าน และบ้านอยู่ได้ ก็ต้องพึ่งวัด วัดเป็นศูนย์กลางของสังคม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน เมื่อประชาชนเดือดร้อน ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็เป็นหน้าที่ทางวัด จะต้องจัดการสงเคราะห์ช่วยเหลือการสาธารณสงเคราะห์จึงเป็นหน้าที่ของวัดและเจ้าอาวาสจะต้องดำเนินการบริหารงานทุกด้านเกี่ยวกับการสงเคราะห์ประชาชนในขอบเขตที่วัดจะสามารถจัดได้

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ว่าวัดเป็นของประชาชนเป็นที่ทำบุญบำเพ็ญกุศล ตามประเพณีของชาวบ้านของวัดภิกษุสงฆ์ สามเณร ในวัดอันมีเจ้าอาวาสเป็นหัวหน้าปกครอง ดูแล รักษาวัด มีหน้าที่ให้ความสะดวกแก่ประชาชน ในการทำบุญบำเพ็ญกุศลทั้งที่บ้านและวัด หรือที่อื่นใดในหมู่บ้าน ตำบลที่ตั้งวัดนั้น และหน้าที่จัดการสาธารณสงเคราะห์อื่นๆ แก่ประชาชน ในส่วนที่อยู่ในสมณวิสัยที่นำจะจัดได้ การสาธารณสงเคราะห์ เป็นงานในส่วนไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างถนนทำสะพาน ศาลาพักผ่อนงานนี้จะมี อดบ. เข้ามาทำหน้าที่ ส่วนที่คณะสงฆ์จะช่วยสังคมได้ เช่นการช่วยเหลือผู้ยากไร้เพราะถูกไฟไหม้บ้าน การจัดหาหน่วยบรรเทาสาธารณภัยหรือการจัดการให้ฟรีในพิธีงานศพ ไม่เก็บค่าน้ำค่าไฟไม่เก็บค่าเจ้าพนักงาน หากเขามีศรัทธาก็จะทำบุญส่วนนี้ก็จะช่วยบรรเทาทุกข์ให้กับชาวบ้านที่เป็นพุทธศาสนิกชนได้ ตลอดทั้งให้การช่วยเหลือสังคมทั้งภายในวัดและนอกวัด ภายในวัด เช่น อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาพึ่งมาทำบุญที่วัดให้เหมาะสมและวัดต้องสะอาด สะดวก สบาย ภายนอกวัด เช่น สงเคราะห์ช่วยเหลือชาวบ้านที่มีทุกข์เท่าที่จะทำได้ อย่างนี้ดูดย ^{๓๘}

การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ การจัดกิจการอันเป็นประโยชน์เป็นกิจกรรมที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ดำเนินการเพื่อให้เป็นสาธารณะประโยชน์ในด้านสังคมสงเคราะห์ทั้งการสงเคราะห์บุคคลและสาธารณสงเคราะห์แยกโดยลักษณะมี ๔ ประการคือ ^{๓๙}

๑) การดำเนินการกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลได้แก่การที่วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินการเองซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์เช่นกิจการหน่วยอบรมประจำตำบล กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชนจัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ได้แก่การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการและการนั้นเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์เช่นการพัฒนาหมู่บ้านการพัฒนาตำบลชุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อเป็นแหล่งอุปโภคและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจอนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมการจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์และอื่นๆ

^{๓๘} พระธรรมปิฎกเวที (สุเทพ ฝุสฺสธมฺโม), สารภาค ๑๕, (กาญจนบุรี : สำนักพิมพ์ธรรมเมธี, ๒๕๔๘), หน้า ๒๕.

^{๓๙} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญฺโญ), การคณะสงฆ์และพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๑-๖๒.

๓) การแก้กฏสาธารณสุขสมบัตินสถานที่ยันเป็นสาธารณสุขสมบัตินได้แก่การสร้างถนนขุดลอกคูคลองสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือแพทย์สร้างการประปาสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าปลุกต้นไม้และอื่นๆ

๔) การแก้กฏประชาชนหรือสรรพสัตว์ได้แก่การช่วยเหลือประชาชนในการคอยช่วยเหลือเช่นจัดตั้งหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัยช่วยเหลือประชาชนทั้งด้านไฟไหม้และน้ำท่วมพร้อมมอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัยหรือในยามปกติก็ตั้งกองทุนทำอาหารเลี้ยงเด็กกำพร้าและเด็กด้อยโอกาสหรือกระบวนกรสงเคราะห์ปวงชนผู้ประสบภัยพิบัติจากวินาศภัยอุบัติเหตุและสาธารณภัยซึ่งได้แก่ภัยคือความยากจนความเจ็บไข้

การสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นการจัดให้การสงเคราะห์ในด้านต่างๆแก่ประชาชนผู้อุปถัมภ์บำรุงวัดทายกทายิกาของวัดหรือประชาชนทั่วไป วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัดอยู่ได้ก็ต้องพึ่งบ้านและบ้านอยู่ได้ก็ต้องพึ่งวัด วัดเป็นศูนย์กลางของสังคม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชนเมื่อประชาชนเดือดร้อนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็เป็นหน้าที่ของวัดจะต้องจัดการสงเคราะห์ช่วยเหลือ

การสาธารณสุขสงเคราะห์จึงเป็นหน้าที่ของวัดและเจ้าอาวาสจะต้องดำเนินการบริหารงานทุกด้านเกี่ยวกับการสงเคราะห์ประชาชนในขอบเขตที่วัดจะจัดได้^{๔๐}เป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุและจิตใจในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่โครงการบรรพชาและอุปสมบท พระภิกษุและสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์ภิกษุสงฆ์สามเณรและวัดที่ประสบภัยขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาสภิกษุสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์ให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้านการสนับสนุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียน การช่วยเหลือผู้ป่วยยากไร้^{๔๑}เป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่างๆที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระสงฆ์ สามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์พระสงฆ์ สามเณรที่วัดประสบภัยขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาส พระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์ให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การช่วยเหลือผู้ยากไร้^{๔๒} การสงเคราะห์ชุมชนและสังคมโดยมีวัดและพระภิกษุสามเณรเป็นแกนนำได้แก่โครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนโครงการ

^{๔๐} พระราชรัตนมุนี (ชัยวัฒน์ ปณฺณาสิริ), การจัดสาธารณูปการและสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัด, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๘), หน้า ๑๔.

^{๔๑} พระมหาบัว ปิยวณฺโณ, การจัดระเบียบสังคมวัด, (นนทบุรี : รุ่งโรจน์การพิมพ์, ๒๕๔๙), หน้า ๒๓.

^{๔๒} กรมการศาสนา, คู่มือการบริหารจัดการวัดฉบับย่อ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๗.

สงเคราะห์พระภิกษุสามเณรและวัดที่ประสบภัยขาดแคลน วัดเจ้าอาวาสพระภิกษุเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคมเช่นให้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพ^{๔๓}

การสาธารณสงเคราะห์ เป็นการแสดงบทบาทของพระสงฆ์ในฐานะผู้นำชุมชนในการบริจาคช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ เพราะภิกษุสงฆ์เป็นศูนย์กลางเชื่อมประสานระหว่างคนจนกับคนรวย ปัจจัยที่ได้รับบริจาคมาภิกษุสงฆ์ใช้ทำประโยชน์เป็นสาธารณกุศลและช่วยเหลือผู้ขาดแคลนและด้อยโอกาส เมื่อประชาชนเดือดร้อนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็เป็นหน้าที่ทางวัดจะต้องจัดการสงเคราะห์ช่วยเหลือ พระสงฆ์และวัดควรสงเคราะห์ประชาชนให้มีสติปัญญารู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง มีศีลธรรม ให้มนุษย์มีความสว่างทางวิญญาณ ให้กินอยู่อย่างพอดี ให้ธรรมมากกว่าวัตถุ ให้เขามีความเข้มแข็ง การให้การสงเคราะห์ทางพระพุทธศาสนาระหว่างบรรพชิตกับคฤหัสถ์ได้เกิดจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันทางสังคม โดยถือเป็นหน้าที่อย่างหนึ่งที่จะพึงปฏิบัติต่อกันด้วยความเกื้อกูลเป็นการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดังที่ปรากฏในพหุการสูตรที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสถึงการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันระหว่างบรรพชิตกับคฤหัสถ์ว่า “ภิกษุทั้งหลาย คฤหัสถ์และบรรพชิตต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ประพฤติพรหมจรรย์เพื่อต้องการสัจโฆระออกให้ได้เพื่อทำที่สุดแห่งกองทุกข์โดยชอบด้วยประการดังกล่าวนี้”^{๔๔}

บทบาทของวัดและพระสงฆ์ไทย จึงเป็นที่รับทราบกันมาโดยตลอด แต่เมื่อความเจริญในรูปแบบอารยธรรมของตะวันตกได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทยในรอบ ๑๐๐ ปี ได้ทำให้บทบาทของวัดและพระสงฆ์สูญหายไป คือเริ่มเปลี่ยนแปลงจากสังคมเมืองหลวงก่อนและขยายไปสู่ต่างจังหวัด ทำให้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบในการสงเคราะห์แก่ประชาชนในรูปแบบที่แตกต่างออกไปด้วย

๒.๓.๒ ความหมายและความสำคัญของการสาธารณสงเคราะห์

การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระสงฆ์สามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์พระสงฆ์สามเณรที่วัดประสบภัยขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาส พระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้ใช้สถานที่วัดเป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์ การให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การช่วยเหลือผู้ยากไร้ เป็นต้น^{๔๕}

การสาธารณสงเคราะห์ ไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างถนน ทำสะพาน ศาลาพักร้อน ซึ่งงานนี้เองก็การบริหารส่วนตำบลเข้ามาทำหน้าที่แทน ส่วนที่คณะสงฆ์จะช่วยสังคมได้ เช่น การช่วยเหลือผู้

^{๔๓} ไพบูลย์ เสียงก้อง, “หลักการบริหารวัด” วัดพัฒนา๔๔, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๔), หน้า ๒๖.

^{๔๔} ชู.อิตติ. (ไทย) ๒๕/๑๐๗/๔๘๖.

^{๔๕} กรมการศาสนา, คู่มือการบริหารและการจัดการวัดฉบับย่อ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๗.

ยากไร้เพราะถูกไฟไหม้บ้าน การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยหรือการจัดบริการให้ฟรีในพิธีงานศพ ไม่เก็บค่าน้ำค่าไฟ ไม่เก็บค่าเจ้าพนักงาน หากเขามีศรัทธาก็จะทำบุญ ส่วนนี้ก็จะช่วยบรรเทาทุกข์ให้กับพุทธศาสนิกชนได้ ตลอดทั้งให้การช่วยเหลือสังคมทั้งภายในวัดและนอกวัด ภายในวัด เช่น อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาฟังมาทำบุญที่วัดให้เหมาะสมและวัดต้องสะอาด สะดวก สบาย ภายนอกวัด เช่น สงเคราะห์ช่วยเหลือชาวบ้านที่มีทุกข์เท่าที่จะทำได้อย่างนิจนิตย์^{๔๖}

การสาธารณสงเคราะห์ จึงเป็นกิจการอย่างหนึ่งของคณะสงฆ์ไทยที่กำหนดให้เป็นระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. ๒๕๑๘ โดยมหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมและส่งเสริมการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยดี และเพื่อการนี้ มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ในการออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศ โดยไม่ขัดแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยใช้บังคับได้ (มาตรา ๑๕ ตรี) สำหรับผู้ทำหน้าที่ในการจัดสาธารณสงเคราะห์โดยส่วนมากคือวัดและเจ้าอาวาส เพราะมีบทบาทผูกพันเกี่ยวกับหน้าที่ของเจ้าอาวาส ตามความในมาตรา ๓๗ ซึ่งมีบทบัญญัติว่าด้วยหน้าที่ของเจ้าอาวาส ดังนี้

๑. จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี
๒. เป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์
๓. ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล^{๔๗}

มหาเถรสมาคมได้กำหนดหลักการและวิธีการปฏิบัติและควบคุมส่งเสริมไว้ชัดเจน คือ กิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามระเบียบมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งในระเบียบดังกล่าว กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๓ ประการ คือ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การศึกษาสงเคราะห์ และการสาธารณสงเคราะห์ โดยระเบียบดังกล่าว กำหนดหน่วยงานให้ตั้ง ณ วัดใดวัดหนึ่งตำบลละหนึ่งหน่วย ให้จัดการเป็นรูปแบบคณะกรรมการ โดยให้เจ้าอาวาสที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลเป็นประธานกรรมการโดยตำแหน่ง เจ้าอาวาสอื่นในเขตตำบลนั้นเป็นรองประธานกรรมการฝ่ายบรรพชิต กำนันในตำบลนั้นเป็นรองประธานกรรมการฝ่ายคฤหัสถ์ ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

พระสังฆาธิการควรจัดงานสาธารณสงเคราะห์ตามสมควรแก่โอกาส คือ

๑. การพัฒนาหมู่บ้าน เช่น การพัฒนาตำบล การช่วยจัดหาทุนการสงเคราะห์การป้องกันยาเสพติดให้โทษ เช่น ยาบ้า การช่วยป้องกันโรคเอดส์
๒. การช่วยเหลือสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ เช่น การสร้างถนนหนทาง ขุดลอกคูคลอง การสร้างฌาปนสถาน การสร้างระบบประปา การสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

^{๔๖} พระธรรมปริยัติเวที (สุเทพ มุสสุรมโม), สารภาค ๑๕, (กาญจนบุรี : สำนักพิมพ์ธรรมเมธี, ๒๕๔๘), หน้า ๒๕.

^{๔๗} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณโณ), การคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๒ - ๖๕.

๓. การช่วยเหลือประชาชนในโอกาสที่ควรช่วย เช่น การประสูติทารกหรือช่วยคนชรา หรือคนพิการ การสาธารณสุขสงเคราะห์จะต้องจัดเพื่อความเรียบร้อยดีงามและไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และความสงบสุขของบ้านเมือง จึงจะถือว่าเป็นไปด้วยความถูกต้อง และเป็นการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

การสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นการจัดให้การสงเคราะห์ในด้านต่างๆ แก่ประชาชนผู้ อุปลัมภ์บำรุงวัด ทายกทายิกาของวัดหรือประชาชนทั่วไป วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัดอยู่ได้ก็ต้องพึ่ง บ้าน และบ้านอยู่ได้ก็ต้องพึ่งวัด วัดเป็นศูนย์กลางของสังคม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน เมื่อประชาชนเดือดร้อนในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ก็เป็นหน้าที่ของวัดจะต้องจัดการสงเคราะห์ช่วยเหลือ สาธารณสงเคราะห์ จึงเป็นหน้าที่ของวัดและเจ้าอาวาสจะต้องดำเนินการบริหารงานการสงเคราะห์ ประชาชนในขอบเขตที่วัดจะจัดได้

งานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ทั้งทางด้านวัตถุและการสงเคราะห์ทางจิตใจเป็นงานที่ พระสงฆ์ทำเพื่อสาธารณชน สามารถบริหารจัดการได้โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย พระราชบัญญัติคณะ สงฆ์ กฎระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งมหาเถรสมาคม และไม่ขัดต่อกฎหมายบ้านเมือง ได้แก่ การสงเคราะห์ภิกษุสามเณร การสนับสนุนทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียน การช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้ยากไร้ ผู้ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ล้วนเป็นงานที่พระสงฆ์ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งในสังคมควร จะสงเคราะห์ เพื่อเป็นการตอบแทนประชาชนที่ให้การดูแลรักษาและอุปถัมภ์พระศาสนา ทั้งยังเป็นการ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้านอีกด้วย

งานสาธารณสุขสงเคราะห์จะเป็นไปโดยเรียบร้อยดีงามได้ดังเจตนารมณ์ของกฎหมายมหาเถร สมาคม ต้องอาศัยพระสังฆาธิการในฐานะที่เป็นผู้ปกครองเป็นผู้ขับเคลื่อนภารกิจให้สามารถบรรลุ วัตถุประสงค์และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พระศาสนา

๒.๓.๓ การบริหารงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์

การสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นกิจการของพระสงฆ์ที่ได้กำหนดไว้เป็นระเบียบกฎหมายมหาเถร สมาคมข้อหนึ่ง “ควบคุมและส่งเสริมการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์” ในระเบียบการปกครอง คณะสงฆ์ส่วนกลางได้กำหนดว่า “เป็นวิธีการดำเนินสาธารณูปการและการสาธารณสุขสงเคราะห์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคม”^{๔๘}

การสาธารณสุขสงเคราะห์ หมายถึง การจัดกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ที่พระสงฆ์ หรือวัดต่างๆ จัดทำอยู่ในปัจจุบันสามารถแบ่งออกเป็น ๔ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ การเข้าไปบริหารจัดการ เป็นกิจการที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการ ขึ้นมาเอง ในลักษณะที่ทำการประจำหรือชั่วคราว เช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้ง

^{๔๘} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณีโต), การคณะสงฆ์และการพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๖๒ - ๖๕.

มูลนิธิ การตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือคราวประสบภัยพิบัติ การกำหนดเขต อภัยทาน หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น ซึ่งพระสงฆ์สามารถเข้าไปดำเนินการ เองได้

แนวทางที่ ๒ การเข้าไปสนับสนุน เช่น การพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน การจัดหาทุน เพื่อการสงเคราะห์ การช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นต้น อาจเป็นการเกื้อกูลกิจการของภาครัฐหรือภาคเอกชนในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วม เป็นต้น ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมส่งเสริมหน่วยงานอื่นที่ทำอยู่แล้ว

แนวทางที่ ๓ การเข้าไปแสวงหาการมีส่วนร่วม เป็นการช่วยเกื้อกูลในส่วนของสา ธารณสมบัติ โดยมุ่งเอาผลเพื่อส่วนรวมที่เป็นสาธารณที่เป็นวัตถุ เช่น การสร้างถนนหนทาง การขุด ลอกคูคลอง การสร้าง฼าปนสถาน การสร้างระบบประปาและระบบไฟฟ้าหรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น ซึ่งเน้นที่สาธารณสมบัติส่วนรวมเป็นหลัก

แนวทางที่ ๔ การเข้าไปแบบให้เปล่า เช่น การช่วยผู้ประสบภัยพิบัติ ไม่ว่าจะเป็น อุทกภัย วาตภัย อัคคีภัย การประสพอุบัติเหตุ การประสพภัยธรรมชาติ การสงเคราะห์คนชรา คนพิการ คนผู้ด้อยโอกาส หรือการสงเคราะห์โดยประการอื่นๆ ทั้งในยามปกติและตามโอกาสที่มาถึง เป็นต้น ซึ่งเป็นความเมตตาเอื้ออาทรต่อผู้อื่น

การสาธารณะสงเคราะห์ เป็นการจัดกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ คือ การเกื้อกูล กิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ เกื้อกูลต่อสาธารณสมบัติ และเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ลักษณะการสาธารณะสงเคราะห์ว่าโดยลักษณะของการสาธารณะสงเคราะห์ที่พระสงฆ์และวัดวาอาราม ต่างๆ จัดทำอยู่ในปัจจุบันแยกออกเป็น ๔ คือ

๑. การดำเนินกิจการเอง ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์หรือพระภิกษุดำเนินการเองซึ่ง กิจการอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ประสงฆ์ให้ผลงานเป็นสาธารณประโยชน์ สาธารณสมบัติเป็นประโยชน์ แก่บุคคลทั่วไปหรือสรรพสัตว์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (หน่วย อ.ป.ต.) กิจการ ห้างสมุดเพื่อประชาชน การตั้งกองทุนสาธารณะสงเคราะห์ การตั้งมูลนิธิเพื่อคนยากจนหรือช่วยเหลือ คราวประสบภัยพิบัติ การกำหนดเขตอภัยทาน และกิจการอื่นๆ ที่เป็นเจ้าของเอง ลักษณะนี้มุ่งเอา กิจการที่ทำเองหรือโครงการที่กำหนดขึ้นเองทั้งที่เป็นกิจการประจำและกิจการชั่วคราว

๒. การเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น ได้แก่ การช่วยเหลือส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชน หรือผู้ใดผู้หนึ่ง ที่ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ กล่าวคือคนอื่นเป็นหลักส่วนวัดหรือพระสงฆ์เข้าไป ช่วยไม่ningดูตาย เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์และการอื่น การนี้มุ่งเอาเฉพาะการส่งเสริมผู้อื่น ทั้งที่เป็นกิจการประจำหรือกิจการชั่วคราว แม้การช่วยป้องกันยา เสพติดให้โทษ เช่น ยาบ้า หรือการช่วยป้องกันการติดโรคเอดส์ ก็นับเข้าข้อนี้ด้วย

๓. การแก้กฏสาธารณสมบัติ ได้แก่ การช่วยเหลือแก้กฏสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ เช่น การสร้างถนนหนทาง การขุดลอกคูคลอง การสร้างฌาปนสถาน การสร้างประปา การสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า การช่วยพิทักษ์รักษาสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติและการอื่นๆ ข้อนี้มุ่งเอาเฉพาะการช่วยเหลือแก้กฏสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

๔. การแก้กฏประชาชนหรือสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชนในกาลที่ควรช่วยเหลือ เช่น กาลประสพภัยพิบัติ กาลประสพอุบัติเหตุ กาลประสพภัยธรรมชาติ หรือแม้ในยามปกติก็ให้การสงเคราะห์ตามโอกาส เช่น สงเคราะห์คนชรา สงเคราะห์คนพิการ การจัดเขตอภัยทานในวัด หรือสงเคราะห์โดยประการอื่น ข้อนี้มุ่งเอาเฉพาะการช่วยเหลือแก้กฏบุคคลหรือสรรพสัตว์ทั้งที่เป็นกิจการประจำและกิจการชั่วคราว^{๔๙}

เมื่อกล่าวโดยสรุป การบริหารวัดด้านสาธารณสงเคราะห์ว่าควรบริหารจัดการให้เป็น ๗ โรง ตามความเหมาะสมและสภาพสังคม ดังนี้^{๕๐}

๑. วัดเป็นโรงธรรม ได้แก่ ต้องทำให้วัดเป็นที่สอนธรรมะ ให้เป็นสถานที่เทศน์ วัดใดไม่มีการสอนธรรมะประชาชน ไม่มีการเทศน์ ตลอดจนการไหว้พระสวดมนต์ร่วมกับประชาชน วัดนั้นจะค่อยๆ เสื่อมไป

๒. วัดเป็นโรงทิม คือ เป็นที่สวดศพ เป็นที่เก็บศพ เป็นที่ฝังศพ นี่เป็นผลประโยชน์ที่วัดจะต้องมีอยู่ และอย่าไปรังเกียจศพ เพราะคนบ้านไหนก็อยากตายอยู่บ้านนั้น อยากจะเผาอยู่วัดนั้น

๓. วัดเป็นโรงละคร คือ เป็นโรงหนังโรงละคร ต้องจัดที่ส่วนหนึ่งไว้ประจำอย่าไปรังเกียจโขงหนังละคร เพราะนั่นเป็นการแสดงพื้นบ้านเท่ากับเจ้าอาวาสวัดนั้นๆ ได้ศิลปินไว้ใช้งานในงานต่างๆ

๔. วัดเป็นโรงพยาบาล วัดจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่ประชาชนในเรื่องสุขภาพอนามัยแต่ก่อนแต่โรมาพระสงฆ์นอกจากมีความรู้ในทางธรรมะแล้วท่านมักจะเรียนเรื่องสมุนไพรต่างๆ ให้การสงเคราะห์ประชาชนด้วยการบำบัดรักษา

๕. วัดเป็นโรงเรียน ปัจจุบันแม้ไม่ได้สอนในศาลาวัดแต่เจ้าอาวาสจะต้องมีบทบาทในโรงเรียนด้วยการให้เห็นว่าโรงเรียนเป็นโรงเรียนวัด

๖. วัดเป็นโรงแรม หมายถึง การทำวัดให้เป็นที่ต้อนรับประชาชน เป็นที่ปฏิสังขารเป็นที่พักพิงสำหรับพระอัครคันตุกะ หรือเป็นพึ่งพิงของประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ

๗. วัดเป็นโรงงาน คือ วัดต้องมีการก่อสร้างพระสังฆาธิการของวัดนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส หรือพระในวัดต้องมีฝีมือ และเนื่องจากวัดมีการก่อสร้างนั่นเอง การพัฒนาฝีมือของพระเถรในการส่งไปคุมงาน ไปดูงาน ไปศึกษางานกับช่างหรือการผลิตช่างมีความสำคัญ

^{๔๙} พระธรรมปิฎกโศภณ (วรวิทย์ คงคปญโญ), **คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการพระศาสนา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๕๗ - ๕๙.

^{๕๐} กรมการศาสนา, **วัดพัฒนา ๔๓**, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓๒.

การสาธารณสุขสงเคราะห์ จึงเป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระสงฆ์สามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสงเคราะห์พระสงฆ์สามเณรที่วัดประสบภัยขาดแคลน พระสังฆาธิการควรเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้ใช้สถานที่วัดเป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์ ให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การช่วยเหลือผู้ยากไร้ เป็นต้น^{๕๑}

๒.๓.๔ แนวคิดและวิธีการด้านสาธารณสุขสงเคราะห์

การบริหารจัดการด้านการสงเคราะห์ของพระสงฆ์ เกิดจากหน้าที่และความสัมพันธ์ทางสังคมที่พระสงฆ์ที่ต้องอาศัยปัจจัย ๔ ของชาวบ้านถวาย ว่าโดยสภาวะและเหตุการณ์ในสังคมย่อมมีผลเกี่ยวข้องกับกำกับการบำเพ็ญสมณธรรมและโดยคุณธรรม คือ เมตตาและกรุณาจะต้องช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากทุกข์ มีจุดเน้นที่การให้ทานและการสงเคราะห์ทางด้านหลักธรรมหรือทางด้านจิตใจเป็นหลัก

ในสังคาลกสูตร พระพุทธองค์ทรงตรัสถึงหน้าที่ของสมณพราหมณ์ในการอนุเคราะห์แก่กุลบุตรผู้มีอุปการคุณแก่ตน ด้วยหน้าที่ ๖ ประการ ดังนี้^{๕๒}

๑. ห้ามไม่ให้ทำความชั่ว
๒. ให้ตั้งอยู่ในความดี
๓. อนุเคราะห์ด้วยน้ำใจอันดีงาม
๔. ให้ได้ฟังในสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง
๕. อธิบายสิ่งที่เคยฟังแล้วให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
๖. บอกทางสวรรค์ให้

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ให้แนวคิดการบริหารวัดด้านสาธารณสุขสงเคราะห์สมัยใหม่ ดังนี้^{๕๓}

๑. การสร้างค่านิยม ได้แก่ การสร้างฉันทะให้เกิด ทั้งแก่ผู้บริหารเองและผู้ที่อยู่ในโครงสร้างการบริหารนั้นด้วย เพื่อให้เกิดแนวคิดและการประพฤติปฏิบัติเป็นไปในแนวทางระบบแบบแผนที่ได้วางไว้ เพื่อการบริหารวัดจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

๒. การจัดโครงสร้าง ได้แก่ การสร้างรูปแบบระบบการบริหารให้เหมาะสมเป็นไปตามเป้าหมายหรือจุดประสงค์ที่ได้วางไว้ โครงสร้างจึงถือว่าเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งในการสร้างความสำเร็จให้แก่การบริหารวัด

^{๕๑} กรมการศาสนา, คู่มือการบริหารและการจัดการวัดฉบับย่อ, หน้า ๗.

^{๕๒} ที.ปา. (ไทย) ๑๑/๒๗๒/๒๑๖.

^{๕๓} สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, วัดพัฒนา ๔๖, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา, ๒๕๔๖), หน้า ๔๖ - ๔๘.

๓. การจัดระบบงาน ได้แก่ การรักการบริหารต่างๆ ที่อยู่ภายในวัดให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นระเบียบ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการดำเนินงานและเป็นการง่ายในการตรวจสอบและประเมินผลการทำงาน

๔. การจัดกิจกรรม ได้แก่ การสร้างรูปแบบในเชิงปฏิบัติให้สอดคล้องกับการบริหารงาน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ

๕. การจัดบุคลากร ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารหรือผู้อยู่อาศัยในวัดนั้นๆ การเลือกบุคคลให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถเป็นสิ่งที่ควรตระหนักอย่างยิ่ง เพราะการบริหารงานจะสำเร็จหรือไม่ส่วนนี้นับว่าเป็นส่วนสำคัญ ดังนั้นจึงควรเลือกบุคคลให้เหมาะสม

๖. การเสริมทักษะ ได้แก่ การสร้างความรู้เพิ่มเติมแก่บุคลากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

๗. การสร้างกลยุทธ์ ได้แก่ วิธีการหรือกลวิธีที่ท่านเลือกใช้ในการบริหารนั้น ระบบรูปแบบ ต้องเหมาะสมกับปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว

การสาธารณสุขสงเคราะห์ สามารถแยกด้วยลักษณะที่ควรได้ ๕ ประการ^{๕๔} คือ

๑. การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้งมูลนิธิเพื่อคนยากจนหรือกิจการอื่นๆ กิจการเหล่านี้อาจเป็นกิจกรรมที่ทำเองหรือโครงการที่กำหนดขึ้นเองที่เป็นกิจการประจำและกิจการชั่วคราวก็ได้

๒. การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น ซึ่งเป็นไปเพื่อการสาธารณสุขประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งให้ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่สังคม ชุมชน เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาชุมชน การพัฒนาตำบล การช่วยป้องกันยาเสพติดให้โทษ หรือการช่วยป้องกันการติดโรคเอดส์ เป็นต้น

๓. การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ เช่น สร้างถนนหนทาง การขุดลอกคูคลอง การสร้างฌาปนสถาน (นอกวัด) การสร้างประปา การสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าและการอื่นๆ

๔. การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชนในกาลที่ควรช่วยเหลือ เช่น การประสบอุทกภัย การประสบอัคคีภัย การประสบวาทภัย หรือคราวอากาศหนาวจัดหรือแม้นยามปกติ ก็จัดการช่วยเหลือด้วยการจัดการสงเคราะห์ เช่น สงเคราะห์คนชรา สงเคราะห์คนพิการ และสงเคราะห์โดยประการอื่นๆ

^{๕๔}บุญศรี พานะจิตต์ และคณะ, ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดชลประทานรังสฤษฎ์ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๕), หน้า ๒๔.

๕. กิจกรรมสาธารณสงเคราะห์ เช่น การจัดให้มีที่พักสำหรับประชาชน อาหารกลางวันสำหรับเด็ก ยารักษาโรค ห้องสมุดประชาชน จัดที่ดินให้ประชาชนอยู่อาศัย ตั้งหน่วยสงเคราะห์และฝึกอาชีพ ให้คำปรึกษาปัญหาชีวิตด้านต่างๆ ด้วยเมตตาธรรม^{๕๕}

การควบคุมและการส่งเสริมการสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การดำเนินการถูกต้องตามระเบียบและการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์นั้นควรดำเนินไปได้อย่างไม่มีอุปสรรค

๒.๓.๕ บทบาทของวัดในงานด้านสาธารณสงเคราะห์

การสาธารณสงเคราะห์ เป็นการทำงานช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ สงเคราะห์พระสงฆ์สามเณร การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การช่วยเหลือผู้ยากไร้ การสร้างห้องสมุดโรงเรียน เป็นต้น การสาธารณสงเคราะห์นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือชาวบ้านในสิ่งที่พวกเขาต้องการและมีความจำเป็นแล้วยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างบ้านกับวัดอีกทางหนึ่ง

บทบาทของวัดหรือพระสงฆ์ในการสงเคราะห์ประชาชน คือ^{๕๖}

๑. การให้ที่พักอาศัย ตลอดจนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และทุนการศึกษาแก่เด็กจากครอบครัวที่ยากจน

๒. การให้สถานศึกษาของรัฐและท้องถิ่นใช้ที่ดินของวัด เป็นที่ตั้งและใช้เป็นอาคารเรียน

๓. การให้วัดตั้งและดำเนินการโรงเรียนราษฎร์เองตามกฎหมาย ให้ศึกษาเล่าเรียนโดยไม่เสียค่าเล่าเรียน บางแห่งจัดเก็บค่าเล่าเรียนในราคาต่ำ บางวัดจัดให้มีการศึกษาผู้ใหญ่สำหรับพระภิกษุสามเณรตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ

๔. การจัดการสอนศีลธรรม จริยธรรมในโรงเรียน โดยคณะสงฆ์เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการส่งพระภิกษุไปช่วยสอนศีลธรรม จริยธรรม ไปตามโรงเรียนต่างๆ มีการสอนรายชั่วโมงตามหลักสูตร หรือไปสอนในรูปแบบการประชุมสัมมนาให้สถานศึกษาเป็นครั้งคราว ทั้งในระดับประถม มัธยม และอุดมศึกษา ทั่วราชอาณาจักร ตลอดจนจัดสอนธรรมศึกษาแก่นักเรียนตามสำนักศาสนศึกษาของคณะสงฆ์

๕. การจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ เป็นการสงเคราะห์ด้านการศึกษาที่กรมการศาสนาร่วมกับเจ้าอาวาสวัดต่างๆ จัดขึ้น เพื่อวางรากฐานการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนในท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้เด็กใกล้ชิดพระพุทธศาสนา ทั้งนี้ให้พระภิกษุ สามเณรผู้มีความรู้ความสามารถได้ทำประโยชน์ให้แก่ท้องถิ่นและท้องถิ่นที่อาศัย

^{๕๕} นำทรัพย์ จันทน์หอม, การทำวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน : การแสวงหาเส้นทางพัฒนาชนบทพระสงฆ์ไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๐), หน้า ๔๓ - ๖๗.

^{๕๖} กรมการศาสนา, ข้อมูลพื้นฐานด้านการศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๒๔.

๖. การสงเคราะห์ด้านอื่นๆ ได้แก่

- ๖.๑ บริการด้านให้ความรู้ทางศีลธรรมและบำเพ็ญประโยชน์แก่นักเรียนและประชาชน
- ๖.๒ จัดตั้งทุนสงเคราะห์ และให้ความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การเรียนแก่นักเรียนยากจน
- ๖.๓ การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน
- ๖.๔ การจัดตั้งศูนย์อบรมสัมมนาอาชีพแก่ประชาชน

การสาธารณสงเคราะห์จึงเป็นหน้าที่ของวัดและเจ้าอาวาสจะต้องดำเนินการบริหารงานทุกด้านเกี่ยวกับการสงเคราะห์ประชาชนในขอบเขตที่วัดจะสามารถจัดได้ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่ว่า วัดเป็นของประชาชนเป็นที่บำเพ็ญกุศลตามประเพณีของชาวบ้าน พระภิกษุสามเณรในวัดอันมีเจ้าอาวาสเป็นหัวหน้าปกครองดูแลรักษาวัด มีหน้าที่ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการทำบุญบำเพ็ญกุศลทั้งที่บ้านและวัด หรือที่อื่นใดในหมู่บ้าน ตำบลที่ตั้งวัดนั้น และหน้าที่จัดการสาธารณสงเคราะห์อื่นๆ แก่ประชาชน ในส่วนที่อยู่ในสมณวิสัยที่น่าจะจัดได้

๑. ด้านการพัฒนาจิตใจประชาชน

การพัฒนาจิตใจเป็นงานที่สำคัญมาก เพราะเป็นการฝึกอบรมให้จิตเป็นสมาธิมั่นคงไม่หวั่นไหวฟุ้งซ่าน มีความตื่นตัวในการทำงาน มีสุขภาพจิตดี และมีความฉลาดรู้และเข้าใจปัญหา รวมถึงวิธีแก้ไขปัญหาย่างถูกต้องตามแนวทางพระพุทธศาสนา พระสงฆ์ในฐานะเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณของประชาชนและชุมชน จำเป็นอย่างยิ่งที่จักต้องมีการพัฒนาจิตวิญญาณของประชาชนและชุมชน ให้มีสภาพจิตที่มั่นคง มีสมรรถภาพในการที่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองในชีวิตประจำวันได้ สำหรับหลักการที่พัฒนาจิตใจทางพระพุทธศาสนา เรียกว่าภาวนาหรือกรรมฐาน ซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสว่า เป็นธรรมควรเจริญ มีอยู่ ๒ อย่าง คือสมถภาวนาและวิปัสสนาภาวนา เพื่อฝึกอบรมปัญญาเพื่อให้เกิดความรู้แจ้งตามความเป็นจริง (ละอวิชชา)

หลักการพึ่งตนเองเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน สามารถแยกแยะโดยยึดหลักสำคัญ ๕ ประการ คือ

๑) **ด้านจิตใจ** ทำตนให้เป็นที่พึ่งของตนเอง มีจิตใจสำนึกที่สร้างสรรค์ให้ตนเองและชาติโดยรวมมีจิต เอื้ออาทรประนีประนอมเห็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

๒) **ด้านสังคม** แต่ละชุมชนต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นอิสระ

๓) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งหาทางเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดอยู่บนหลักการของความยั่งยืน

๔) **ด้านเทคโนโลยี** จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดีจึงต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้านและเลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องความต้องการและสภาพแวดล้อม

๕) ด้านเศรษฐกิจ แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มีการลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือจะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญและยึดหลัก พออยู่พอกิน

หลักการสาธารณสุขสงเคราะห์ด้านการพัฒนาจิตใจประชาชน ควรมีการจัดโครงการและ ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. มีการดำเนินกิจกรรมการเทศนาสั่งสอนให้ประชาชนเข้าใจหลักธรรมและสามารถ นำไปประยุกต์ ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินวิถีชีวิตปัจจุบัน

๒. การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรม เพื่อให้ความรู้และอบรมปฏิบัติธรรมตามแนวทาง พระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาจิตใจประชาชนและเด็กเยาวชน

๓. การจัดและดำเนินกิจกรรมบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนเพื่อพัฒนาความรู้ ด้านศีล สมาธิ ปัญญา และคุณงามความดีแก่เด็กเยาวชน

๔. การจัดและดำเนินกิจกรรมบำเพ็ญความดีเนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันอัฐมีบูชา วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันลอยกระทง วันขึ้นปีใหม่สงท่ายปีเก่า วันสงกรานต์

๕. การจัดและดำเนินกิจกรรมบำเพ็ญความดี เนื่องในวันสำคัญของชาติ เช่น วันพ่อ แห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติ

๖. การจัดและดำเนินกิจกรรมเพื่อสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนเข้าวัด เพื่อศึกษาอบรม ให้การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมหลักการเรียนการศึกษาที่สนับสนุนการเรียนรู้และปฏิบัติธรรมตามวิถี ชาวพุทธอันดีงาม

๗. การจัดและดำเนินกิจกรรมการให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาทางด้านจิตใจ และปัญหา การดำเนินชีวิตให้แก่ประชาชนชาวบ้านผู้มีปัญหาต่างๆ

๘. การจัดสถานที่ของวัดและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรม และสอนศีลธรรม จริยธรรม เพื่อพัฒนาจิตใจแก่นักเรียนในสถานศึกษาและโรงเรียน

๙. การดำเนินโครงการให้การอุปการะเด็กเยาวชนและมอบทุนการศึกษาสงเคราะห์ แก่เด็กนักเรียนที่ยากจนขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดภาระผู้ปกครอง

๑๐. การดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม อบรมความดีแก่เด็กตั้งแต่ยังเยาว์วัย

๑๑. จัดโครงการอุทยานแห่งความจงรักภักดีเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความรู้รักสามัคคี ทั้งในส่วนของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ให้มั่นคงยั่งยืน

๑๒. จัดโครงการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่ กับการเรียนรู้ของกลุ่มคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต

๑๓. จัดโครงการสร้างสุขภาวะคนในชุมชนให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ มีความสัมพันธ์ทางสังคมและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่

๑๔. จัดกิจกรรมส่งโครงการให้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข โดยเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคม

๑๕. จัดกิจกรรมส่งศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล ด้วยการส่งเสริมสิทธิชุมชนและกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการสงวนอนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนาใช้ประโยชน์ในการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น^{๕๗}

การพัฒนาด้านจิตใจของประชาชนนั้น ควรมีการดำเนินโครงการและดำเนินการผ่านกิจกรรมที่คนในชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ให้ชุมชนตั้งอยู่ในหลักการที่ว่า “ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรักษา ร่วมกันแก้ไข และร่วมกันแบ่งปันผลประโยชน์เป็นที่ตั้ง” การพัฒนาด้านจิตใจของประชาชนจึงมีการดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาท้องถิ่นและการพัฒนาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเป็นระบบอย่างยั่งยืน

๒. ด้านการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน

สถาบันสงฆ์ เป็นสถาบันจารีตประเพณีที่มีความสำคัญยิ่ง พระสงฆ์จากอดีตจนถึงปัจจุบันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และมีบทบาทที่สำคัญในการชี้นำสังคม ซึ่งแม้บทบาทในด้านการเป็นผู้นำจะลดน้อยลงไปในปัจจุบัน แต่บทบาทด้านการเป็นผู้นำทางศีลธรรมจรรยาพระสงฆ์ยังได้รับความเคารพนับถืออย่างสูง และเป็นสถาบันสังคมที่ขาดเสียไม่ได้ในชีวิตประจำวันของชาวชนบทส่วนใหญ่ ซึ่งนอกจากเป็นที่พึ่งทางใจแล้วยังเป็นสถานที่เอื้ออำนวยในด้านบริการสังคมอื่นๆ ที่กลไกของรัฐบาลเข้าไปช่วยให้บริการไม่ทั่วถึงเพื่อเป็นการสร้างบูรณาการในชุมชน เรื่องนี้มีผู้ทรงคุณวุฒิทรงความรู้ นักวิชาการหลายท่านได้ให้การอธิบายขยายความไว้ ดังนี้

ในงานการสาธารณสุขสงเคราะห์ ด้านการพัฒนาท้องถิ่นนั้น มีการจัดโครงการและดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. การดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆชุมชนได้ใช้วัดเป็นแกนนำประชาชนในการสร้างสาธารณสุขประโยชน์และชุมชนตลอดจนองค์กรต่างๆ

๒. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการอบรมให้ความรู้แนะนำและส่งประชาชนเกี่ยวกับการประกอบสมาธิโดยยึดตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๓. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมให้การสนับสนุนเกื้อกูลสงเคราะห์และพัฒนาความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตอันดีงามให้แก่ประชาชนในชุมชน

^{๕๗} กองวิชาการและแผนงานการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าผา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าผา ประจำปี ๒๕๕๓, หน้า ๑๘-๑๙.

๔. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการรณรงค์สนับสนุนอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนและจัดกิจกรรมในด้านการป้องกันยาเสพติดแก่เด็กเยาวชนและประชาชน

๕. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมรณรงค์อบรมแนะนำและให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันอบายมุขต่างๆ

๖. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมรณรงค์อบรมแนะนำและให้ความรู้แก่ประชาชนและเด็กเยาวชนในด้านข้อกฎหมายและการป้องกันยาเสพติด เพื่อความสงบสุขของชุมชน

๗. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมรณรงค์อบรมแนะนำให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและด้านความสามัคคีปรองดองของคนในชุมชน

๘. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมและการจัดตั้งศูนย์ป้องกันสาธารณภัย เช่น สถานีตำรวจชุมชน สถานีอนามัยชุมชน เป็นต้น เพื่อความสงบสุขให้แก่ประชาชนในชุมชน

๙. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมในการจัดสร้างอาคารเรียน ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และจัดหาอุปกรณ์การศึกษาต่างๆ ให้แก่โรงเรียนและประชาชนในชุมชนได้ใช้ประโยชน์

๑๐. การอำนวยความสะดวกสถานที่และอนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็นประโยชน์

๑๑. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันพ่อแห่งชาติ และวันแม่แห่งชาติ

๑๒. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านสาธารณภัยต่างๆ

๑๓. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง

๑๔. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการแก้ไขปัญหาคาความยากจนและพัฒนาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑๕. การดำเนินโครงการด้านการชลประทาน ส่งเสริมสนับสนุนระบบการชลประทานคลองส่งน้ำ ทางระบายน้ำ เพื่อการเกษตรกรรม เพื่อให้ประชาชนมีน้ำไว้ใช้ในการเกษตรกรรมอย่างพอเพียง

๑๖. การดำเนินโครงการฝึกอบรมและจัดตั้งศูนย์ให้บริการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลให้แก่ประชาชนและชุมชน

๑๗. การดำเนินโครงการและส่งเสริมด้านสังคมสงเคราะห์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วย ให้มีสวัสดิการที่ดีสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม

๑๘. การดำเนินโครงการปรับปรุงการจัดเก็บขยะมูลฝอย และกำจัดขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดียังยืน

๑๙. การดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ส่งการผลิตและพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าและรายได้แก่ประชาชน

๒๐. การดำเนินโครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้ปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์บำรุงดินให้มีคุณภาพที่ดีลดการใช้ปุ๋ยเคมีที่ทำให้ดินแข็งไม่เหมาะสมกับการเพาะปลูก^{๕๘}

งานการพัฒนาท้องถิ่นและชุมชน ควรเน้นการพัฒนาท้องถิ่นแบบค่อยเป็นไปแต่มั่นคง ยั่งยืนและสร้างความเข้มแข็ง และเน้นประโยชน์ของส่วนรวมของชุมชน โดยเฉพาะในด้านเกษตรกรรมและการส่งเสริมอาชีพพื้นฐานของชุมชน ตลอดจนระบบสาธารณสุขให้ดีและเป็นระบบที่สำคัญในการดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนนั้นให้ความสำคัญกับวัด โดยการใช้วัดเป็นศูนย์กลางนั่นเอง

๓. ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

นับแต่โบราณกาลมา วัดเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาของชาวบ้านตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมในด้านต่างๆ นับตั้งแต่การสร้างวัดมา ซึ่งเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น หรือในกรณีพิเศษ อาจเกิดจากพระราชศรัทธาของพระมหากษัตริย์บางพระองค์ทรงสร้างและอุปถัมภ์วัดนั้น

คติทางพระพุทธศาสนาเชื่อว่าการสร้างวัดตลอดจนสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ภายในวัดเป็นการทำบุญที่มีอานิสงส์มาก จะส่งผลให้ผู้ที่ได้ร่วมทำบุญมีความสุขทั้งในภพนี้และภพหน้าการทำบุญนั้นจะต้องทำด้วยสิ่งที่ดีที่สุด ชาวบ้านหรือผู้ที่ลงมือสร้างจึงได้ทุ่มเทความรู้ความสามารถในเชิงช่างที่มีอยู่ทั้งหมด อันประกอบด้วยศรัทธา สร้างสรรค์ ศิลปกรรมที่งดงามให้แก่วัด ซึ่งปรากฏออกมาในรูปของศิลปกรรมต่างๆ ตามพระอุโบสถ วิหารคด ศาลาราย หอระฆัง ตลอดจนฝาผนังในพระอุโบสถ เป็นต้น เมื่อวัดถูกสร้างเสร็จก็มีกิจกรรมและความเป็นไปที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชาวบ้าน มีการแลกเปลี่ยนถ่ายเทระหว่างบ้านกับวัด เช่น ชาวบ้านมาบวชเรียนในวัด ผู้ที่เข้ามาบวชก็มาเรียนรู้วิชาความรู้จากผู้บวชมาก่อนในขณะเดียวกันก็ถ่ายทอดความรู้ในตระกูลของตนที่ติดตัวมาแต่วัด และผู้ที่มาบวชใหม่ตลอดจนลูกหลานชาวบ้านที่ส่งมาเรียนจึงเกิดการสืบทอดความรู้ต่อกันมาโดยมีวัดเป็นสื่อในวันหรือโอกาสสำคัญทางพุทธศาสนา ชาวบ้านได้มีโอกาสไปทำบุญที่วัดด้วยแรงศรัทธาและความตั้งใจที่จะทำให้การทำบุญนั้นเกิดอานิสงส์สูงสุด ทำให้การทำบุญในแต่ละครั้งแต่ละโอกาส มีรูปแบบ พิธีการที่เป็นลักษณะเฉพาะเกิดเป็นแบบแผน ประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ นอกจากนี้ ศิลปะการแสดงต่างๆ เช่น ลิเก หมอลำ ละคร หนังตะลุง หนังใหญ่ ก็เกิดขึ้นในงานวัดนี้เอง

^{๕๘} กองวิชาการและแผนงานการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าผา, แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าผา ประจำปี ๒๕๕๓, หน้า ๒๕ - ๒๖.

การส่งเสริมด้านวัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม ควรให้การส่งเสริมดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ในด้านความซื่อสัตย์สุจริต พึ่งตนเอง เคารพประเพณี และควรดำเนินการสืบสวนไว้ให้คงอยู่ เช่น การส่งเสริมและฟื้นฟูประเพณี ดังนี้

๑. การทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่
๒. การจัดงานวันอนุรักษ์มรดกไทย
๓. การจัดงานประเพณีสงกรานต์
๔. การจัดงานประเพณีกวนข้าวทิพย์ ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖
๕. การจัดงานประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน วันเข้าพรรษา
๖. การจัดงานประเพณีทำบุญสารท
๗. การจัดการตักบาตรเทโว วันออกพรรษา และเทศน์มหาชาติ
๘. การจัดงานประเพณีปิดทองพระ และลอยกระทง วันเพ็ญเดือน ๑๒

งานทั้งหมดนี้เป็นประเพณีที่มีมาแต่ดั้งเดิม และได้มีการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน เป็นโอกาสในการใช้หลักธรรมให้คนได้ตระหนักเข้าใจการอยู่ร่วมกันต่อผลที่ได้ปฏิบัติร่วมกันมาทุกๆปี ควรอนุรักษ์และสืบสานไว้เป็นมรดกแก่อนุชนคนรุ่นต่อไป^{๕๙}

วัฒนธรรมว่าเป็นวิถีชีวิตที่มนุษย์ สร้างขึ้นมาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิต ซึ่งประกอบด้วยความรู้ ความเชื่อ ประเพณี ศิลปะ ค่านิยม และกฎหมาย เป็นต้น และถ่ายทอดกันมาจากบรรพชนสู่อนุชนรุ่นหลัง

บทบาทของพระสงฆ์ในการอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย ยังมีอีกเรื่องหนึ่งคือเอกลักษณ์ในเชิงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ประเพณีการตักบาตรเทโว ประเพณีการตักบาตรดอกไม้ ประเพณีแห่พระของภาคต่างๆ ประเพณีโยนบัว ประเพณีทอดเทียนในพรรษา เป็นต้น โดยไม่ประยุกต์ให้มากเกินไป รักษาเอกลักษณ์ไว้ให้ได้เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่ง เพราะสถาบันสงฆ์และวัดเป็นผู้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อประเพณีวัฒนธรรม เป็นศูนย์กลางประเพณีและศิลปวัฒนธรรมทั้งของท้องถิ่นและสังคม เป็นพื้นฐานแห่งความเป็นพุทธ เป็นไทยและเป็นเอกลักษณ์ประจำพระพุทธศาสนา อันทรงคุณค่าประจำชาติไทย

๒.๓.๖ วิสัยทัศน์การบริหารงานสาธารณสงเคราะห์

หลักการบริหารและการจัดการวัดด้านสาธารณสงเคราะห์ยุคโลกาภิวัตน์^{๖๐}

๑. ควรมีการคัดสรรอบรมบุคคล ผู้ที่จะมาบวชในพระพุทธศาสนา ให้เป็นที่มั่นใจที่จะเข้ามาศึกษาธรรม

^{๕๙} พระครูนิรุทธธรรมขันธ (นิวัฒน์ อคคคุตโต), วัดพัฒนา ๕๑, (กรุงเทพมหานคร : กองพุทธศาสนา สถาน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๑), หน้า ๓๗.

^{๖๐} คະນິงนิตย๋ จันทบุตร และสุบรรณ จันทบุตร, หลักการบริหารและการจัดการวัดในยุคโลกาภิวัตน์, (กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๕), หน้า ๒๒ - ๒๖.

๒. ต้องมีการศึกษาอบรมธรรมแก่ผู้เข้ามาบวชทั้งก่อนระหว่างและหลังการบวช
๓. ต้องมีการปฏิบัติธรรมในระหว่างบวชเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างแท้จริงเพื่อการเผยแพร่ต่อไปแก่ประชาชน
๔. แต่ละวัดต้องให้พระสงฆ์ที่ศึกษาธรรมดีแล้ว ได้มีโอกาสเผยแพร่ประโยชน์สุขแก่ประชาชนและความมั่นคงของพระพุทธศาสนา และต้องพยายามวิเคราะห์หาทางเผยแพร่ธรรมเชิงรุกต่อประชาชนด้วยความเมตตา มิใช่รอให้ผู้มานิมนต์ให้เผยแพร่ที่วัดเท่านั้น
๕. กิจกรรมทางการศึกษาธรรมของประชาชน ควรมุ่งให้การศึกษาและปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ให้พัฒนาขึ้นเป็นลำดับทั้งในการงานและการดำเนินชีวิตประจำวันด้วยหลักการแห่งความไม่ประมาทและการพึ่งตนเอง
๖. ศาสนาเป็นที่พึงทางใจ ดังนั้น การปกครองสงฆ์ให้มีจริยาวัตรและการปฏิบัติที่เหมาะสม เจ้าอาวาสควรดำเนินการให้พระทุกรูปในสังกัดมีภาพลักษณ์ที่ดี เมื่อประชาชนพบเห็นจักเกิดความศรัทธา ถือการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเบื้องต้น
๗. พระสงฆ์ควรมีความสมถะ มีความเป็นอยู่ง่ายๆ ไม่หวังลาภสักการะ มุ่งศึกษาปฏิบัติธรรม และเผยแพร่ธรรมแก่ประชาชน ดังนั้น กิจกรรมที่วัดต่างๆ ดำเนินอยู่จำเป็นต้องมีการทบทวน เพื่อการพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืนของพระพุทธศาสนา
๘. การเผยแพร่ธรรมควรศึกษากลุ่มคนหรือบุคคลเป้าหมาย วิเคราะห์การนำเสนอธรรมให้เหมาะสมตามหลักสัปบุริสธรรมเป็นสำคัญ
๙. เจ้าอาวาสทุกวัด ควรปกครองดูแลพระสงฆ์สามเณร ไวยาวัจกร ศิษย์วัด ผู้อาศัยในวัดหรือเกี่ยวข้องกับวัด ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นการสร้างศรัทธาแก่ประชาชนผู้พบเห็นและมาติดต่อกับวัด
๑๐. วัดต้องพยายามบริหารวัดให้มีอาคารสถานที่อาณาบริเวณเหมาะสม ต่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม ทั้งในส่วนของพระภิกษุสามเณรและประชาชนให้สอดคล้องกับหลักการของพระพุทธศาสนา มีความสงบร่มเย็น ทำให้คนอยากเข้ามาหาความสงบและศึกษาธรรม รวมทั้งสรรพสิ่งต่างๆ ทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต จักต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่มาวัดหรือที่อยู่ใกล้วัดด้วย
๑๑. วัดกับประชาชนต้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน พระพุทธศาสนาจึงจะอยู่ได้อย่างมั่นคง ดังนั้น นอกจากพระจะให้ธรรมแก่ประชาชนแล้ว ก็ควรจัดวัดและเครื่องใช้ของวัดอย่างมีระบบให้เหมาะต่อการให้บริการประชาชน เพื่อกิจการของพระพุทธศาสนา เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เป็นการดึงประชาชนให้เข้ามาใกล้ชิดกับวัด และพระสงฆ์ก็ควรหาทางช่วยเหลือในด้านธรรมแก่ประชาชนต่อไปตามความเหมาะสมด้วย

๑๒. ประชาชนเป็นจำนวนมากที่ยังเชื่อโชคลางของขลัง วัตถุมงคล และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยหวังว่าสิ่งเหล่านี้จะบันดาลความโชคดี ความร่ำรวย ความสำเร็จแก่เขาได้ทำให้ประชาชนขาดการพึ่งตนเอง ไม่พัฒนา พระพุทธศาสนาควรทำหน้าที่เป็นยารักษาโรคเหล่านี้ โดยการไม่ดูถูกหรือตำหนิ การกระทำเหล่านั้น แต่ควรใช้หลักธรรมในเรื่องเหตุและผล เรื่องการพึ่งตนเอง เรื่องการศึกษา ฝึกฝน พัฒนา และการครองชีวิตอย่างไม่ประมาทมาใช้ในการเผยแพร่ โดยให้เครื่องรางของขลัง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ วัตถุมงคลตามความเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องปิดช่องความประหวั่นใจ จักทำให้การเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้ผลดียิ่งขึ้น

๑๓. ศาสนาพุทธขึ้นอยู่กับชุมชน วัดก็ครบทุกตำบล และเป็นศูนย์รวมของประชาชนในแต่ละตำบล หากจะจัดการบริหารวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชนทั้งจิตใจและคุณภาพชีวิตในด้านอื่นๆ จะทำให้ความสัมพันธ์ของประชาชนกับพระพุทธศาสนาเจริญอย่างยั่งยืน โดยที่พระสงฆ์จะให้ธรรมทานแก่ประชาชนกับพระพุทธศาสนาแก่พระสงฆ์ นับเป็นการเกื้อกูลกันเพื่อสร้างพลังให้แก่สังคม

๑๔. การบริหารจัดการเพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน จำเป็นต้องจัดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของกิจกรรมของวัด ร่วมบริหารวัดตามหลักการของพระพุทธศาสนาด้วย จึงสมควรปรับปรุงการบริหารวัดให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ถึงแม้วัดแต่ละวัดจะเป็นนิติบุคคลอยู่แล้วก็ตาม แต่การมีองค์กรร่วมบริหารวัด เสนอความคิดและให้เจ้าอาวาสตัดสินใจในดำเนินประชาชน ก็จะร่วมดำเนินการอย่างเต็มที่ เต็มใจ พระพุทธศาสนาย่อมเจริญยิ่งขึ้น

๑๕. สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติและองค์กรของรัฐ ย่อมมีเจตนาที่ดีในการรักษาและพัฒนาพระพุทธศาสนา ดังนั้น เจ้าอาวาสและพระภิกษุควรศึกษางานโครงการของทางราชการ เพื่อประสานการดำเนินงานให้เกิดคุณค่าต่อพระพุทธศาสนา

๑๖. วัดทุกวัดควรได้ดำเนินการรักษาและฟื้นฟูธรรมชาติ เช่น ร่วมจัดโครงการป่าชุมชน โครงการอุทยานการศึกษา เป็นต้น จะได้ทั้งการส่งเสริมการปลูกต้นไม้และการใช้ต้นไม้เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ธรรม

๑๗. มหาเถรสมาคมเป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งเจ้าอาวาสและพระสงฆ์จะต้องศึกษาส่งเสริม สนับสนุน ประสานงานเพื่อการเผยแพร่ธรรม และพัฒนาพระพุทธศาสนาจะได้ตรงตามนโยบาย ถูกทิศทาง แก่ไขสถานการณ์ และเหมาะสมกับโอกาส ย่อมเป็นพลังส่งเสริมการพัฒนาให้ยิ่งขึ้น

๑๘. หลักการบริการการดำเนินงานต่างๆ ควรมีการวางแผนระยะสั้นระยะยาว เพื่อการปฏิบัติพัฒนาวัด และควรให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ หลักการเหล่านี้พระสงฆ์สามารถค้นคว้าให้เกิดความรู้ได้ ซึ่งต้องยึดหลักการ การฝึกฝน การพัฒนา การไม่ประมาท และหลักการที่พึ่งตนเองเป็นสำคัญ จึงจะบังเกิดผลดี

การจัดงานการสาธารณสงเคราะห์ด้านการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ควรมีสัยทัศน์ในการจัดโครงการและดำเนินกิจกรรม ดังนี้

๑. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่ชาวบ้านเกี่ยวกับประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น อันเป็นมรดกล้ำค่าของชุมชน
๒. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการสนับสนุนให้ความรู้แก่ประชาชนและเด็กเยาวชน เพื่อให้รู้จักคุณค่าของประเพณีศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันดีงามของชุมชนและของชาติ
๓. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางด้านการอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อสืบทอดแก่นุชนรุ่นหลัง
๔. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมให้การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กเยาวชนในชุมชนได้เข้าใจถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีความหวงแหนในมรดกศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของบรรพชน
๕. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประยุกต์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เห็นว่าเหมาะสมกับการปฏิบัติในสภาวะการณ์ปัจจุบัน
๖. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรม โดยการสนับสนุนส่งเสริมใช้สถานที่ของวัดเป็นศูนย์กลางการอนุรักษ์และจัดนิทรรศการที่เกี่ยวกับประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
๗. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมในการประติดต่อกับประสานงานกับหน่วยงานราชการหรือองค์กรต่างๆ เพื่อหาทุนสนับสนุนในการจัดกิจกรรมและอนุรักษ์ประเพณีศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
๘. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรม โดยมีวัดเป็นศูนย์กลางประสานงานการในแลกเปลี่ยนความรู้ทางประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ระหว่างหน่วยงานต่างๆ กับชุมชนและรัฐ
๙. การดำเนินโครงการโดยการใช่วัดเป็นศูนย์กลางในการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารด้านประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่ชุมชนและหน่วยงานต่างๆ
๑๐. การดำเนินโครงการให้วัดมีสถานที่ บรรยากาศ บุคลากรอันเหมาะสมในการอนุรักษ์และสืบทอดประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่คู่กับชุมชน
๑๑. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา วันสงกรานต์ วันลอยกระทง ฯลฯ เพื่อส่งเสริมและอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมอันดีงามไว้
๑๒. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น เพื่อเป็นเอกลักษณ์ให้คงอยู่และแพร่หลายเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไป
๑๓. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมสนับสนุนเสริมสร้างให้ประชาชนพัฒนาภูมิ โดยให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

๑๔. การดำเนินโครงการและจัดกิจกรรมสนับสนุน อนุรักษ์ พื้นฟูโบราณสถานของชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของท้องถิ่นและเป็นการเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนในการส่งประเพณีวัฒนธรรม

๑๕. การดำเนินโครงการและจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าท่องเที่ยว และการบริการด้านการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของประชาชน ควรเน้นการส่งอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นหลัก โดยมีการบูรณาการประยุกต์ ปรับปรุงให้เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบัน และมีการประสานงานแลกเปลี่ยนศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรมกับชุมชนอื่นๆ และติดต่อประสานงานหน่วยราชการเพื่อขอการสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ จะเห็นได้ว่า งานสาธารณสุขสงเคราะห์นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือผู้คนที่เขาต้องการ และมีความจำเป็นแล้ว ยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างพระสงฆ์ วัด ชาวบ้าน ชุมชน หน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชน อย่างดีที่อยู่อีกทางหนึ่งด้วย

๒.๓.๗ แนวทางการพัฒนางานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในยุคโลกาภิวัตน์

แนวทางการพัฒนางานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในยุคโลกาภิวัตน์ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อชุมชน ดังนี้

๑. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดกิจกรรมของชุมชน
๒. การจัดกิจกรรมทางพุทธศาสนาแก่ประชาชน
๓. การให้ความสะดวกในการบำเพ็ญกุศลของประชาชน
๔. การจัดกิจกรรมด้านสาธารณสุขโรคต่างๆให้กับชุมชน
๕. การจัดกิจกรรมสงเคราะห์ตนชราและครอบครัวผู้ยากไร้ในชุมชน
๖. การจัดกิจกรรมสงเคราะห์ครอบครัวผู้ยากไร้ในชุมชน
๗. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการศึกษาของชุมชน
๘. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอาชีพของชุมชน
๙. การจัดกิจกรรมส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น โบราณสถานและศิลปวัตถุในชุมชน
๑๐. การจัดกิจกรรมของวัดให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
๑๑. การช่วยเหลือชุมชนผู้ยากไร้ในการอุปสมบท
๑๒. การช่วยเหลือชุมชนผู้ยากไร้ในการจาปนกิจศพญาติผู้เสียชีวิต
๑๓. การให้ชุมชนยืมอุปกรณ์ เครื่องใช้ในโอกาสต่างๆ
๑๔. การอนุญาตให้ชุมชนใช้สถานที่ในวัดจัดกิจกรรมต่างๆ
๑๕. การจัดให้วัดเป็นศูนย์รวมของชุมชนในท้องถิ่น

พระสงฆ์ส่วนใหญ่รับรู้ปัญหาสังคมด้านต่างๆที่เกิดขึ้น และมีความเห็นว่า ปัญหาสังคมที่ทุกฝ่ายเห็นร่วมกันว่าควรแก้ไข ได้แก่ ปัญหาศีลธรรมเสื่อมโทรม ปัญหาความยากจนและปัญหาการว่างงาน และยังเห็นว่าพระสงฆ์ ควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมด้านต่างๆ เช่น ปัญหาศีลธรรมเสื่อมโทรม ปัญหาศิลปวัฒนธรรมเสื่อมสลาย ปัญหาสิ่งแวดล้อมปัญหาสิ่งเสพติด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังพบว่าบทบาทพระสงฆ์ในอนาคต ซึ่งนอกเหนือจากการเผยแผ่ศาสนาธรรมแล้ว พระสงฆ์ควรมีบทบาทในด้านการศึกษา และการพัฒนาจิตวิญญาณอีกด้วย

ปัจจุบันการช่วยเหลือประชาชนโดยอยู่บนพื้นฐานของจิตเมตตา แต่ยังไม่ได้ช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ต้องมีการวางแผน ความต้องการของประชาชน หรือศึกษาปัญหาหรือความเดือดร้อนของประชาชนว่า มีสิ่งใดที่ขาดแคลนสิ่งที่ต้องการ ทั้งนี้ ผู้นำสงฆ์ยังขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในการบริหารจัดการสังคมสงเคราะห์ ต้องพยายามช่วยเหลือ ผ่อนจากหนักเป็นเบาให้ได้ ดังนั้น พระสังฆาธิการยังมีข้อจำกัด ขาดความรู้ประสบการณ์ในเรื่องสังคมสงเคราะห์ ที่จะทำการช่วยเหลือประชาชนไม่ตรงตามต้องการ

จุดแข็ง (Strength) : (๑) พระสังฆาธิการยังมีข้อจำกัด ขาดความรู้ประสบการณ์ในเรื่องสังคมสงเคราะห์ (๒) พระสังฆาธิการช่วยเหลือเกื้อกูลหรือการอุดหนุนสถานที่ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติหรือประชาชนทั่วไป

จุดอ่อน (Weakness) : (๑) พระสังฆาธิการยังขาดความรู้เรื่องสังคมสงเคราะห์ในการเสียสละ (๒) พระสังฆาธิการบางรูปไม่ค่อยช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมเท่าที่ควร

โอกาสการพัฒนา (Opportunity) : (๑) การได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากภาครัฐและเอกชน (๒) พุทธศาสนิกชนทำบุญสร้างศาสนวัตถุ ศาสนสถานมากขึ้น

ภาวะคุกคาม (Threat) : (๑) การใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่าต่อการก่อสร้าง โดยต้องใช้พื้นที่ใช้สอยของอาคารต่างๆ (๒) การอนุรักษ์แหล่งโบราณสถานภายในวัด

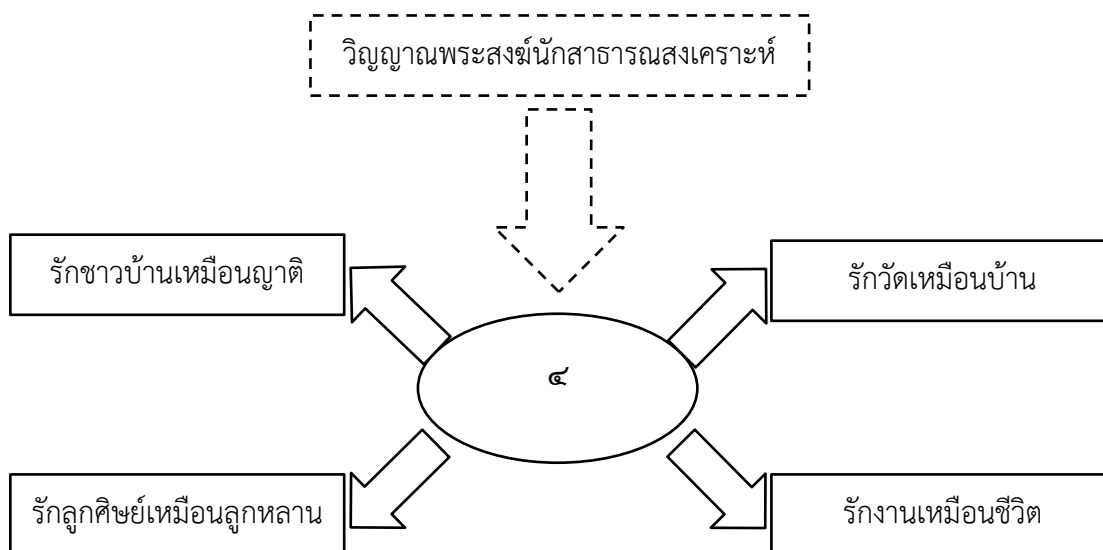
แนวทางการพัฒนางานด้านสาธารณสงเคราะห์ในอนาคต คือ พระสังฆาธิการต้องทุ่มเทลงแรงในการช่วยเหลือประชาชน ต้องมีความเสียสละให้มากกว่านี้ ทั้งนี้ พระสังฆาธิการจะต้องมีความรู้ความสามารถก่อน คือต้องอบรมการเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมหรือการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้ พระสังฆาธิการจะต้องมีพื้นที่ในการพัฒนางานด้านสาธารณสงเคราะห์ให้แก่ประชาชน เพื่อจะให้พื้นที่ให้ประชาชนสร้างอาชีพมีรายได้^{๖๑}

ด้านการสาธารณสงเคราะห์ พระสังฆาธิการที่ว่าเป็นผู้นำองค์กรคณะสงฆ์ไทยในระดับต่างๆ ควรนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้กับงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อให้เป็น

^{๖๑} พระมหาศรณชัย มหาบุญโญ (การะเวก), “การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในยุคโลกาภิวัตน์”, ในมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคม เล่ม ๒, จัดพิมพ์ในงานการประชุมวิชาการระดับชาติ มจร.ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ๑๓๐ - ๑๓๓.

นักบริหารจัดการที่ดีและควรมีการไปศึกษาดูงานการดำเนินการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ในวัดที่มีความโดดเด่นทางด้าน การช่วยเหลือสังคม รวมถึงองค์การภาครัฐและเอกชน^{๖๒}

การสาธารณสงเคราะห์จึงเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน ซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ที่พระสงฆ์หรือวัดอารามต่างๆ จัดทำอยู่เพื่อประโยชน์สุขร่วมกันทั้งวัดและชุมชนอยู่แล้ว

แผนภาพที่ ๒.๑ วิญญูณพระสงฆ์นักสาธารณสงเคราะห์

สรุปได้ว่า งานสาธารณสงเคราะห์ เป็นงานเกี่ยวกับการที่พระสงฆ์ให้ความสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนและสังคมโดยมีวัดและพระภิกษุสามเณรเป็นผู้นำที่สำคัญ และเป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุและจิตใจในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ ด้านการพัฒนาจิตใจ ด้านการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น ดังนั้นงานด้านการสาธารณสงเคราะห์ของพระสงฆ์ นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือชาวบ้าน ในสิ่งที่พวกเขาต้องการและมีความจำเป็นแล้ว ยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้านอีกทางหนึ่งด้วย ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมาย ภาวะเปียบของบ้านเมือง เพื่อมุ่งพัฒนาทั้งทางคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และใจอันจะนำความสุข ความเจริญพัฒนามาสู่วัดและชุมชนสังคมประเทศชาติต่อไป

^{๖๒} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๗.

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระครูปลัดอาทิตย์ อดุลเวที, (๒๕๔๖)	พระพุทธศาสนาถือว่าการให้ธรรมเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทานทั้งปวง ฉะนั้นการสอนหนังสือก็คือการแนะนำที่เกี่ยวกับความรู้ที่ดีจัดเป็นสาธารณประโยชน์
พระธรรมปริยัติเวที, (สุเทพ มุสสุธมโม), (๒๕๔๘, หน้า ๒๕)	การสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นงานในส่วนไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างถนนทำสะพาน ศาลาพักร้อนงานนี้จะมี อดบ. เข้ามาทำหน้าที่ ส่วนที่คณะสงฆ์จะช่วยสังคมได้ เช่น การช่วยเหลือผู้ยากไร้เพราะถูกไฟไหม้บ้าน การจัดการให้ฟรีในพิธีงานศพ
พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), (๒๕๕๐, หน้า ๖๑-๖๒)	การช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆการจัดกิจการอันเป็นประโยชน์เป็นกิจกรรมที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ดำเนินกิจการเพื่อให้เป็นสาธารณะประโยชน์ในด้านสังคมสงเคราะห์
พระราชรัตนมุนี (ชัยวัฒน์ ปณณาสิริ), (๒๕๕๕, หน้า ๑๔)	การสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นการจัดให้การสงเคราะห์ในด้านต่างๆแก่ประชาชนผู้อุปถัมภ์บำรุงวัดทายกทายิกาของวัดหรือประชาชนทั่วไป วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัดอยู่ได้ก็ต้องพึ่งบ้านและบ้านอยู่ได้ก็ต้องพึ่งวัด วัดเป็นศูนย์กลางของสังคม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งทางใจของประชาชน
พระมหาบัว ปิยวณฺโณ, (๒๕๔๙, หน้า ๒๓)	การดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุและจิตใจในรูปแบบต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการบรรพชาและอุปสมบทพระภิกษุและสามเณรภาคฤดูร้อน
กรมการศาสนา, (๒๕๕๐, หน้า ๗)	พระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์
ไพบุลย์ เสียงก้อง, (๒๕๔๔, หน้า ๒๖)	งานการสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ชุมชนและสังคมโดยมีวัดและพระภิกษุสามเณรเป็นแกนนำ

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ), (หน้า ๒๕๔๐, หน้า ๕๗ - ๕๙)	การสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นการจัดการกิจการอันเป็น สาธารณประโยชน์ คือ การเกื้อกูลกิจการอันเป็น สาธารณประโยชน์ เกื้อกูลต่อสาธารณสุขสมบัติ และเกื้อกูล ประชาชนหรือสรรพสัตว์
กรมการศาสนา, (๒๕๔๓, หน้า ๑๓๒)	การบริหารวัดด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ว่าควรบริหารจัดการให้ เป็น ๗ โรง ตามความเหมาะสมและสภาพสังคม ดังนี้ ๑. วัดเป็นโรงธรรม ได้แก่ ต้องทำให้วัดเป็นที่สอนธรรมะ ๒. วัดเป็นโรงทิม คือ เป็นที่สวดศพ ๓. วัดเป็นโรงละคร คือ เป็นโรงหนังโรงละคร ๔. วัดเป็นโรงพยาบาล วัดจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่ประชาชน ๕. วัดเป็นโรงเรียน เจ้าอาวาสจะต้องมีบทบาทในโรงเรียน ๖. วัดเป็นโรงแรม หมายถึง การทำวัดให้เป็นที่ต้อนรับประชาชน ๗. วัดเป็นโรงงาน คือ วัดต้องมีการก่อสร้าง
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, (๒๕๔๖, หน้า ๔๖ - ๔๘)	แนวคิดการบริหารวัดด้านสาธารณสุขสงเคราะห์สมัยใหม่ ดังนี้ ๑. การสร้างค่านิยม ได้แก่ การสร้างฉันทะให้เกิด ๒. การจัดโครงสร้าง ได้แก่ การสร้างรูปแบบระบบการบริหาร ให้เหมาะสม ๓. การจัดระบบงาน ได้แก่ การจัดการบริหารต่างๆ ที่อยู่ ภายในวัดให้เป็นไปอย่างมีระบบและเป็นระเบียบ ๔. การจัดกิจกรรม ได้แก่ การสร้างรูปแบบในเชิงปฏิบัติให้ สอดคล้องกับการบริหารงาน ๕. การจัดบุคลากร ได้แก่ บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการ บริหารงาน ๖. การเสริมทักษะ ได้แก่ การสร้างความรู้เพิ่มเติมแก่บุคลากร ๗. การสร้างกลยุทธ์ ได้แก่ วิธีการหรือกลวิธีที่ท่านเลือกใช้ในการ บริหารนั้น ระบบ รูปแบบ ต้องเหมาะกับปัจจัยที่กล่าวมาแล้ว

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสงเคราะห์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
บุญศรี พานะจิตต์ และคณะ, (๒๕๔๕, หน้า ๒๔)	<p>การสาธารณสงเคราะห์ สามารถแยกด้วยลักษณะที่ควรได้ ๔ ประการ คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒. การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น ๓. การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ๔. การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป
กรมการศาสนา, (๒๕๔๒, หน้า ๒๔)	<p>บทบาทของวัดหรือพระสงฆ์ในการสงเคราะห์ประชาชน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การให้ที่พักอาศัย ตลอดจนอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และทุนการศึกษาแก่เด็กจากครอบครัวที่ยากจน ๒. การให้สถานศึกษาของรัฐและท้องถิ่นใช้ที่ดินของวัดเป็นที่ตั้งและใช้เป็นอาคารเรียน ๓. การให้วัดตั้งและดำเนินการโรงเรียนราษฎร์เองตามกฎหมาย ๔. การจัดการสอนศีลธรรม จริยธรรมในโรงเรียน โดยคณะสงฆ์เป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการส่งพระภิกษุไปช่วยสอนศีลธรรม จริยธรรม ไปตามโรงเรียนต่างๆ ๕. การจัดตั้งโรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ เป็นการสงเคราะห์ด้านการศึกษาที่กรมการศาสนาร่วมกับเจ้าอาวาสวัดต่างๆ จัดขึ้น เพื่อวางรากฐานการศึกษาแก่เด็กก่อนวัยเรียนในท้องถิ่น ๖. การสงเคราะห์ด้านอื่นๆ ได้แก่ บริการด้านให้ความรู้ทางศีลธรรม จัดตั้งทุนสงเคราะห์ การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน การจัดตั้งศูนย์อบรมสัมมนาอาชีพแก่ประชาชน

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
<p>คะเนิงนิตย์ จันทบุตร และสุบรรณ จันทบุตร, (๒๕๔๕, หน้า ๒๒ – ๒๖).</p>	<p>หลักการบริหารและการจัดการวัดด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ยุคโลกาภิวัตน์</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ควรมีการคัดสรรอบรมบุคคล ๒. ครอบบรมธรรมแก่ผู้เข้ามาบวชทั้งก่อนระหว่างและหลังการบวช ๓. ปฏิบัติธรรมในระหว่างบวชเพื่อให้เกิดความรู้ ๔. แต่ละวัดต้องให้พระสงฆ์ที่ศึกษาธรรมดีแล้ว ได้มีโอกาสเผยแผ่ประโยชน์สุขแก่ประชาชน ๕. กิจกรรมทางการศึกษาธรรมของประชาชน ควรมุ่งให้การศึกษาและปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง ๖. ศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจ ดังนั้น การปกครองสงฆ์ให้มีจริยาวัตรและการปฏิบัติที่เหมาะสม ๗. พระสงฆ์ควรมีความสมณะ ไม่หวังลาภสักการะ ๘. การเผยแผ่ธรรมควรศึกษากลุ่มคนหรือบุคคลเป้าหมาย ๙. เจ้าอาวาสทุกวัด ควรปกครองดูแลพระสงฆ์สามเณร ไวยาวัจกร ศิษย์วัด ผู้อาศัยในวัดหรือเกี่ยวข้องกับวัด ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ๑๐. วัดต้องพยายามบริหารวัดให้มีอาณาบริเวณเหมาะสม ๑๑. วัดกับประชาชนต้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ๑๒. ประชาชนเป็นจำนวนมากที่ยังเชื่อโชคลางของขลัง ๑๓. การบริหารวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน ๑๔. การบริหารจัดการเพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน จำเป็นต้องจัดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ๑๕. เจ้าอาวาสและพระภิกษุควรศึกษางานโครงการของทางราชการเพื่อการดำเนินงานให้เกิดคุณค่าต่อพระพุทธศาสนา ๑๖. วัดทุกวัดควรได้ดำเนินการรักษาและฟื้นฟูธรรมชาติ ๑๗. มหาเถรสมาคมเป็นองค์กรสูงสุด ซึ่งเจ้าอาวาสและพระสงฆ์จะต้องประสานงานเพื่อการเผยแผ่ธรรม ๑๘. หลักการบริการการดำเนินงานต่างๆ ควรมีการวางแผนระยะสั้นระยะยาว และควรให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม

ตารางที่ ๒.๔ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ (ต่อ)

นักวิชาการหรือแหล่งข้อมูล	แนวคิดหลัก
พระมหาศรณชัย มหาปุณฺโณ (การะเวก), (๒๕๕๗, หน้า ๑๓๐ - ๑๓๓).	แนวทางการพัฒนางานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ในอนาคต คือ พระสังฆาธิการต้องทุ่มเทลงแรงในการช่วยเหลือประชาชน ต้องมีความเสียสละให้มากกว่านี้ ทั้งนี้ พระสังฆาธิการจะต้องมีความรู้ความสามารถก่อน คือต้องอบรมการเป็นผู้ช่วยเหลือสังคมหรือการเป็นนักสังคมสงเคราะห์ นอกจากนี้ พระสังฆาธิการจะต้องมีพื้นที่ในการพัฒนางานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ให้แก่ประชาชน เพื่อจะให้พื้นที่ให้ประชาชนสร้างอาชีพมีรายได้
พระมหาศรณชัย มหาปุณฺโณ (การะเวก), (๒๕๕๗, หน้า ๑๐๗).	ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ พระสังฆาธิการที่ว่าเป็นผู้นำองค์กรคณะสงฆ์ไทยในระดับต่างๆ ควรนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาต่างๆ ไปประยุกต์ใช้กับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ เพื่อให้เป็นนักบริหารจัดการที่ดีและควรมีการไปศึกษาดูงานการดำเนินการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ในวัดที่มีความโดดเด่นทางด้านช่วยเหลือสังคม รวมถึงองค์กรภาครัฐและเอกชน

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์

จากการศึกษาทบทวนเอกสารเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และความสำคัญในงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ไทย มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้กล่าวไว้ ผู้วิจัยได้สรุปนำมาเสนอ ดังต่อไปนี้

๒.๔.๑ หน้าที่ของคณะสงฆ์ในงานสาธารณสุขสงเคราะห์

งานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ ในประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาได้ปรากฏเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์และการพัฒนาชุมชน ทั้งในรูปของนิทาน คำสอน และบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงๆ มากมาย เรื่องต่างๆ เหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่า พระพุทธศาสนาสันนิษฐานการเข้าไปมีหน้าที่และบทบาทในสังคมของพระภิกษุสงฆ์ และยกย่องการกระทำที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สุขต่อสาธารณชน กล่าวคือ ในนิทานธรรมบท เรื่องที่กล่าวถึงต้นกำเนิดของพระอินทร์หรือท้าวมหาวานได้มีข้อความที่แสดงว่าการปรับปรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าหรือที่เรียกกันในสมัยนี้ว่าการพัฒนาชุมชน และสังคมนั้นเป็นงานที่ได้กระทำมาตั้งแต่ในอดีต โดยพระอินทร์หรือที่เชื่อกันในคติทาง

พระพุทธศาสนาว่าเป็นพระโพธิสัตว์ชาติหนึ่งของพระพุทธเจ้า ในสมัยที่เกิดเป็นมนุษย์ชื่อ มัชฌมานพ ได้นำผู้คนที่การพัฒนาท้องถิ่นด้วยการทำความสะอาดสถานที่ต่างๆ สร้างถนนหนทาง

ศาลาที่พักคน เดินทาง ขุดบ่อน้ำกินน้ำใช้ สร้างสะพานและสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์อื่นๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งบุญ กุศลที่เกิดจากการทำงานดังกล่าว ได้ส่งผลให้หม่อมมานพและคนอื่นๆ ได้ขึ้นไป เสวยสุขบนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์เป็นการตอบแทน

นักเศรษฐศาสตร์ชื่อ อี.เอฟ. ชูมาเกอร์ (E.F. Schumacher) ได้พิมพ์หนังสือออกมาเล่มหนึ่ง ชื่อว่า Small Is Beautiful มีผู้แปลเป็นภาษาไทยดูเหมือนจะใช้ชื่อว่า จิวแต่แจ้ว ในหนังสือเล่มนี้ บทหนึ่งคือ บทที่ ๔ ได้ตั้งชื่อว่า "Buddhist Economics" แปลว่า เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ หนังสือเล่มนี้ และโดยเฉพาะบทความบทนี้ ได้ทำให้คนจำนวนมากทั้งในตะวันออก และตะวันตกเกิดความสนใจในเรื่องพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจขึ้นมา จึงนับว่าชูมาเกอร์นี้เป็นผู้มีอุปการคุณอย่างหนึ่งในการที่ทำให้เกิดความสนใจพุทธศาสนาในแง่เศรษฐศาสตร์ขึ้น แต่ถ้าพิจารณาให้ลึกลงไปอีก การที่ชูมาเกอร์ได้เขียนหนังสือเล่มนี้ขึ้นโดยมีบทความเรื่อง เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธนั้น และการที่ฝรั่งในสถานศึกษาต่างๆ หันมาสนใจเรื่องพุทธเศรษฐศาสตร์ หรือ เศรษฐศาสตร์แนวพุทธนี้ก็มิมีมูลหลังที่ว่ามาถึงปัจจุบันนี้วิทยาการ และระบบการต่างๆ ของตะวันตก ได้มาถึงจุดหนึ่งที่เขาเกิดความรู้สึกกันว่ามีความติดตัน หรือความอับจนเกิดขึ้น แต่สำหรับบางคน อาจจะไม่ยอมรับภาวะนี้ ก็อาจจะเรียกว่ามาถึงจุดหัวเลี้ยวหัวต่อจุดหนึ่งที่จะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงแนวความคิดและวิธีปฏิบัติในวิทยาการสาขาต่างๆ คือมีความรู้สึกกันว่า วิชาการต่างๆ ที่ได้พัฒนากันมาจนถึงปัจจุบันนี้ ไม่สามารถแก้ปัญหาของโลกและชีวิตให้สำเร็จได้ จะต้องมีการขยาย แนวความคิดกันใหม่หรือหาช่องทางกันใหม่ เมื่อเกิดความรู้สึกอย่างนี้กันขึ้น ก็จึงมีการแสวงหาแนวความคิดที่นอกจากวงวิชาการของ ตนออกไป อันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการสนใจในพุทธศาสนารวมทั้งปรัชญาอะไรต่ออะไรเก่าๆ โดย เฉพาะที่เป็นของตะวันออกขึ้นด้วย อันนี้ก็ปรากฏการณ์ ที่เห็นกันชัดเจนในประเทศตะวันตก ปัจจุบัน ที่ว่าได้หันมาสนใจตะวันออก การที่ชูมาเกอร์ จับหลักการของพุทธธรรมโดยพูดถึง Buddhist economics หรือพุทธเศรษฐศาสตร์นั้น เขาก็จับเอาที่เรื่องมรรคนั่นเอง มรรคนั้นเรารู้จักกันว่าเป็นข้อหนึ่งในอริยสัจ ๔ ประการ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค มรรคนั้นเป็นข้อปฏิบัติทั้งหมดในพุทธศาสนา

ชูมาเกอร์กล่าวว่า มรรคคือวิถีชีวิตของชาวพุทธนั้นมีองค์ประกอบอยู่ข้อหนึ่ง คือ สัมมาอาชีวะ ซึ่งแปลว่า การเลี้ยงชีพชอบ ในเมื่อสัมมาอาชีวะนี้เป็นองค์ประกอบอยู่ข้อหนึ่งในมรรค หรือวิถีชีวิตของชาวพุทธ ก็แสดงว่าจำเป็นต้องมีสิ่งที่เรียกว่า Buddhist economics คือ เศรษฐศาสตร์ชาวพุทธ สมัยหนึ่งในพุทธกาลเมื่อพระพุทธเจ้ายังทรงพระชนอยู่ ขณะที่พระองค์เสด็จประทับ ณ พระเชตวัน ในพระนครสาวัตถี วันหนึ่งตอนเช้า พระองค์ได้ทรงพิจารณาว่า มีคนเข็ญใจคนหนึ่งอยู่ในเมืองอาฬวีห่างไกลออกไป เป็นผู้มีความพร้อม มีอินทรีย์แก่กล้าพอที่จะฟังธรรม พระองค์สมควรจะเสด็จไปโปรด ดังนั้น วันนั้นตอนสาย พระองค์ก็เสด็จเดินทางไปยังเมืองอาฬวี ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไป ๓๐ โยชน์ เมื่อเสด็จถึงเมืองอาฬวี ชาวเมืองอาฬวี มีความนับถือพระองค์อยู่แล้วก็ต้อนรับ และในที่สุดก็จัดสถานที่เตรียมที่จะฟังธรรมกัน แต่จุดมุ่งหมายของพระพุทธเจ้านั้น เสด็จไปเพื่อจะโปรดคน

คนเดียวที่เป็นคนเชื่อใจนั้น พระองค์จึงทรงร้องรอไว้ก่อน รอให้นายคนเชื่อใจคนนั้นมา ฝ่ายนายคนเชื่อใจนี้ได้ทราบข่าวว่าพระพุทธเจ้าเสด็จมาเขามีความสนใจอยู่แล้ว อยากจะ ฟังธรรม แต่พอดีว่าหัวหนึ่งของเขาหายไป เขาจึงคิดเราจะฟังธรรมก่อนหรือหาหัวก่อนดีนะ คิดแล้ว ก็ตัดสินใจว่าหาหัวก่อน หาหัวเสร็จแล้วค่อยไปฟังธรรม ตกลงเขาก็ออกเดินทางเข้าไปในป่า ไปหาหัว ของเขา ในที่สุดก็ได้พบหัวนั้นและต้อนกลับมาเข้าฝูงของมันได้ แต่กว่าเขาจะทำอย่างนี้สำเร็จก็เหนื่อย มาก ครั้งแล้วเขาจึงคิดว่า เวลาที่ล่วงไปมากแล้ว ถ้าเราจะกลับไปบ้านก่อนก็จะยิ่งเสียเวลา เราจะไป ฟังธรรมเลยทีเดียว ตกลงนายคนเชื่อใจคนนี้ก็เดินทางไปยังที่เขาจัดเพื่อการแสดงธรรมขอพระพุทธเจ้า เข้าไปฟังธรรม แต่มีความเหนื่อยและหิวเป็นอันมาก

พระพุทธเจ้า เมื่อทอดพระเนตรเห็นนายคนเชื่อใจนี้มาพระองค์ทรงทราบดีว่า เขาเหนื่อยและหิว พระองค์จึงได้ตรัสบอกให้คนจัดแจงทาน จัดอาหารมาให้ นายคนเชื่อใจนี้กินเสียก่อน เมื่อคน เชื่อใจคนนี้ก็กินอาหารเรียบร้อยอิ่มสบายใจดีแล้ว พระองค์ก็แสดงธรรมให้ฟัง นายคนเชื่อใจนี้ฟังธรรม แล้วได้บรรลุโสดาปัตติผล ก็เป็นอันว่าบรรลุความมุ่งหมายในการเดินทางของพระพุทธเจ้า พระองค์ แสดงธรรมครั้งนี้เสร็จก็ลาชาวเมืองอาฬวีเสด็จกลับยังพระเชตวันแต่ในระหว่างทางนั้น พระภิกษุสงฆ์ที่ เดินทางไปด้วยก็วิพากษ์วิจารณ์พระพุทธเจ้าว่าวันนี้เรื่องอะไรนะพระพุทธเจ้า ทรงค่อนข้างจะวุ่นวายมี การให้คนจัดอาหารให้คนเชื่อใจรับประทาน พระพุทธเจ้าได้ทรงรับทราบก็ได้ทรงหันมาตรัสชี้แจงแก่พระภิกษุเหล่านั้นตอนหนึ่ง พระองค์ตรัสว่า คนที่ถูกความหิวครอบงำ มีความทุกข์จากความหิว แม้จะแสดงธรรมให้เขาฟัง เขาก็ จะไม่สามารถเข้าใจได้ แล้วพระองค์ก็ตรัสต่อไปว่า ชิจฉมา ปรมา โรคา เป็นต้น แปลว่า ความหิวเป็น โรคที่ร้ายแรงที่สุด สังขารทั้งหลายเป็นทุกข์ที่หนักหน่วงที่สุด เมื่อทราบตามเป็นจริงอย่างนี้แล้ว จึงจะบรรลุนิพพานที่เป็นบรมสุข^{๖๓}

การสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระสงฆ์ สามเณรภาคฤดูร้อน โครงการ สงเคราะห์พระสงฆ์ สามเณรที่วัดประสบภัยขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาส พระสงฆ์เป็นผู้นำ ในการพัฒนาชุมชนและสังคม เช่น ให้สถานที่เป็นที่จัดประชุมอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ การสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน การออมทรัพย์ ให้สถานที่เป็นแหล่งประปาหมู่บ้าน การช่วยเหลือผู้ยากไร้ เป็นต้น^{๖๔} อย่างไรก็ตามพระมหาเถระผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นเป็นกลางคือ ได้มองรูปแบบการพัฒนา และบทบาทงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนออกเป็น ๒ ทาง คือ

^{๖๓} พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), **เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ**, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๘), หน้า ๒-๖.

^{๖๔} กรมการศาสนา, **คู่มือการบริหารจัดการวัดฉบับย่อ**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐), หน้า ๗.

๑. บทบาทหลักหรือบทบาทโดยตรงของพระสงฆ์ คือการเป็นผู้นำชุมชนในทางจิตใจ เสริมศีลธรรมสติปัญญาที่ถูกต้องแก่ชุมชน เป็นบทบาทที่สำคัญยิ่ง เป็นรากฐานความเจริญ ความสุข ของสังคม

๒. บทบาทรอง ในบางกรณีอาจมีบทบาทอื่นที่พระสงฆ์อาจจำเป็นและควรเข้าไป เกี่ยวข้องในฐานะที่พระสงฆ์เป็นผู้รับแรงศรัทธาจากชาวบ้าน อาจแนะนำประชาชนในท้องถิ่นให้เห็น ลู่ทางในการพัฒนาด้านวัตถุที่เหมาะสม อาจเป็นผู้ประสานการรวมตัวของชาวบ้านในการพัฒนา และ อาจใช้วัดเป็นสถานที่รวมกลุ่ม เป็นต้นและการพัฒนารูปแบบและบทบาทความสำคัญของวัดและ พระสงฆ์กับสังคม ไว้ดังนี้

๑) เป็นสถานที่ศึกษาสำหรับชาวบ้านส่งกุลบุตรมารับใช้พระ รับการอบรมทาง ศีลธรรมและเล่าเรียนวิชาต่างๆ ตามที่มีสอนในสมัยนั้น รวมทั้งเป็นศูนย์รวมของเยาวชน

๒) เป็นสถานสงเคราะห์บุตรหลานของชาวบ้านที่ยากจนได้มาอาศัยเลี้ยงชีวิตอยู่และ ศึกษาเล่าเรียนด้วย ตลอดถึงผู้ใหญ่ที่ขัดสนมาอาศัยวัด

๓) เป็นสถานพยาบาลที่แจกจ่ายพวกรักษาผู้เจ็บป่วย

๔) เป็นที่พักคนเดินทาง

๕) เป็นสโมสรที่ชาวบ้านมาพบปะสังสรรค์ หย่อนใจ หาความรู้เพิ่มเติม

๖) เป็นสถานบันเทิงที่จัดงานเทศกาลและมหรสพต่างๆ สำหรับชาวบ้าน

๗) เป็นที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เป็นที่ปรึกษาแก้ปัญหาชีวิตและความทุกข์ต่างๆ

๘) เป็นศูนย์กลางศิลปวัฒนธรรมที่รวบรวมศิลปกรรมของชาติ เสมือนพิพิธภัณฑ์

๙) เป็นคลังวัสดุสำหรับเก็บของไว้ ซึ่งชาวบ้าน จะได้ขอยืมไปใช้เมื่อคนมีงานต่างๆ

๑๐) เป็นศูนย์กลางการปกครอง ที่กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านจะเรียกลูกบ้านมาประชุม กัน บอกแจ้งกิจกรรมต่างๆ

๑๑) เป็นที่ประกอบพิธีกรรมหรือให้บริการด้านพิธีกรรม อันเป็นเรื่องผูกพันกับชีวิต ของทุกคนในระยะต่างๆ

นอกจากนี้การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ การจัด กิจกรรมอันเป็นประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ดำเนินกิจการเพื่อให้เป็นสาธารณะ ประโยชน์ในด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งการสงเคราะห์บุคคล และสาธารณสงเคราะห์^{๖๕} สอดคล้องกับ พระมหาเถระที่กล่าวว่า การสาธารณสงเคราะห์เป็นงานในส่วนไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างถนนทำ สะพาน ศาลาพักผ่อนงานนี้จะมี อดบ.เข้ามาทำหน้าที่ ส่วนที่คณะสงฆ์จะช่วยสังคมได้ เช่นการ ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพราะถูกไฟไหม้บ้าน การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัยหรือการจัดการให้ฟรีใน

^{๖๕} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณโณ), การคณะสงฆ์และพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๑-๖๒.

พิธีงานศพไม่เก็บค่าน้ำค่าไฟไม่เก็บค่าเจ้าพนักงาน หากเขามีศรัทธาก็จะทำบุญ ส่วนนี้ก็จะช่วยบรรเทาทุกข์ให้กับชาวบ้านที่เป็นพุทธศาสนิกชนได้ ตลอดทั้งให้การช่วยเหลือสังคมทั้งภายในวัดและนอกวัดภายในวัด เช่น อำนวยความสะดวกแก่ผู้มาพึ่งมาทำบุญที่วัดให้เหมาะสมและวัดต้องสะอาด สะดวกสบาย ภายนอกวัด เช่น สงเคราะห์ช่วยเหลือชาวบ้านที่มีทุกข์เท่าที่จะทำได้ อย่างนี้ดูตาย^{๖๖}

สรุปได้ว่า งานสาธารณสงเคราะห์หรือการสังคมสงเคราะห์เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของพระสงฆ์เป็นการดำเนินงานที่ต้องประกอบด้วยศาสตร์และศิลป์ในการป้องกัน ฟื้นฟู และพัฒนาบุคคล กลุ่ม ชุมชน หรือสังคมที่ประสบปัญหา โดยการนำวัตถุ ความรู้ ความเข้าใจ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคมผนวกกับหลักการ วิธีการสังคมสงเคราะห์ เพื่อช่วยเหลือให้บุคคล กลุ่ม ชุมชน หรือสังคมสามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เป็นงานที่สำคัญที่พระสงฆ์ให้ความสงเคราะห์ประชาชนในชุมชนและสังคม โดยมีวัดและพระภิกษุสามเณรเป็นผู้นำที่สำคัญ และเป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุและจิตใจในรูปแบบต่างๆ และยังเป็นการสร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้านอีกทางหนึ่งด้วยที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมายกฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อมุ่งพัฒนาทั้งทางคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และใจอันจะนำความสุขความเจริญพัฒนามาสู่วัดและชุมชนสังคมประเทศชาติต่อไป

^{๖๖} พระธรรมปริยัติเวที (สุเทพ ฝุสฺสธมฺโม), สารภาค ๑๕, (กาญจนบุรี : สำนักพิมพ์ธรรมเมธี, ๒๕๔๘), หน้า ๒๕.

ตารางที่ ๒.๕ สรุปแนวคิดเกี่ยวกับงานสาธารณะสงเคราะห์ของพระสงฆ์

นักวิชาการ	แนวคิดหลัก
กรมการศาสนา, (๒๕๔๐), หน้า ๗.	การสาธารณสงเคราะห์ เป็นการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางวัตถุในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาพระสงฆ์ สามเณรภาคฤดูร้อนโครงการสงเคราะห์พระสงฆ์ สามเณรที่วัดประสบภัยขาดแคลน วัดและเจ้าอาวาส พระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชนและสังคม
พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณีโย), (๒๕๔๐, หน้า ๖๑-๖๒).	การสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การช่วยเหลือสังคมในด้านต่างๆ การจัด กิจกรรมอันเป็นประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ดำเนินกิจการเพื่อให้เป็นสาธารณะ ประโยชน์ในด้านสังคมสงเคราะห์ ทั้งการสงเคราะห์บุคคล และสาธารณสงเคราะห์
พระธรรมปริยัติเวที (สุเทพ มุสสุตมโม), (๒๕๔๘, หน้า ๒๕).	การสาธารณสงเคราะห์เป็นงานในส่วนไม่ว่าจะเป็นการก่อสร้างถนนทำ สะพาน ศาลาพักผ่อนงานนี้จะมี อดบ.เข้ามาทำหน้าที่ ส่วนที่คณะสงฆ์จะช่วยสังคมได้ เช่นการ ช่วยเหลือผู้ยากไร้เพราะถูกไฟไหม้บ้าน การจัดหน่วยบรรเทาสาธารณภัย

๒.๕ ข้อมูลพื้นที่ในการวิจัย

สุพรรณบุรีเป็นเมืองโบราณ พบหลักฐานทางโบราณคดีมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓,๕๐๐-๓,๘๐๐ ปี โบราณวัตถุที่ขุดพบมีทั้งยุคหินใหม่ ยุคสำริด ยุคเหล็ก และสืบทอดวัฒนธรรมต่อเนื่องมาตั้งแต่สมัยสุวรรณภูมิ ฟูนัน อมราวดี ทวารวดี และศรีวิชัย สุพรรณบุรีเดิมมีชื่อว่า ทวารวดีศรีสุพรรณภูมิ หรือ พันธุมบุรี ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำท่าจีน แถบ บริเวณตำบลรั้วใหญ่ไปจดตำบลพิหารแดง ต่อมาพระเจ้ากาแตได้ย้ายเมืองมาตั้งอยู่ที่ฝั่งขวาของแม่น้ำ แล้วโปรดให้มอญน้อยไปสร้างวัดสนามชัย และบูรณะวัดป่าเลไลยก์ ชักชวนให้ข้าราชการจำนวน ๒,๐๐๐ คนบวช จึงขนานนามเมืองใหม่ว่า สองพันบุรี ครั้นถึงสมัยพระเจ้าอู่ทอง ได้สร้างเมืองมาทางฝั่งใต้หรือทางตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ชื่อเมืองเรียกว่า อู่ทอง จวบจนสมัยขุนหลวงพะงั่ว เมืองนี้จึงเรียกว่าชื่อว่า สุพรรณบุรี นับแต่นั้นมา

ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี เมืองสุพรรณบุรีเป็นเมืองหน้าด่านและเป็นเมืองอยู่ช้ำว
 อยู่น้ำที่สำคัญ ต้องผ่านศึกสงครามหลายต่อหลายครั้ง สภาพเมืองตลอดจนโบราณสถานถูกทำลาย
 เหลือเพียงซากปรักหักพัง จนกระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ เมืองสุพรรณบุรีได้ฟื้นตัวขึ้นใหม่ และตั้งอยู่
 บนฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน (ลำน้ำสุพรรณ) มาจนตราប់ทุกวันนี้

ความสำคัญของสุพรรณบุรีในด้านประวัติศาสตร์การกอบกู้เอกราชไทยในสมัยกรุงศรี
 อยุธยา ได้แก่ ชัยชนะแห่งสงครามยุทธหัตถีที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงมีชัยชนะเหนือพระมหา
 อูปราชา ณ สมรภูมิตอนเจดีย์ เป็นมหาวีรกรรมคชยุทธอันยิ่งใหญ่ที่ได้ถูกจารึกไว้ และมีการจัดงาน
 เพื่อเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่ทุกปี เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติ ในด้านวรรณคดี เป็นเมืองต้นกำเนิดแห่ง
 ตำนาน "ขุนช้างขุนแผน" วรรณคดีไทยเรื่องราวและสถานที่ที่ปรากฏตามท้องเรื่องยังคงมีให้เห็นใน
 ปัจจุบัน อาทิ บ้านไร่ใหญ่ วัดเขาใหญ่ ท่าสิบเบี้ย ไร่ฝ้าย วัดป่าเลไลยก์ วัดแค อำเภออู่ทอง และ
 อำเภอศรีประจันต์

สุพรรณบุรี ดินแดนแห่งความอุดมสมบูรณ์บนพื้นที่ราบภาคกลางสืบสานความ
 เจริญรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตเมื่อ พ.ศ. ๑๔๒๐ จากนามเดิมเมืองพันธุมบุรีในยุคทวารวดีตามหลักฐาน
 ทางโบราณคดีได้จารึกชื่อไว้ในพงศาวดารเหนือ และนาม "สุพรรณภูมิ" ปรากฏในศิลาจารึกพ่อขุน
 รามคำแหงมหาราชระบุว่าป็นนครรัฐที่มีความสำคัญมาก่อนกรุงศรีอยุธยา เมื่อมีการสถาปนารุงศรี
 อยุธยา เมืองสุพรรณบุรีจึงจัดอยู่ในฐานะเมืองลูกหลวงซึ่งเป็นเมืองอยู่ช้ำวอยู่น้ำที่สำคัญอีกด้วย

๒.๕.๑ ประวัติวัดในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

๑) ประวัติวัดจำปา

วัดนี้ได้สร้างขึ้นเมื่อไรไม่มีหลักฐานบันทึกไว้ แต่จากการบอกเล่าของ นายกัน เสนา
 พิทักษ์ ซึ่งเป็นผู้เฒ่าในสมัยนั้น ได้เล่าว่า ประมาณปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้มี “พระอาจารย์รุ่ง” เป็นผู้ริเริ่ม
 นำพาชาวบ้านสร้างวัดนี้ขึ้น โดยมี “นายทน ศรีบุญเพ็ง” เป็นผู้บริจาคที่ดินให้สร้างวัดเป็นครั้งแรก
 เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ชาวบ้านก็เรียกวัดนี้ว่า “วัดจ่าเก่า” แล้วก็มีการปรับปรุงพัฒนามาเรื่อยๆ ต่อมา
 ชาวบ้านและพระอาจารย์ได้เห็นว่ ที่ตั้งวัดแห่งนี้ได้มีเจดีย์เก่าสมัยกรุงศรีอยุธยาตั้งอยู่ และที่เจดีย์นั้น
 มีต้นดอกจำปาอยู่คู่กับเจดีย์ จึงได้พร้อมใจกันตั้งชื่อวัดว่า “วัดจำปา” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นวัดที่ถูกต้องใน
 พระพุทธศาสนา มีนามว่า “วัดจำปา” เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๘” (ตามหลักฐานของกรมการศาสนา)

ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ได้มีพิธีผูกพัทธสีมา เมื่อวันที่ ๙ - ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อมูลที่ตั้งวัด

วัดจำปา ตั้งอยู่เลขที่ ๑ หมู่ที่ ๑ บ้านจ่าเก่า ตำบลบ้านโฆ้ง อำเภออู่ทอง จังหวัด
 สุพรรณบุรี ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ของอำเภออู่ทอง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ๒๒ กิโลเมตร ปัจจุบัน

มี ๒๓ ไร่ - งาน ๖๐ ตารางวา (ปัจจุบัน ใบโฉนดที่ดินที่ตั้งวัดตัวจริง ได้ฝากเก็บไว้ที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี)

เจ้าอาวาสพร้อมด้วยชาวบ้านได้ช่วยกันปรับปรุงบูรณะพัฒนาต่อๆ กันเรื่อยมา วัดจำปา ได้มีเจ้าอาวาสมาแล้วหลายรูป ทั้งที่ไม่ได้แต่งตั้ง และที่ได้รับการแต่งตั้ง “เจ้าอาวาสที่ไม่ได้แต่งตั้ง มีจำนวน ๕ รูป” ส่วนเจ้าอาวาสที่ได้รับการแต่งตั้ง อย่างถูกต้อง ๕ รูป คือ

๑. พระอธิการแสง
๒. พระอธิการสุนทร ดิสฺสว โส (พ.ศ. ๒๔๘๗ - ๒๔๙๙)
๓. พระสมุห์ปรีชา ปณฺณาวฑฒโน (พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๑๒ อ)
๔. พระครูสาธุกิจไพศาล (จันทร์ตน์ จันทสโร) (พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๔๙ อ)
๕. พระครูอาทรธรรมประทีป (เทศ ทีปธมฺโม) (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ปัจจุบัน อ)

๒) ประวัติวัดบ่อกรู

ชื่อวัดตั้งตามชื่อหมู่บ้าน เหตุที่สร้างวัดเพราะสถานที่นี้สถานที่ว่าง และเป็นป่ามาก่อน เนื่องจากเป็นที่เนินสูง มีชาวบ้านประมาณ ๕๐ คน ได้พร้อมใจกันสร้างกุฏิขึ้น ๑ หลัง ให้เป็นที่จำพรรษาของพระ และได้นิมนต์พระมาจำพรรษาอยู่

ผู้ดำเนินการก่อสร้างวัดคือ พระสรณ์ ได้ชักชวนราษฎรบ้านบ่อกรู ที่มีจิตศรัทธาร่วมกันบริจาคสร้างเสนาสนะ เพื่อใช้เป็นที่พักสงฆ์และบำเพ็ญกุศล วัดได้รับการบูรณะและพัฒนามาโดยตลอด ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ.๒๕๓๔ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๓๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

ข้อมูลที่ตั้งวัด

ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ.๒๓๙๒ (ร.ศ.๖๗) “วัดบ่อกรู” สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่ที่ ๖๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกรู อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ติดกับถนนทางหลวงสาย ๓๓๕๐ ท่าช้าง อำเภอเดิมบางนางบวช - โครงการกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างกิโลเมตรที่ ๒๑-๒๒

ตั้งอยู่เขต การปกครองทางสงฆ์ตำบลบ่อกรู (ตามแถลงการณ์คณะสงฆ์ เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๕ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖ หน้าที่ ๗๑-๗๔ ประกาศเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี เรื่อง กำหนดเขตการปกครองตำบลเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ.๒๕๕๖ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๖)

ตั้งอยู่เขต การปกครองกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อกรู

ตั้งอยู่เขต การปกครองกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลบ่อกรู

ปัจจุบัน วัดบ่อกรูมีเนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๓ งาน ๗ ตารางวา โฉนดที่ดินเลขที่ ๔๘๒๓ และนส.๓ เล่มที่ ๑๘๙

ที่ตั้งวัดบ่อกรู ตั้งอยู่ระหว่าง

ทิศเหนือ จรด ที่ดินนายชื่น กาฬภักดี

ทิศใต้ จรด ถนนหลวงสาย ท่าช้าง- ด่านช้าง

ทิศตะวันออก จรดที่ดิน นายประชา กาฬภักดี

ทิศตะวันออกเฉียงใต้ จรดที่ดิน โรงเรียนวัดบ่อกรู “ครูประชาสรรค์”

ทิศตะวันตก จรด ที่ดินสาธารณะ

ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดบ่อกรู

๑. พระอาจารย์สร เริ่มเป็นเจ้าอาวาสตั้งแต่ (พ.ศ. ๒๓๙๒ – ๒๔๓๒)
๒. พระอธิการดำดี ได้เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ (พ.ศ. ๒๔๓๒ – ๒๔๘๙)
๓. พระครูวรวิจิตรธรรม ได้เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ (พ.ศ. ๒๔๙๐ – ๒๕๒๗)
๔. พระอาจารย์กิตติ ได้เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ (พ.ศ. ๒๕๒๗)
๕. พระครูกิตติศีลวัฒน์ ได้เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ (พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๔๒)
๖. พระครูโกมุทสุวรรณภรณ์ ได้เป็นเจ้าอาวาสเมื่อ (พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงปัจจุบัน)

๓) ประวัติวัดกลาง

วัดกลางบางปลาแม่น้ำเป็นวัดเก่าแก่ที่เชื่อกันว่าเป็นวัดที่มีความรุ่งเรืองวัดหนึ่งในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดสวนป่าปฏิบัติธรรม (วัดกลาง) เมื่อราวปี พ.ศ. ๒๔๔๑ ต่อมา หลังจากที่มีถนนสาย ๓๔๐ (สุพรรณบุรี-บางบัวทอง-ลาดหลุมแก้ว) ตัดผ่านด้านหลังวัด ทำให้บริเวณที่เป็นสวนป่าอยู่คนละฟากถนนกับอุโบสถและศาลาการเปรียญ

ภาพวาดบนคอสองของศาลาการเปรียญเขียนขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๕ แต่ตัวศาลาได้สร้างขึ้นใหม่เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ ส่วนพระสุพรรณเจดีย์เฉลิมพระเกียรติในสวนป่าปฏิบัติธรรมนั้นเพิ่งสร้างขึ้นในรัชกาลนี้เอง

ข้อมูลที่ตั้งวัด

วัดกลางบางปลาแม่น้ำตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนในหมู่ ๖ บ้านแขก ตำบลโคกคราม อำเภอบางปลา จังหวัดสุพรรณบุรี

ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดกลาง

๑. พระอธิการเขียว (พ.ศ. ๒๔๔๑)
๒. พระอธิการช้าง (พ.ศ. ๒๔๔๕)
๓. พระอธิการช้าง (พ.ศ. ๒๔๔๕)
๔. พระครูศุข พรหมศร (พ.ศ. ๒๔๖๐)
๕. พระอธิการมา (พ.ศ. ๒๔๘๒)
๖. พระวิมลภาวนานุสิฐ วิ. (พ.ศ. ๒๕๐๔)

๔) ประวัติวัดไผ่โรงวัว

วัดไผ่โรงวัว หรือ วัดโพธาราม เป็นวัดที่มีชื่อเสียงของจังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบางตาเถร อำเภอสองพี่น้อง วัดมีพื้นที่ทั้งหมด ๒๔๘ ไร่ พื้นที่ของวัดแต่เดิมเป็นดงป่าไผ่ที่ชาวบ้านนำวัวมาผูกไว้ระหว่างทำนา ปัจจุบันภายในวัดมีสิ่งก่อสร้างต่างๆเป็นจำนวนมาก เช่น พระพุทธรูปต่างๆ รูปหล่อพุทธประวัติ พระโพธิสัตว์ พระวิหารร้อยยอด เจดีย์ร้อยยอด สัณเฑาะว์สถานจำลอง เมืองสวรรค์เมืองนรกจำลอง ซึ่งสิ่งก่อสร้างเหล่านี้ทำให้นักท่องเที่ยวแวะเวียนมาอย่างสม่ำเสมอ โดยวัดแห่งนี้ ตั้งอยู่บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๒๒ กิโลเมตรที่ ๑๙

สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๙ เดิมตั้งเป็นสำนักสงฆ์ในพื้นที่ ๒๐ ไร่ ต่อมาชาวบ้านไผ่โรงวัวไปนิมนต์หลวงพ่อบุญมาจากวัดพระศรีรัตนมหาธาตุใน อำเภอเมืองมาเป็นเจ้าอาวาส มีการพัฒนาวัดและขยายพื้นที่ออกไป ในขณะที่วัดมีชื่ออย่างเป็นทางการว่าวัดโพธาราม แต่ชาวบ้านยังคงเรียกวัดไผ่โรงวัว ใน พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงเปลี่ยนเป็นชื่อวัดไผ่โรงวัวดังเดิม

เป็นวัดที่มีพุทธศาสนิกชนและบุคคลทั่วไป นิยมไปเที่ยวชมกันมาก หลวงพ่อบุญได้ดำเนินการก่อสร้าง “พระพุทธรูปโคตม” เป็นพระพุทธรูปโลหะสำริดองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ใช้เวลาก่อสร้างนานถึง ๑๗ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงยกพระเกตุมาลา เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๑๒ นอกจากพระพุทธรูปโคตมแล้วยังมี “พระกฤษณ์โธ” สร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘-๒๕๓๓ เป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่ปางมารวิชัย องค์สีขาวสูง ๒๘ วา ๒ ศอก หน้าตักกว้าง ๒๐ วา ประดิษฐานอยู่กลางแจ้ง นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้แต่ไกล ประชาชนทั่วไปนิยมมากราบไหว้ สัณเฑาะว์สถาน ๔ อยู่บริเวณด้านหน้าองค์พระกฤษณ์โธ ประกอบด้วยสิ่งก่อสร้างซึ่งจำลองจากสถานที่สำคัญทางพุทธศาสนาสี่แห่งใน ประเทศอินเดียและเนปาล ได้แก่ สวนลุมพินีสถานที่ประสูติซึ่งปัจจุบันอยู่ในเนปาล เจดีย์พุทธคยาสถานที่ตรัสรู้ สถูปเมืองสารนาถซึ่งเป็นที่ตั้งของป่าอิสิปตนมฤคทายวันสถานที่แสดงปฐมเทศนา โปรตปัญจวัคคีย์ และกุสินาราสถานที่ปรินิพพานของพระพุทธองค์

ข้อมูลที่ตั้งวัด

วัดไผ่โรงวัว ตั้งอยู่ที่ ตำบลบางตาเถร ห่างจากตัวจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ ๔๓ กิโลเมตร หรือจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๗๐ กิโลเมตร ตามเส้นทางสายตลิ่งชัน-สุพรรณบุรี มีทางแยกซ้ายก่อนถึงสามแยกลาดบัวหลวงเข้าสู่วัดไผ่โรงวัว

ทำเนียบเจ้าอาวาสวัดไผ่โรงวัว

๑. พระครูอุภัยภาดาทร อนิโฆ (หลวงพ่อบุญ) (พ.ศ. ๒๔๖๙ - ๒๕๓๒)
๒. พระครูสุวรรณชินวัฒน์ ชินวิโส (หลวงพ่อโกร่ง) (พ.ศ. ๒๕๓๒ - ๒๕๕๗)
๓. พระครูอนุกุลปัญญากร สิริปัญญา (หลวงพ่อบุญ) (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ปัจจุบัน)

๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่องการพัฒนาการการบริหารการจัดการสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยตามแนวสังฆสาธณสงเคราะห์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการการบริหารการจัดการสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยตามแนวสังฆสาธณสงเคราะห์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร ดังนี้

สุทธนา อันเกียรติพงษ์ ได้วิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน” ผลการวิจัยพบว่า

๑. การบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจำแนกตามองค์ประกอบย่อยพบว่า การบริหารจัดการที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลผลิต และในระดับมาก ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรอื่นๆ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านกระบวนการ การจัดการศึกษา หรือการเรียนการสอน และด้านการบริหาร และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

๑.๑ การบริหารจัดการด้านผลผลิต โรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับพัฒนาการด้านสติปัญญา และมีนโยบายส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีสุขภาพดี มีการตรวจ คัดกรองสุขภาพของนักเรียนอยู่เสมอ และให้นักเรียนออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน รวมถึงโรงเรียนมีการจัดให้นักเรียนได้รับสารอาหารที่มีประโยชน์ ถูกสุขลักษณะ

๑.๒ การบริหารจัดการด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ โรงเรียนมีการระบุดุณวุฒิ ความรู้ความสามารถของครูและบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ

๑.๓ การบริหารจัดการด้านกระบวนการ การจัดการศึกษา หรือการเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ โดยมีการจัดรูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอน และหลักสูตรที่มีการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงมีการวางรูปแบบของหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน

๑.๔ การบริหารจัดการด้านการบริหารโรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) ร่วมกับคณะครู เพื่อนำไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ และผู้บริหารยังมีการชี้แจงนโยบาย/แนวความคิดการบริหารจัดการโรงเรียนที่เป็นเลิศให้ทุกคนรับทราบ

๑.๕ การบริหารจัดการด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้ปกครองนักเรียน รวมถึงการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับครู เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ได้เห็นกิจวัตรการเรียนของนักเรียน และเห็นสภาพแวดล้อมการเรียนที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน

๒. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจำแนกตามองค์ประกอบย่อย พบว่า ทุกด้านมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

๒.๑ ปัจจัยด้านโรงเรียนจากการวิเคราะห์โรงเรียนมีการกำหนดแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนอย่างเหมาะสม วิเคราะห์งาน การออกแบบงาน และกำหนดเป็นแผนภูมิโครงสร้างการบริหารโรงเรียนที่ครอบคลุมภารกิจหลักของโรงเรียน

๒.๒ ปัจจัยด้านผู้บริหารจากการวิเคราะห์โรงเรียนมีวุฒิการศึกษา หรือมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา รวมทั้งผ่านหลักสูตรการอบรมทางการบริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือผ่านการเตรียมผู้บริหารก่อนเข้าสู่ตำแหน่งงานที่เหมาะสม

๒.๓ ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่นๆ จากการวิเคราะห์โรงเรียนมีการสร้างและพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน สนับสนุนให้บรรยากาศการเรียนการสอนเป็นกันเอง และส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีเจตคติที่ดีต่อการสอนนักเรียน

๒.๔ ปัจจัยด้านนักเรียนจากการวิเคราะห์การอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่ดี ไม่มีพฤติกรรมก้าวร้าว สนใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและขยันเรียน

๒.๕ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอกจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่ดีของโรงเรียนกับชุมชน ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียน โรงเรียนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน และมีการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารงาน

๓. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศกับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชนมีตัวแปรจำนวน ๔ ตัวที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ ๐.๘๙๐๔ และตัวแปรทั้ง ๔ ตัว สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชนได้ร้อยละ ๗๙.๒๘ โดยตัวแปรที่สามารถทำนายการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้ ๑) ปัจจัยด้านโรงเรียน ๒) ปัจจัยด้านครูและบุคลากรอื่น ๆ ๓) ปัจจัยด้านผู้บริหาร และ ๔) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก^{๖๗}

พระราชปริยัติ (สฤชดี ประธาตุ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพบว่าจากการศึกษาสภาพการดำเนินงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ แต่มีจุดเด่นคือวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยมีความเป็น

^{๖๗} สุทธนา อันเกียรติพงษ์, “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชน”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต* สาขาบริหารการศึกษา, (คณะครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ก - ข.

เอกลักษณ์เฉพาะตัว คือมุ่งให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมการให้บริการทางวิชาการพระพุทธศาสนา และการทำงานบูรณาการศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีผลต่อการบริหารงานด้านอื่นๆ คือด้านการบริหารบุคลากรทางวิชาการ ที่ต้องกระจายกำลังคนไปตามวิทยาเขตทั่วประเทศ ทำให้แต่ละวิทยาเขตต้องเร่งสร้างบุคลากรทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ อีกทั้งต้องเสริมสร้างระบบการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของมหาวิทยาลัยให้รวดเร็วและทั่วถึง สำหรับด้านหลักสูตรและการวัดผล ประเมินผลของมหาวิทยาลัยที่ต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ได้พบว่ามีภารกิจที่จัดหลักสูตรเฉพาะทาง จึงไม่สามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยทั่วๆ ไปจึงมีจุดอ่อนอยู่ตรงที่การจัดการเรียนการสอนยังอยู่ในระดับปริญญาตรีแทนการพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในด้านพระพุทธศาสนา และการวัดประเมินผลที่กระจายไปตามวิทยาเขต ไม่มีการจัดการให้เป็นระบบมาตรฐานของมหาวิทยาลัยได้ สำหรับการบริหารงานวิชาการที่ได้รับผลจากมาตราต่างๆ ในพระราชบัญญัติของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารบุคลากร ทำให้มีจุดอ่อนที่จะต้องพัฒนาอย่างรีบด่วนคือการเพิ่มพูนองค์ความรู้ในระดับปริญญาที่สูงขึ้น และตำแหน่งทางวิชาการ เนื่องจากมาตราในหมวด ๒ ของพระราชบัญญัติได้ลือเนื้อความของมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานการอุดมศึกษา^{๖๔}

พระมหาเรืองเดช ถาวรธมโม (ศรีประสม) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนวัดไผ่ล้อม ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี” เป็นการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อบริการชุมชนในวัด เป็นการพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม เพื่อความเจริญด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมชุมชน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ๓ ประการ ๑) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) วัดไผ่ล้อม ๒) เพื่อศึกษาระบบการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ๓) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของวัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง) ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสำรวจเบื้องต้น แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบสนทนากลุ่ม และแบบประชุมเชิงปฏิบัติการ มีการเก็บข้อมูลทั้งข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลภาคสนามได้จากการสำรวจเบื้องต้น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ จากผู้รู้จำนวน ๑๖ คน ผู้ปฏิบัติ ๒๐ คน และผู้ให้ข้อมูลทั่วไป ๒๐ คน ในเขตตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ระหว่างเดือน พฤษภาคม – กันยายน ๒๕๕๔

^{๖๔}พระราชปริยัติ (สฤชต์ประธาตุ), “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* (สาขาวิชาพระพุทธศาสนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ก - ข.

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลให้ภารกิจหรือกิจกรรมของวัดบังเกิดผลสำเร็จ เจ้าอาวาสสามารถสร้างวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและพัฒนาชุมชน คือ ๑) พระสงฆ์ชั้นปกครองของวัด ได้ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน เมื่อประชาชนเกิดความศรัทธาวัดจึงสามารถปฏิบัติภารกิจต่างๆ จนบังเกิดผลสำเร็จได้ในที่สุด ๒) มีการจัดระบบการบริหารงานในวัด โดยการวางระเบียบและมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของวัดให้แก่รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และพระภิกษุสงฆ์ในวัด ตามความรู้ความสามารถรวมถึงการตัดสินใจ ได้ตามความเห็นเหมาะสม ทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานต่างๆ ตามภารกิจของวัดอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลยิ่ง ๓) การสร้างคตินิยมประจำใจของเจ้าอาวาสแต่ละรูป เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ในการเตือนใจสำหรับพระภิกษุสามเณรและประชาชนรอบวัดให้ยึดถือปฏิบัติ ๔) วัดสืบทอดวิธีการระบบและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและประชาชน ให้คงอยู่เป็นวัฒนธรรมประเพณีคู่กับวัดสืบไป ๕) วัดทำหน้าที่เป็นสื่อการในการโอนถ่ายระหว่างผู้ให้และผู้รับ เพื่อสร้างโอกาสผู้ด้อยโอกาสในด้านต่างๆ ส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาค และเกื้อกูลกันในสังคม ๖) การสร้างสายสัมพันธ์ในระหว่างวัดกับชุมชน และวัดกับประชาชน เป็นการดึงชุมชนและประชาชนเข้าหาวัด แนะนำวัดสู่ชุมชนและประชาชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ๗) การสร้างความรู้สึกให้เกิดแก่ประชาชนว่า “วัดเป็นแหล่งชุมชน” โดยประชาชนเข้ามาร่วมใน “ศูนย์การเรียนรู้ของวัด”^{๖๙}

สรุปได้ว่า การบริหารปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลให้ภารกิจหรือกิจกรรมของวัดบังเกิดผลสำเร็จ เจ้าอาวาสสามารถสร้างวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและพัฒนาชุมชน คือ พระสงฆ์ชั้นปกครองของวัด ได้ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดี มีการจัดระบบการบริหารงานในวัด โดยการวางระเบียบและมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของวัดให้แก่รองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และพระภิกษุสงฆ์ในวัด ตามความรู้ความสามารถรวมถึงการตัดสินใจ ได้ตามความเห็นเหมาะสม

^{๖๙}พระมหาเรืองเดช ถาวรธมโม (ศรีประสม), “การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนวัดไผ่ล้อม ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”, รายงานการวิจัย, หน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ วัดไผ่ล้อม (พระอารามหลวง), (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ก - ข.

ตารางที่ ๒.๖ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

นักวิจัย	ผลการวิจัย
สุทธนา อั้นเกียรติพงษ์, (๒๕๕๓).	การบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจำแนกตามองค์ประกอบย่อย พบว่า การบริหารจัดการที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลผลิต และในระดับมาก ได้แก่ ด้านครูและบุคลากรอื่นๆ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านกระบวนการ การจัดการศึกษา หรือการเรียนการสอน และด้านการบริหาร
พระราชปรียัติ (สฤชดี ประธาตุ), (๒๕๕๐).	การดำเนินงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศแต่มีจุดเด่นคือ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ มุ่งให้การศึกษา วิจัย ส่งเสริมการให้บริการทางวิชาการ พระพุทธศาสนา และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
พระมหาเรืองเดช ถาวรธมโม, (๒๕๕๔).	เจ้าอาวาสสามารถสร้างวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เป็นศูนย์กลางพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนและพัฒนาชุมชน คือ ๑) พระสงฆ์ชั้นปกครองของวัด ได้ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดี ๒) มีการจัดระบบการบริหารงานในวัด โดยการวางระเบียบและมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของวัด ๓) การสร้างคตินิยมประจำใจของเจ้าอาวาสแต่ละรูป ๔) วัดสืบทอดวิธีการระบบและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ๕) วัดทำหน้าที่เป็นสื่อการในการโอนถ่ายระหว่างผู้ให้และผู้รับ ๖) การสร้างสายสัมพันธ์ในระหว่างวัดกับชุมชน และวัดกับประชาชน

๒.๕.๒ งานวิจัยเกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์

การวิจัยเรื่องการพัฒนาการบริหารจัดการสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยตามแนวสังฆาสนสงเคราะห์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ ดังนี้

พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุม) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศนวิฤพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความสำคัญของพระสงฆ์ในการช่วยเหลือชาวบ้านหรือคนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเจ้าอาวาสตามมาตรา ๓๗ ข้อ ๔ บัญญัติไว้ว่า “ให้ความ

สะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล" นั้น หลักพุทธธรรมตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธคือ การใช้หลักไตรสิกขา พรหมวิหาร ๔ ราชสังคหวัตถุ จักรวรรดิวัตรอุปธานิยธรรมทศพิธราชธรรมสาราณียธรรม สัปปุริสธรรม โดยการสงเคราะห์ทางวัตถุ และสงเคราะห์ทางจิตใจไปพร้อมๆ กัน เพื่อความหลุดพ้นจากความทุกข์ ย่อมนำประโยชน์สุขอย่างสูงสุดมาสู่สังคมไทย ๒. ปัญหา คือ การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และสาธารณประโยชน์ มีสาธารณสมบัติ และการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ๓. หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมได้แก่ หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหวัตถุธรรม โดยเน้นหลักการให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ เป็นหลักสำคัญ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมาย กฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และจิตใจอันจะนำความสุข ความเจริญอย่างยั่งยืน^{๗๐}

พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตบุญโณ) ได้วิจัยเรื่อง "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี" ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพทั่วไปคือ คนไม่ค่อยรู้สังคมยังไม่เข้าใจ ชุมชนก็ยังไม่เข้าใจ ขาดความร่วมมือ และปัญหาอุปสรรค คือ คณะทำงานหรือบุคลากรผู้รับผิดชอบ ปัญหาด้านการสื่อสารการทำงานและการประสานงานที่จะส่งผลต่อการให้บริการงานสาธารณสงเคราะห์ ๒. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล คือ ๑) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลต้องสร้างความพร้อมตั้งแต่ความเป็นผู้นำของเจ้าอาวาสที่ต้องรับรู้ระบบการทำงาน ๒) ด้านกิจการงานการสาธารณประโยชน์วัดต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ๓) ด้านการจัดการสาธารณสมบัติ เจ้าอาวาสต้องเป็นผู้นำการสร้างสาธารณสมบัติ มีการสื่อสารการประชาสัมพันธ์ โครงการ ทั้งการให้บริการประชาชน ร่วมมือกับเอกชน และ ๔) งานการสาธารณสงเคราะห์การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์ วัดต้องร่วมมือกับชุมชนทั้งการสงเคราะห์ประชาชน พัฒนาชุมชน และสร้างสรรค์คุณภาพสังคม ๓. วิธีการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ คือ เจ้าอาวาสต้องรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม แล้วพัฒนาวัด และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน วัดต้องแสดงบทบาทด้านการพัฒนาคน พัฒนาครอบครัว ส่งเสริมชุมชน และสร้างสรรค์สังคม อันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสภาพสังคมที่มั่นคง^{๗๑}

^{๗๐} พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุม), "การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธ", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

^{๗๑} พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตบุญโณ), "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ (นามเมือง) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการสาธารณสุข สงเคราะห์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า ๑. การบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า (๑) ด้านการจัดบริหารวัดเป็นการพัฒนาศาสนสถานและศาสนวัตถุ ให้สวยงามประหยัด เรียบง่าย สอดคล้องต่อศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติ และท้องถิ่น (๒) ด้าน การจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัดมีการสอดส่องดูแลเพื่อให้การปกครองเป็นไปตาม พระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของมหาเถรสมาคมหรือพระบัญชา ของสมเด็จพระสังฆราช (๓) ด้านการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและประชาชน มีความมุ่ง หมาย ๔ ลักษณะ คือ ๑. การจัดการศึกษาเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม ๒. การสงเคราะห์ให้เด็กและ ประชาชนได้รับการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน ๓. การสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั่วไป ๔. การสงเคราะห์เกื้อกูลแก่การศึกษา (๔) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม มีการดำเนินการ ช่วยเหลือสังคมทางกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ๒. สภาพทั่วไปในการบริหาร จัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พระภิกษุและสามเณร มีทัศนคติต่อการ บริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการจัดบริหารวัด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๒ ด้านการจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๑ และด้านการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและประชาชน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๕ ด้าน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๒๓. แนวทางในการบริหารจัดการวัดพัฒนา ตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย (๑) การจัดบริหารวัด ได้แก่ การจัดทำแผนผังวัด การจัดการระบบสาธารณูปโภคให้ดี การวางแผนในการซ่อมแซม บูรณปฏิสังขรณ์วัด การปลูกต้นไม้ เพื่อความร่วมมือ การจัดทำป้ายชื่อ และประวัติวัด และการจัดทำแผนพัฒนาวัด ๑ ปี ๓ ปี ๕ ปี (๒) การจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัด ได้แก่ บัญชีทะเบียนประวัติ วางระเบียบข้อบังคับ สำหรับการปฏิบัติ การประชุมอบรมบุคลากรภายในวัด การให้ศึกษาพระธรรมวินัย การอบรม ศีลธรรมแก่ศิษย์วัด มีการปกครองตามลำดับ แบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบ (๓) การจัดการศึกษาแก่ พระภิกษุ สามเณรและประชาชน ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมการจัดอบรมนักธรรม บาลี ก่อนสอบการส่งเสริมครูสอนพระปริยัติธรรมการวางแผนการสอน และการจัดสวัสดิการให้แก่ ครูการตั้งทุน และมอบทุนการศึกษาและการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ภายในวัด (๔) การจัดกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมศีลธรรม ได้แก่ มีการแสดงธรรมแก่ประชาชนตลอดทั้งปีการส่งเสริมให้พระสอนศีลธรรมใน โรงเรียนไปอบรมเด็กและเยาวชนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกจัดโครงการปฏิบัติธรรม โครงการ บวชสามเณรภาคฤดูร้อน มีการจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภายในวัดการจัดค่ายคุณธรรม^{๗๒}

^{๗๒} พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ (นามเมือง), “รูปแบบการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

องปภัตติพิทักษ์ เถียนยา (แซ่ไค้ว) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ๑. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย ได้แก่ กระบวนการกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ขององค์กร กำหนดการพัฒนา ทั้งในระยะสั้น กลาง และยาว แล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละงาน การนำการพัฒนาไปปฏิบัติให้เกิดผลโดยจัดทำเป็นเอกสารที่ระบุ วิสัยทัศน์ ภารกิจ และการพัฒนาการการจัดการต่างๆ สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการประสานงานและกำกับติดตามการดำเนินงานในส่วนต่างๆ ขององค์กร ให้เป็นไปในทิศทางและจังหวะที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ โดยครอบคลุมถึงแนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของผู้ทำงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และเป็นคุณประโยชน์ต่อการพัฒนาการการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกาย

๒. ปัจจุบันการบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของการบริหารจัดการประสิทธิภาพที่เป็นการบริหารตามแนวคิดใหม่ เน้นความเป็นระบบ โดยผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้ต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดี ช่วยเป็นแรงผลักดันให้คณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในการแข่งขัน และมีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงท่ามกลางภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาแนวคิดหรือสมรรถนะใหม่ให้อยู่ในกรอบที่เสริมสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ให้แก่องค์กร โดยมุ่งเน้นบุคลากรอย่างเดียว แต่มีมุมมองที่กว้างขึ้นให้ครอบคลุมแนวคิดที่เน้น

๑) การสร้างการสาธารณสุขสงเคราะห์ที่มีการวางแผนและมีประสิทธิภาพของบุคลากรในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

๒) การส่งเสริมการวางแผนการใช้บุคลากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้วยการเสริมสร้างความรู้ ความอบอุ่น เกิดความมั่นใจและรู้สึกมั่นคงและ

๓) การบริหารงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นศูนย์กลาง ในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กร

๓. ในการบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทย ให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จเจริญรุ่งเรือง สิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการ คือ การประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการสร้างความอดทนและอุทิศสาหัสในการแก้ไขปรับปรุงจัดการเพื่อทำการตัดสินใจสิ่งที่เป็นธรรม โดยต้องถือว่า

๑) เป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นแม่แบบสำหรับการบริหารงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการประสิทธิภาพในด้านอื่นๆ

๒) เป็นกระบวนการการบริหารจัดการประสิทธิภาพสำหรับกำหนดคุณภาพอย่างเพียงพอ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่คณะสงฆ์อรัญญิกาย และ

๓) เป็นกระบวนการการบริหารจัดการประสิทธิภาพเพื่อเตรียมบุคคลให้เหมาะสมกับงานและเวลา รวมทั้งพัฒนากำลังคนให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของคณะสงฆ์อรัญญิกาย^{๗๓}

สรุปได้ว่า ความสำคัญของพระสงฆ์ในการช่วยเหลือชาวบ้านหรือคนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเจ้าอาวาสตามมาตรา ๓๗ ข้อ ๔ บัญญัติไว้ว่า "ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล" นั้น หลักพุทธธรรมตามกระบวนการที่ศรัทธาปฏิบัติคือ การใช้หลักไตรสิกขา พรหมวิหาร ๔ ราชสังคหวัตถุ จักรวรรดิวัตรอุปทานิยธรรมทศพิธราชธรรมสารณียธรรม สปัปฺริสธรรม โดยการสงเคราะห์ทางวัตถุ และสงเคราะห์ทางจิตใจไปพร้อมๆ กัน เพื่อความหลุดพ้นจากความทุกข์ ย่อมนำไปสู่ประโยชน์สุขอย่างสูงสุดมาสู่สังคมไทย

ตารางที่ ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุม), (๒๕๕๗).	หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมได้แก่ หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหวัตถุธรรม โดยเน้นหลักการให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ เป็นหลักสำคัญ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมาย กฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และจิตใจอันจะนำความสุข ความเจริญอย่างยั่งยืน
พระครูไพศาลวัฒนคุณ (สมพร จิตปุณฺโณ), (๒๕๕๗).	วิธีการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ คือ เจ้าอาวาสต้องรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม แล้วพัฒนาวัด และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน วัดต้องแสดงบทบาทด้านการพัฒนาคน พัฒนาครอบครัว ส่งเสริมชุมชน และสร้างสรรค์สังคม อันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสภาพสังคมที่มั่นคง

^{๗๓} องค์กรปลัดสิทธิศักดิ์ เกียนยา (แซ่ไค้ว), การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อรัญญิกายในประเทศไทย, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* (การจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

ตารางที่ ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขสงเคราะห์ของพระสงฆ์ (ต่อ)

นักวิจัย	ผลการวิจัย
พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ (นาเมือง), (๒๕๕๗).	แนวทางในการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย (๑) การจัดทำแผนผังวัด การจัดการระบบสาธารณูปโภคให้ดี (๒) วางระเบียบข้อบังคับสำหรับการปฏิบัติของพระภิกษุ สามเณร (๓) การส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมการจัตอบรมนักรธรรมบาลี ก่อนสอบ (๔) มีการแสดงธรรมแก่ประชาชนตลอดทั้งปีการส่งเสริมให้พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนไปอบรมเด็กและเยาวชน
องปลัดสิทธิศักดิ์ เกียนยา (แซ่ไคว้), (๒๕๕๗)	การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อนัมนิกายในประเทศไทย ให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ เจริญรุ่งเรือง สิ่งที่สำคัญที่สุดในการบริหารจัดการ คือ การประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการสร้างความอดทน และอดสาหะในการแก้ไขปรับปรุงจัดการเพื่อทำการตัดสินใจสั่งการที่เป็นธรรม

๒.๕.๓ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามกระบวนการทศน์วิถีพุทธ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ตามกระบวนการทศน์วิถีพุทธ ผู้วิจัยขอประมวลเนื้อหา ดังนี้

กองแผนงาน กรมการศาสนา ได้วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน”, จากการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารของเจ้าอาวาสวัดทุกรูป มีกระบวนการแบบธรรมาธิปไตย กล่าวคือ การบริหารที่ทุกคนมีส่วนร่วมรับฟังข้อคิดเห็นในลักษณะการปรึกษาหารือ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน แบ่งเป็น ๒ ปัจจัย คือ

๑. ปัจจัยหลัก หรือปัจจัยโดยตรง ประกอบด้วย ความสามารถพิเศษหรือมีคุณลักษณะเฉพาะพิเศษของเจ้าอาวาส บุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ เช่นความมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์ ระยะเวลาในการบวช ระดับการศึกษา และกระบวนการบริหารในการทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นต้น

๒. ปัจจัยเสริม หรือปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนได้แก่ สภาพแวดล้อม ท่าเลที่ตั้งบรรยากาศในวัด และการที่วัดมีลักษณะพิเศษเฉพาะเช่น เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุทางศิลปวัฒนธรรมและอื่นๆ^{๗๔}

^{๗๔} กองแผนงาน กรมการศาสนา, ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ก - ข.

ประจักษ์ ผลเรือง ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน”, ผลการวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่มีสภาพความรุนแรงใน ระดับปานกลาง ปัญหาที่มีความรุนแรงมากที่สุดตามลำดับได้แก่ ด้านระบบหมู่บ้าน ด้านสมาชิก ด้าน ระบบสนับสนุน และด้านองค์การบริหาร ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมากที่สุดคือ ระบบองค์การบริหารจัดการ รองลงมาได้แก่ระบบสนับสนุน ระบบหมู่บ้าน และระบบสมาชิกตามลำดับ ตัวแบบยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้น และผ่านกระบวนการพัฒนาแล้ว สามารถสังเคราะห์หลักกิจกรรม และคัดสรรไว้ เฉพาะที่สำคัญเพียง ๔ ยุทธวิธี คือ

๑. การพัฒนาระบบงานกองทุน

๒. การพัฒนา องค์การบริหารกองทุน

๓. การกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาหมู่บ้าน และ

๔. การเสริมสร้างบรรยากาศการบริหารจัดการกองทุน ซึ่งได้เสนอแนะให้นำไปใช้ใน กระบวนการพัฒนา กองทุนหมู่บ้านผ่านศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชนระบบหมู่บ้านและระดับตำบล โดยเน้นระบบ องค์การบริหารจัดการเป็นหลัก กล่าวคือ ควรเริ่มต้นและให้น้ำหนักต่อการพัฒนา องค์การบริหารกองทุนก่อนสำหรับยุทธวิธีอื่นถือเป็นตัวเสริมให้การพัฒนาองค์การบริหาร กองทุนให้ประสบ ผลสำเร็จยิ่งขึ้นเท่านั้น^{๗๕}

วิทยา จันทรแดง ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชน เข้มแข็ง ตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, ผลการวิจัยพบว่า ๑) นโยบายการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง มีการดำเนินการใน ด้าน การเพิ่มศักยภาพขององค์กรชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการความรู้และการเรียนรู้ ของ คนในชุมชน ๒) ชุมชนมีการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการชุมชน การประกอบอาชีพ การจัดการทรัพยากรในชุมชน และการพัฒนาองค์กรในชุมชน ๓) รูปแบบใหม่ที่ ค้นพบคือ การบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวิจัย ในครั้งนี้นำไปสู่ข้อค้นพบใหม่ คือ ๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชน เข้มแข็งแบบไตรภาคี ได้แก่ องค์กรชุมชน องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคีสนับสนุน ๒) ระบบสนับสนุน ชุมชนเข้มแข็ง ได้แก่ ระบบ ความรู้ ระบบข้อมูล ระบบความสัมพันธ์ และมีแนวทางในการนำไปสู่การ

^{๗๕} ประจักษ์ ผลเรือง, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน”, วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพัฒนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๖), หน้า ก - ข.

ปฏิบัติเพื่อสร้างชุมชน เข้มแข็ง ๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง คือ แนวทางด้านการฟื้นฟูชุมชน แนวทางการปรับตัวของชุมชน และแนวทางการดำรงอยู่^{๗๖}

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารของเจ้าอาวาสวัดทุกรูป มีกระบวนการแบบธรรมาธิปไตย กล่าวคือ การบริหารที่ทุกคนมีส่วนร่วมรับฟัง ข้อคิดเห็นในลักษณะการปรึกษาหารือ โดยมุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน แบ่งเป็น ๒ ปัจจัย คือ (๑) ปัจจัยหลัก หรือปัจจัยโดยตรง ประกอบด้วย ความสามารถพิเศษหรือมีคุณลักษณะเฉพาะพิเศษของเจ้าอาวาส บุคลิกภาพ ภาวะผู้นำ เช่นความมีมนุษยสัมพันธ์ ความซื่อสัตย์ ระยะเวลาในการบวช ระดับการศึกษา และกระบวนการบริหารในการทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นต้น (๒) ปัจจัยเสริม หรือปัจจัยที่มีส่วนสนับสนุนได้แก่ สภาพแวดล้อม ทำเลที่ตั้งบรรยากาศ ในวัด และการที่วัดมีลักษณะพิเศษเฉพาะเช่น เป็นโบราณสถาน มีโบราณวัตถุ ทางศิลปวัฒนธรรมและอื่นๆ

ตารางที่ ๒.๘ สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศนวิधिพุทธ

นักวิจัย	ผลการวิจัย
กองแผนงาน กรมการศาสนา, (๒๕๕๒)	กระบวนการบริหารของเจ้าอาวาสวัดทุกรูป มี กระบวนการแบบธรรมาธิปไตย คือ การบริหารที่ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง และปัจจัยที่ส่งผล ต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้ เป็นศูนย์กลางในการสงเคราะห์ชุมชน
ประจักษ์ ผลเรือง, (๒๕๕๖)	๑. การพัฒนาระบบงานกองทุน ๒. การพัฒนา องค์การบริหารกองทุน ๓. การกำหนดทิศทางการพัฒนาหมู่บ้าน และ ๔. การเสริมสร้าง บรรยากาศการบริหารจัดการกองทุน
วิทยา จันทรแดง, (๒๕๕๕)	๑) การมีส่วนร่วมที่สนับสนุนให้ชุมชนเข้มแข็ง แบบไตรภาคี ๒) ระบบสนับสนุนชุมชนเข้มแข็ง ๓) แนวทางในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง

^{๗๖} วิทยา จันทรแดง, “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชน เข้มแข็งตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๕), หน้า ก - ข.

๒.๗ กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ได้แก่

๑) ศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้หลักการวิเคราะห์ SWOT คือ ๑) จุดแข็ง ๒) จุดอ่อน ๓) โอกาส ๔) อุปสรรค^{๗๗} กับกรณีศึกษาวัดที่ดำเนินการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ในจังหวัดสุพรรณบุรี คือ ๑) วัดจำปา : หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล ๒) วัดบ่อกรุ : อนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง ๓) วัดกลาง : สร้างโรงพยาบาล ๔) วัดไผ่โรงวัว : ประเพณีงานทิ้งกระจาด ทำให้ผู้วิจัยทราบหลักการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

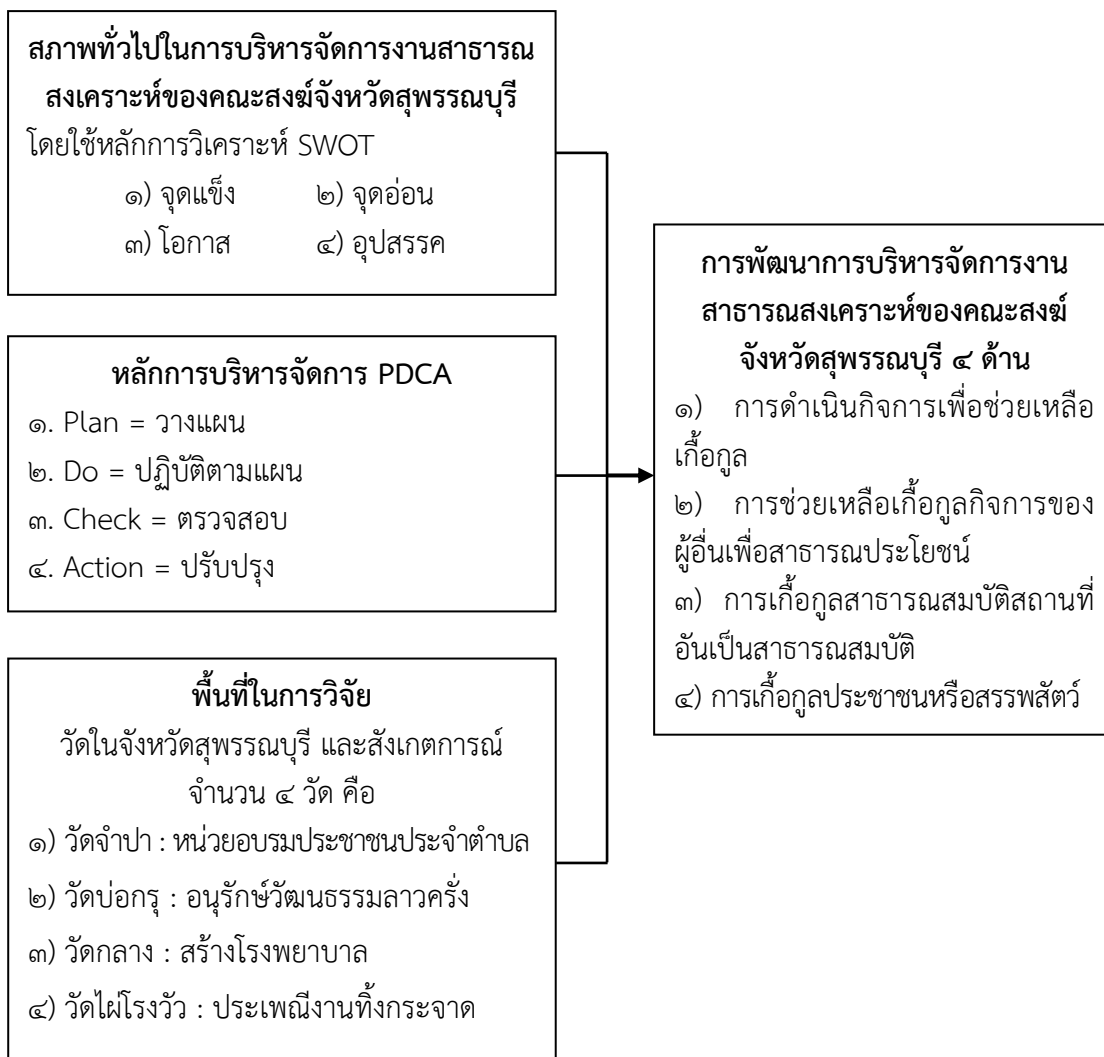
๒) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสาธารณสุขสงเคราะห์ ๔ ประการ^{๗๘} คือ ๑) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ๓) การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ และ๔) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ และหลักการบริหารจัดการ PDCA^{๗๙} คือ ๑. Plan = วางแผน ๒. Do = ปฏิบัติตามแผน ๓. Check = ตรวจสอบ/ประเมินผล และนำผลประเมินมาวิเคราะห์ ๔. Action = ปรับปรุง ทำให้ผู้วิจัยทราบกระบวนการการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์หลักการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี และกระบวนการการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ทำให้สามารถนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

^{๗๗} อุทัย บุญประเสริฐ, การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๗๖.

^{๗๘} พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปณโณ), การคณะสงฆ์และพระศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐), หน้า ๖๑-๖๒.

^{๗๙} อุทัย บุญประเสริฐ, การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ๗๖.

แผนภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

๓.๑.๑ ศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย

ขั้นที่ ๑ การศึกษาเชิงเอกสาร (documentary Research) เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีจากเอกสาร หนังสือ ตำรา และงานวิจัยต่างๆ แล้วกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นที่ ๒ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับประเด็นด้านสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านกระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี และการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ขั้นที่ ๓ สังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) กับวัด ๔ วัด ในจังหวัดสุพรรณบุรี เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อเป็นกรณีศึกษา

ขั้นที่ ๔ จัดการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นพระสงฆ์ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อยืนยันรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีในเบื้องต้น (Basic Model)

๓.๑.๒ เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประกอบด้วย

ขั้นที่ ๑ การสำรวจ (Survey Research) ประชากรพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีได้กลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน ๓๔๕ รูป

ขั้นที่ ๒ แจกแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับกระบวนการการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๓.๒ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย

๑) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๒๐ รูป/คน ดังนี้

๑. กลุ่มพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะ ๑๐ รูป ได้แก่

๑. พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว)	เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง
๒. พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗)	เจ้าคณะอำเภออู่ทอง
๓. พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปัญญา)	เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์
๔. พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์ (วีระ วีระปัญญา)	เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
๕. พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโศโก)	เจ้าคณะอำเภอสามชูก
๖. พระครูศาสนกิจจานุยุต (จันทน์ นรินโท)	ร.เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ
๗. พระครูศรีสุตาคม (วัง ปณณาวชิโร)	เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช
๘. พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกามา)	เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์
๙. พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต)	เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า
๑๐. พระครูธรรมสารรักษา (ป่วน ญาณโสภโณ),	เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง

๒. กลุ่มพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ๔ รูป ได้แก่

๑๑. พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปัญญา)	เจ้าอาวาสวัดดอนไร่
๑๒. พระครูกิตติวิธานุวัฒน์ (พิเชฐ ธรรมวุฒโต)	เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง
๑๓. พระปลัดไพรัช ปณณาวุโร	เจ้าอาวาสวัดนางบวช
๑๔. พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม	เจ้าอาวาสวัดคลองขอม

๓. กลุ่มข้าราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ๒ คน ได้แก่

๑๕. นางสาวสวาท แซ่ตัน ผอ.กลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี

๑๖. นางสาวจันทิรา เคหะนาค นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี

๔. กลุ่มไวยาวัจกร ๔ คน ได้แก่

๑๗. นายอานนท์ รักผล	ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
๑๘. นายดำรง กลิ่นกลิ่น	ไวยาวัจกรวัดดอนไร่
๑๙. นายสมัคร ศรีโมรา	ไวยาวัจกรวัดทุ่งสุทธาวาส
๒๐. นายอภิวัฒน์ เจริญวัย	ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม

๒. สทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน ๑๐ รูป/คน

๑. พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร. ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

๒. พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับทิม กิตติเสโน) รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี

๓. พระครูศรีอรรถศาสตร์, (ดร.อรรถชัย มหาอดิโธ) ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี

๔. พระปลัดระพิน พุทธิสารโ, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี

๕. พระมหาสุนันท์ สุนนโ, ดร. อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๖. ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ)

๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์

๘. รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ ไชวเกษม อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

๙. อาจารย์ ดร.ยุพธนา ปราณีต อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

๑๐. อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

๓.๒.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประกอบด้วย

๑. ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒,๕๓๕ รูป^๑

๒. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๓๔๕ รูป

การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ทำการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปกำหนดหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)^๒ การคำนวณหาขนาด/จำนวนตัวอย่างในกรณีที่สามารถรู้จำนวนหรือปริมาณประชากร ในที่นี้ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒,๕๓๕ รูป การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง (n) แสดงได้ ดังนี้

^๑สำนักงานคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี, บัญชีสำรวจพระภิกษุ สามเณร และศิษย์วัด ประจำปี, (สุพรรณบุรี : สำนักงานคณะสงฆ์อำเภอเมืองสุพรรณบุรี, ๒๕๖๐), หน้า ๖.

^๒อภิรักษ์ จันตะณี, การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยทางธุรกิจ, (ฝ่ายบัณฑิตศึกษาคณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๔๙), หน้า ๓๕.

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad n &= \frac{N}{1 + Ne^2} \\ n &= \frac{2535}{1 + 2535(0.05)^2} \\ n &= \frac{2535}{1 + 6.34} \\ n &= 345 \end{aligned}$$

โดย n = ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้
 N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า
 e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ (allowable error ๐.๐๕)

ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๔๕ รูป

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

๑. การหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละอำเภอของ จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยการเปรียบเทียบสัดส่วน

$$\text{จากสูตร} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอ}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

๒. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างดังตารางนี้

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอำเภอ

จังหวัดสุพรรณบุรี (แบ่งตามอำเภอ)	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อำเภอเมือง	๕๙๔	๘๑
อำเภอสองพี่น้อง	๓๓๖	๔๖
อำเภออู่ทอง	๓๒๕	๔๔
อำเภอบางปลาม้า	๓๘๙	๕๓
อำเภอดอนเจดีย์	๑๓๗	๑๙
อำเภอศรีประจันต์	๑๔๖	๒๐
อำเภอสามชูก	๑๕๖	๒๑
อำเภอเดิมบางนางบวช	๑๗๘	๒๔
อำเภอหนองหญ้าไซ	๑๒๖	๑๗
อำเภอด่านช้าง	๑๔๘	๒๐
รวม	๒,๕๓๕	๓๔๕

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและอธิบายลักษณะของเครื่องมือ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และสนทนากลุ่มเฉพาะ ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ก. เครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๑. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเนื้อหาการวิจัยและวิเคราะห์สาระสำคัญจากนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการแล้วได้ร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านต่างๆ ดังนี้

๑.๑ ทำการร่างเครื่องมือขึ้นมาโดยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่างๆ

๑.๒ โครงสร้างของประเด็นเนื้อหาคำถามที่ครอบคลุมสาระสำคัญ การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๑.๓ กรอบประเด็นและข้อความครอบคลุมเนื้อหาสำคัญที่ต้องการตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

๑.๔ เสนอร่างเครื่องมือปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่แนะนำ

๑.๕ นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับพระสังฆาธิการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๐ รูป/คน

๒. แบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

การสร้างแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

๒.๑ ศึกษางานดุขนิพนธ์ของผู้วิจัยและเตรียมข้อมูลที่ได้จากการวิจัยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

๒.๒ นำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยมาร่างเครื่องมือการสนทนากลุ่ม

๒.๓ เสนอร่างเครื่องมือการสนทนากลุ่มต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๒.๔ นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลในการสนทนากลุ่มเฉพาะกับพระสงฆ์ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ รูป/คน

ข. เครื่องมือเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires)

๑. แบบสอบถาม (Questionnaires)

ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

๑.๑ ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ทั้ง ๔ ด้านจาก หนังสือ ตำรา งานวิจัยต่างๆ

๑.๒ นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ มาสร้างคำถาม โดยสร้างเครื่องมือจากเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑.๓ เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงตามที่อาจารย์ปรึกษาแนะนำ

๑.๔ นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ทั้งความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) โดยการหาค่า IOC (Rovinelle & Hambleton)^๓

๑.๕ นำเครื่องมือที่ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พระสงฆ์ในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของ Cronbach^๔

๑.๖ นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๓๔๕ รูป

โดยแต่ละระดับคะแนนมีความหมายดังนี้

คะแนน ๕ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด

คะแนน ๔ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น มาก

คะแนน ๓ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง

คะแนน ๒ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อย

คะแนน ๑ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาความรู้พื้นฐานทั่วไป หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากเอกสารและ

^๓ สมจิตร์ แก้วนาค, การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรมของกองทัพอากาศ, *ปริญญานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต* (การวิจัยและพัฒนา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๑).

^๔ ประยูร อาษานาม, *คู่มือวิจัยทางการศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑), หน้า ๘๗.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดประเด็นข้อคำถามที่ใช้เป็นแนวทางสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เป็นแบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามที่ใช้เป็นแนวทางเพื่อให้ได้ความจริง แนวคิด ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านบำรุงกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล, ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์, ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ และด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ขณะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขออนุญาตในการใช้เครื่องบันทึกเสียงและจดบันทึกข้อมูลสำคัญ

ข. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษานักธรรม และระดับการศึกษาเปรียญธรรม

ตอนที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากกระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ท (Rensis A. Likert) โดยแบ่งเป็น ๕ ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ระดับมาก

๓ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ระดับน้อย

๑ หมายถึง มีระดับความคิดเห็น ระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำไปดำเนินการวิเคราะห์ และประเมินระดับคุณภาพความตรงของเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

^๕ธีรยุทธ พึ่งเกียรติ, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุตราไพศาล ๒๕๔๕), หน้า ๑๓๐.

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

๑. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

- ๑.๑ เสนอร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) ต่อปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา
- ๑.๒ ดำเนินการตรวจสอบปรับปรุง วรรคตอน การสะกด การจัดวางข้อความและรูปเล่มพิสูจน์อักษรของเครื่องมือให้สมบูรณ์ ตามคำแนะนำอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
- ๑.๓ นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับพระสังฆาธิการ ไวยาวัจกร และเจ้าหน้าที่สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๒๐ รูป/คน

๒. แบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

- ๒.๑ เสนอร่างเครื่องมือการสนทนากลุ่มต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- ๒.๒ ปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ
- ๒.๓ นำเครื่องมือที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลในการสนทนากลุ่มเฉพาะกับพระสงฆ์ นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๐ รูป/คน

ข. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้แก่

๑. แบบสอบถาม (Questionnaires)

๑.๑ การวิเคราะห์ Face validity (ความตรงเชิงพินิจ) ซึ่งเป็นการตรวจสอบประเมินคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง ๒ ท่าน ด้วยการตรวจสอบประเมินกรอบเนื้อหา ขอบเขตของแบบสอบถามประเด็นสำคัญของการสอบถาม ตลอดจนการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาเชิงวิชาการที่เหมาะสมและความเป็นเอกนัยในการเก็บข้อมูล

๑.๒ การวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Contents validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของประเด็นคำถามการวิจัยกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในรูปแบบของเทคนิคการวิเคราะห์ IOC (Index of Congruence)^๖ โดยผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัยและเนื้อหาวิจัยไม่น้อยกว่า ๕ ท่าน ได้ผลการหาค่า IOC >๐.๕ ทุกข้อ

๑.๓ การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากขั้นตอนการหาค่า IOC แล้วไปแจกให้กลุ่มบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ซึ่งผลการทดสอบการใช้แบบสอบถาม (Try Out) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๙๗๗

๑.๔ สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์และนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์ใช้เป็นแบบสอบถาม ในการเก็บข้อมูลการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

^๖ สุวรีย์ ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖), หน้า ๑๒๙-๑๓๐.

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีซึ่งมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ก. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑. การรวบรวมเอกสาร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความ งานวิจัย และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีเพื่อสร้างแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยเสนอขอหนังสือจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อแจ้งต่อเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรีสำหรับขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตามรายนามผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓. นำหนังสือจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน ๒๐ รูป/คน ด้วยตนเอง

๔. รวบรวมคำให้สัมภาษณ์เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลหาประเด็นความสอดคล้องกับการจัดการและการดำเนินงานเพื่อค้นหากระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ข. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

๑. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ผู้วิจัยเสนอขอหนังสือจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อแจ้งต่อเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรีสำหรับขออนุญาตแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างภายในจังหวัดสุพรรณบุรี

๓. นำหนังสือจากหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพร้อมทั้งแบบสอบถามไปแจกให้กับพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

๔. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างกลับคืนด้วยตนเอง

๕. รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อนำมาประมวลผลตามวิธีการทางสถิติสังเคราะห์ข้อมูลหาประเด็นความสอดคล้องกับการจัดการและการดำเนินงานเพื่อค้นหากระบวนการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยแบ่งออกเป็น การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๓.๕.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

๑. ข้อมูลการสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งที่ได้จากการบันทึกข้อมูล การถอดเทปสัมภาษณ์ รวมไปถึงภาพถ่ายแต่ละครั้ง จัดหมวดหมู่ตามแต่ละตัวแปร ว่าครบถ้วนเพียงพอ และเหมาะสมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผล โดยสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี วิเคราะห์ตามหลัก SWOT และกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรีวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA

๒. ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยจะใช้วิธีการ โดยการตีความในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งที่ได้ จากการบันทึกข้อมูลการถอดเทปสัมภาษณ์จัดหมวดหมู่ตามแต่ละตัวแปรว่าครบถ้วนเพียงพอและ เหมาะสมแก่การนำไปวิเคราะห์สรุปผล

๓. นำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ สรุปผลและนำเสนอ

๓.๕.๒ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

หลังจากได้รับแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดไปทำการตรวจสอบ ความถูกต้อง การลงรหัส และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการคำนวณค่าสถิติ ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำเสนอและสรุปผลการวิจัย ซึ่งเป็นสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ตามเกณฑ์การวัดชนิดประมาณค่าตัดสินระดับความคิดเห็นสำหรับการตอบที่เป็นมาตรฐานค่า ๕ ระดับเกณฑ์การวิเคราะห์และแปลความ

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐ – ๕.๐๐ มีระดับความคิดเห็น มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๐ – ๔.๔๙ มีระดับความคิดเห็น มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๐ – ๓.๔๙ มีระดับความคิดเห็น ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๐ – ๒.๔๙ มีระดับความคิดเห็น น้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๔๙ มีระดับความคิดเห็น น้อยที่สุด^๗

^๗บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๙๙.

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยที่นักวิจัยจะต้องลงไปศึกษาสังเกตกลุ่มบุคคลที่ต้องการศึกษาใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเป็นหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้การวิเคราะห์เชิงเหตุผลไม่ได้มุ่งเก็บเป็นตัวเลขมาทำการวิเคราะห์ ในกระบวนการศึกษาวิจัยด้วยวิธีการเชิงคุณภาพจะเริ่มต้นด้วยข้อมูลสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาศึกษาวิเคราะห์แล้วสรุปตีความผลการวิเคราะห์ตั้งเป็นองค์ความรู้ จากนั้นข้อมูลเชิงประจักษ์จะถูกรวบรวมและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอธิบาย พรรณนาความ และสรุปเป็นข้อค้นพบ

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งหาข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณ เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ และสรุปต่างๆ มีการใช้เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีจำนวน ๓๔๕ รูป ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

๔.๑ ผลการศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๒ ผลการศึกษากระบวนการการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๓ การนำเสนอผลการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

๔.๔ องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of knowledge)

๔.๑ ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๒๐ รูป/คน โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ดังนี้ ๑. พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะ ๑๐ รูป ๒. พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ๔ รูป ๓. เจ้าพนักงานสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ๒ คน ๔. ไวยาวัจกร ๔ คน และสังเกตการณ์วัดที่ทำงานการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยจำแนกตามด้าน คือ ๑. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล สังเกตการณ์ วัดจำปา อำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ สังเกตการณ์ วัดบ่อกรุ อำเภอดำรงวิทยารมย์ จังหวัดสุพรรณบุรี ๓. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ สังเกตการณ์ วัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ๔. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์ สังเกตการณ์ วัดไร่ไร่ไร่ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑.๑ สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

๑. งานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ปัจจุบันนี้คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีมีการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ตามที่มีนโยบายจากเจ้าคณะผู้ปกครอง หลังจากมีคำสั่งลงมาแล้วเจ้าคณะพระสังฆาธิการต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการที่วัดดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเองจะทำให้เข้าถึงประชาชนได้เป็นอย่างดีเพราะวัดนั้นเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน^๑

๒. ในโลกปัจจุบันมีสื่อสังคมออนไลน์ทำให้โลกดูแคบลง พระสังฆาธิการสามารถรับรู้ข่าวสารได้กว้างขวางขึ้นทำให้มีความตื่นตัวในงานสาธารณสงเคราะห์ และสามารถให้การสงเคราะห์ประชาชนได้อย่างทันที่^๒ โดยเฉพาะพระสงฆ์นั้นถือได้ว่าเป็นผู้นำทางด้านจิตใจของชุมชนจึงทำให้มีการจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ขึ้นมา มีการจัดพิธีกรรมทำให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้ มีการจัดทำโครงการเข้าค่ายอบรมธรรมศึกษาและปฏิบัติธรรมให้กับนักเรียนและ

^๑สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^๒สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญญาวุธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

ประชาชน อีกทั้งมีการจัดอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น เช่น การทำกระเป๋าผ้า การทำขนม การทำเครื่องจักสาน การทำไม้กวาด เป็นต้น^๓

๓. ช่วยพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและชุมชนที่อยู่บริเวณวัดให้เข้ามามีส่วนร่วมในการอบรม ทำให้มีโอกาสนำหลักธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนในท้องถิ่น โดยวัดจัดหน่วยงานมาเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและเป็นสถานที่ในการประสานงานระหว่างชาวบ้านในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคม เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งปัญญา และสังคมคุณภาพในอนาคตต่อไป^๔

๑) ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล
ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล จึงนำหลักแนวคิดการวิเคราะห์ SWOT หรือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์ ซึ่งช่วยให้รู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายนอก มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. การบริหารจัดการการสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จุดแข็งในด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นนั้น พระสังฆาธิการหรือเจ้าอาวาสทุกวัด หากไม่เป็นผู้ที่อยู่ในชุมชนนั้นมานาน ก็จะเป็นลูกหลานของคนในชุมชน หรืออาจเป็นผู้ที่เกิดและโตอยู่ในชุมชนนั้น จึงมีความรู้และเห็นสภาพปัญหาของประชาชนในชุมชนมาโดยตลอด^๕

๒. พระสังฆาธิการหรือเจ้าอาวาสจึงสามารถรับรู้ปัญหาที่แท้จริงของคนในชุมชนหรือในท้องถิ่นนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี^๖ ซึ่งโดยปกติพระสงฆ์ก็จะเป็นที่พึ่งยามยากของชาวบ้านอยู่แล้ว

^๓สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรัน, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^๔สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภอดูหมอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^๕สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปัญโญ), เจ้าคณะอำเภอสรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^๖สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

เมื่อชาวบ้านมีปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเรื่องเล็กน้อยจนถึงเรื่องใหญ่ก็จะมาบอกเล่าให้ พระสงฆ์ได้รับฟังโดยการสนทนาโดยทั่วไป หรืออาจเป็นการระบายความทุกข์ยากลำบากในชีวิตของตน และพระสงฆ์ส่วนมากก็จะเป็นผู้ฟังที่ดีด้วย ดังนั้น พระสงฆ์จึงเป็นบุคคลที่ได้รับรู้ปัญหาความเป็นมาเป็นไปของประชาชนเป็นอย่างดี^๗ จะเห็นได้ว่า เมื่อมีข้าราชการใหม่ย้ายมาประจำในพื้นที่ สิ่งแรกที่ต้องทำ คือ การเข้าไปกราบหลวงพ่หรือพระสงฆ์ซึ่งเป็นที่เคารพของคนในชุมชนนั้น เพื่อแลกเปลี่ยนทัศนคติและรับทราบปัญหาต่างๆ ของชุมชน^๘

๓. เนื่องจากพระสงฆ์ที่เป็นเจ้าอาวาสของวัดในพื้นที่นั้นๆ เป็นผู้รับทราบสภาพปัญหาของชุมชน ความทุกข์ยาก หรือความต้องการของคนในชุมชนมาโดยตลอดทุกยุคทุกสมัย^๙ เมื่อพบเห็นหมู่บ้านไม่เจริญประชาชนทุกข์ยากมีความลำบาก พระสงฆ์จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของชุมชน โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานตามสภาพความเป็นจริงที่ได้รับทราบ โดยอาจประสานงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน^{๑๐} เมื่อส่วนราชการต้องการรับทราบปัญหาของคนในพื้นที่ เพื่อเข้าไปช่วยเหลือแก้ไข สิ่งแรกที่ต้องดำเนินการ คือ การศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาอย่างจริงจัง และบุคคลในลำดับต้นๆ ที่นึกถึง คือ พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้นำทางจิตใจของคนในชุมชนนั้น^{๑๑} ซึ่งเป็นผู้ที่ใกล้ชิดมีความสนิทสนมกับประชาชนและเป็นผู้ที่รู้ซึ่งถึงปัญหาและความต้องการของคนในชุมชนอย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าอาวาสของแต่ละวัดจะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี ควบคู่กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมืองประจำท้องถิ่นนั้นๆ^{๑๒}

๔. ตั้งแต่อดีตเมื่อประชาชนมีจิตศรัทธาพระพุทธศาสนา ได้อพยพไปตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ใดก็มักสร้างวัดขึ้นแล้วนิมนต์พระสงฆ์ไปพำนัก เพื่อบำเพ็ญบุญกุศลประกอบศาสนกิจตามประเพณีที่สืบทอดกันมา วัดเป็นสถานที่ที่พุทธศาสนิกชนทั่วไปได้ใช้เป็นสถานศึกษาอบรมให้ความรู้ในด้านวิชาชีพรักษาแพทย์แผนไทย และศิลปกรรมแขนงต่างๆ เป็นต้น ประการสำคัญ คือ วัดที่ประชาชนร่วมแรงร่วมใจกันสร้างขึ้นนี้มุ่งใช้เป็นสถานที่ทำบุญบำเพ็ญกุศลของประชาชนในชุมชนนั้น ดังนั้น การใช้สถานที่ของวัดเพื่อการสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน จึงเป็นเรื่องที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึง

^๗สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโสโก), เจ้าคณะอำเภอสามชุก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^๘สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^๙สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐}สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปณโณ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑}สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกคาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

ปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท^{๑๓} ซึ่งสถานที่ของวัดสามารถรองรับการดำเนินงานต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยทั่วไปแบ่งเป็นส่วนเขตพุทธาวาส เขตสังฆาวาส และเขตธรณีสงฆ์ ซึ่งในพื้นที่บางส่วนที่เหลือจากการจัดแบ่งเขตสำคัญแล้วให้เป็นเขตพื้นที่สำหรับเอื้อประโยชน์ใช้สอยในเชิงสาธารณประโยชน์ในลักษณะต่างๆ ของวัด อาจเป็นพื้นที่เปิดโล่งเพื่อสร้างความร่มรื่นให้วัด หรือใช้เป็นสถานที่เอนกประสงค์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ^{๑๔}

๕. เมื่อวัดดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลอันเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ซึ่งวัดเป็นผู้ดำเนินการเองย่อมใช้พื้นที่ธรณีสงฆ์ดังกล่าวนี้ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันทุกวัดมีพื้นที่สำหรับให้ประชาชนจัดกิจกรรมบำเพ็ญกุศลต่างๆ อยู่แล้ว ดังที่ เราเห็นกันทั่วไปไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานแต่ง หรืองานตาย ก็ล้วนแต่อาศัยสถานที่ในบริเวณวัด^{๑๕} หากวัดสามารถจัดสรรพื้นที่ที่มีอยู่เพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์อย่างเป็นสัดส่วน มีระเบียบ ปลอดภัย สะอาด ร่มรื่น นี้จะเป็นจุดแข็งสำคัญ เป็นทุนเดิมของวัดสำหรับการดำเนินกิจการช่วยเหลือเกื้อกูลอันเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ได้อย่างดีเยี่ยม วัดจึงเป็นสถานที่ในการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ที่ความมั่นคงปลอดภัยต่อการพำนักอาศัย ใช้ประโยชน์หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ อย่างเพียงพอ และเหมาะสมต่อการใช้ประโยชน์เพื่อการสาธารณะ^{๑๖}

๗. ตามนโยบายคณะสงฆ์กำหนดให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานด้านการสาธารณสงเคราะห์ให้เป็นภารกิจที่วัดหรือพระภิกษุสงฆ์ต้องดำเนินการช่วยเหลือสังคมในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ตามศักยภาพที่สามารถกระทำได้ เจ้าอาวาสซึ่งเป็นพระสังฆาธิการระดับวัด มีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาจัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดีตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ในมาตราที่ ๓๗ เพราะฉะนั้นการประจวบอบรมเยาวชนและประชาชนด้านอาชีพต่างๆ จึงได้รับการส่งเสริมจากนโยบายดังกล่าวนี้เพิ่มเติมที่^{๑๗}

^{๑๓} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๖} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสตร์ (วีระ วีระปญโญ), เจ้าคณะอำเภอมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

จุดอ่อน (Weaknesses)

จุดอ่อน คือ ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลจากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. งานสาธารณสงเคราะห์ ด้านการดำเนินกิจการเองของวัดในเรื่องต่างๆ เช่น การจัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น เป็นกิจการที่พระสงฆ์และวัดจัดทำขึ้นเอง บางโครงการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐและเอกชน บางโครงการอาจไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานทั้งหมดวัดอาจต้องจัดหามาเอง ดังนั้น หากเป็นโครงการที่ต้องทำโดยต่อเนื่องย่อมประสบปัญหาด้านงบประมาณเป็นสำคัญ^{๑๘}

๒. ปัญหาจากการขาดงบประมาณดำเนินงานด้านต่างๆ ของวัด เป็นปัญหาที่สำนักงานพระพุทธศาสนารับทราบมาโดยตลอด แต่เฉพาะในส่วนองงานด้านสาธารณสงเคราะห์ เป็นภารกิจที่แต่ละวัดพิจารณาดำเนินการตามศักยภาพของตน ซึ่งต้องดำเนินงานไปควบคู่กับภารกิจในด้านอื่นๆ ดังนั้นหากเป็นการดำเนินงานในลักษณะโครงการต่อเนื่องที่ซ้ำซ้อนกับการทำงานของหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ก็อาจไม่ได้รับการสนับสนุน^{๑๙} การดำเนินงานด้าน สาธารณสงเคราะห์ จึงควรมีการประสานงานกับหน่วยงานราชการและองค์กรการกุศลของเอกชนสำหรับจัดหาทุนเพื่อใช้ในโครงการที่จัดขึ้น โดยหาแหล่งเงินทุนจากภายนอกชุมชน มีการประสานกับผู้นำหมู่บ้านในการแก้ไขปัญหาความแตกแยกของคนในหมู่บ้านก่อนที่จะดำเนินการกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน และหากเป็นโครงการที่ต้องดำเนินการโดยต่อเนื่องก็ต้องให้ความสำคัญกับแผนงานด้านงบประมาณอย่างยิ่ง ประการสำคัญ คือ หน่วยงานราชการจะให้การสนับสนุนได้เฉพาะโครงการที่อยู่ในแผนงานประจำปีและเป็นพันธกิจของหน่วยงานนั้นๆ เท่านั้น^{๒๐}

๓. เนื่องจากพระสงฆ์มีข้อจำกัดในการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ที่ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและขาดความคล่องตัว^{๒๑} นอกจากนี้ก็ยังมีพระสงฆ์อีกจำนวนมากที่ยังไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากต้องมีเหตุปัจจัยเข้ามาสนับสนุนเพื่อให้พระสงฆ์สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลง จึงทำให้ประชาชนที่มีความรู้ความสามารถไม่ให้ความสนใจวัด

^{๑๘} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๙} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรัน, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกคาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เหมือนกับสมัยก่อน^{๒๒} และยังมีพระสงฆ์ที่ขาดองค์ความรู้ที่จะนำมาดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์เองได้จึงไม่สามารถให้การช่วยเหลือเกื้อกูลสังคมได้ดีเท่าที่ควร^{๒๓}

โอกาส (Opportunities)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. การที่คณะสงฆ์เข้ามาบริหารจัดการในส่วนของการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นกิจการที่พระสงฆ์และวัดดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเองในลักษณะที่ทำเป็นกิจกรรมประจำหรือชั่วคราว เช่น หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) การตั้งมูลนิธิ การตั้งกองทุน หรือการอบรมประชาชน เป็นกิจการที่ดำเนินการเพื่อสาธารณะ ประชาชนจึงให้การสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย เพราะเห็นว่าทำเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างแท้จริง^{๒๔}

๒. การดำเนินกิจการงานของวัดทุกประเภทอาศัยแหล่งเงินทุนหลัก คือ จากเงินบริจาคของประชาชน ประชาชนในพื้นที่เป็นกำลังสำคัญของวัด และด้วยพื้นฐานของคนไทยที่มีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งชีวิต จึงมีความเชื่อเรื่องอานิสงส์ของการให้ทานอย่างมาก กล่าวคือมีศรัทธาเชื่อมั่นว่า การให้ทานนั้นเมื่อให้แล้ว ผู้ที่รู้จักให้ย่อมเป็นผู้ที่ได้รับเป็นธรรมดา โดยผลนั้นจะย้อนกลับมาหาตัวของผู้ที่ทำเอง แม้ว่าเราจะต้องการหรือไม่ก็ตาม ดังกล่าวนี้ ถือเป็นโอกาสของสถาบันพระพุทธศาสนา ที่ได้เปรียบองค์กรการกุศลอื่นๆ^{๒๕} คนไทยเรานั้นเป็นพวกที่ชอบทำบุญ บุญที่ทำกันเป็นส่วนใหญ่มักจะเป็นการบริจาคเงินหรือปัจจัยในโอกาสต่างๆ ซึ่งโดยแท้จริงแล้วอยู่ในเรื่องให้ทานเป็นหลัก ไม่ว่าจะให้แก่ใครก็ถือเป็นทานทั้งสิ้น การให้ทานเป็นการลดความเห็นแก่ตัว ความตระหนี่ถี่เหนียว และความคับแคบในจิตใจให้น้อยลง ทำให้ไม่ยึดติดในวัตถุสิ่งของ อีกทั้งสิ่งที่บริจาคหรือให้ทานแก่ผู้อื่นก็จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อน และเป็นประโยชน์ต่อผู้รับและสังคมโดยรวม^{๒๖} การบริจาคด้วยความเต็มใจ โดยมีจุดมุ่งหมายให้วัดนำเงินบริจาคไปใช้ทำนุบำรุง

^{๒๒} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๒๓} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออุ้มทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๒๔} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปณณาวชิโร), เจ้าคณะอำเภอดำเนินนางบวช, เจ้าอาวาสวัดกำแพงเขียว, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๒๕} สัมภาษณ์ พระครูกิตติวีรานุวัฒน์ (พิเชฐ รมมวฑฒโธ), เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๒๖} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปณณาวุโธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

พระพุทธศาสนาและใช้ในกิจการต่างๆ ของวัด ยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณประโยชน์ต่างๆ ก็ได้รับการสนับสนุนอย่างมาก เพราะตระหนักและเล็งเห็นว่า วัดทำเพื่อประโยชน์ของสังคมอย่างแท้จริง^{๒๗}

๓. การดำเนินกิจการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เองยังเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้กับชาวบ้าน^{๒๘} สร้างความสมัครสมานสามัคคีให้กับชาวบ้านในชุมชนด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมที่คณะสงฆ์จัดขึ้น และยังเป็นโอกาสที่ชาวบ้านจะได้เห็นบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อปลูกศรัทธาให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนา และช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาสืบต่อไป^{๒๙}

๔. หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้การสนับสนุนการดำเนินงานด้านสาธารณประโยชน์ที่วัดดำเนินการอยู่แล้ว โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็มีขอบเขตรับผิดชอบโดยตรงในการบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด หากเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับงานสงเคราะห์ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การอาชีพ สาธารณูปโภคต่างๆ ก็จะสามารถให้การสนับสนุนได้อย่างเต็มที่^{๓๐} ในหน่วยงานภาครัฐระดับตำบลก็มีหน่วยงานราชการที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานสงเคราะห์ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน เป็นต้น อยู่ในทุกพื้นที่อยู่แล้ว และหน่วยงานเหล่านี้พร้อมที่จะให้การสนับสนุนการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เองอยู่แล้ว^{๓๑}

๕. สำนักงานพระพุทธศาสนา ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดและมีหน้าที่โดยตรงในการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐโดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแล รักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนา เพราะฉะนั้น ภารกิจด้านการสาธารณสงเคราะห์ซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของคณะสงฆ์นั้น สำนักงาน

^{๒๗} สัมภาษณ์ นายสมศรี ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังก์สุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๒๘} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๒๙} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญการ (ทองลอย ธนปณโณ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๓๐} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสตร์ (วีระ วีระปณโณ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๓๑} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ และสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดทุกจังหวัดพร้อมสนับสนุนการดำเนินงานอย่างเต็มกำลังตามที่กฎหมายเอื้อให้กระทำได้^{๓๒}

๖. พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มีข้อบัญญัติเกี่ยวข้องกับที่ดินวัด ใน มาตรา ๓๓ ที่วัดและที่ซึ่งขึ้นต่อวัด ซึ่งประกอบด้วย ที่วัด คือ ที่ซึ่งตั้งวัดตลอดจนเขตของวัดนั้น ที่ธรณีสงฆ์ คือ ที่ซึ่งเป็นสมบัติของวัดและที่กัลปนา คือ ที่ซึ่งมีผู้อุทิศแต่ผลประโยชน์ให้วัดหรือพระศาสนา^{๓๓} และวัดที่สมบูรณ์ต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ได้แก่ สภาพความเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้งวัด ที่ตั้งศาสนสมบัติของวัด เพื่อการบริหารจัดการวัดให้ถูกต้อง เรียบร้อย ดั่งตาม พระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม โดยดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามภารกิจของคณะสงฆ์ให้สมบูรณ์ ได้แก่ การปกครอง การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ ดังนั้น วัดในบวรพระพุทธศาสนาจึงมีพื้นที่รองรับการดำเนินงานต่างๆ ตามภารกิจคณะสงฆ์ได้เป็นอย่างดี นี่เป็นจุดแข็งที่ทุกวัดมี^{๓๔}

อุปสรรค (Threats)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่ส่งผลเสียต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. อุปสรรคในการดำเนินการด้านสาธารณสงเคราะห์ของวัดและคณะสงฆ์ คือ การที่วัดไม่มีสื่อสารมวลชนคอยให้การสนับสนุน เพราะมีวัดจำนวนมากที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมแต่ไม่ค่อยมีข่าว ถ้าเปรียบเทียบกับข่าวด้านลบจะมีมากกว่าด้านดี^{๓๕} และยิ่งในปัจจุบันนี้มีสื่อออนไลน์ทำให้ข่าวกระจายไปอย่างรวดเร็วเมื่อมีข่าวด้านลบออกไปก็จะมีการวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างสนุกสนานทั้งที่ยังไม่มีการพิสูจน์ว่าความจริงเป็นอย่างไร จึงทำให้เกิดกระแสด้านลบแก่คณะสงฆ์โดยส่วนรวมจนทำให้สัทธาสาธุชนลดน้อยลงจึงส่งผลต่อการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดไปด้วย^{๓๖}

^{๓๒} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๓๓} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองหอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๓๔} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญญาวุธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๓๕} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๓๖} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (ป่วน ญฎฐโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัดบรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

๒. หากสื่อมวลชนไทยสามารถส่งเสริมกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ให้เป็นข่าว สื่อมวลชนต้องเป็นกำลังสำคัญเป็นผู้เผยแพร่ความดีของพระสงฆ์ให้เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม ก็จะเป็นกำลังสำคัญยิ่งในการส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนา แต่ในทางตรงกันข้าม หากยังไม่ให้ความสำคัญและสนใจแต่ข่าวเสียหายของพระสงฆ์ ก็จะเป็นอุปสรรคใหญ่หลวงในส่งเสริมกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์^{๓๗}

๓. ในสภาพการปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งเป็นงานสาธารณประโยชน์ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินกิจการ^{๓๘} จึงจำเป็นต้องใช้ปัจจัยจากศรัทธาสาธุชนทั่วไปเพื่อนำมาบริหารงาน เมื่อเศรษฐกิจมีความผกผันอยู่ในขั้นไม่ดี ทำให้ศรัทธาสาธุชนสนับสนุนการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลน้อยจนเป็นเหตุให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอต่อความต้องการ^{๓๙}

กล่าวโดยสรุป งานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ปัจจุบันนี้คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีมีการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ตามที่มีนโยบายที่เจ้าคณะผู้ปกครองมีคำสั่งลงมาแล้วเจ้าคณะพระสังฆาธิการต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะพระสงฆ์นั้นถือได้ว่าเป็นผู้นำทางด้านจิตใจของชุมชนจึงทำให้มีการจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ขึ้นมา มีการจัดพิพิธภัณฑสถานให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้ มีการจัดทำโครงการเข้าค่ายอบรมธรรมศึกษาและปฏิบัติธรรมให้กับนักเรียนและประชาชน อีกทั้งมีการจัดอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล สามารถนำมาแจกแจงตามการวิเคราะห์ SWOT คือ จุดแข็งและจุดอ่อนดูสภาพแวดล้อมภายใน ส่วนโอกาสและอุปสรรคดูจากสภาพแวดล้อมภายนอก มีผลดังนี้ ๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ พระสังฆาธิการมีความรู้ความสามารถและอาศัยอยู่ในพื้นที่จึงสามารถรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นได้อย่างแท้จริง และวัดมีสถานที่เพียงพอสามารถรองรับการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ที่สำคัญมีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ ทำให้คณะสงฆ์สามารถดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและกฎหมาย ๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ งบประมาณในการดำเนินกิจการเพื่องานสาธารณสงเคราะห์ไม่เพียงพอ เพราะถือ

^{๓๗} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณโกโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๓๘} สัมภาษณ์ พระครูกิตติวีรานวัฒน์ (พิเชฐ รมมวฑฺฒโน), เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๓๙} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปญฺโญ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์อย่างต่อเนื่องหากปัจจัยนี้ขาดไปงานต่างๆ ที่คณะสงฆ์ดำเนินการอยู่คงจะต้องหยุดชะงักไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากเงินแล้วพระสงฆ์อีกจำนวนมากก็ยังไม่มีความรู้ด้านสาธารณสงเคราะห์เท่าที่ควร บางครั้งก็ทำไปโดยไม่มีหลักการเมื่อดำเนินการไปแล้วก็อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้

๓. โอกาส (Opportunities) คือ ประชาชนให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด การที่คณะสงฆ์เข้ามาบริหารจัดการในส่วนของการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นกิจการที่พระสงฆ์และวัดดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเองในลักษณะที่ทำเป็นกิจกรรมประจำหรือชั่วคราว เช่น หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ประชาชนจะให้การสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย เพราะเห็นว่าทำเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างแท้จริง การดำเนินกิจการงานของวัดทุกประเภทอาศัยแหล่งเงินทุนหลักคือ จากเงินบริจาคของประชาชน ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นกำลังสำคัญของวัด การบริจาคด้วยความเต็มใจ โดยมีจุดมุ่งหมายให้วัดนำเงินบริจาคไปใช้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและใช้ในกิจการต่างๆ ของวัด ยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณประโยชน์ต่างๆ ก็ได้รับการสนับสนุนอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ชาวบ้านจะได้เห็นบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อปลูกศรัทธาให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาสืบต่อไป โดยที่ภาครัฐให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์อยู่แล้ว โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็มีขอบเขตรับผิดชอบโดยตรงในการบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนา ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดและมีหน้าที่โดยตรงในการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐโดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา

๔. อุปสรรค (Threats) คือ อุปสรรคในการดำเนินการด้าน สาธารณสงเคราะห์ของวัดและคณะสงฆ์ คือ การที่วัดไม่มีสื่อสารมวลชนคอยให้การสนับสนุน ไม่ค่อยให้ความสนใจการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด และเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยดีเท่าที่ควร ในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งเป็นงานสาธารณประโยชน์ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินกิจการจนเป็นเหตุให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ตารางที่ ๔.๑ สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT ด้านการดำเนินงานกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

(n = ๒๐)

SWOT	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่
จุดแข็ง	๑. พระสงฆ์ฆาธิการมีความรู้ความสามารถและอาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งสามารถรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นได้อย่างแท้จริง	๘	๓, ๕, ๑๑, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๙, ๒๐
	๒. วัดมีสถานที่เพียงพอสามารถรองรับการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์	๔	๔, ๖, ๘, ๑๗
จุดอ่อน	๑. งบประมาณในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ไม่เพียงพอ	๓	๒, ๑๕, ๑๘
	๒. พระสงฆ์อีกจำนวนมากยังไม่มีความรู้ด้านสาธารณสงเคราะห์	๓	๑, ๒, ๒๐
โอกาส	๑. ประชาชนให้การสนับสนุนการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด	๖	๖, ๗, ๑๑, ๑๓, ๑๔, ๑๙
	๒. ภาครัฐให้การสนับสนุนการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์	๓	๔, ๑๕, ๑๖,
	๓. มีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ.๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์	๓	๙, ๑๓, ๑๔
อุปสรรค	๑. เศรษฐกิจของประเทศทำให้การดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดมีปัญหา	๓	๖, ๘, ๑๐
	๒. สื่อสารมวลชนไม่ค่อยให้ความสนใจการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด	๒	๑๑, ๑๒

๒) ผลการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

จากการสังเกตการณ์วัดที่ทำงานการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล โดยทำการสังเกตการณ์ที่วัดจำปา อำเภอดูหมอง จังหวัดสุพรรณบุรี ในกิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.)^{๕๐}

กิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) วัดจำปา อำเภอดูหมอง จังหวัดสุพรรณบุรี ได้รับ (อ.ป.ต.) ดีเด่น ปี ๒๕๕๔ สามารถวิเคราะห์ตามหลักการบริหารงาน PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) มีรายละเอียดดังนี้

Plan (วางแผน)

๑. การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล มีการวางแผน มีคณะกรรมการ มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล โดยอาศัยข้อมูลสนับสนุนจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล

๒. มีการตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ให้กับชาวบ้านในชุมชน โดยเจ้าอาวาสเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ๖ หมู่บ้านเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการแต่งตั้งอีก ๙ คน เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน มีการประชุมอยู่เป็นประจำ และมีการร่างระเบียบแบบแผนออกมาใช้ร่วมกัน

Do (ปฏิบัติ)

๑. กิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ใน ๑ ปี จัดกิจกรรมขึ้น ๓ ครั้ง คือ

- ช่วงสงกรานต์ มีกิจกรรมสรงน้ำพระสงฆ์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีการแจกของชำร่วย โดยทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และเทศบาล

- ช่วงวันแม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง โดยทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลจะเป็นผู้ทำการสำรวจว่ามีผู้ป่วยติดเตียงจำนวนเท่าไรในแต่ละปี ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น

- ช่วงก่อนปีใหม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง โดยทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลจะเป็นผู้ทำการสำรวจว่ามีผู้ป่วยติดเตียงจำนวนเท่าไรในแต่ละปี ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น

^{๕๐}สังเกตการณ์ วัดจำปา อำเภอดูหมอง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

๒. ในกรณีเมื่อเกิดเหตุการณ์อัคคีภัยขึ้นในพื้นที่ เมื่อทราบเรื่องในครั้งแรกก็จะเข้าไปช่วยเหลือเป็นการเฉพาะก่อนโดยนำเครื่องอุปโภคบริโภคไปให้เขาใช้ก่อนเพื่อประเมินความเสียหาย เมื่อทราบว่าร้ายแรงก็ทำการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนี้ เช่น กษัตราจังหวัด เป็นต้น เมื่อกษัตราจังหวัดทราบเรื่องก็เข้ามาประเมินความเสียหาย และทำการช่วยเหลือโดยการสร้างบ้านให้กับผู้ประสบภัย ซึ่งทางคณะสงฆ์ก็ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังความสามารถ

๓. มีการตั้งกองทุนหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน บางหมู่บ้านก็ตั้งกลุ่มกองทุนเพื่อทำขนม บางหมู่บ้านก็ตั้งกลุ่มกองทุนเพื่อเป็นร้านค้าของชุมชน บางหมู่บ้านก็ตั้งกลุ่มกองทุนเพื่อซื้อปุ๋ยซื้อยาที่ใช้ในการเกษตร โดยในช่วงแรกหน่วยอบรมประชาชน (อ.ป.ต.) เป็นผู้ออกทุนสนับสนุนให้ก่อนโดยไม่คิดดอกเบี้ย

๔. กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ เริ่มแรกนั้นสมาชิกยังน้อยเรียกเก็บสมาชิกคนละ ๒๐ บาทต่อ ๑ ศพ มีวงเงิน ๓,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาท หลังจากคนในชุมชนเห็นผลก็เข้ามาสมัครสมาชิกเพิ่มมากขึ้น จนในปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ทั้งหมด ๖ หมู่บ้าน ๘๐๐ กว่าคน เรียกเก็บสมาชิกคนละ ๑๐๐ บาทต่อ ๑ ศพ มีวงเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท ซึ่งได้ดำเนินการมาเป็นเวลานาน กว่า ๓๐ ปี ในการเก็บเงินฌาปนกิจสงเคราะห์จะไม่มีการออกไปเก็บตามบ้าน แต่จะมีคณะกรรมการและพระสงฆ์ในวัดเป็นผู้เก็บรวบรวมให้สมาชิกเป็นผู้มาส่งด้วยตนเอง

Check (ตรวจสอบ)

๑. โครงการฌาปนกิจสงเคราะห์นี้สามารถสงเคราะห์ผู้ยากไร้ในชุมชนได้เป็นอย่างดี ดูจากก่อนจะมีกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์เวลามีญาติเสียชีวิตผู้ยากไร้เหล่านี้ไปขอยืมเงินจัดงานศพใครๆ ก็ไม่ให้การสงเคราะห์กัน แต่หลังจากเข้ามาเป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์แล้วไปขอยืมเงินจัดงานศพใครๆ หรือไปขอใช้เครดิตชื่อของจัดงาน จะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี เพราะเขารู้ว่าเป็นสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์อยู่เมื่อให้ของไปแล้วเขาสามารถมีเงินมาจ่ายได้อย่างแน่นอน นี่คือผลที่ได้รับจากการตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

๑. โครงการฌาปนกิจสงเคราะห์มีการประชุมเพื่อร่างระเบียบแบบแผนออกมา และในปัจจุบันได้ออกกฎระเบียบขึ้นมาว่าจะไม่รับสมาชิกที่อยู่นอกเขต ๖ หมู่บ้านเดิม เพื่อเป็นการป้องกันการไม่ให้ฌาปนกิจสงเคราะห์ที่จัดตั้งมายาวนานนี้ล้มลงเหมือนกับที่อื่นๆ

๒. ในการเก็บเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ ได้ตั้งกฎไว้ว่าเมื่อมีสมาชิกเกิดเสียชีวิตขึ้นมาต้องส่งเงินภายใน ๗ วัน หากเกินกำหนดแล้วต้องเสียค่าปรับ ๑,๐๐๐ บาท เข้ากองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ หรือถูกตัดชื่อออกจากสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

สรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์แบบสังเกตการณ์ : วัดจำปา อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินกิจการหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ใน ๑ ปี ได้จัดกิจกรรมขึ้น ๓ ครั้ง คือ ๑. ช่วงสงกรานต์ มีกิจกรรมสงฆ์พระสงฆ์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีการแจกของชำร่วย ๒. ช่วงวันแม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น ๓. ช่วงก่อนปีใหม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง โดยทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลจะเป็นผู้ทำการสำรวจว่ามีผู้ป่วยติดเตียงจำนวนเท่าไรในแต่ละปี ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น ในกรณีเมื่อเกิดเหตุการณ์อัคคีภัยขึ้นในพื้นที่ เมื่อทราบเรื่องในครั้งแรกก็จะเข้าไปช่วยเหลือเป็นการเฉพาะก่อนเพื่อประเมินความเสียหาย เมื่อทราบว่าร้ายแรงก็ทำการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนี้ เช่น กษัตริย์จังหวัด เป็นต้น ทางคณะสงฆ์ก็ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการตั้งกองทุนหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน โดยในช่วงแรกหน่วยอบรมประชาชน (อ.ป.ต.) เป็นผู้ออกทุนสนับสนุนให้ก่อนโดยไม่คิดดอกเบี้ย

ที่โดดเด่นมาก คือ กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ มีการประชุมอยู่เป็นประจำ เจ้าอาวาสเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ๖ หมู่บ้านเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการแต่งตั้งอีก ๙ คน เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน มีการร่างระเบียบแบบแผนออกมาอย่างชัดเจน เมื่อพบปัญหาที่ตั้งกฎระเบียบขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์สามารถดำเนินการเป็นเวลานาน กว่า ๓๐ ปี

๔.๑.๒ สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

๑. ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ปัจจุบันคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินการไม่เต็มที่เท่าที่ควร เนื่องจากขาดการสนับสนุน ขาดการแนะนำในเชิงวิชาการ หากได้รับการสนับสนุนในเชิงความรู้น่าจะทำได้ดีกว่าปัจจุบัน เช่น การอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ภายในวัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงพุทธ^{๕๑}

๒. การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์จึงมีส่วนช่วยเหลือเกื้อกูลน้อยอยู่ อาจเกิดจากกำลังทรัพย์ไม่เพียงพอในการดำเนินการเรื่องนี้^{๕๒} ที่เห็นเป็นรูปธรรมและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาหมู่บ้าน เช่น ทำความสะอาดและตกแต่งกิ่งไม้

^{๕๑} สัมภาษณ์ นายอนันต์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๕๒} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปณณาวุโธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

ชายถนน จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ^{๔๓} การพัฒนาแม่น้ำลำคลองร่วมกับประชาชน พัฒนากันน เข้าหมู่บ้านให้สะดวกและปลอดภัย จัดทำโครงการรดเกล้าเข้าพรรษา จัดทำโครงการบวชสามเณรฤดูร้อน เข้าค่ายพุทธบุตร และจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนทุกๆ ปี^{๔๔}

๓. คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ รวมถึงการรณรงค์อบรมความรู้ในด้านป้องกันยาเสพติดและอบายมุขต่างๆ^{๔๕} และช่วยพัฒนาองค์ความรู้การประกอบสัมมาอาชีพให้กับชาวบ้าน รักษาประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชนให้คงอยู่ อบรมเด็กให้รู้จักกตัญญูกตเวทิตาธรรม^{๔๖}

๑) ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล จึงนำหลักแนวคิดการวิเคราะห์ SWOT หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับการบริหารจัดการงาน สาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์ ซึ่งช่วยให้รู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. พระสงฆ์มีบทบาททางภาวะผู้นำสำหรับการดำเนินชีวิตให้มีความเจริญรุ่งเรืองเรื่อยมา ถือได้ว่าเป็นแกนกลางช่วยแนะนำพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาพัฒนาจิตใจของประชาชนให้เป็นคนดีมีศีลธรรมให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน เหตุผลเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ของพระภิกษุสงฆ์ที่มีต่อการดำรงชีวิตของ

^{๔๓}สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรั่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสมาชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๔๔}สัมภาษณ์ พระปริยัตติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๕}สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๔๖}สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภ่อู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาศักดิ์, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

คนในสังคม^{๔๗} วัดเป็นศูนย์กลางในการประกอบกิจกรรมแทบทุกด้านของหมู่บ้าน มีภิกษุเป็นผู้นำที่สำคัญของชุมชน กิจกรรมใดที่เป็นไปเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่หมู่บ้าน พระสงฆ์ก็มักเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยเสมอ โดยยึดหลักกว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือโดยเมตตากรุณาโดยพื้นฐานความเป็นจริงที่ว่าท่านเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน^{๔๘}

๒. การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ขุดสระน้ำขนาดใหญ่ ฯลฯ ก็ได้อาศัยพระสงฆ์เป็นหัวเรียวหัวแรงใหญ่ ในการนำพาชาวบ้าน หรือเรียกได้ว่าพระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนา^{๔๙} เนื่องมาจากพระสงฆ์อยู่ในชุมชนจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนได้ดีกว่าหน่วยงานราชการหรือข้าราชการในพื้นที่ พระสงฆ์มีความเข้าใจในสังคมที่มีความแตกต่างของบุคคลในสังคม ได้แก่ เพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และชนชั้นทางสังคม ฯลฯ ดังนั้นพระสงฆ์จึงสามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์และทำงานร่วมกันของประชาชนและหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาสังคมได้เป็นอย่างดี^{๕๐}

๓. การที่หน่วยงานภาครัฐบาลจะพัฒนาชุมชนชนบทและทำการวางแผนโครงการเข้าไปยังท้องถิ่นชนบทห่างไกลนั้น พระสงฆ์ซึ่งจำพรรษาอยู่ในหมู่บ้านแต่ละแห่งก็ได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำการพัฒนาหมู่บ้านนั้นๆ อย่างไม่เป็นทางการอยู่แล้ว จนเป็นปกติวิสัย และเมื่องานพัฒนาดังกล่าวเข้าไปถึงหมู่บ้าน ท่านก็ได้เข้าร่วมงานเหล่านั้นด้วยความเต็มใจ^{๕๑} เช่น เป็นผู้นำในการเสนอความคิดริเริ่ม และเป็นที่ปรึกษาและเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาเรียกความร่วมมือจากชาวบ้านให้เขามาร่วมทำงานพัฒนาร่วมกับหน่วยงานของรัฐบาล^{๕๒}

๔. วัดมีฐานะเป็นศูนย์กลางของชุมชนด้วยเหตุที่ พระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญของวัฒนธรรมไทย ชาวไทยนับถือพระพุทธศาสนามาช้านาน จนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมซึมซับลงในวิถีไทย กลายเป็นรากฐานวิถีชีวิตของคนไทยในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

^{๔๗} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปณณวชิโร), เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช, เจ้าอาวาสวัดกำแพงเชียร, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๔๘} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๔๙} สัมภาษณ์ นายสมคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๕๐} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๕๑} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๕๒} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

ในชนบทยังคงถือว่า วัดยังเป็นศูนย์รวมของคนในชุมชน เป็นศูนย์รวมกิจกรรมทุกประเภทของชุมชน ซึ่งต่างจากในเมืองใหญ่ที่วัดกลายเป็นเพียงสถานที่จำพรรษาของพระสงฆ์และเพื่อประกอบพิธีทางศาสนาเท่านั้น^{๕๓} วัดและพระสงฆ์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทย วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคมวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม เป็นสถาบันสำคัญทั้งในด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ชุมนุมเพื่อทำบุญฟังพระธรรมเทศนา ตลอดจนการพบปะสังสรรค์ โดยมีพระสงฆ์เป็นตัวแทนของสถาบันพระพุทธศาสนาที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนนับแต่อดีต^{๕๔} วัดเป็นศูนย์กลางในด้านพิธีกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ เป็นแหล่งสังคมสงเคราะห์ เช่น เป็นศูนย์ฝึกวิชาชีพของชุมชน เป็นศูนย์รับเลี้ยงเด็กเล็ก เป็นศูนย์สงเคราะห์ผู้ป่วย เป็นต้น^{๕๕} โดยพระสงฆ์ก็จะทำหน้าที่เป็นผู้นำทางจิตใจและผู้นำทางสังคม เป็นผู้นำทางการอบรมจิตใจของคนในสังคมให้ดีขึ้น เป็นต้น^{๕๖}

๕. แม้ในปัจจุบันบทบาทของพระสงฆ์และวัดจะลดลง เนื่องจากมีหน่วยงานภาครัฐมาทำหน้าที่ต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น แต่หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากสถานที่ของวัดในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ เพราะวัดเป็นของชุมชนพื้นที่ของวัดเป็นพื้นที่ของคนในชุมชน^{๕๗} วัดถือได้ว่าเป็นศูนย์กลางและเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชนรวมทั้งคนในชุมชนรอบๆ วัดยังใช้วัดเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ และทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน^{๕๘} เช่น การประชุมหมู่บ้าน การประชุมราชการ หรือให้วัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ แต่ในปัจจุบันท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมทำให้เด็ก เยาวชน และประชาชน หันไปยึดติดในวัตถุนิยมมากเกินไป เป็นผลให้คนห่างไกลจากวัดโดยไม่รู้ตัว ทำให้วัดลดบทบาทจากในอดีตลงไปมาก^{๕๙} แต่อย่างไรก็ตาม วัดก็ยังคงเป็นศูนย์รวมจิตใจของ

^{๕๓} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโศโก), เจ้าคณะอำเภอสามชุก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๕๔} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญการ (ทองลอย ธนปณโณ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๕๕} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๖} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรัน, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๕๗} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๕๘} สัมภาษณ์ นายสมศรี ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๕๙} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

ประชาชน ส่วนพระสงฆ์เป็นตัวแทนของวัดในการแสดงบทบาทต่างๆ เป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์รวมแห่งความเคารพ เชื่อถือ และการร่วมมือกันให้เกิดความสามัคคี^{๖๐}

จุดอ่อน (Weaknesses)

จุดอ่อน คือ ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. พระสงฆ์หรือคณะสงฆ์จึงไม่สามารถกำหนดแผนงานและแนวทางดำเนินการได้ด้วยตนเองเป็นเพียงผู้ร่วมดำเนินงาน ซึ่งต้องเข้าร่วมโดยปฏิบัติหรือกระทำตามแนวทางที่หน่วยงานอื่นเป็นผู้กำหนดบทบาทให้กระทำ^{๖๑} การเข้าไปสนับสนุน เช่น การพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ การช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เป็นต้น^{๖๒} อาจเป็นการเกื้อกูลกิจการของภาครัฐหรือของภาคเอกชนในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วม เป็นต้น ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมส่งเสริมหน่วยงานอื่นที่ทำอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งย่อมไม่มีอำนาจเต็มในการควบคุมการดำเนินงานหรือการอำนวยความสะดวกให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการได้^{๖๓}

๒. โดยปกติหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภาคเอกชนต่างมีการสงเคราะห์ประชาชนอยู่แล้วมิใช่การดำเนินงานการสงเคราะห์ทางตรงของคณะสงฆ์ เพราะองค์กรอื่นอาจจะมีการเริ่มต้นอยู่แล้ว คณะสงฆ์เพียงเข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้น^{๖๔} แต่ในการร่วมมือกันจำเป็นต้องมีการประสานงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งปัญหาที่พบในปัจจุบัน คือ ขาดการประสานงานที่ดี เมื่อวัดหรือองค์กรคณะสงฆ์เข้ามาช่วยเหลือในกระบวนการดำเนินงานย่อมเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายราชการได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายศาสนา และฝ่ายศาสนาได้เป็นส่วนหนึ่งของการบริการสังคม ประการสำคัญ คือ ผลจากการประสานงานร่วมมือกันย่อมเกิดแก่ผู้รับผล ได้แก่ ประชาชนหรือผู้ได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อน^{๖๕} แม้หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐจะเป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานในชุมชน แต่ความ

^{๖๐} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (ป่วน ญาณโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอท่าช้าง, เจ้าอาวาสวัดบรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๖๑} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๖๒} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๖๓} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๔} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๖๕} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

ร่วมมือที่ดีจากคณะสงฆ์จะช่วยให้โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะพระสงฆ์เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนในพื้นที่ ที่ผ่านมาพบว่า มีการร่วมมือกันดำเนินงานระหว่างวัดและหน่วยงานราชการ แต่อาจขาดการประสานงานที่ดี จึงส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๖๖} ซึ่งในทางปฏิบัติ การประสานงานต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมและค่านิยมที่บุคคล กลุ่มบุคคล หรือสังคมยอมรับร่วมกัน และยึดถือเป็นเครื่องตัดสินใจ เพื่อใช้กำหนดกรอบในการทำงานที่มีกลยุทธ์ การบริการมีความยืดหยุ่นในตัว^{๖๗}

๓. การจัดระเบียบวิธีการทำงาน เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ไม่ทำให้งานซ้ำซ้อน ขัดแย้งกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การติดต่อสื่อสารให้เกิดความคิดความเข้าใจในการร่วมมือกันปฏิบัติงานให้สอดคล้องทั้งเวลา และกิจกรรมที่จะต้องกระทำ^{๖๘}

๔. จุดอ่อนประการหนึ่ง คือ ขาดการประสานงานที่ดีเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนการประสานงานถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกันประสบความสำเร็จได้ด้วยดี^{๖๙}

โอกาส (Opportunities)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. คนในสังคมไทยต่างให้ความสำคัญและมีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม นี่เป็นพื้นฐานที่ดีของคนไทยในสังคมพุทธ มีการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติยอมรับแนวคิดทางจิตใจที่คิดสร้างสรรค์เป็นกุศล^{๗๐} และมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดีไม่ทำลายเบียดเบียน

^{๖๖} สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปัญญา), เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๖๗} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๖๘} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรุ่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๖๙} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๗๐} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาศีล, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

บุคคล สังคม วัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม^{๗๑} ต้องการให้มีแต่การกระทำและคำพูดที่มาจากความคิดเพื่อการลดความขัดแย้ง และการให้ขวัญและกำลังใจต่อกัน^{๗๒}

๒. ทุกภาคส่วนในสังคมต้องการความร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมุ่งหมายลดปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม^{๗๓} ควรช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยการไม่ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำ เป็นต้น^{๗๔} สิ่งที่เป็นโอกาสสำคัญอยู่ในขณะนี้ คือ คนในสังคมตื่นตัวเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งหมายถึงการมีจิตสำนึกที่ดีในสังคม สังคมในที่นี้หมายถึง สังคมในชุมชนของตน การปฏิบัติตนให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนของตน คือ การปฏิบัติตน และการมีส่วนร่วมที่ดีในกิจกรรมของชุมชน การช่วยกันดูแลชุมชนของตน การให้ความร่วมมือ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อการรักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อสาธารณูปโภคในชุมชนด้วยความเป็นมิตรและมีน้ำใจต่อกัน^{๗๕}

๓. แนวคิดจิตสาธารณะหรือจิตสำนึกสาธารณะเป็นคำใหม่ที่มีใช้เมื่อไม่นานมานี้และเป็นเรื่องใหม่สำหรับคนไทย มีการเรียกจิตสำนึกสาธารณะไว้แตกต่างกัน ได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม จิตสำนึกต่อสังคม จิตสำนึกต่อส่วนรวม จิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ เป็นต้น^{๗๖}

อุปสรรค (Threats)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่ส่งผลเสียต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ มีอุปสรรคสำคัญ คือ วัตถุประสงค์การคณะสงฆ์

^{๗๑} สัมภาษณ์ นายสมศรี ศรีเมธา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๗๒} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๓} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๗๔} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองข่อม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๗๕} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปณฺญาวุโธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๗๖} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

มีฐานะเป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนเท่านั้น ไม่ใช่การดำเนินงานการสงเคราะห์โดยตรง^{๗๗} เพราะองค์กรอื่นอาจจะมีการเริ่มต้นอยู่แล้วทำให้ไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือวิธีดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมต้องดำเนินการตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบนั้นดำเนินงานอยู่แล้ว^{๗๘} คณะสงฆ์มีฐานะเป็นเพียงผู้เข้าไปมีส่วนร่วมเกื้อกูล โดยมุ่งเอาผลเพื่อส่วนรวมที่เป็นสาธารณประโยชน์^{๗๙} เมื่อมีฐานะเป็นผู้เข้าร่วมหรือผู้สนับสนุนจึงมีขอบเขตและบทบาทหน้าที่เพียงให้การสนับสนุนตามที่หน่วยงานหรือผู้มีอำนาจรับผิดชอบดำเนินการร้องขอ หรือต้องการเท่านั้น ไม่มีอำนาจสิทธิขาดในการกำหนดเป้าหมาย แผนการดำเนินการ หรือกำหนดวิธีดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม^{๘๐} การดำเนินงานในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์นี้เป็นการดำเนินงานในรูปแบบของผู้ให้การสนับสนุน มิใช่การดำเนินงานด้วยตนเองโดยตรง^{๘๑}

๒. ในการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์คณะสงฆ์จะต้องเข้าไปสนับสนุนองค์กรต่างๆ เพื่อสาธารณประโยชน์จึงทำให้ต้องเข้าไปทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการที่มีระบบระเบียบ มีกฎเกณฑ์ในการทำงานขององค์กรอยู่แล้ว และมีขั้นตอนในการดำเนินงานหลายขั้นตอน^{๘๒} จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ดำเนินการล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน^{๘๓}

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ที่เห็นเป็นรูปธรรมและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาหมู่บ้าน เช่น ทำความสะอาดและตกแต่งกิ่งไม้ชายถนน จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จัดทำโครงการรดเกล้าเข้าพรรษา จัดทำโครงการบวชสามเณรฤดูร้อน เข้าค่ายพุทธบุตร และจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนทุกๆ ปี รวมถึงการรณรงค์อบรมความรู้ในด้านป้องกันยาเสพติดและอบายมุขต่างๆ ด้วย ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหาร

^{๗๗} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปณณาวชิโร), เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช, เจ้าอาวาสวัดกำแพงเข็ญ, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๗๘} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออุ้มทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๗๙} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาส์, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๘๐} สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปัญญา), เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๘๑} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๘๒} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๘๓} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

จัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ เมื่อวิเคราะห์ SWOT คือ มีสภาพทั่วไปในการบริหารดังนี้ ๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่นและเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของคนในชุมชนนั้นๆ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ชุดสระน้ำขนาดใหญ่ ฯลฯ ก็ได้อาศัยพระสงฆ์เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงใหญ่ ในการนำพาชาวบ้าน หรือเรียกได้ว่าพระสงฆ์เป็นผู้นำในการพัฒนา เนื่องมาจากพระสงฆ์อยู่ในชุมชนจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนได้ดีกว่าหน่วยงานราชการหรือข้าราชการในพื้นที่ อีกอย่างหนึ่งวัดเป็นสถานที่ศูนย์รวมของคนในชุมชน วัดและพระสงฆ์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทย วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคมวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม เป็นสถาบันสำคัญทั้งในด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ชุมนุมเพื่อทำบุญฟังพระธรรมเทศนา ตลอดจนการพบปะสังสรรค์ โดยมีพระสงฆ์เป็นตัวแทนของสถาบันพระพุทธศาสนาที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนนับแต่อดีต แม้ในปัจจุบันบทบาทของพระสงฆ์และวัดจะลดลง เนื่องจากมีหน่วยงานภาครัฐมาทำหน้าที่ต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น แต่หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากสถานที่ของวัดในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ เพราะวัดเป็นของชุมชนพื้นที่ของวัดเป็นพื้นที่ของคนในชุมชน ๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ วัดไม่ได้ดำเนินการเองแต่เป็นหน่วยงานรัฐหรือเอกชนทำงานกันอยู่แล้วคณะสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้นจึงเกิดการดำเนินงานที่ไม่ค่อยสอดคล้องกัน จุดอ่อนประการหนึ่ง คือ ขาดการประสานงานที่ดีเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนการประสานงานถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกันประสบความสำเร็จได้ด้วยดี ๓. โอกาส (Opportunities) คือ การที่คนไทยมีความตื่นตัวในการช่วยเหลือสังคมหรือที่เรียกว่าจิตสาธารณะ สิ่งที่เป็นโอกาสสำคัญอยู่ในขณะนี้ คือ คนในสังคมตื่นตัวเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งหมายถึง การมีจิตสำนึกที่ดีในสังคม สังคมในที่นี้หมายถึง สังคมในชุมชนของตน การปฏิบัติตนให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนของตน คือ การปฏิบัติตน และการมีส่วนร่วมที่ดีในกิจกรรมของชุมชน การช่วยกันดูแลชุมชนของตน การให้ความร่วมมือ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อการรักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อสาธารณูปโภคในชุมชนด้วยความเป็นมิตรและมีน้ำใจต่อกัน ๔. อุปสรรค (Threats) คือ คณะสงฆ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเดียวไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายแผนงาน หรือวิธีดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินงานของหน่วยงานราชการมีหลายขั้นตอนจากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ดำเนินการล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

ตารางที่ ๔.๒ สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

(n = ๒๐)

SWOT	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่
จุดแข็ง	๑. พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่นและเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของคนในชุมชนนั้นๆ	๖	๑, ๗, ๘, ๑๔, ๑๖, ๑๙
	๒. วัดเป็นสถานที่ศูนย์รวมของคนในชุมชน	๘	๕, ๑๐, ๑๑, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๑๙
จุดอ่อน	๑. คณะสงฆ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเดียวไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือวิธีดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม	๘	๑, ๒, ๓, ๗, ๙, ๑๖, ๑๗, ๒๐
	๒. วัดไม่ได้ดำเนินการเองแต่เป็นหน่วยงานรัฐหรือเอกชนทำงานกันอยู่แล้ว คณะสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้นจึงเกิดการดำเนินงานที่ไม่ค่อยสอดคล้องกัน	๖	๓, ๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘
โอกาส	๑. การที่คนไทยมีความตื่นตัวในการช่วยเหลือสังคมหรือที่เรียกว่าจิตสาธารณะ	๗	๒, ๑๓, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๙, ๒๐
อุปสรรค	๑. การดำเนินงานของหน่วยงานราชการมีหลายขั้นตอน	๒	๑๕, ๑๖

๒) ผลการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

จากการสังเกตการณ์วัดที่ทำงานการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยทำการสังเกตการณ์ที่วัดบ่อกรู อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง^{๘๔}

สามารถวิเคราะห์ตามหลักการบริหารงาน PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) มีรายละเอียดดังนี้

^{๘๔}สังเกตการณ์ วัดบ่อกรู อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

Plan (วางแผน)

๑. ในการดำเนินงานการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง ได้มีการวางแผนเบื้องต้นไว้ว่าจะทำการฟื้นฟูและสร้างเอกลักษณ์ด้านการแต่งกายด้วยผ้าทอในท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไป

๒. โดยมีการจัดตั้งกลุ่ม มีประธานกลุ่ม รองประธาน คณะกรรมการ และเหรัญญิก และมีการประชุมกันเป็นประจำ

๓. หลังจากนั้นมีการประชุมวางแผนการร่วมกันกับชาวบ้านในชุมชน เพื่อให้ช่วยกันอนุรักษ์เอาไว้เพราะเป็นของโบราณผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชนได้สร้างเอาไว้ให้เป็นสมบัติแผ่นดิน ซึ่งถ้าชาวบ้านไม่รักษาเอาไว้จะสูญหายไปลูกหลานรุ่นหลังจะไม่รู้จักวัฒนธรรมเชื้อชาติเผ่าพันธุ์

Do (ปฏิบัติ)

๑. ในการดำเนินการได้วางกุศโลบาย ไว้ว่า “ในงานบุญต่างๆ ถ้าใครแต่งกายด้วยผ้าทอของพื้นบ้านจะมีของที่ระลึกให้ คือ เข็มกลัดพญานาคเกี่ยว ที่ประดับด้วยเพชรพลอยสวยงาม ซึ่งจัดทำขึ้นเป็นพิเศษไม่มีขายตามท้องตลาด แต่ถ้านุ่งผ้าไหมที่ไม่ใช่เอกลักษณ์ของชุมชนก็ไม่มีของที่ระลึกให้ ไม่ว่าร้ายหรือจนมีสิทธิ์เท่ากัน” จึงทำให้การแต่งกายด้วยผ้าทอกลับมานิยมอีกครั้ง

๒. มีงานประชุมกลุ่มชาติพันธุ์ระดับจังหวัด ส่งหนังสือขอให้ไปแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งงานประชุมกลุ่มชาติพันธุ์นี้จะจัดขึ้นทุกปีผลัดเปลี่ยนกันเป็นเจ้าภาพ ทางกลุ่มก็ได้จัดให้ชาวบ้านได้เข้าร่วมงานเผยแพร่วัฒนธรรม เช่น ผ้าทอ การฟ้อน การสืบทอดของพื้น้องชาวครั้งไปนำเสนอ นอกจากนี้ยังมีงานแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมไปในสถานที่ต่างๆ มากมาย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์กลุ่มวัฒนธรรมลาวครั้งและเชื่อมโยงเครือข่ายในการเผยแพร่วัฒนธรรมให้กว้างขวางขึ้น และมีการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมลาวครั้งเอาไว้ให้ลูกหลานได้ศึกษาต่อไป

๓. มีการขับเคลื่อนเพื่อขึ้นทะเบียนกับสำนักงานวัฒนธรรมประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในชื่อกลุ่ม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้งของจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อปี ๒๕๖๐

๔. ในปัจจุบันได้มีการสนับสนุนปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมต่อจากผู้ใหญ่ โดยตั้งทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชนได้ เช่น ฟ้อน ทอผ้า ทำบายศรี เป่าแคนได้ ให้ได้รับการศึกษาจนจบระดับมัธยม

Check (ตรวจสอบ)

๑. ก่อนหน้านี้เรารวมกลุ่มกันทำงานกันมา ๕ ปี โดยไม่อยู่ในสารบบจึงทำให้ไม่มีงบประมาณมาสนับสนุน และขาดผู้เชี่ยวชาญที่จะเข้ามาแนะนำความรู้ให้กับกลุ่ม

๒. ประชุมเพื่อหาหนทางให้กลุ่มวัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้งอยู่ในสารบบให้ได้ จนได้อาจารย์ที่มีความรู้ด้านเอกสาร การตรวจสอบ การเก็บข้อมูล เช่น มหาวิทยาลัยศิรินคร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นต้น ยื่นมือเข้ามาช่วยเรื่องเก็บเอกสารให้เป็นระบบ และการดูแลผ้าทอให้มีอายุยืนนานขึ้น

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

๑. อุปสรรคที่เกิดขึ้น มีชาวบ้านบางส่วนไม่กล้านุ่งผ้าทอเพราะความอาย แก้ไขโดยใช้ กุศโลบาย จัดกิจกรรมพาชาวบ้านไปไว้พระแก้วมรกต และพระประจำจังหวัดที่มีความสำคัญและ น่าสนใจโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ จำนวน ๒ รถบัส แต่ต้องนุ่งผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไป โดยให้ชาวบ้านในชุมชนผลัดเปลี่ยนกันไป

๒. จุดเปลี่ยนจึงเกิดจนทำให้ชาวบ้านเกิดความภูมิใจในเอกลักษณ์ของตน คือ มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาขอถ่ายรูป ชาวบ้านจึงกลับมาพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองกันในชุมชน จนเกิดการสืบสานฟื้นฟูเอกลักษณ์ในการนุ่งผ้าขึ้นผ้าทออย่างเป็นรูปธรรม

๓. เมื่อกลับมาจากการแสดงในแต่ละครั้งก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปผลที่ได้จากการไป แสดงวัฒนธรรมในแต่ละครั้ง และนำไปปรับปรุงในการแสดงวัฒนธรรมครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง มีการวางแผนเบื้องต้นเพื่อทำการฟื้นฟูและ สร้างเอกลักษณ์ด้านการแต่งกายด้วยผ้าทอในท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไป โดยมีการจัดตั้งกลุ่ม มีประธานกลุ่ม รองประธาน คณะกรรมการ และเหรียญ และมีการประชุมกันเป็นประจำ หลังจากนั้น มีการประชุมวางแผนการร่วมกันกับชาวบ้านในชุมชน ในการดำเนินการได้วางกุศโลบาย ไว้ว่า “ในงานบุญต่างๆ ถ้าใครแต่งกายด้วยผ้าทอของพื้นบ้านจะมีของที่ระลึกให้ คือ เข็มกลัดพญานาคเกี่ยว ที่ประดับด้วยเพชรพลอยสวยงาม ซึ่งจัดทำขึ้นเป็นพิเศษไม่มีขายตามท้องตลาด แต่ถ้านุ่งผ้าไหมที่ไม่ใช่ เอกลักษณ์ของชุมชนก็จะมีของที่ระลึกให้ ไม่ว่าร้ายหรือจนมีสิทธิเท่ากัน” จึงทำให้การแต่งกายด้วย ผ้าทอกลับมานิยมอีกครั้ง และได้จัดให้ชาวบ้านได้เข้าร่วมงานเผยแพร่วัฒนธรรมในงานประชุมกลุ่ม ชาติพันธุ์ และยังมีการแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมไปในสถานที่ต่างๆ มากมาย เพื่อเป็นการ ประชาสัมพันธ์กลุ่มวัฒนธรรมลาวครั้งและเชื่อมโยงเครือข่ายในการเผยแพร่วัฒนธรรมให้กว้างขวาง เมื่อกลับมาจากการแสดงในแต่ละครั้งก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปผลที่ได้จากการไปแสดงวัฒนธรรมใน แต่ละครั้ง และนำไปปรับปรุงในการแสดงวัฒนธรรมครั้งต่อไป

๔.๑.๓ สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด สุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ

๑. ในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีส่วน ร่วมน้อยในด้านนี้ ซึ่งในปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และหน่วยงานราชการที่มี หน้าที่ด้านนี้เป็นผู้ดำเนินการ ส่วนทางคณะสงฆ์จะให้ช่วยเหลือในกรณีที่หน่วยงานรัฐหรือเอกชน เข้ามาขอความร่วมมือในการก่อสร้างสาธารณูปการในบริเวณวัด^{๘๕} เช่น การก่อสร้างสถานื่อนามัย

^{๘๕}สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

โรงเรียนพระปริยัติธรรม มีการปลูกต้นไม้ในวัดเพื่อสร้างความร่มรื่น ขุดลอกคูคลองหรือเหมืองน้ำ มีการจัดสร้างพระพุทธรูปแกะสลักเพื่อใช้เป็นที่ศึกษาเรียนรู้^{๘๖} และให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือทางการแพทย์ เช่น โรงพยาบาลเจ้าพระยามรราช โรงพยาบาลสมเด็จพระสังฆราช อำเภอสองพี่น้อง และโรงพยาบาลบางปลาม้า เป็นต้น^{๘๗}

๒. วัดในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ ในรูปแบบของการให้การสนับสนุนใช้อาคารสถานที่ภายในวัดเป็นที่ประชุมและจัดกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชน^{๘๘} ทางวัดจึงจะมีการอำนวยความสะดวกในการใช้สถานที่แก่หน่วยงานรัฐหรือเอกชนเป็นอย่างดีในกรณีที่มาขอใช้สถานที่ในการจัดงานต่างๆ^{๘๙}

๓. คณะสงฆ์นั้นถือได้ว่าเป็นผู้นำชุมชนทางด้านจิตใจ จึงมีความสำคัญในการนำชาวบ้านออกมาสร้างถนนเข้าหมู่บ้าน ขุดลอกคูคลองตามชนบท ซึ่งยังคงมีให้เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ ถึงแม้จะมีงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐมาอุดหนุนก็ตาม แต่พระและชาวบ้านก็ยังมีส่วนสำคัญในการบำรุงดูแลสาธารณสมบัติ^{๙๐} เช่น ช่วยเร่งรัดให้ชาวบ้านออกมาบำเพ็ญประโยชน์เนื่องในโอกาสวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่นๆ และยังมีการก่อสร้างฌาปนสถาน สร้างประปา ช่วยรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณสมบัติและอื่นๆ ให้เป็นไปด้วยดี^{๙๑}

๑) ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ

ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ จึงนำหลักแนวคิดการวิเคราะห์ SWOT หรือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับกา

^{๘๖} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรั้น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๘๗} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๘๘} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๘๙} สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดทุ่งสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๙๐} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกคาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๙๑} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาศลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

บริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งช่วยให้รู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. พระสังฆาธิการเป็นจุดแข็งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การทำงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์สำเร็จผลในระดับดี เมื่อผู้นำมีทักษะความสามารถในการตัดสินใจที่ดี ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาและนำพาไปสู่ทางออกได้เป็นอย่างดี อีกทั้ง การจัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างเป็นระบบทำให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างเด็ดขาดทันท่วงที โดยจะมีประโยชน์ต่อการทำงานในการทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นไม่ติดขัด^{๙๒} ความเป็นผู้นำนี้แหละสำคัญสูงสุด และลอยตัวอยู่เหนือเพศสภาพ มีความเฉียบคม มีการลงมือที่เฉียบขาด และมีการประสานงานที่เฉียบแหลม^{๙๓}

๒. พระสังฆาธิการในยุคปัจจุบันเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ และเป็นผู้นำการทำงานสังเกตได้จากการที่พระสังฆาธิการได้นำประชาชนลงมือก่อสร้างถนน ลงแรงขุดลอกคูคลอง^{๙๔} หรือเป็นผู้นำในการระดมทุนเพื่อจัดสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น^{๙๕} งานสาธารณสุขสงเคราะห์ในส่วนของกรื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติแก่ประชาชนทั่วไปนั้น พระสังฆาธิการที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสสามารถเป็นผู้นำพุทธศาสนิกชนในการจัดหาทุนเพื่อสร้างถนน ขุดลอกคูคลอง ฯลฯ ได้เป็นอย่างดี^{๙๖}

๓. โดยตามระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง ได้กำหนดวิธีดำเนินการสาธารณสุขสงเคราะห์อันเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคมโดยกำหนดให้เจ้าคณะผู้ปกครองแต่ละระดับชั้นแบ่งเบาภาระของมหาเถรสมาคมตามเขตปกครองที่กำหนดไว้^{๙๗} และ

^{๙๒} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๙๓} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปุณณาวุโธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๙๔} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๙๕} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๙๖} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรุ่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๙๗} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

พระภิกษุที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสต้องมีการตื่นตัว เป็นคนไม่อยู่เปล่า ไม่กินเปล่า ต้องบำเพ็ญตนเป็นอรรถกถาจารย์บุคคล^{๙๘} คือ เป็นคนทำประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและแก่ส่วนรวม โดยการเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมต่างๆทั้งภายในวัด และภายนอกวัดเพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั้งหลาย อันเป็นการแสดงภาพพจน์ที่ดีงามให้แก่คณะสงฆ์^{๙๙} ในการก่อสร้างศาสนวัตถุเพื่อเป็นสาธารณสงเคราะห์หรือการก่อสร้างสาธารณสถานโดยมีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เป็นภารกิจอีกประการหนึ่งที่คณะสงฆ์หรือพระสังฆาธิการเป็นผู้นำในการวางแผนและปฏิบัติ^{๑๐๐} การก่อสร้างศาสนวัตถุเพื่อเป็นสาธารณประโยชน์เป็นงานที่สำคัญอีกด้านหนึ่งที่พระสังฆาธิการเป็นผู้ริเริ่ม และดำเนินการโดยอาศัยกำลังพระภิกษุสามเณร แม่ชี ศิษย์วัดและอาศัยกำลังทรัพย์จากการสนับสนุนของประชาชน^{๑๐๑}

๔. ในการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ทางวัดต่างๆ มีความพร้อมในการให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนอยู่แล้ว^{๑๐๒} ซึ่งทางวัดก็ได้รับการสนับสนุนจากศรัทธาสาธุชนทั้งในชุมชนและจากภายนอกชุมชนในการนำมาสร้างสาธารณสมบัติ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน^{๑๐๓} โดยมีการบริหารจัดการและวางแผนที่ดีใช้เงินที่ได้มาด้วยความโปร่งใสชัดเจนสามารถตรวจสอบ ได้ทำให้ภายในวัดมีการสร้างสาธารณสมบัติที่เป็นประโยชน์ต่อทุกคนในชุมชนได้ และมีความพร้อมให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ตั้งแต่งานเกิดจนถึงงานตายเลยก็ว่าได้^{๑๐๔}

จุดอ่อน (Weaknesses)

จุดอ่อน คือ ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอ ดังนี้

^{๙๘} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองข่อม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๙๙} สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณาภิรักษ์ (สมทรง โชติปัญญา), เจ้าคณะอำเภอสรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๐} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญญาวุธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๐๑} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๒} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๓} สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอดำรงนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๐๔} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรุ่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

๑. การปลูกฝังสำนึกเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสถานและสาธารณสมบัติและสิ่งของที่มีได้เป็นของปัจเจกบุคคลใด ซึ่งในแง่ของความเป็นพลเมืองผู้ตื่นตัวและตระหนักในสิทธิและความรับผิดชอบที่จะสร้างสรรค์สังคมส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้นๆ^{๑๐๕} รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ทั้งต้องเคารพสิทธิและใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่น โดยคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดสาธารณสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัว และไม่ปิดกั้นโอกาสใช้ประโยชน์สาธารณสมบัติของผู้อื่นด้วย^{๑๐๖} ซึ่งการรณรงค์ให้เกิดจิตสำนึกการรักษาสาธารณสมบัติและรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นยังมีน้อยมาก อีกทั้งยังต้องสร้างสำนึกให้คนในสังคมมีส่วนร่วมในการหาแนวทางป้องกันแก้ไขและติดตามประเมินผลการใช้สาธารณสมบัติซึ่งเป็นของส่วนรวม ไม่ปิดกั้นการใช้ของบุคคลอื่น มีการแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ โดยไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นสมบัติตน^{๑๐๗} รู้จักการเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม จะคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม มีการใช้ของส่วนรวมอย่างรับผิดชอบ มีการดูแลรักษาสมบัติของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ และมีการเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติผู้อื่น^{๑๐๘}

๒. การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติมุ่งการดำเนินงานเพื่อส่วนรวมในส่วนที่เป็นสาธารณวัตถุ เช่น การสร้างถนนหนทาง การขุดลอกคูคลอง การสร้างฌาปนสถาน การสร้างระบบประปาและระบบไฟฟ้าหรือเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ฯลฯ^{๑๐๙} ซึ่งเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืมการปลูกฝังเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสมบัติเหล่านั้น^{๑๑๐} จึงขาดการสร้างจิตสำนึกที่เป็นจิตสาธารณะแก่ประชาชน รวมไปถึงความตระหนักที่จะช่วยกันรักษาสาธารณสมบัตินั้นให้อยู่ใน

^{๑๐๕} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๖} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, โวยาจารย์วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๐๗} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๐๘} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปณณวโร, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๐๙} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภอรูทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๐} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโศโก), เจ้าคณะอำเภอสามชูก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สภาพดีสามารถเรียนรู้และแก้ไขปัญหา และแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติร่วมกันของคนในสังคมให้รู้สึกว่าเป็นธรรมาและมีส่วนร่วม^{๑๑๑}

โอกาส (Opportunities)

๑. เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๒. ปัจจุบันนี้คนในสังคมอาจมีเจตนาเรื่องการบริจาคทรัพย์ที่ผิดเพี้ยนไป กล่าวคือให้สิ่งของเพื่อหาเสียง ให้สิ่งของเพื่อให้คนทั้งหลายชมว่าเป็นคนใจบุญ ให้สิ่งของเพื่อผูกมิตรกับพระให้สิ่งของเพื่อเฮฮาสนุกสนาน ให้สิ่งของเพื่อให้ญาติพี่น้องเอาเงินมาลงขัน ให้สิ่งของเพื่อจะเอาของกำนัลของข้าราชการ เป็นต้น แม้การให้หรือการบริจาคแบบนี้ถือว่าไม่ตรงเป้าหมาย และทำให้ความดีงามเกิดในจิตใจได้น้อย หรืออาจไม่ได้ได้เลย แต่ก็ต้องยอมรับว่าคนในสังคมไทยส่วนหนึ่งมีความคิดเช่นนี้^{๑๑๒} อย่างไรก็ตามประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริจาคเงินเพื่อการจัดสร้างสาธารณสมบัติที่วัดหรือฝ่ายพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ มากกว่าการบริจาคเงินเพื่อการจัดสร้างสาธารณสมบัติโดยเอกชนที่เป็นเช่นนั้นเพราะพระสงฆ์เป็นผู้ทรงศีลธรรม^{๑๑๓} ประชาชนบริจาคเงินเพื่อการกุศลด้วยต้องการความสุข ซึ่งหากพิจารณาที่มาของความสุข พบว่า เป็นความสุขภายใน เป็นความสุขที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่ามีหรือไม่มีปัจจัยภายนอกโดยตรง ความสุขภายในมักจะเป็นความสุขในระดับจิตใจและปัญญา ซึ่งเกี่ยวกับการให้หรือการบริจาค การช่วยเหลือผู้อื่น เป็นต้น^{๑๑๔} ในทางพระพุทธศาสนาการให้ทานมีความประสงค์ให้รู้จักเลือกให้ คือ เลือกบุคคลผู้รับว่าเป็นผู้สมควร รวมถึงควรเลือกว่าวัตถุสิ่งของให้เหมาะสม และตั้งเจตนาให้ดีกว่าเพื่อบูชาหรือสงเคราะห์อนุเคราะห์ ดังกล่าวนี้ พระสงฆ์เป็นเนื่อนาบุญของโลก เป็นบุคคลที่ประชาชนเชื่อว่าจะนำเงินที่ได้รับบริจาคไปใช้ในการนั้นๆ จริงตามที่ตกลงไว้^{๑๑๕} ดังนั้นสังคมไทยจึงเป็นสังคมแห่งความเอื้อเฟื้อ เป็นสังคมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการบริจาคเงินทำบุญกันอย่างมากมาย โดยเฉพาะการทำบุญด้วยการบริจาคเงิน

^{๑๑๑} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์ (วีระ วีระปณฺโณ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๒} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปณฺณวชิโร), เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช, เจ้าอาวาสวัดกำแพงเชียร, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๓} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (ป่วน ญฺญสโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัดบรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๔} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์ (วีระ วีระปณฺโณ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๕} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปณฺโณ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

ให้กับวัดในแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่องทานมัย เมื่อได้บริจาคแล้วก็จะเกิดความสบายใจ^{๑๑๖}

๓. เงินที่วัดหรือคณะสงฆ์นำไปใช้ในการจัดสร้างสาธารณสมบัติล้วนเป็นเงินบริจาคของพุทธศาสนิกชน ซึ่งโดยแท้จริงเป็นการบริจาคเพื่อให้วัดหรือคณะสงฆ์นำไปใช้ในการบริหารจัดการกิจการพระพุทธศาสนาและการสาธารณสงเคราะห์ นี่ถือเป็นหนึ่งในงานต่างๆ ขององค์คณะสงฆ์ ดังนั้น การนำเงินบริจาคจากพุทธศาสนิกชนไปใช้ในการสงเคราะห์ต่างๆ จึงไม่ผิดวัตถุประสงค์หรือเจตนาของผู้บริจาค^{๑๑๗}

อุปสรรค (Threats)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่ส่งผลเสียต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. ในสถานการณ์ปัจจุบันปรากฏว่าที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีจำนวนลดน้อยลงมาก เนื่องจากการบุกรุกทำลาย ทำให้เสื่อมสภาพการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากชาวบ้านจำนวนมากเข้ามาบุกรุกทำให้ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินกลายเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำมาหากินของราษฎรทำให้มีปัญหายากต่อการแก้ไข^{๑๑๘} ซึ่งสาเหตุของปัญหาการบุกรุกนั้น เกิดจากความไม่ชัดเจนของที่สาธารณประโยชน์ กล่าวคือ จากการที่สภาพพื้นที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในอดีต และการตรวจสอบข้อเท็จจริงกระทำได้ยากเพราะสภาพแวดล้อมได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ไม่สามารถนำชี้แนวเขตเพื่อการรังวัด และออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้^{๑๑๙} นอกจากนี้ยังเกิดจากการสำรวจและการจัดทำทะเบียนไม่ครบถ้วนสมบูรณ์และทางราชการได้จัดทำไว้นานแล้ว รวมทั้งสภาพพื้นที่และแนวเขตมีการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติ^{๑๒๐}

๒. ปัจจุบันที่ดินสาธารณประโยชน์ถูกบุกรุกเป็นสมบัติของเอกชนเป็นจำนวนมาก มีการบุกรุกที่ดินสาธารณะซึ่งเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินอยู่ทุกพื้นที่ของประเทศไทย มีการกระทำที่

^{๑๑๖} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๑๗} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโศโก), เจ้าคณะอำเภอสามชุก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๑๘} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๑๙} สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๒๐} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกการาม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เรียกว่าการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัวจากสาธารณสมบัติของแผ่นดิน^{๑๒๑} สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นหมายรวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดิน ซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืน หรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน ซึ่งเป็นทรัพย์สินสำหรับประชาชนใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่งทางน้ำ ทางหลวง และทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้น^{๑๒๒} มีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณสมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ในกรณีที่ประชาชนเล็กใช้ประโยชน์แล้วก็ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างอื่นอีก จึงเป็นเหตุให้มีการบุกรุกเขาคอบครองเป็นเจ้าของจนประชาชนไม่สามารถกลับเข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นร่วมกันได้^{๑๒๓}

กล่าวโดยสรุป ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีส่วนร่วมน้อยในด้านนี้ ซึ่งในปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ด้านนี้เป็นผู้ดำเนินการ ทางคณะสงฆ์จะให้การช่วยเหลือในกรณีที่หน่วยงานรัฐหรือเอกชนเข้ามาขอความร่วมมือในการก่อสร้างสาธารณูปการในบริเวณวัดและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือทางการแพทย์ วัดในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ในรูปแบบของการให้การสนับสนุนใช้อาคารสถานที่ภายในวัดเป็นที่ประชุมและจัดกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ พระสังฆาธิการมีความสามารถเป็นผู้นำที่ดีสามารถชี้แนะให้ชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติในชุมชน นี่เป็นจุดแข็งสำคัญที่ทำให้การทำงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์สำเร็จผลในระดับดี เมื่อผู้นำมีทักษะความสามารถในการตัดสินใจที่ดี ก็จะสามารภแก้ไขปัญหาและนำพาไปสู่ทางออกได้เป็นอย่างดี โดยตามระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง ได้กำหนดวิธีดำเนินการสาธารณสงเคราะห์อันเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคมโดยกำหนดให้เจ้าคณะผู้ปกครองแต่ละระดับขึ้นแบ่งเบาภาระของมหาเถรสมาคมตามเขตปกครองที่กำหนดไว้ และพระภิกษุที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสต้องมีการตื่นตัว ต้องบำเพ็ญตนเป็นอรรถถาวรบุคคล นอกจากนี้สถานที่ อาคาร และเสนาสนะของวัดก็มีความพร้อมในการให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน ๒. จุดอ่อน

^{๑๒๑} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๒๒} สัมภาษณ์ นางสาวสาวท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจกรรมพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๒๓} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทย์ สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

(Weaknesses) คือ ประชาชนขาดจิตสำนึกในเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสถานและสาธารณสมบัติ โดยคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง ซึ่งปัจจุบันเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืมการปลูกฝัง เรื่องการดูแลรักษา สาธารณสมบัติเหล่านั้น ทำให้ขาดการสร้างจิตสำนึกที่เป็นจิตสาธารณะแก่ ประชาชน ๓. โอกาส (Opportunities) คือ ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริจาคเงินเพื่อการ จัดสร้างสาธารณสมบัติที่วัดหรือฝ่ายพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความเอื้อเฟื้อ เป็นสังคมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการบริจาคเงินทำบุญกันอย่างมาก โดยเฉพาะการทำบุญด้วยการ บริจาคเงินให้กับวัดในแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่องทานมัย เมื่อได้บริจาคแล้วก็จะ เกิดความสบายใจ ๔. อุปสรรค (Threats) คือ มีการบุกรุกสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติไปเป็น สมบัติส่วนตัว มีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณสมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ จัดการ

ตารางที่ ๔.๓ สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT การเกื้อกูลสาธารณสมบัติ สถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

(n = ๒๐)

SWOT	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่
จุดแข็ง	๑. พระสงฆ์ฆาธิการมีความสามารถเป็นผู้นำที่ดีสามารถชี้แนะให้ชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติในชุมชน ๒. สถานที่ อาคาร และเสนาสนะ ของวัดมีความพร้อมในการให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน	๑๐ ๓	๓, ๘, ๙, ๑๓, ๑๔, ๑๕, ๑๗, ๑๘, ๒๐ ๖, ๑๘, ๑๙
จุดอ่อน	๑. ประชาชนขาดจิตสำนึกในเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสถานและสาธารณสมบัติ โดยคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง	๗	๒, ๔, ๕, ๙, ๑๓, ๑๕, ๑๗
โอกาส	๑. ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริจาคเงินเพื่อการจัดสร้างสาธารณสมบัติที่วัดหรือฝ่ายพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ	๖	๔, ๕, ๗, ๑๐, ๑๑, ๑๗
อุปสรรค	๑. มีการบุกรุกสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติไปเป็นสมบัติส่วนตัว	๖	๑๔, ๑๕, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๐

**๒) ผลการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์
ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสุขสมทบที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ**

จากการสังเกตการณ์วัดที่ทำงานการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสุขสมทบที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ โดยทำการ
สังเกตการณ์ที่วัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในการสร้างโรงพยาบาลบางปลาม้า^{๑๒๔}

แนวคิดในการริเริ่มสร้างโรงพยาบาล เนื่องจากในสมัยก่อนยังไม่มีถนนตัดผ่านมีเพียงคัน
กันน้ำ และมีบ้านหลายหลังคาเรือน ปรากฏว่าเคยมีคนมานอนตายอยู่หลังวัด ๒ - ๓ ครั้ง โดนงูเห่ากัด
ตาย อีกคนคลอตกตาย เพราะไม่มีสถานีนอนมัยอยู่ใกล้บริเวณนั้นเลย หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ
เจ้าอาวาสวัดกลางมีความคิดว่าถ้ามีสถานีนอนมัยอยู่ในบางยี่หนาก็คงช่วยชาวบ้านได้บ้าง ซึ่งในตอนนั้น
มีพระเณรอยู่ ๑๐๐ กว่ารูป และมีเจ้าหน้าที่อนามัยประจำอำเภอบวชอยู่ได้ให้คำแนะนำว่าถ้าจะสร้าง
อนามัยสร้างโรงพยาบาลขนาด ๑๐ เตียงจะดีกว่า ที่กล่าวมานี้เป็นต้นเหตุของการสร้างโรงพยาบาล
บางปลาม้า

๑. หลังจากต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลจึงมีการประชุมวางแผนร่วมกับ
ชาวบ้านมีผลสรุปว่าจะต้องทำเรื่องทูลเกล้าถวายให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

๒. จากนั้นก็ดำเนินการแก้ไขปัญหา คือ ในขณะที่กำลังจะเข้าไปทูลเกล้าได้ไปพักที่วัด
ระฆังได้พบกับอดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจึงได้เล่าปัญหาการสร้างโรงพยาบาลให้ฟังทั้งหมด
อดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจึงพาหลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางไปพบกับ
รัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขคนปัจจุบันและได้เล่าปัญหาการสร้างโรงพยาบาลให้ฟังทั้งหมด เมื่อ
เวลาผ่านไป ๒ - ๓ วัน อดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขคน
ปัจจุบันให้คนขับรถเพื่อมาดูสถานที่ทั้งที่วัดกลาง และที่มะขามล้ม และทำการลงมติในที่ประชุมว่าจะ
ทำการสร้างโรงพยาบาลที่วัดกลาง และมีคำสั่งออกมาว่าจะวางศิลาฤกษ์เมื่อไร และรัฐมนตรีกระทรวง
สาธารณสุขจะเป็นคนมาวางศิลาฤกษ์ด้วยตนเอง

๓. ในขณะที่กำลังเตรียมจัดงานอยู่นั้นอีกฝ่ายที่ต้องการจะสร้างโรงพยาบาลที่มะขามล้ม
ได้นำผู้ที่มีหน้าที่ดูแลการสร้างโรงพยาบาลทั่วประเทศมาคัดค้านการก่อสร้าง แต่หลวงพ่อพระวิมล
ภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง กล่าวว่า “ฉันไม่ได้เป็นคนวางศิลาฤกษ์ ต้องไปสอบถามท่านดู ตอนนี
ท่านกำลังทานข้าวอยู่” เมื่อผู้ที่มาคัดค้านได้พบกับรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขและอดีตรัฐมนตรี
กระทรวงสาธารณสุขจึงมีการพูดคุยกันจนสุดท้ายก็สามารถดำเนินการสร้างโรงพยาบาลได้

^{๑๒๔} สังเกตการณ์ วัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในการสร้างโรงพยาบาลบางปลาม้า,
๑๖ มกราคม ๒๕๖๑.

สามารถวิเคราะห์ตามหลักการบริหารงาน PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) มีรายละเอียดดังนี้

Plan (วางแผน)

๑. มีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการกับพระสงฆ์และชาวบ้าน
๒. ได้ข้อสรุปว่าจะใช้งบประมาณ ๑๐ ล้านบาท ในการสร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง
๓. หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง สนับสนุน ๕ ล้านบาท เพื่อซื้อที่ดินและอุปกรณ์การแพทย์
๔. งบประมาณจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอีก ๕ ล้านบาท เพื่อสร้างตัวอาคารและบ้านพักเจ้าหน้าที่

Do (ปฏิบัติ)

๑. รวบรวมเงินจากญาติโยมที่ศรัทธา และจากการขายที่ดินส่วนตัวของหลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาจำนวน ๑๐๐ กว่าไร่
๒. หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง ได้ดำเนินการซื้อที่ดินที่ติดกับวัดจำนวน ๓๔ ไร่เศษ ซึ่งในเวลานั้นเป็นป่าไผ่รกทึบและเป็นป่าช้าเก่า
๓. ตอนแรกก็สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมมีพระมากกว่า ๒๐๐ รูป ในเวลาต่อมาจึงได้สร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง
๔. ต่อมาเมื่อถึงเวลาที่จะดำเนินการสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเงินมาเพียง ๔ ล้าน ๕ หมื่นบาท หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง จึงปฏิเสธที่จะรับเงินจำนวนนี้ไว้โดยให้เหตุผลว่า “ถ้าอย่างนั้นฉันก็ปาราชิกละซิ” จึงเกิดความขัดแย้งกันถึงขั้นจะย้ายไปสร้างโรงพยาบาลที่มะขามล้ม แต่ในตอนนั้นมีการโอนย้ายที่ดินของวัดกลางไปแล้ว
๕. หยุคโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลไปก่อน ปัญหานี้เกิดขึ้นตั้งแต่ ๒๕๒๔ – ๒๕๒๖ รวม ๒ ปี

Check (ตรวจสอบ)

๑. หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางได้ออกเยี่ยมผู้ป่วยที่มาพักรักษาตัว และมีการสังเกตการณ์อยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ มีเตียงเพียง ๑๐ เตียงเท่านั้นจึงไม่เพียงพอต่อการรองรับผู้ป่วยที่เข้ามารักษาตัวจึงเก็บเป็นข้อมูลเพื่อหาหนทางช่วยเหลือ
๒. จากนั้นมีข้อสรุปว่าต้องขยายโรงพยาบาลจากจำนวน ๑๐ เตียง เป็นจำนวน ๓๐ เตียง และเป็นจำนวน ๖๐ เตียงตามลำดับ

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

พบว่า คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนอย่างเป็นทางการ ซึ่งในปัจจุบันจะมีลักษณะเป็นหน่วยงานเฉพาะกิจ

สรุปได้ว่า แนวคิดในการริเริ่มสร้างโรงพยาบาล เนื่องจากในสมัยก่อนไม่มีสถานอนามัย อยู่ใกล้บริเวณวัดเลย ปรากฏว่าเคยมีคนมานอนตายอยู่หลังวัด ๒ - ๓ ครั้ง โดนงูเห่ากัดตาย อีกคน คลอดลูกตาย หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางจึงมีความคิดว่าถ้ามีสถานอนามัยอยู่ใน บางยี่หนาก็คงช่วยชาวบ้านได้บ้าง ซึ่งในตอนนั้นมีพระเณรอยู่ ๑๐๐ กว่ารูป และมีเจ้าหน้าที่อนามัย ประจำอำเภอบวชอยู่จึงได้ให้คำแนะนำว่าถ้าจะสร้างอนามัยควรสร้างโรงพยาบาลขนาด ๑๐ เตียงจะ เกิดประโยชน์มากกว่า จึงมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการกับพระสงฆ์และ ชาวบ้าน ได้ข้อสรุปว่าจะใช้งบประมาณ ๑๐ ล้านบาท ในการสร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง โดยหลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง สนับสนุน ๕ ล้านบาท เพื่อซื้อที่ดินและ อุปกรณ์การแพทย์ และงบประมาณจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอีก ๕ ล้านบาท เพื่อสร้างตัว อาคารและบ้านพักเจ้าหน้าที่ จากนั้นหลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง จึงได้ ดำเนินการซื้อที่ดินที่ติดกับวัดจำนวน ๓๔ ไร่เศษ เพื่อรองรับการสร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง เมื่อถึงเวลาที่จะดำเนินการสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเงินมาเพียง ๔ ล้าน ๕ หมื่นบาท หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง จึงปฏิเสธที่จะรับเงินจำนวนนี้ไว้โดยให้เหตุผลว่า “ถ้าอย่างนี้ฉันก็ปาราชิกละซี” จึงเกิดความขัดแย้งกัน จึงต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลไป ก่อน ปัญหาที่เกิดขึ้นตั้งแต่ ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖ รวม ๒ ปี หลังจากที่ต้องหยุดโครงการก่อสร้าง โรงพยาบาลจึงมีการประชุมวางแผนร่วมกับชาวบ้านมีผลสรุปว่าจะต้องทำเรื่องทูลเกล้าถวายให้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในขณะที่กำลังจะเข้าไปทูลเกล้าได้ไปพักที่วัดระฆังได้พบกับอดีต รัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขคนปัจจุบันและได้เล่าปัญหาการ สร้างโรงพยาบาลให้ฟังทั้งหมด จนรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขต้องลงมาตรวจสอบพื้นที่ด้วยตัวเอง และทำการลงมติในที่ประชุมว่าจะทำการสร้างโรงพยาบาลที่วัดกลาง และมีคำสั่งออกมาว่าจะวางศิลา ฤกษ์เมื่อไร และรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจะเป็นคนมาวางศิลาฤกษ์ด้วยตนเอง เมื่อผู้ที่มาคัดค้าน ได้พบกับรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขและอดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจึงมีการพูดคุยกันจน สุดท้ายก็สามารถดำเนินการสร้างโรงพยาบาลได้ หลังจากการสร้างโรงพยาบาลแล้วหลวงพ่อพระวิมล ภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางได้ออกเยี่ยมผู้ป่วยที่มาพักรักษาตัวและมีการสังเกตการณ์อยู่เป็น ประจำ โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ มีเตียงเพียง ๑๐ เตียงเท่านั้นจึงไม่เพียงพอต่อการรองรับผู้ป่วยที่เข้า มารักษาตัวจึงเก็บเป็นข้อมูลเพื่อหาหนทางช่วยเหลือ จากนั้นมีข้อสรุปว่าต้องขยายโรงพยาบาลจาก จำนวน ๑๐ เตียง เป็นจำนวน ๓๐ เตียง และเป็นจำนวน ๖๐ เตียงตามลำดับ

๔.๑.๔ สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

๑. เจ้าอาวาสในฐานะที่อยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุดมีบทบาทมากในการอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านในการบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ภายในวัด และยังเป็นเขตอภัยทานแก่สรรพสัตว์ทั้งปวง^{๑๒๕} การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีได้ดำเนินการกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงซึ่งเป็นโครงการที่ดีทำให้พระสงฆ์กับชาวบ้านมีความใกล้ชิดกัน โครงการมอบทุนการศึกษาจะจัดขึ้นทุกปีเป็นประจำ ช่วยเหลือคนยากจน ฯลฯ ซึ่งโครงการเหล่านี้คณะสงฆ์ได้ดำเนินการอยู่เป็นประจำ^{๑๒๖}

๒. มีการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ เช่น น้ำท่วมหรือไฟไหม้ ช่วยเหลือผู้ยากไร้โดยจัดสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคไปแจกให้กับประชาชนที่เดือดร้อน เป็นต้น^{๑๒๗} มีการจัดสัมมนาประชาคมหมู่บ้าน เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และร่วมกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม^{๑๒๘} ซึ่งแต่ละวัดก็มีการดำเนินการไปตามศักยภาพของแต่ละวัดมี ทุนมากก็ช่วยมากทุนน้อยก็ช่วยน้อย แต่มีการบริหารจัดการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน^{๑๒๙}

๑) ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ จึงนำหลักแนวคิดการวิเคราะห์ SWOT หรือ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์ ซึ่งช่วยให้รู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายนอก มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

^{๑๒๕} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๒๖} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๒๗} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรั่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๒๘} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภ่อู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๒๙} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกการาม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

จุดแข็ง (Strengths)

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบของการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอ ได้ดังนี้

๑. พุทธพจน์บทหนึ่ง ความว่า “ภิกษุทั้งหลาย เราพ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์ แม้พวกเธอก็พ้นแล้วจากบ่วงทั้งปวง ทั้งที่เป็นทิพย์ ทั้งที่เป็นของมนุษย์ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงจาริกไป เพื่อประโยชน์สุขแก่ชนจำนวนมาก...” พุทธพจน์นี้ แสดงให้เห็นว่าคำสอนในทางพระพุทธศาสนาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับคนได้ทุกเพศทุกวัย จึงกล่าวว่า “เพื่อประโยชน์แก่มหาชนจำนวนมาก” นั้นเอง^{๑๓๐} พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ตลอด ๔๕ พรรษาล้วนเป็นธรรมะที่ใหม่อยู่เสมอไม่มีล้าสมัย^{๑๓๑} ถ้าทุกคนปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า โลกย่อมร่มเย็น ไม่มีการเบียดเบียนกันทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ย่อมเมตตาต่อกัน โลกนี้จะมีแต่ความสงบสุข^{๑๓๒} หลักพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามีไว้สำหรับทุกๆ คน ที่ต้องการพัฒนาตนเองมิใช่ว่ามีไว้เฉพาะสำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้น^{๑๓๓} พระพุทธศาสนามีธรรมะชั้นต่ำจนถึงชั้นสูงสุดสำหรับผู้ที่ต้องการเอาชนะธรรมชาติ หลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนามีแนวทางสำหรับคนทุกสถานะทุกวัย ให้ทุกคนเลือกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจัยพื้นฐานที่แตกต่างกันของแต่ละคนได้^{๑๓๔} หลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักคำสอนที่ละเอียดสำหรับมนุษย์ทุกเพศทุกวัย แม้จะมีมากมาย แต่เมื่อสรุปหลักใหญ่ใจความแล้ว มี ๓ ประการ คือ สอนให้เว้นจากการทำชั่ว สอนให้สร้างแต่ความดี และสอนให้ชำระจิตให้บริสุทธิ์ เพื่อให้ทำตนเป็นคนดีตามรอยพระพุทธเจ้าและพร้อมที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในฐานะมิตรที่ดีได้^{๑๓๕}

^{๑๓๐} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์ (วีระ วีระปญฺโญ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓๑} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญฺญาวุโธ, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๓๒} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมฺโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๓๓} สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปญฺโญ), เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓๔} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปญฺญาวชิโร), เจ้าคณะอำเภอดำเนินนางบวช, เจ้าอาวาสวัดก้ามเขียร์, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓๕} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาศีล, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

๒. คำสอนในพระพุทธศาสนาถือการกระทำเป็นใหญ่ การที่คนจะดีหรือชั่วก็ขึ้นอยู่กับ การกระทำของผู้นั่นเอง^{๑๓๖} ดังนั้น คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจึงมีแนวทางไว้สำหรับคนทุกคน ทุกช่วงอายุ ทุกเพศ ทุกวัย^{๑๓๗} วัยเด็ก พระพุทธศาสนาสอนให้ก้าวเท้าที่ถูกต้องตั้งแต่ก้าวแรก กล่าวคือ สอนให้ คิดดี ทำดี พูดดี ตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็กๆ วัยรุ่น หรือหนุ่มสาว พระพุทธศาสนาสอน ให้มีวิธีการบังคับตัวเองที่จำเป็นยิ่งในการดำเนินชีวิต เพราะเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ต้องรู้จัก ควบคุมตนเองจึงจะสามารถบรรลุจุดหมายของชีวิตได้ วัยผู้ใหญ่ ได้แก่ พ่อบ้าน แม่เรือน พระพุทธศาสนาสอนแนวทางแสวงหาความสำเร็จ ความเจริญก้าวหน้า ความสงบสุข หรือความไม่มี ทุกข์ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และ วัยชรา ได้แก่ คนเฒ่า คนแก่ พระพุทธศาสนาสอนให้พบ ความสุขสงบทางธรรม หลังจากได้ผ่านความสุขทางโลกมาแล้ว เป็นต้น^{๑๓๘}

๓. ในส่วนของการเกื้อกูลสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ทุกวัดมี การดำเนินการเป็นปกติ^{๑๓๙} ปัจจุบัน พบว่า มีสุนัขและแมวที่ถูกทิ้ง เข้ามายอยู่ในวัดเป็นจำนวนมากขึ้น ทุกปีมีทั้งถูกนำมาปล่อย หลงทาง พิกัดและถูกนำมาปล่อย^{๑๔๐} พระสงฆ์ก็ให้ความอนุเคราะห์ สงเคราะห์ด้วยข้าวกันบาตร เพราะถือว่าเป็นทาน อีกทั้ง ด้วยเหตุที่วัดเป็นเขตอภัยทาน^{๑๔๑} ซึ่งคำว่า เขตอภัยทานนี้ ได้แก่ เขตที่ให้ความไม่เป็นภัย หมายถึง เขตห้ามกระทำความชั่วแก่สัตว์ โดยในทาง พุทธศาสนาไม่ได้ หมายถึงแต่ความชั่วแก่สัตว์ แต่หมายถึงความชั่วต่อชีวิตทั้งปวงด้วย^{๑๔๒} เขตอภัยทานไม่ใช่สวนสัตว์ มีขึ้นเพื่อรักษาและบำรุงสัตว์โดยเฉพาะสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ กับทั้งเพื่อ ป้องกันมิให้สัตว์นั้นได้รับความเดือดร้อนจากมนุษย์ใจบาปหยาบเข้าโดยเฉพาะ^{๑๔๓}

^{๑๓๖} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (เปวน ญาณโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัด บรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓๗} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโสก), เจ้าคณะอำเภอสามชูก, เจ้าอาวาสวัดลาด สิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๓๘} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๓๙} สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดรุ่งสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัด สุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๔๐} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรัน, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๔๑} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (เปวน ญาณโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัด บรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๒} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภ่อู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดี สลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๓} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาส วัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

จุดอ่อน (Weaknesses)

จุดอ่อน คือ ปัจจัยต่างๆ ภายในองค์กรที่ทำให้เกิดความอ่อนแอในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการเกี่ยวกลุ่มประชาชนหรือสรรพสัตว์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญแล้วสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานถาวรเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเพราะภารกิจดังกล่าวนี้ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการอยู่แล้วแต่อย่างไรก็ตาม หากคณะสงฆ์จัดตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติก็จะเป็นสิ่งที่จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่คณะสงฆ์ไทยได้อีกประการหนึ่งด้วย^{๑๔๔}

๒. กรณีภัยพิบัติหรือภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถกำหนดไว้ล่วงหน้าได้ เป็นเรื่องที่ไม่คาดคิดขึ้นฉับพลัน แต่ต้องการการแก้ไขเยียวยาโดยเร่งด่วน เพราะความเดือดร้อนของประชาชนรอไม่ได้ แต่คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานในสังกัดที่ดำเนินการเรื่องนี้โดยเฉพาะ อาจมีบ้างในบางวัดที่จัดตั้งมูลนิธิไว้รองรับ แต่ก็มีได้มีแผนงานหรือแผนปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมดังเช่นหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานเอกชนที่ตั้งขึ้นเพื่อรองรับเหตุการณ์ดังกล่าวโดยตรง^{๑๔๕} อย่างไรก็ตาม หากคณะสงฆ์ต้องการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติอย่างจริงจัง คงต้องตั้งคณะทำงานและมีแผนรองรับการดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดภัยพิบัติที่มีอาจคาดการณ์ได้ล่วงหน้า แต่ในปัจจุบัน ยังไม่พบว่ามีมีการดำเนินการในลักษณะดังกล่าว^{๑๔๖}

โอกาส (Opportunities)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีที่เอื้อประโยชน์ต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสุขเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกี่ยวกลุ่มประชาชนหรือสรรพสัตว์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. หลักธรรมหรือธรรมะตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่ปรารถนาของคนในสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะสังคมโลกในปัจจุบันมีต้องการอยู่ร่วมกันโดยสันติ^{๑๔๗} คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจำนวนมากที่เป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นที่

^{๑๔๔} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๕} สัมภาษณ์ พระครูกิตติวิธานวัฒน์ (พิเชฐ ธมมวฑฺฒโณ), เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๔๖} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (เปวัน ญาณโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัดบรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๗} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

ต้องการของคนในสังคมปัจจุบันอย่างมาก^{๑๔๘} อาทิ หลักศีล ๕ ได้แก่ การละเว้นจากการฆ่าชีวิตสัตว์ ทุกชนิด การเว้นจากการลักทรัพย์ การละเว้นจากการประพฤตินอกใจ การละเว้นจากการพูดปด และการละเว้นจากการดื่มสุราเมรัยและเครื่องดองของมีนเมาทุกชนิด เป็นต้น^{๑๔๙}

๒. หลักธรรมในพุทธศาสนา ไม่ว่าจะส่วนที่เป็นความจริงของชีวิตและโลก ที่เรียกว่า สัจธรรม และส่วนที่เป็นแนวทางปฏิบัติทั้งในระดับบุคคลและสังคม ที่เรียกว่า จริยธรรม ล้วนเป็นไป เพื่อส่งเสริมให้เกิดชีวิตที่ดีงามและเป็นสุขทั้งสิ้น^{๑๕๐} คนในสังคมปัจจุบันล้วนมีทุกข์ เพราะการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ จนหลงลืมความสุขที่แท้จริงในชีวิตประการสำคัญ คือ คนในสังคมปัจจุบันต้องการ ธรรมะเพื่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข^{๑๕๑}

อุปสรรค (Threats)

เกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรีที่ส่งผลเสียต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด สุพรรณบุรี ด้านการก่อเหตุประชาชนหรือสรรพสัตว์ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูล สำคัญสามารถนำมาเสนอเป็นรายชื่อ ได้ดังนี้

๑. องค์ประกอบสำคัญทั้งในด้านศาสนบุคคล ศาสนวัตถุ ศาสนธรรม และศาสนพิธี กำลัง มีปัญหาทั้งภายในและภายนอกอยู่รอบด้าน เนื่องจากชาวพุทธบางคนละเลยการประพฤติ ปฏิบัติในศีลธรรม^{๑๕๒} ไม่เว้นแม้ผู้ที่เข้ามาบวชในศาสนาบางคนเมื่อบวชแล้วไม่สนใจศึกษาและปฏิบัติ ตามพระธรรมวินัย อาศัยช่องทางจากความเชื่อความเลื่อมใสในพระรัตนตรัยของชาวพุทธแสวงหา ประโยชน์โดยวิธีการต่างๆ^{๑๕๓} เช่น แสวงหาลาภสักการะโดยยื่นปึกหลักรับบิณฑบาตและเรียกรับเงิน ทองเพื่อประโยชน์ตนเอง บางครั้งตั้งตนเป็นหมอดูทำนายทายทัก บอกใบ้ให้หาย เป็นหมอยา หมอเสน่ห์หลอกลวงให้ประชาชนหลงผิด ปฏิบัติผิด และยิ่งกว่านั้นชาวพุทธบางคนถึงขนาดปลอมบวช เป็นพระภิกษุสามเณร แล้วใช้อุบายหลอกลวงที่แยบยล จนกลายเป็นข่าวตามสื่อมวลชนอยู่บ่อยครั้ง

^{๑๔๘} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อดิโก), เจ้าคณะอำเภอสามชุก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๔๙} สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณาภิรักษ์ (สมทรง โชติปณฺโณ), เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๐} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออุ้มทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาคี สลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๑} สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปณฺณวชิโร), เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช, เจ้าอาวาสวัดกำมะเชียร, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๒} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๓} สัมภาษณ์ พระปลัดวิทย์ สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สร้างความเสียหายต่อสถาบันพระพุทธศาสนาโดยส่วนรวม ยากที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้หมดสิ้นไปโดยเร็ว ซึ่งวัดและคณะสงฆ์ต้องมีส่วนร่วมช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้ให้กับสังคม^{๑๕๔}

๒. แม้พระสงฆ์หรือวัดจะให้การอนุเคราะห์สัตว์โดยไม่เลือกหรือแบ่งแยกความสำคัญ ซึ่งถูกต้องตามหลักการทางศาสนา แต่ต้องพิจารณาขอบเขตการอนุญาตของกฎหมายด้วย กรณีที่เป็นข่าวพระเลี้ยงเสือ เลี้ยงหมื่นนั้น^{๑๕๕} พุทธศาสนิกชนอาจมองว่าเป็นเมตตาต่อสัตว์ แต่ฝ่ายบ้านเมืองถือเป็นความผิด พระสงฆ์ต้องศึกษาในรายละเอียด จึงจะเข้าใจว่าสัตว์บางชนิดมีกฎหมายคุ้มครองอยู่^{๑๕๖}

กล่าวโดยสรุป การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีได้ดำเนินการกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงซึ่งเป็นโครงการที่ดีทำให้พระสงฆ์กับชาวบ้านมีความใกล้ชิดกัน โครงการมอบทุนการศึกษาจะจัดขึ้นทุกปีเป็นประจำ ช่วยเหลือคนยากจน ฯลฯ ซึ่งโครงการเหล่านี้คณะสงฆ์ได้ดำเนินการอยู่เป็นประจำ เจ้าอาวาสในฐานะที่อยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุดมีบทบาทมากในการอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านในการบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ภายในวัด และยังเป็นเขตอภัยทานแก่สรรพสัตว์ทั้งปวง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ หลักพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามีไว้สำหรับช่วยเหลือทุกๆ คน พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ตลอด ๔๕ พรรษาล้วนเป็นธรรมะที่ใหม่อยู่เสมอไม่มีล้าสมัย คำสอนในพระพุทธศาสนาถือการกระทำเป็นใหญ่ การที่คนจะดีหรือชั่วก็ขึ้นอยู่กับกรกระทำของผู้คนเอง ดังนั้น คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจึงมีแนวทางไว้สำหรับคนทุกคน ทุกช่วงอายุ ทุกเพศ ทุกวัย และวัดเป็นเขตอภัยทาน ในส่วนของการเกื้อกูลสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ทุกวัดมีการดำเนินการเป็นปกติ ๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ ไม่มีคณะทำงานและแผนเพื่อรองรับการดำเนินการ มีเพียงการตั้งกลุ่มเฉพาะขึ้นมาชั่วคราวเท่านั้น คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานถาวรเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเพราะภารกิจดังกล่าวนี้ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการอยู่แล้วแต่อย่างไรก็ตาม หากคณะสงฆ์จัดตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่คณะสงฆ์ไทยได้อีกประการหนึ่งด้วย ๓. โอกาส (Opportunities) คือ คนในสังคมปัจจุบันต้องการธรรมะเพื่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข หลักธรรมหรือธรรมะตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่ปรารถนาของคนในสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะสังคม

^{๑๕๔} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๕} สัมภาษณ์ พระครูกิตติวิธานวัฒน์ (พิเชฐ ธมมวฑฺฒโน), เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๕๖} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปญฺโญ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

โลกในปัจจุบันมีต้องการอยู่ร่วมกันโดยสันติ คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจำนวนมากที่เป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นที่ต้องการของคนในสังคมปัจจุบันอย่างมาก หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เป็นความจริงของชีวิตและโลก ที่เรียกว่า สัจธรรม และส่วนที่เป็นแนวทางปฏิบัติทั้งในระดับบุคคลและสังคม ที่เรียกว่า จริยธรรม ล้วนเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้เกิดชีวิตที่ดีงามและเป็นสุขทั้งสิ้น ๔. อุปสรรค (Threats) คือ กฎหมายมิได้เอื้อให้สงเคราะห์สัตว์ได้ทุกประเภท แม้พระสงฆ์หรือวัดจะให้การอนุเคราะห์สัตว์โดยไม่เลือกหรือแบ่งแยกความสำคัญ ซึ่งถูกต้องตามหลักการทางศาสนา แต่ต้องพิจารณาขอบเขตการอนุญาตของกฎหมายด้วย และกระแสวัตถุนิยมรุนแรงส่งผลให้ค่านิยมทางด้านจิตใจถูกละเลยไป เนื่องจากชาวพุทธบางคนละเลยการประพฤติปฏิบัติในศีลธรรม

ตารางที่ ๔.๔ สรุปผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ตามหลัก SWOT ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

(n = ๒๐)

SWOT	ประเด็น/ตัวบ่งชี้	ความถี่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่
จุดแข็ง	๑. หลักพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามีไว้สำหรับช่วยเหลือทุกๆ คน	๙	๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๗, ๑๐, ๑๓, ๑๔
	๒. วัดเป็นเขตอภัยทาน	๕	๑๙, ๑๘, ๑๐, ๒, ๘,
จุดอ่อน	๑. ไม่มีคณะทำงานและแผนเพื่อรองรับการดำเนินการ มีเพียงการตั้งกลุ่มเฉพาะขึ้นมาชั่วคราวเท่านั้น	๓	๙, ๑๐, ๑๒
โอกาส	๑. คนในสังคมปัจจุบันต้องการธรรมะเพื่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข	๕	๑, ๒, ๓, ๕, ๗
อุปสรรค	๑. กระแสวัตถุนิยมรุนแรงส่งผลให้ค่านิยมทางด้านจิตใจถูกละเลยไป	๓	๖, ๙, ๑๔,
	๒. กฎหมายมิได้เอื้อให้สงเคราะห์สัตว์ได้ทุกประเภท	๒	๑๑, ๑๒

๒) ผลการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วมการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

จากการสังเกตการณ์วัดที่ทำงานการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ โดยทำการสังเกตการณ์ที่วัดไผ่โรงวัว
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ในประเพณีงานทิ้งกระจาด^{๑๕๗}

แนวคิดของหลวงพ่อบุญในการริเริ่มโครงการ เจ้าอาวาสนั้นอยู่กับประชาชนมีความคิด
ว่าจะทำอย่างไรจึงจะดูแลสงเคราะห์ชาวบ้านรอบๆ วัดได้ หลวงพ่อบุญ กล่าวไว้ว่า “โลกนี้อยู่ด้วย
การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ถ้าไม่มีการให้โลกจะเดือดร้อนยิ่งกว่านี้อีก”

สามารถวิเคราะห์ตามหลักการบริหารงาน PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ),
Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) มีรายละเอียดดังนี้

Plan (วางแผน)

๑. มีการตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นทางการเป็นรูปแบบโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย
หลักการ ๖ ประการ ได้แก่ ๑) หลักนิติธรรม ๒) หลักคุณธรรม ๓) หลักความโปร่งใส ๔) หลักการมี
ส่วนร่วม ๕) หลักสำนึกรับผิดชอบ และ ๖) หลักความคุ้มค่า โดยมีการบริหารอย่างเป็นทางการเป็นระบบโดยอิง
เอาระบบราชการเข้ามาปฏิบัติ แต่ไม่สามารถที่จะใช้ระบบการบริหารงานราชการอย่างเต็มที่เพราะ
วัดไม่ใช่บริษัท เมื่อคณะกรรมการท่านใดปฏิบัติไม่ชอบก็จะเชิญให้ออกจากการเป็นกรรมการ

๒. มีการประชุมคณะกรรมการทุกเดือน หรือถ้ามีภารกิจเร่งด่วนเข้ามาก็จะมีการ
ประชุมเพิ่มเข้ามาอีก แม้แต่พระสงฆ์และคนงานในวัดก็จะมีการประชุมทุกเดือนเหมือนกัน

๓. ในการประชุมจะมีการวางแผนร่วมกันของคณะกรรมการว่าในแต่ละปีจะทำการแจก
อะไรเป็นของรางวัลใหญ่ เช่น ในปี ๒๕๖๐ ตั้งเป้าหมายว่าจะแจกรถมอเตอร์ไซด์ ก็จะมีการประกาศ
ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน ก็จะมีญาติโยมเข้ามาแสดงเจตนาว่าจะร่วมแจกรถมอเตอร์ไซด์ด้วย
ถ้าคณะกรรมการประเมินว่าน้อยไป ทางวัดก็จะซื้อรถมอเตอร์ไซด์เพิ่มเติมให้ เป็นต้น และในปี
๒๕๖๑ นี้ คณะกรรมการตั้งเป้าหมายว่าจะแจกรถยนต์ ทางวัดก็มีการประกาศประชาสัมพันธ์ให้
ทราบโดยทั่วกัน

Do (ปฏิบัติ)

๑. ในยุคแรกๆ ได้นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกชาวบ้านรอบๆ วัดก่อน เริ่มทำ
โครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔

๒. เมื่อเวลาผ่านไปก็มีประชาชนเข้ามามากขึ้น จึงทำให้เครื่องอุปโภคบริโภคที่เตรียมไว้
ไม่เพียงพอจึงได้จัดเป็นประเพณีทิ้งกระจาด จึงเกิดปัญหาว่าเมื่อคนมาเยอะของไม่พอให้หรือของที่ต่าง
ชนิดกันทำให้มีความลำบากในการแจกจ่าย แก้ปัญหาด้วยการโยนให้แบบไม่เจาะจงแต่สิ่งของ

^{๑๕๗} สังเกตการณ์ วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี, ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐.

บางอย่างเกิดความเสียหาย ต่อมาจึงใช้เป็นตัวโยนก็เกิดปัญหาอีก คือ โยนไปโดนหัวคนได้รับบาดเจ็บถึงขั้นหัวแตก ในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไป จาก ๕,๐๐๐ เบอร์ ไม่เพียงพอ จึงมีการเพิ่มเบอร์ขึ้นทุกปี จนปัจจุบันอยู่ที่ ๓๐,๐๐๐ เบอร์ ซึ่งของรางวัลจะแตกต่างกันไป เช่น รางวัลที่ ๑ เป็นรถยนต์บ้าง รถมอเตอร์ไซค์บ้าง และรางวัลรองลงมาเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ และเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ สิ่งของที่นำมาแจกจ่ายได้มาจากญาติโยมก่อน

๓. คณะกรรมการจะทำการประเมินว่ามีเพียงพอกับประชาชนที่จะมาในงานหรือไม่ ถ้าไม่พอทางวัดจะเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดหาให้ ในแต่ละปีทำการบริจาคปีละล้านกว่าบาท

Check (ตรวจสอบ)

๑. จะมีคณะกรรมการทำประเมินประชาชนที่มาร่วมงานในแต่ละปี และทำการสรุปเพื่อนำข้อมูลไปจัดของรางวัลในปีถัดไป

๒. มีคณะกรรมการทำประเมินของรางวัล เมื่อได้รับของที่ญาติโยมบริจาคมาจะต้องทำการประเมินว่าของรางวัลมีมากพอในการทิ้งกระจาดหรือไม่หากไม่พอทางวัดจะดำเนินการจัดหาเพิ่มเติมให้

๓. ตรวจสอบความสะอาดสบายของประชาชนที่มาร่วมงาน ผลคือ ในช่วงที่จัดงานทิ้งกระจาดแรกๆ คนที่มาร่วมงานยังมีเฉพาะในชุมชนปัญหาจึงน้อย แต่หลังจากนั้นประชาชนเริ่มมากขึ้น จึงต้องมีการจัดสถานที่ฝากรถให้ความสะดวก แต่กลับทำให้รถติดเป็นระยะทางยาวหลายกิโลเมตร จึงยกเลิกการรับฝากรถมาเป็นจัดเตรียมสถานที่จอดรถเอาไว้ให้มากขึ้นโดยให้จอดฟรีและมีเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกให้

Act (การดำเนินการที่เหมาะสม)

๑. หลังจากงานทิ้งกระจาดเสร็จแล้วจะมีการเรียกคณะกรรมการมาร่วมประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินการและสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

๒. ตัวอย่างเช่น เมื่อเกิดปัญหาจากการที่มีคนมาเยอะและของไม่พอให้หรือของที่ต่างชนิดกันทำให้มีความลำบากในการแจกจ่าย แก้ปัญหาด้วยการโยนให้แบบไม่เจาะจงแต่สิ่งของบางอย่างเกิดความเสียหาย ต่อมาจึงใช้เป็นตัวโยนก็เกิดปัญหาอีก คือ โยนไปโดนหัวคนได้รับบาดเจ็บถึงขั้นหัวแตก ในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไป เป็นต้น

สรุปได้ว่า แนวคิดของหลวงพ่อบุญมาในการริเริ่มโครงการ เจ้าอาวาสนั้นอยู่กับประชาชนมีความคิดว่าทำอะไรจึงจะดูแลสงเคราะห์ชาวบ้านรอบๆ วัดได้ หลวงพ่อบุญมา กล่าวไว้ว่า “โลกนี้อยู่ด้วยการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ถ้าไม่มีการให้โลกจะเดือดร้อนยิ่งกว่านี้อีก” มีการตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นทางการโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล โดยมีการบริหารอย่างเป็นระบบโดยอิงอาระบบราชการเข้ามาปฏิบัติ ในยุคแรกๆ ได้นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกชาวบ้านรอบๆ วัดก่อน เริ่มทำโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เมื่อเวลาผ่านไปก็มีประชาชนเข้ามามากขึ้น จึงทำให้เครื่องอุปโภคบริโภค

ที่เตรียมไว้ไม่เพียงพอจึงได้จัดเป็นประเพณีทิ้งกระจาด ในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไป จาก ๕,๐๐๐ เบอร์ ไม่เพียงพอจึงมีการเพิ่มเบอร์ขึ้นทุกปี จนปัจจุบันอยู่ที่ ๓๐,๐๐๐ เบอร์ จะมีคณะกรรมการทำประเมินประชาชนที่มาร่วมงานในแต่ละปี และทำการสรุปเพื่อนำข้อมูลไปจัดของรางวัลในปีถัดไป หลังจากงานทิ้งกระจาดเสร็จแล้วจะมีการเรียกคณะกรรมการมาร่วมประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินการและสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

๔.๑.๕ บทสรุปการวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” จากการศึกษาสภาพทั่วไปการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ๓. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ๔. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน และได้ลงพื้นที่ทำการสังเกตการณ์วัดที่มีผลงานบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ที่โดดเด่น ผู้วิจัยจะทำการสรุปเอาไว้ในหัวข้อนี้ตามลำดับ

๑. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

งานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ปัจจุบันนี้คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีมีการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ตามที่มีนโยบายที่เจ้าคณะผู้ปกครองมีคำสั่งลงมาแล้วเจ้าคณะพระสังฆาธิการต่างให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะพระสงฆ์นั้นถือได้ว่าเป็นผู้นำทางด้านจิตใจของชุมชนจึงทำให้มีการจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ขึ้นมา มีการจัดพิพิธภัณฑสถานให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้ มีการจัดทำโครงการเข้าค่ายอบรมธรรมศึกษาและปฏิบัติธรรมให้กับนักเรียนและประชาชน อีกทั้งมีการจัดอบรมวิชาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่น

ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล สามารถนำมาแจกแจงตามการวิเคราะห์ SWOT คือ จุดแข็งและจุดอ่อนดูสภาพแวดล้อมภายใน ส่วนโอกาสและอุปสรรคดูจากสภาพแวดล้อมภายนอก มีผลดังนี้

- **จุดแข็ง (Strengths)** คือ พระสังฆาธิการมีความรู้ความสามารถและอาศัยอยู่ในพื้นที่จึงสามารถรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นได้อย่างแท้จริง และวัดมีสถานที่เพียงพอสามารถรองรับการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ ที่สำคัญมีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานด้าน

สาธารณสงเคราะห์ ทำให้คณะสงฆ์สามารถดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและกฎหมาย

- **จุดอ่อน (Weaknesses)** คือ งบประมาณในการดำเนินกิจการเพื่องานสาธารณสงเคราะห์ไม่เพียงพอ เพราะถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์อย่างต่อเนื่องหากปัจจัยนี้ขาดไปงานต่างๆ ที่คณะสงฆ์ดำเนินการอยู่คงจะต้องหยุดชะงักไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากเงินแล้วพระสงฆ์อีกจำนวนมากก็ยังไม่มีความรู้ด้านสาธารณสงเคราะห์เท่าที่ควร บางครั้งก็ทำไปโดยไม่มีหลักการเมื่อดำเนินการไปแล้วก็อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้

- **โอกาส (Opportunities)** คือ ประชาชนให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด การที่คณะสงฆ์เข้ามาบริหารจัดการในส่วนของกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นกิจการที่พระสงฆ์และวัดดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเองในลักษณะที่ทำเป็นกิจกรรมประจำหรือชั่วคราว เช่น หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ประชาชนจะให้การสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย เพราะเห็นว่าเป็นเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างแท้จริง การดำเนินกิจการงานของวัดทุกประเภทอาศัยแหล่งเงินทุนหลัก คือ จากเงินบริจาคของประชาชน ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นกำลังสำคัญของวัด การบริจาคด้วยความเต็มใจ โดยมีจุดมุ่งหมายให้วัดนำเงินบริจาคไปใช้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและใช้ในกิจการต่างๆ ของวัด ยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณประโยชน์ต่างๆ ก็ได้รับการสนับสนุนอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ชาวบ้านจะได้เห็นบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อปลูกศรัทธาให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาสืบต่อไป โดยที่ภาครัฐให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์อยู่แล้ว โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็มีขอบเขตรับผิดชอบโดยตรงในการบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนา ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดและมีหน้าที่โดยตรงในการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐโดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา

- **อุปสรรค (Threats)** คือ อุปสรรคในการดำเนินการด้านสาธารณสงเคราะห์ของวัด และคณะสงฆ์ คือ การที่วัดไม่มีสื่อสารมวลชนคอยให้การสนับสนุน ไม่ค่อยให้ความสนใจการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด และเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยดีเท่าที่ควรในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งเป็นงานสาธารณประโยชน์ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินกิจการงานเป็นเหตุให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอต่อความต้องการ

๒. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ที่เห็นเป็นรูปธรรมและร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและเอกชนในการพัฒนาหมู่บ้าน เช่น ทำความสะอาดและตกแต่งกิ่งไม้ชายถนน จัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จัดทำโครงการรดน้ำเจ้าพระยา จัดทำโครงการบวชสามเณรฤดูร้อน เข้าค่ายพุทธบุตร และจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนทุกๆ ปี รวมถึงการรณรงค์อบรมความรู้ในด้านป้องกันยาเสพติดและอบายมุขต่างๆ ด้วย

ในการศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ เมื่อวิเคราะห์ SWOT คือ มีสภาพทั่วไปในการบริหารดังนี้

- **จุดแข็ง (Strengths)** คือ พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่นและเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของคนในชุมชนนั้นๆ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ชุดสระน้ำขนาดใหญ่ ฯลฯ ก็ได้อาศัยพระสงฆ์เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงใหญ่ ในการนำพาชาวบ้าน หรือเรียกได้ว่าพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการพัฒนา เนื่องจากพระสงฆ์อยู่ในชุมชนจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนได้ดีกว่าหน่วยงานราชการหรือข้าราชการในพื้นที่ อีกอย่างหนึ่งวัดเป็นสถานที่ศูนย์รวมของคนในชุมชน วัดและพระสงฆ์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทย วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคมวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม เป็นสถาบันสำคัญทั้งในด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ชุมนุมเพื่อทำบุญฟังพระธรรมเทศนา ตลอดจนการพบปะสังสรรค์ โดยมีพระสงฆ์เป็นตัวแทนของสถาบันพระพุทธศาสนาที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนนับแต่อดีต แม้ในปัจจุบันบทบาทของพระสงฆ์และวัดจะลดลง เนื่องจากมีหน่วยงานภาครัฐมาทำหน้าที่ต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น แต่หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากสถานที่ของวัดในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ เพราะวัดเป็นของชุมชนพื้นที่ของวัดเป็นพื้นที่ของคนในชุมชน

- **จุดอ่อน (Weaknesses)** คือ วัดไม่ได้ดำเนินการเองแต่เป็นหน่วยงานรัฐหรือเอกชนทำงานกันอยู่แล้วคณะสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้นจึงเกิดการทำงานที่ไม่ค่อยสอดคล้องกัน จุดอ่อนประการหนึ่ง คือ ขาดการประสานงานที่ดีเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนการประสานงานถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกันประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

- **โอกาส (Opportunities)** คือ การที่คนไทยมีความตื่นตัวในการช่วยเหลือสังคมหรือที่เรียกว่าจิตสาธารณะ สิ่งที่เป็นโอกาสสำคัญอยู่ในขณะนี้ คือ คนในสังคมตื่นตัวเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งหมายถึง การมีจิตสำนึกที่ดีในสังคม สังคมในที่นี้หมายถึง สังคมในชุมชนของตน การปฏิบัติตนให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนของตน คือ การปฏิบัติตน และการมีส่วนร่วมที่ดีในกิจกรรมของชุมชน การช่วยกันดูแลชุมชนของตน การให้ความร่วมมือ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อการรักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อสาธารณูปโภคในชุมชนด้วยความเป็นมิตรและมีน้ำใจต่อกัน

- **อุปสรรค (Threats)** คือ คณะสงฆ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเดียวไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือวิธีดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินงานของหน่วยงานราชการมีหลายขั้นตอน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ดำเนินการล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

๓. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ คณะสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรียังมีส่วนร่วมน้อยในด้านนี้ ซึ่งในปัจจุบันมีองค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาล และหน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ด้านนี้เป็นผู้ดำเนินการ ทางคณะสงฆ์จะให้การช่วยเหลือในกรณีที่หน่วยงานรัฐหรือเอกชนเข้ามาขอความร่วมมือในการก่อสร้างสาธารณูปการในบริเวณวัดและให้ความช่วยเหลือในการก่อสร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือทางการแพทย์ วัดในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ในรูปแบบของการให้การสนับสนุนให้อาคารสถานที่ภายในวัดเป็นที่ประชุมและจัดกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานราชการและเอกชน

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

- **จุดแข็ง (Strengths)** คือ พระสงฆ์มีความสามารถเป็นผู้นำที่ดีสามารถชี้แนะให้ชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติในชุมชน นี่เป็นจุดแข็งสำคัญที่ทำให้การทำงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์สำเร็จผลในระดับดี เมื่อผู้นำมีทักษะความสามารถในการตัดสินใจที่ดี ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาและนำพาไปสู่ทางออกได้เป็นอย่างดี โดยตามระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง ได้กำหนดวิธีดำเนินการสาธารณสงเคราะห์อันเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคมโดยกำหนดให้เจ้าคณะผู้ปกครองแต่ละระดับชั้นแบ่งเบาภาระของมหาเถรสมาคมตามเขตปกครองที่กำหนดไว้ และพระภิกษุที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสต้องมีการตื่นตัว ต้องบำเพ็ญตนเป็นอรรถาจารย์บุคคล นอกจากนี้สถานที่ อาคาร และเสนาสนะของวัดก็มีความพร้อมในการให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

- **จุดอ่อน (Weaknesses)** คือ ประชาชนขาดจิตสำนึกในเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสถานและสาธารณสมบัติ โดยคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง ซึ่งปัจจุบันเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืมการปลูกฝังเรื่องการรักษาสาธารณสมบัติเหล่านั้น ทำให้ขาดการสร้างจิตสำนึกที่เป็นจิตสาธารณะแก่ประชาชน

- **โอกาส (Opportunities)** คือ ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริจาคเงินเพื่อการจัดสร้างสาธารณสมบัติที่วัดหรือฝ่ายพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความเอื้อเฟื้อเป็นสังคมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการบริจาคเงินทำบุญกันอย่างมากมาย โดยเฉพาะการทำบุญด้วยการบริจาคเงินให้กับวัดในแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่องทานมัย เมื่อได้บริจาคแล้วก็จะเกิดความสบายใจ

- **อุปสรรค (Threats)** คือ มีการบุกรุกสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติไปเป็นสมบัติส่วนตัว มีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณสมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ซึ่งสาเหตุของปัญหาการบุกรุกนั้น เกิดจากความไม่ชัดเจนของที่สาธารณประโยชน์ กล่าวคือ จากการที่สภาพพื้นที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมในอดีต และการตรวจสอบข้อเท็จจริงกระทำได้ยาก เพราะสภาพแวดล้อมได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ไม่สามารถนำชี้แนวเขตเพื่อการรังวัด และออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้

๔. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีได้ดำเนินการกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ซึ่งเป็นโครงการที่ดีทำให้พระสงฆ์กับชาวบ้านมีความใกล้ชิดกัน โครงการมอบทุนการศึกษาจะจัดขึ้นทุกปีเป็นประจำ ช่วยเหลือคนยากจน ฯลฯ ซึ่งโครงการเหล่านี้คณะสงฆ์ได้ดำเนินการอยู่เป็นประจำเจ้าอาวาสในฐานะที่อยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากที่สุดมีบทบาทมากในการอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านในการบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ภายในวัด และยังเป็นเขตอภัยทานแก่สรรพสัตว์ทั้งปวง

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

- **จุดแข็ง (Strengths)** คือ หลักพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามีไว้สำหรับช่วยเหลือทุกๆ คน พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ตลอด ๔๕ พรรษาล้วนเป็นธรรมะที่ใหม่อยู่เสมอไม่มีล้าสมัย คำสอนในพระพุทธศาสนาถือการกระทำเป็นใหญ่ การที่คนจะดีหรือชั่วก็ขึ้นอยู่กับกรกระทำของผู้นั่นเอง ดังนั้น คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจึงมีแนวทางไว้สำหรับคนทุกคน ทุกช่วงอายุ ทุกเพศ ทุกวัย และวัดเป็นเขตอภัยทาน ในส่วนของการเกื้อกูลสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ทุกวัดมีการดำเนินการเป็นปกติ

- **จุดอ่อน (Weaknesses)** คือ ไม่มีคณะทำงานและแผนเพื่อรองรับการดำเนินการ มีเพียงการตั้งกลุ่มเฉพาะขึ้นมาชั่วคราวเท่านั้น คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานถาวรเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเพราะภารกิจดังกล่าวนี้ มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการอยู่แล้วแต่อย่างไรก็ตาม หากคณะสงฆ์จัดตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติก็จะเป็นสิ่งที่จะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่คณะสงฆ์ไทยได้อีกประการหนึ่งด้วย

- **โอกาส (Opportunities)** คือ คนในสังคมปัจจุบันต้องการธรรมะเพื่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข หลักธรรมหรือธรรมะตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่ปรารถนาของคนในสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะสังคมโลกในปัจจุบันนี้ต้องการอยู่ร่วมกันโดยสันติ คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจำนวนมากที่เป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นที่ต้องการของคนในสังคมปัจจุบันอย่างมาก หลักธรรมในพุทธศาสนา ไม่ว่าจะส่วนที่เป็นความจริงของชีวิตและโลกที่เรียกว่า สัจธรรม และส่วนที่เป็นแนวทางปฏิบัติทั้งในระดับบุคคลและสังคม ที่เรียกว่า จริยธรรม ล้วนเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้เกิดชีวิตที่ติงามและเป็นสุขทั้งสิ้น

- **อุปสรรค (Threats)** คือ กฎหมายมิได้เอื้อให้สงเคราะห์สัตว์ได้ทุกประเภท แม้พระสงฆ์หรือวัดจะให้การอนุเคราะห์สัตว์โดยไม่เลือกหรือแบ่งแยกความสำคัญ ซึ่งถูกต้องตามหลักการทางศาสนา แต่ต้องพิจารณาขอบเขตการอนุญาตของกฎหมายด้วย และกระแสวัตถุนิยมรุนแรงส่งผลให้ค่านิยมทางด้านจิตใจถูกละเลยไป เนื่องจากชาวพุทธบางคนละเลยการประพฤติปฏิบัติในศีลธรรม

๕. การวิเคราะห์ผลการสังเกตการณ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ในหัวข้อนี้จะได้นำเสนอตารางแบบสังเกตการณ์ และตารางสรุปผลการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์จากการลงพื้นที่ทำการสังเกตการณ์วัดที่มีผลงานบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่โดดเด่น คือ ๑. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลสังเกตการณ์ วัดจำปา อำเภอบางแพ้ว จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ สังเกตการณ์ วัดบ่อกรุ อำเภอบางพลี จังหวัดสุพรรณบุรี ๓. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ สังเกตการณ์ วัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ๔. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน สังเกตการณ์ วัดไร่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ตามที่แสดงไว้ในตารางที่ ๔.๕ - ๔.๖ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕ สรุปผลการสังเกตการณ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี

PDCA	วัดจำปา หน่วย (อ.ป.ต.)	วัดบ่อกรุ อนุรักษ์ วัฒนธรรม	วัดกลาง สร้าง โรงพยาบาล	วัดไผ่โรงวัว งานทิ้ง กระจาด
Plan (วางแผน)				
- มีคณะกรรมการ	✓	✓	✓	✓
- มีการประชุม	✓	✓	✓	✓
- มีการจัดทำแผน	✓	✓	✓	✓
- มีการถ่ายทอดแผน	✓	✓	✓	✓
Do (ปฏิบัติ)				
- มีทรัพยากรเพียงพอ	✓	✓	✓	✓
- ปฏิบัติได้ตามแผนที่วางไว้	✓	✓	-	✓
Check (ตรวจสอบ)				
- มีเครื่องมือในการตรวจสอบ	✓	✓	✓	✓
- มีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ	✓	✓	✓	✓
- มีการสรุปผลการดำเนินการ	✓	✓	✓	✓
Act (ปรับปรุง)				
- มีการประชุมคณะกรรมการ	✓	✓	✓	✓
- มีการสรุปและหาแนวทางแก้ปัญหา	✓	✓	✓	✓
- มีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี มีจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดำเนินการ จัดให้มีการประชุมเพื่อวางแผนก่อนการดำเนินงานสาธารณสุขสงเคราะห์ และมีความพร้อมด้านทรัพยากรในการช่วยเหลือแก่กุลประชาชน นอกจากนั้นหลังจากโครงการต่างๆ ได้ดำเนินการไปแล้วก็จะมีการประชุมคณะกรรมการเพื่อสรุปปัญหาในการดำเนินการและหาหนทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ตารางที่ ๔.๖ แสดงผลสรุปจากการสังเกตการณ์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

PDCA	การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
Plan (วางแผน)	<p>๑. วัดจำปา หน่วย (อ.ป.ต.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการประชุมคณะกรรมการร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ ชาวบ้าน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล - ตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ให้กับชาวบ้านในชุมชน โดยเจ้าอาวาสเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ๖ หมู่บ้านเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการแต่งตั้งอีก ๙ คน เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน
	<p>๒. วัดบ่อกรุ อนุรักษ์วัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนเบื้องต้นไว้ว่าจะทำการฟื้นฟูและสร้างเอกลักษณ์ด้านการแต่งกายด้วยผ้าทอในท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไป - การจัดตั้งกลุ่ม มีประธานกลุ่ม รองประธาน คณะกรรมการ และற்றுญิก และมีการประชุมกันเป็นประจำ
	<p>๓. วัดกลาง สร้างโรงพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการ พระสงฆ์ และชาวบ้าน - มีข้อสรุปว่าจะใช้งบประมาณ ๑๐ ล้านบาท ในการสร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง - หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง สนับสนุน ๕ ล้านบาท เพื่อซื้อที่ดินและอุปกรณ์การแพทย์ และงบประมาณจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอีก ๕ ล้านบาท เพื่อสร้างตัวอาคารและบ้านพักเจ้าหน้าที่
	<p>๔. วัดไฟโรงวัว งานทิ้งกระจาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นรูปแบบโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล โดยมีการบริหารอย่างเป็นระบบโดยอิงเอาระบบราชการเข้ามาปฏิบัติ - มีการประชุมคณะกรรมการทุกเดือน หรือถ้ามีการกิจเร่งด่วนเข้ามาก็จะมีการประชุมเพิ่มเข้ามาอีก แม้แต่พระสงฆ์และคนงานในวัดก็จะมีประชุมทุกเดือนเหมือนกัน - ในการประชุมจะมีการวางแผนร่วมกันของคณะกรรมการว่าในแต่ละปีจะทำกรแจกอะไรเป็นของรางวัลใหญ่ ทางวัดก็จะมีประกาศประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกันถ้าไม่มีใครบริจาคมาทางวัดต้องดำเนินการซื้อเอง

ตารางที่ ๔.๖ แสดงผลสรุปจากการสังเกตการณ์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะ
สงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

PDCA	การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
Do (ปฏิบัติ)	<p>วัดจำปา หน่วย (อ.ป.ต.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ใน ๑ ปี จัดกิจกรรมขึ้น ๓ ครั้ง คือ ๑. ช่วงสงกรานต์ มีกิจกรรมสงฆ์น้ำพระสงฆ์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีการแจกของชำร่วย ๒. ช่วงวันแม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ๓. ช่วงก่อนปีใหม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง - กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ทั้งหมด ๖ หมู่บ้าน ๘๐๐ กว่าคน เรียกเก็บสมาชิกคนละ ๑๐๐ บาทต่อ ๑ ศพ มีวงเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท
	<p>วัดบ่อกรู อนุรักษ์วัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - วางกุศโลบาย ไว้ว่า “ในงานบุญต่างๆ ถ้าใครแต่งกายด้วยผ้าทอของพื้นบ้านจะมีของที่ระลึกให้ คือ เข็มกลัดพญานาคเกี่ยว ไม่ว่าจะรวยหรือจนมีสิทธิ์เท่ากัน” - ร่วมงานประชุมกลุ่มชาติพันธุ์ระดับจังหวัด โดยให้ชาวบ้านเข้าร่วมงานเผยแพร่วัฒนธรรม เช่น ผ้าทอ การฟ้อน การสืบทอดของพื้น้องชาวครั้งไปนำเสนอ เป็นต้นทางวัดออกค่าเดินทางทั้งหมด - ขับเคลื่อนเพื่อขึ้นทะเบียนกับสำนักงานวัฒนธรรมประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในชื่อกลุ่ม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้งของจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อปี ๒๕๖๐ - ปัจจุบันได้มีการสนับสนุนปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมต่อจากผู้ใหญ่ โดยตั้งทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชนได้ เช่น ฟ้อน ทอผ้า ทำบายศรี เป่าแคนได้ ให้ได้รับการศึกษาจนจบระดับมัธยม
	<p>วัดกลาง สร้างโรงพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง ได้ดำเนินการซื้อที่ดินที่ติดกับวัดจำนวน ๓๔ ไร่เศษ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเงินมาเพียง ๔ ล้าน ๕ หมื่นบาท หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง จึงปฏิเสธที่จะรับเงินจำนวนนี้ไว้ - ต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลไปก่อน ปัญหานี้เกิดขึ้นตั้งแต่ ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖ รวม ๒ ปี

ตารางที่ ๔.๖ แสดงผลสรุปจากการสังเกตการณ์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะ
สงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

PDCA	การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
	<p>วัดไผ่โรงวัว งานทิ้งกระจาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในยุคแรกๆ ได้นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกชาวบ้านรอบๆ วัดก่อน - เวลาผ่านไปก็มีประชาชนเข้ามามากขึ้น จึงทำให้เครื่องอุปโภคบริโภคที่เตรียมไว้ไม่เพียงพอจึงได้จัดเป็นประเพณีทิ้งกระจาดด้วยการโยนให้แบบไม่เจาะจงทำให้ของบางอย่างเสียหาย - ต่อมาเปลี่ยนเป็นตู้โยนก็เกิดปัญหาอีก คือ โยนไปโดนหัวคนได้รับบาดเจ็บถึงขั้นหัวแตก - ในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไป จาก ๕,๐๐๐ เบอร์ไม่เพียงพอจึงมีการเพิ่มเบอร์ขึ้นทุกปี จนปัจจุบันอยู่ที่ ๓๐,๐๐๐ เบอร์ - สิ่งของที่นำมาแจกจ่ายได้มาจากญาติโยมก่อน และคณะกรรมการจะทำการประเมินว่ามีเพียงพอกับประชาชนที่จะมาในงานหรือไม่ ถ้าไม่พอทางวัดจะเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดหาให้ ในแต่ละปีทำการบริจาคปีละล้านกว่าบาท
Check (ตรวจสอบ)	<p>วัดจำปา หน่วย (อ.ป.ต.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - จากการสังเกต หลังจากเข้ามาเป็นสมาชิกฆาปนกิจสงเคราะห์แล้วญาติของผู้เสียชีวิตมีเงินจัดงานและจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี
	<p>วัดบ่อกรู อนุรักษ์วัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้อาจารย์จากมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ด้านเอกสาร เข้ามาตรวจสอบและเก็บข้อมูล ให้เป็นระบบ และการดูแลผ้าทอให้มีอายุยืนนานขึ้น
	<p>วัดกลาง สร้างโรงพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางได้ออกเยี่ยมผู้ป่วยที่มาพักรักษาตัวและมีการสังเกตการณ์อยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ มีเตียงเพียง ๑๐ เตียงเท่านั้นจึงไม่เพียงพอต่อการรองรับผู้ป่วยที่เข้ามารักษาตัว - ได้ข้อสรุปว่าต้องขยายโรงพยาบาลจากจำนวน ๑๐ เตียง เป็นจำนวน ๓๐ เตียง และเป็นจำนวน ๖๐ เตียงตามลำดับ
	<p>วัดไผ่โรงวัว งานทิ้งกระจาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีคณะกรรมการทำประเมินประชาชนที่มาร่วมงานในแต่ละปี และทำการสรุปเพื่อนำข้อมูลไปจัดของรางวัลในปีถัดไป - มีคณะกรรมการทำประเมินของรางวัล เมื่อได้รับของที่ญาติโยมบริจาคมา จะต้องทำการประเมินว่าของรางวัลมีมากพอในการทิ้งกระจาดหรือไม่หากไม่พอทางวัดจะดำเนินการจัดหาเพิ่มเติม

ตารางที่ ๔.๖ แสดงผลสรุปจากการสังเกตการณ์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะ
สงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี (ต่อ)

PDCA	การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
Act (ปรับปรุง)	<p>วัดจำปา หน่วย (อ.ป.ต.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ออกกฎระเบียบขึ้นมากว่าจะไม่รับสมาชิกที่อยู่นอกเขต ๖ หมู่บ้านเดิม เพื่อเป็นการป้องกันการไม่ให้มาปนกิจสงเคราะห์ที่จัดตั้งมายาวนานนี้ล้มลงเหมือนกับที่อื่นๆ - เมื่อมีสมาชิกเกิดเสียชีวิตขึ้นมาต้องส่งเงินภายใน ๗ วัน หากเกินกำหนดแล้วต้องเสียค่าปรับ ๑,๐๐๐ บาท เข้ากองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ หรือถูกตัดชื่อออกจากสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์
	<p>วัดบ่อกรู อนุรักษ์วัฒนธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีชาวบ้านบางส่วนไม่กล้านุ่งผ้าทอเพราะความอาย แก้ไขโดยใช้กุศโลบายจัดกิจกรรมพาชาวบ้านไปไว้พระประจำจังหวัดที่มีความสำคัญ แต่ต้องนุ่งผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไป โดยให้ชาวบ้านในชุมชนผลัดเปลี่ยนกันไป มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาขอถ่ายรูป จุดเปลี่ยนจึงเกิดขึ้นจนทำให้ชาวบ้านเกิดความภูมิใจในเอกลักษณ์ของตน - เมื่อกลับมาจากการแสดงในแต่ละครั้งก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปผลที่ได้จากการไปแสดงวัฒนธรรมในแต่ละครั้ง และนำไปปรับปรุงในการแสดงวัฒนธรรมครั้งต่อไป
	<p>วัดกลาง สร้างโรงพยาบาล</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลังจากต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลจึงมีการประชุมวางแผนร่วมกับชาวบ้านมีผลสรุปว่าจะต้องทำเรื่องทูลเกล้าถวายให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว - อดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขคนปัจจุบันลงมาดูสถานที่ทั้งที่วัดกลาง และที่มะขามล้ม และทำการลงมติในที่ประชุมว่าจะทำการสร้างโรงพยาบาลที่วัดกลาง และมีคำสั่งออกมาว่าจะวางศิลาฤกษ์เมื่อไร และรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจะเป็นคนมาวางศิลาฤกษ์ด้วยตนเอง
	<p>วัดไผ่โรงวัว งานทิ้งกระจาด</p> <ul style="list-style-type: none"> - หลังจากงานทิ้งกระจาดเสร็จแล้วจะมีการเรียกคณะกรรมการมาร่วมประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินการและสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา - เมื่อเกิดปัญหาจากการที่มีคนมาเยาะและข่มขู่ไม่ให้หรือของที่ต่างชนิดกันทำให้มีความลำบากในการแจกจ่าย แก้ปัญหาด้วยการโยนให้แบบไม่เจาะจง - เมื่อการโยนให้แบบไม่เจาะจงแต่สิ่งของบางอย่างเกิดความเสียหาย ต่อมาจึงเปลี่ยนมาใช้เป็นตัวโยนแทน - เมื่อการตัวโยนเกิดปัญหาอีก คือ โยนไปโดนหัวคนได้รับบาดเจ็บถึงขั้นหัวแตกในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไปแทน

๔.๒ ผลการศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของคณะ สงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

งานวิจัยเรื่อง“การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๒๐ รูป/คน โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ดังนี้ ๑. พระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะ ๑๐ รูป ๒. พระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ๔ รูป ๓. เจ้าพนักงานสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี ๒ คน ๔. ไวยาวัจกร ๔ คน และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งหาข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณ เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ และสรุปต่างๆ มีการใช้เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีจำนวน ๓๔๕ รูป ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

การบริหารจัดการงานสาธารณสุขของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขตามหลักการบริหารงานตามหลักการ Plan (วางแผน) มีรายละเอียดดังนี้

๑. Plan (วางแผน)

๑.๑ การบริหารจัดการงานสาธารณสุข ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นงานที่คณะสงฆ์ดำเนินการเองควรมีการจัดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ เพื่อดำเนินการงานด้านนี้โดยเฉพาะ^{๑๕๘}

๑.๒ การประชุมเพื่อจัดทำแผนงานการดำเนินงาน และการกระจายงานให้กับพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสที่มีความคุ้นเคยกันชาวบ้าน เพื่ออนุเคราะห์ส่งเสริมในด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ให้ทั่วถึงแก่ชาวบ้านในชุมชนครอบคลุมทุกพื้นที่^{๑๕๙}

^{๑๕๘} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโสภ), เจ้าคณะอำเภอสามชุก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๕๙} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์ (วีระ วีรปณโณ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

๑.๓ มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้ไปในทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้และมีการพัฒนาตนเอง^{๑๖๐}

๑.๔ บทบาทความสำคัญของวัดเพื่อเป็นศูนย์รวมความคิดของประชาชนทุกหมู่เหล่า กล่าวคือ ใครมีความคิดอะไรที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองให้มาแสดงออกที่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เข้าทำนองที่ว่า “ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ จะนำชาติให้เจริญ” เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์^{๑๖๑}

๑.๕ ในการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลต้องมีการจัดหางบประมาณและทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม และต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน เพื่อจะได้ร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น^{๑๖๒}

๑.๖ คณะสงฆ์ต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน และต้องมีการประสานงานร่วมมือเป็นเครือข่ายเดียวกัน เพื่อการทำงานที่มีทิศทางเดียวกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชน^{๑๖๓}

๑.๗ สร้างแนวทางในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ ตลอดจนวัดต้องพัฒนาส่งเสริมบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานและรองรับการปฏิบัติงานในอนาคต^{๑๖๔} ที่สำคัญได้มีการทำงานอย่างมีระบบเป็นแนวทางเดียวกัน และมีเครือข่ายร่วมมือกัน โดยการใช้ความรู้ความสามารถของบุคลากรให้เต็มศักยภาพ^{๑๖๕} ตลอดจนมีความประพฤติดีงามด้วย ศีลาจารีวัตรตามหลักพระธรรมวินัย มีความอดทน เสียสละทุ่มเทอย่างจริงจัง เพื่อความมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนา^{๑๖๖}

๑.๘ สร้างแนวทางในการสงเคราะห์และอนุเคราะห์ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความชัดเจน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลที่หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลตั้งอยู่ เพื่อให้

^{๑๖๐} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจตยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๖๑} สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปัญญา), เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๖๒} สัมภาษณ์ พระปลัดวิฑูรย์ สุนทรธรมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๖๓} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุต (จ่านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๖๔} สัมภาษณ์ พระครูกิตติวิธานวัฒน์ (พิเชฐ ธมมวฑฺฒโธ), เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๖๕} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญญาวุโร, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๖๖} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออุทุมพร, เจ้าอาวาสวัดเขาตีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้นๆ^{๑๖๗}

๑.๙ บทบาทหน้าที่สำคัญในการวางแผนงานการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และได้ประโยชน์จริง ในการพัฒนาสนับสนุนในการสร้างและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานหลักอันสำคัญในการดำเนินวิถีชีวิต และนำสร้างนำพัฒนาสนับสนุนส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชน ควบคู่กันไปอย่างสมดุลและเหมาะสม^{๑๖๘}

สรุปได้ว่า งานที่คณะสงฆ์ดำเนินการเองมีการจัดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ เพื่อดำเนินการงานด้านนี้โดยเฉพาะ มีการจัดประชุมเพื่อทำแผนงาน การดำเนินงาน และการกระจายงานให้กับพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสที่มีความคุ้นเคยกับชาวบ้าน โดยกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้ไปในทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ดังนั้น วัดจึงเป็นศูนย์รวมความคิดของประชาชนทุกหมู่เหล่า กล่าวคือ ใครมีความคิดอะไรที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองให้มาแสดงออกผ่านหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เข้าทำนองที่ว่า “ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ จะนำชาติให้เจริญ” เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จากนั้นมีการวางแผนงานการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และได้ประโยชน์จริง ในการพัฒนาสนับสนุนในการสร้างและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานหลักอันสำคัญในการดำเนินวิถีชีวิต และจัดหางบประมาณ หรือทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม และต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชนเพื่อจะได้ร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. Do (ปฏิบัติ)

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ตามหลักการบริหารงานตามหลักการ Do (ปฏิบัติ) มีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ คณะสงฆ์เข้าไปบริหารจัดการกิจการที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเอง ในลักษณะที่ทำเป็นกิจการประจำหรือชั่วคราว เช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้งมูลนิธิ การตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือคราวประสบภัยพิบัติ การกำหนดเขตอภัยทาน หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น^{๑๖๙}

^{๑๖๗} สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (ป่วน ญาณโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัดบรรหารแจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๖๘} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๖๙} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

๒.๒ วัดมีบทบาทความสำคัญในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยกันปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ ตลอดจนการช่วยกันพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายที่เราเรียกกันว่า สัมมาชีพ ทั้งนี้เพื่อที่จะหารายได้มาพัฒนาครอบครัว หมู่บ้าน และสังคมที่ตนอาศัยอยู่^{๑๗๐}

๒.๓ สร้างวัดให้เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน ในการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน^{๑๗๑} เช่น ช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านให้มีความเจริญก้าวหน้าตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนไม่ต้องอพยพย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่นหรือไปขายแรงงานที่อื่น^{๑๗๒} และวัดต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นแกนนำในการเผยแผ่หลักธรรมและให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน สามารถสงเคราะห์เกื้อกูลชุมชนในทุกๆ ด้านที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและพระธรรมวินัย^{๑๗๓}

๒.๔ ดำเนินการช่วยกันพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยกันปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ซึ่งเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ อย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๗๔}

๒.๕ คณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และภาคเอกชนช่วยกันพัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน โดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายที่เราเรียกกันว่าสัมมาชีพ ทั้งนี้เพื่อที่จะหารายได้มาพัฒนาครอบครัว หมู่บ้าน และสังคมที่ตนอาศัยอยู่โดยไม่เลือกงานหนักเอาเบาสู้ยึดคิดว่าคนขยันย่อมมหาทรัพย์ได้^{๑๗๕}

๒.๖ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนชุมชน เช่น การพัฒนาหมู่บ้านหรือชุมชน การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ การช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

^{๑๗๐} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๗๑} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปญโญ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๗๒} สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรั่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๗๓} สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๗๔} สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๗๕} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกการาม อำเภอสสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

เสพติด เป็นต้น อาจเป็นการเกื้อกูลกิจการของภาครัฐหรือของภาคเอกชนในลักษณะของการเข้าไปมีส่วนร่วม^{๑๗๖}

๒.๗ พัฒนาสังคมโดยทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน การเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน เช่น การตัดถนนในหมู่บ้าน การจัดระเบียบริ้วบ้าน การลอกคลอง ทำประปา ถังเก็บน้ำฝน เป็นการร่วมมือกันระหว่างวัด ชาวบ้านและทางราชการ อยู่เคียงข้างประชาชนในทุกสถานการณ์ สร้างความศรัทธาและความเชื่อมั่นให้กับประชาชน^{๑๗๗}

๒.๘ สนับสนุนและส่งเสริมให้วัดและพุทธศาสนสถานเป็นศูนย์กลางชุมชนในท้องถิ่น และให้การสนับสนุนให้ทางราชการใช้พุทธศาสนสถานเป็นศูนย์กลางประชุมชนอบรมของท้องถิ่นเพราะทางราชการจัดตั้งศูนย์อบรมท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น^{๑๗๘}

๒.๙ จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่และส่งเสริมทุนการศึกษาต่อเนื่องให้กับเด็กเยาวชนที่ไปศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นตามสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับนั้นกลับมาช่วยพัฒนาชุมชนได้ในอนาคต^{๑๗๙}

๒.๑๐ การพัฒนาเศรษฐกิจโดยการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ชาวบ้านในการประกอบอาชีพ ซึ่งพระสงฆ์มีส่วนในการช่วยพัฒนาสังคมหลายลักษณะ เช่น ส่งเสริมการปลูกพืช การเลี้ยงปลา การเลี้ยงหมู กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กลุ่มฌาปนกิจหมู่บ้าน เป็นต้น อย่างไรก็ตามการดำเนินงานดังกล่าว มีทั้งประสบความสำเร็จและประสบปัญหา^{๑๘๐}

๒.๑๑ การพัฒนาการสุขภาพอนามัย พระสงฆ์จะช่วยเหลือประชาชนโดยใ้ยาแผนโบราณ ในการรักษาโรคทั่วไป โรคกระดูกและข้อ รักษาผู้ติดยาเสพติด และที่สำคัญได้แก่โรคทางจิตใจ^{๑๘๑}

๒.๑๒ บทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาให้วัดอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษแต่โบราณกาล ศิลปวัฒนธรรมของวัด

^{๑๗๖} สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๗๗} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

^{๑๗๘} สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๗๙} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์ (วีระ วีรปณโณ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘๐} สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๘๑} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญานกร (ทองลอย ธนปณโณ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

และประจำชาติของไทยมีทั้งในรูปของขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา การแต่งกาย และในรูปของ ศิลปวัตถุ^{๑๘๒} และวัดคณะสงฆ์ต้องช่วยอนุรักษ์ทำนุบำรุงโบราณวัตถุสถาน อันแสดงถึงสัญลักษณ์ของ ความเจริญของพระพุทธศาสนาในด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและปติมากรรม ซึ่งปรากฏหลักฐาน ในรูปของวัดวาอาราม โบราณสถานและปูชนียวัตถุที่สำคัญๆ^{๑๘๓}

สรุปได้ว่า คณะสงฆ์เข้าไปบริหารจัดการกิจการที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมา เอง ในลักษณะที่ทำเป็นกิจการประจำหรือชั่วคราว เช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้งมูลนิธิ การตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือคราวประสบภัยพิบัติ การกำหนดเขตอภัยทาน หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น วัดมีบทบาทความสำคัญในการช่วยพัฒนา ท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยกัน ปลุก จิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ ตลอดจนการช่วยกันพัฒนา อาชีพโดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายที่เราเรียกกันว่า สัมมาชีพ ดังนั้นวัดจะต้องเป็นศูนย์กลาง ประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน ในการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้ เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน เช่น พัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญา ของตน พัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชนโดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น พระสงฆ์ จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนชุมชนโดยการตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์ การช่วยเหลือ ทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยการจัดอบรมเยาวชน

๓. Check (ตรวจสอบ)

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ตาม หลักการบริหารงานตามหลักการ Check (ตรวจสอบ) มีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ คณะสงฆ์ได้มีการสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรมสามารถตรวจสอบการบริหาร จัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ และใช้เครื่องมือเดียวกันในการตรวจสอบการทำงาน ของพระสังฆาธิการในระดับเจ้าอาวาสเพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณ สงเคราะห์ในแต่ละชุมชน^{๑๘๔}

๓.๒ บทบาทความสำคัญของวัดในปัจจุบันที่เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างวัด บ้าน และหน่วยงาน ในการร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้

^{๑๘๒} สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพิร ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออุทุมพร, เจ้าอาวาสวัดเขาคี สลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘๓} สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญญาวิโร, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

^{๑๘๔} สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาส วัดสาละ, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ ซึ่งการพัฒนาท้องถิ่นของคณะสงฆ์เริ่มลดน้อยลงเพราะมีหน่วยงานราชการเข้ามาทำหน้าที่ในการพัฒนาหมู่บ้าน คณะสงฆ์จึงเป็นผู้ที่เข้าไปร่วมสนับสนุนเท่านั้น^{๑๘๕}

๓.๓ เมื่อมีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์พระสังฆาธิการระดับผู้ปกครองได้เข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของหน่วยงานของคณะสงฆ์ในพื้นที่จริงที่มีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังเกตการณ์จริงในพื้นที่แล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่^{๑๘๖}

สรุปได้ว่า คณะสงฆ์มีการสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ และใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานของพระสังฆาธิการในระดับเจ้าอาวาส เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในแต่ละชุมชน โดยที่วัดในปัจจุบันที่เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างวัด บ้าน และหน่วยงาน ในการร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ และที่สำคัญพระสังฆาธิการระดับผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของหน่วยงานของคณะสงฆ์ในพื้นที่จริงที่มีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังเกตการณ์จริงในพื้นที่แล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่

๔. Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ตามหลักการบริหารงานตามหลักการ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) มีรายละเอียดดังนี้

๔.๑ จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนา วัด พัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นศาสนสถานให้เหมาะสมกับเป็นสถานที่เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามสภาวะของสังคม และให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยจัดสภาพแวดล้อมภายในวัดและศาสนสถานให้สะอาดร่มรื่น มีเสนาสະที่สวยงามและทันสมัยไปในสังคมปัจจุบัน^{๑๘๗}

๔.๒ เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และชาวบ้านโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจนมีการพัฒนาและปรับปรุง เช่น พัฒนาสภาพวัดและศาสนสถานให้มีความสะอาดร่มรื่น

^{๑๘๕} สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโลกคาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘๖} สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโศโก), เจ้าคณะอำเภอสามชุก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘๗} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

ถาวรและมั่นคง อันเป็นเหมาะสมกับเป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการประกอบศาสนกิจและการจัดกิจกรรมของท้องถิ่น ตลอดจนเป็นที่พักผ่อนจิตใจ และเป็นอุทยานทางการศึกษาของประชาชน^{๑๘๘}

๔.๓ เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการนำข้อสรุปที่ได้จากการประชุมไปจัดทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ตัวอย่าง เมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับเด็กต้องเดินทางไปเรียนในที่ไกลจากชุมชน จึงมีการปรับปรุงพัฒนาการก่อสร้าง และจัดตั้งศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนขึ้นในชุมชน และในโรงเรียนประจำตำบลขึ้น โดยมีการสำรวจพื้นที่และปรับปรุงพื้นที่ในการก่อสร้างโรงเรียนและศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน และมีการก่อสร้างอาคารเรียน ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องสุขา อาคารโรงอาหาร อาคารหอประชุม สนามเด็กเล่น และพิพิธภัณฑสถาน เป็นต้น^{๑๘๙}

๔.๔ เมื่อได้แผนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแล้วจึงมีการดำเนินงานเพื่อให้งานสามารถเดินหน้าไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้ว่าเอาไว้ ตัวอย่าง เมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมจึงมีการปรับปรุงพัฒนาวัดในด้านการพัฒนาสิ่งแวดล้อมธรรมชาติอันเป็นทรัพยากรสำคัญ โดยการส่งเสริมในลักษณะจัดสถานที่ในบริเวณวัดให้ร่มรื่น เป็นที่ร่มเย็น สำหรับให้ประชาชนที่มีความทุกข์ร้อนมาพึ่งพิงเป็นผู้นำในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในชุมชน การจัดอบรมเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมฯ^{๑๙๐}

สรุปได้ว่า จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาวัด พัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นศาสนสถานให้เหมาะสมกับเป็นสถานที่เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามสภาวะของสังคม และให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยจัดสภาพแวดล้อมภายในวัดและศาสนสถานให้สะอาดร่มรื่น มีเสนาสະที่สวยงามและทันสมัยไปในสังคมปัจจุบัน เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และชาวบ้านโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทนจึงมีการปรับปรุงพัฒนาและปรับปรุง เช่น พัฒนาสภาพวัดและศาสนสถานให้มีความสะอาดร่มรื่น ถาวรและมั่นคง อันเป็นเหมาะสมกับเป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนในการประกอบศาสนกิจ ตลอดจนเป็นที่พักผ่อนจิตใจ และเป็นอุทยานทางการศึกษาของประชาชน เป็นต้น เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการนำข้อสรุปที่ได้จากการประชุมไปจัดทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเมื่อได้แผนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแล้วจึงมีการดำเนินงานเพื่อให้งานสามารถเดินหน้าไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้ว่าเอาไว้

^{๑๘๘} สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปณโณ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอนไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๘๙} สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสตร์ (วีระ วีระปณโณ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

^{๑๙๐} สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

ตารางที่ ๔.๗ แสดงผลสรุปกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี PDCA

PDCA	กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
Plan (วางแผน)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. มีการจัดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ ๒. มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนงานการดำเนินงาน และการกระจายงานให้กับพระ สังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส ๓. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้ไป ในทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ๔. วัดเพื่อเป็นศูนย์รวมความคิดของประชาชนเพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการ บริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ ๕. มีการจัดหางบประมาณและทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม และ ต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเพื่อจะได้ร่วมมือกัน ทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ๖. สนับสนุนให้มีการประสานงานร่วมมือเป็นเครือข่ายเดียวกัน เพื่อการทำงานที่มี ทิศทางเดียวกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชน ๗. พัฒนาส่งเสริมบุคลากรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานและรองรับการ ปฏิบัติงานในอนาคต ๘. สร้างแนวทางในการสงเคราะห์และอนุเคราะห์ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความ ชัดเจน ๙. การวางแผนงานการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และได้ ประโยชน์จริง

ตารางที่ ๔.๗ แสดงผลสรุปกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี PDCA (ต่อ)

PDCA	กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
Do (ปฏิบัติ)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. คณะสงฆ์เข้าไปบริหารจัดการกิจการที่ดำเนินการเอง เช่น หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น ๒. วัดมีบทบาทความสำคัญในการช่วยพัฒนาชาวบ้านให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ปลุกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ๓. สร้างวัดให้เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน ในการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน ๔. ดำเนินการช่วยกันพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความ ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ ๕. คณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และภาคเอกชนช่วยกันพัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชนโดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย ๖. มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนชุมชน เช่น การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ ๗. พัฒนาสังคมโดยทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน การเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน ๘. สนับสนุนและส่งเสริมให้วัดและพุทธศาสนสถานเป็นเป็นศูนย์กลางประชุมอบรมของท้องถิ่น ๙. จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับนั้นกลับมาช่วยพัฒนาชุมชนได้ในอนาคต ๑๐. การพัฒนาการสุขภาพอนามัย พระสงฆ์จะช่วยเหลือประชาชนโดยใช้ยาแผนโบราณในการรักษาโรคทั่วไป และที่สำคัญได้แก่โรคทางจิตใจ ๑๑. บทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาให้วัดอนุรักษส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษแต่โบราณกาล ต้องช่วยอนุรักษ์ทำนุบำรุงโบราณวัตถุสถาน อันแสดงถึงสัญลักษณ์ของความเจริญของพระพุทธศาสนาในด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและปติมากรรม

ตารางที่ ๔.๗ แสดงผลสรุปกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี PDCA (ต่อ)

PDCA	กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
Check (ตรวจสอบ)	๑. คณะสงฆ์ได้สร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรมสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ และใช้เครื่องมือเดียวกันในการตรวจสอบการทำงานของพระสงฆ์ในระดัเจ้าอาวาสเพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในแต่ละชุมชน ๒. วัดในปัจจุบันเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างวัด บ้าน และหน่วยงาน ในการร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ ๓. เมื่อมีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์พระสงฆ์ระดับผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของหน่วยงานของคณะสงฆ์ในพื้นที่จริงที่มีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังเกตการณ์จริงในพื้นที่แล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่
Act (ปรับปรุง)	๑. จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาวัดพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นศาสนสถานให้เหมาะสมกับเป็นสถานที่เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ๒. เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และชาวบ้านโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ๓. เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการนำข้อสรุปที่ได้จากการประชุมไปจัดทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ๔. เมื่อได้แผนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแล้วจึงมีการดำเนินงานเพื่อให้งานสามารถเดินหน้าไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้วางเอาไว้

๔.๒.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ในหัวข้อนี้เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยที่มุ่งหาข้อเท็จจริงและข้อสรุปเชิงปริมาณ เน้นการใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเป็นหลักฐาน ยืนยันความถูกต้องของข้อค้นพบ และสรุปต่างๆ มีการใช้เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม เป็นต้น ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๓๔๕ รูป ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ระดับการศึกษานักธรรม และระดับการศึกษาเปรียญธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๘ จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = ๓๔๕)

๑. อายุ	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
๒๑ - ๓๐ ปี	๘๙	๒๕.๘
๓๑ - ๔๐ ปี	๔๓	๑๒.๔
๔๑ - ๕๐ ปี	๗๑	๒๐.๖
๕๑ - ๖๐ ปี	๙๐	๒๖.๑
๖๑ ปีขึ้นไป	๕๒	๑๕.๑
ผลรวม	๓๔๕	๑๐๐.๐
๒. ระดับการศึกษาสามัญ	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๓๒	๖๗.๒
ปริญญาตรี	๗๓	๒๑.๒
สูงกว่าปริญญาตรี	๔๐	๑๑.๖
ผลรวม	๓๔๕	๑๐๐.๐
๓. ระดับการศึกษาทางธรรม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
นักธรรมชั้นตรี	๔๕	๑๓.๑
นักธรรมชั้นโท	๓๗	๑๐.๗
นักธรรมชั้นเอก	๒๕๒	๗๓.๐
ไม่มีวุฒินักธรรม	๑๑	๓.๒
ผลรวม	๓๔๕	๑๐๐.๐
๔. ระดับการศึกษาเปรียญธรรม	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
ประโยค ๑,๒ - ๓	๔๘	๑๓.๙
เปรียญธรรม ๔ - ๖	๒๘	๘.๑
เปรียญธรรม ๗ - ๙	๒๐	๕.๘
ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม	๒๔๙	๗๒.๒
ผลรวม	๓๔๕	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกได้ดังนี้

อายุ พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี มากที่สุด มีจำนวน ๙๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑ รองลงมา มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีจำนวน ๘๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘ และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๔๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔

ระดับการศึกษาสามัญ พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาสามัญระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด มีจำนวน ๒๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ รองลงมา มีระดับการศึกษาสามัญระดับ ปริญญาตรี มีจำนวน ๗๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ และน้อยที่สุด มีระดับการศึกษาสามัญระดับ สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๔๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖

ระดับการศึกษาทางธรรม พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาทางธรรมระดับ นักธรรมชั้นเอก มากที่สุด มีจำนวน ๒๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐ รองลงมา มีระดับการศึกษาทางธรรมระดับ นักธรรมชั้นตรี มีจำนวน ๔๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑ และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาทางธรรมระดับ ไม่มีวุฒินักธรรม มีจำนวน ๑๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๒

ระดับการศึกษาเปรียญธรรม พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนมากมีระดับ การศึกษาเปรียญธรรมระดับ ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มากที่สุด มีจำนวน ๒๔๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒ รองลงมา มีระดับการศึกษาเปรียญธรรมระดับ ประโยค ๑,๒ - ๓ ประโยค มีจำนวน ๔๘ รูป คิดเป็น ร้อยละ ๑๓.๙ และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาเปรียญธรรมระดับ เปรียญธรรม ๗ - ๙ มีจำนวน ๒๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๘

๒. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม และรายด้าน มีรายละเอียด ดังแสดงในตาราง ๔.๙ - ๔.๑๓ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

(n = ๓๔๕)

ที่	การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม	ระดับความคิดเห็น		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	๓.๕๑	๐.๖๔	มาก
๒	ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	๓.๕๑	๐.๖๔	มาก
๓	ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ	๓.๖๑	๐.๕๗	มาก
๔	ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	๓.๔๕	๐.๖๕	ปานกลาง
	รวมทุกด้าน	๓.๕๒	๐.๕๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ (\bar{X} = ๓.๕๒, S.D. = ๐.๕๘)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} = ๓.๖๑, S.D. = ๐.๕๗) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (\bar{X} = ๓.๕๑, S.D. = ๐.๖๔) อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือ ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = ๓.๔๕, S.D. = ๐.๖๕) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

(n = ๓๔๕)

ด้านการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์มีการวางแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	๓.๖๔	๐.๗๙	มาก
๒. คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดหาทุนและดำเนินการในงานช่วยเหลือเกื้อกูลชุมชน	๓.๔๓	๐.๘๖	ปานกลาง
๓. คณะสงฆ์มีแผนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยนไปได้ตลอดเวลา	๓.๔๙	๐.๙๓	ปานกลาง
๔. คณะสงฆ์มีการนำแผนที่ได้ประชุมมาแปลงเป็นการปฏิบัติงาน	๓.๔๙	๐.๘๙	ปานกลาง
๕. คณะสงฆ์มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่	๓.๕๗	๐.๘๙	มาก
๖. คณะสงฆ์ได้ดำเนินงานตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดไว้ตามแผนงาน	๓.๔๑	๐.๙๙	ปานกลาง
๗. คณะสงฆ์มีการติดตามผลการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ได้วางไว้	๓.๔๘	๐.๘๗	ปานกลาง
๘. คณะสงฆ์มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจการช่วยเหลือเกื้อกูลอยู่เป็นระยะ	๓.๔๒	๐.๙๑	ปานกลาง
๙. คณะสงฆ์มีการสรุปผลการดำเนินงานกิจการช่วยเหลือเกื้อกูล	๓.๔๓	๐.๙๓	ปานกลาง
๑๐. คณะสงฆ์มีการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ระบุไว้และมีการปรับปรุงแผนตามเหตุและปัจจัย	๓.๔๖	๐.๘๓	ปานกลาง
๑๑. คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับภาครัฐและเอกชนในดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์	๓.๔๔	๐.๘๗	ปานกลาง
๑๒. คณะสงฆ์มีการสนับสนุนยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ทำคุณประโยชน์ด้านสาธารณสงเคราะห์	๓.๕๑	๐.๘๕	มาก

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล (ต่อ) (n = ๓๔๕)

ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๓. คณะสงฆ์สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม	๓.๖๘	๐.๘๔	มาก
๑๔. คณะสงฆ์มีการบริจาคจัดหาเครื่องมือแพทย์และเครื่องมือทางการศึกษาให้แก่สถานพยาบาล และโรงเรียนภายในชุมชน	๓.๓๕	๐.๙๗	ปานกลาง
๑๕. คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้วัดจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน	๓.๘๔	๐.๘๔	มาก
รวม	๓.๕๑	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้วัดจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๘๔$, S.D. = ๐.๘๔) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๘$, S.D. = ๐.๘๔) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการบริจาคจัดหาเครื่องมือแพทย์และเครื่องมือทางการศึกษาให้แก่สถานพยาบาล และโรงเรียนภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๕$, S.D. = ๐.๙๗) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

(n = ๓๔๕)

ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น เพื่อสาธารณประโยชน์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้อื่น	๓.๕๖	๐.๘๑	มาก
๒. คณะสงฆ์มีการวางแผนจัดตั้งกรรมการ และหาทุนเพื่อดำเนินการสร้าง และจัดหาสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน	๓.๕๐	๐.๘๙	มาก
๓. คณะสงฆ์มีแผนเป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด	๓.๔๐	๐.๙๔	ปานกลาง
๔. คณะสงฆ์มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรในงานช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน	๓.๕๒	๐.๘๗	มาก
๕. คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์	๓.๖๑	๐.๘๑	มาก
๖. คณะสงฆ์มีการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข	๓.๕๒	๐.๙๕	มาก
๗. คณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง	๓.๓๙	๐.๙๐	ปานกลาง
๘. คณะสงฆ์มีการสอบถามและตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนอยู่เสมอ	๓.๓๙	๐.๘๙	ปานกลาง
๙. คณะสงฆ์มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างเป็นรูปธรรม	๓.๔๑	๐.๙๐	ปานกลาง
๑๐. คณะสงฆ์เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมเป็นผู้อุปถัมภ์ในกิจการสาธารณประโยชน์	๓.๕๖	๐.๘๗	มาก

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ (ต่อ) (n = ๓๔๕)

ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑๑. คณะสงฆ์มีการพัฒนากิจการงานสาธารณประโยชน์ผ่านความคิดเห็นของประชาคมภายในชุมชนเป็นอย่างดี	๓.๔๘	๐.๘๘	ปานกลาง
๑๒. คณะสงฆ์มีการนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินการส่งเสริมงานด้านสาธารณประโยชน์	๓.๕๐	๐.๘๔	มาก
๑๓. คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ	๓.๗๑	๐.๗๙	มาก
๑๔. คณะสงฆ์ให้ความช่วยเหลือวัดที่ประสบภัยและขาดแคลน	๓.๖๐	๐.๘๕	มาก
๑๕. คณะสงฆ์มีการดำเนินการอบรมพระภิกษุสามเณรให้เป็นจิตอาสาในกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์	๓.๔๗	๐.๘๙	ปานกลาง
รวม	๓.๕๑	๐.๖๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๗๑$, S.D. = ๐.๗๙) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๑$, S.D. = ๐.๘๑) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง กับคณะสงฆ์มีการสอบถามและตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๙๐), ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๘๙) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

(n = ๓๔๕)

ด้านการถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น	๓.๗๙	๐.๗๙	มาก
๒. คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองมีห้องสมุดประจำวัด มีมุมอ่านหนังสือ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม	๓.๔๖	๐.๙๓	ปานกลาง
๓. คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในโดยความเห็นชอบของประชาชนชุมชนรอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการบริการสถานที่	๓.๔๓	๐.๘๕	ปานกลาง
๔. คณะสงฆ์มีการอำนวยความสะดวกสถานที่และอนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็นประโยชน์	๓.๘๕	๐.๘๑	มาก
๕. คณะสงฆ์มีการประสานงานให้บุคลากรดูแลสิ่งปลูกสร้างและอาคาร เสนาสนะ เช่น อุโบสถ กุฏิ ศาลา เมรุ วิหาร ให้เหมาะสมต่อการใช้สอยประโยชน์มีสภาพสะอาด มั่นคง แข็งแรง	๓.๗๔	๐.๘๕	มาก
๖. คณะสงฆ์มีการจัดบุคลากรเพื่อรักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ ถนนหนทางภายในวัด ขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ให้มีความสะอาดเพื่อบริการโดยทั่วไป	๓.๗๕	๐.๙๓	มาก
๗. คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความพร้อม และความสะอาดของสถานที่อย่างเหมาะสม	๓.๖๖	๐.๗๖	มาก
๘. คณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด	๓.๗๙	๐.๗๘	มาก

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ (ต่อ)

(n = ๓๔๕)

การถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๙. คณะสงฆ์มีการตรวจสอบการวางแผนการให้บริการสถานที่แต่ละวัดให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามตามนโยบายงานสาธารณสงเคราะห์ที่วางไว้	๓.๖๗	๐.๖๙	มาก
๑๐. คณะสงฆ์มีการนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานมาพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อชุมชน	๓.๕๕	๐.๘๓	มาก
๑๑. คณะสงฆ์มีการปรับภูมิทัศน์ภายในวัดนอกวัดให้ร่มรื่นถูกต้องเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง	๓.๗๒	๐.๘๓	มาก
๑๒. คณะสงฆ์มีการปรับปรุง ซ่อมแซมเจดีย์ ซ่อมเก็บอัฐิ กำแพงวัด ซ่อมประตู ถังเก็บขยะมูลฝอย ต้นโพธิ์ ต้นไทร และสถานที่จอดรถ เป็นต้น	๓.๖๘	๐.๘๕	มาก
๑๓. คณะสงฆ์มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น	๓.๐๒	๐.๙๘	ปานกลาง
๑๔. คณะสงฆ์จัดแบ่งพื้นที่ภายในบริเวณวัดสำหรับใช้เป็นที่บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ส่วนรวม	๓.๖๔	๐.๗๐	มาก
๑๕. คณะสงฆ์มีการแบ่งพื้นที่จัดตั้งสถานพยาบาล หรือโรงเรียนภายในวัดเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน	๓.๔๒	๐.๘๘	ปานกลาง
รวม	๓.๖๑	๐.๕๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการถือกุศลสาธารณสมบัติ สถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๑, S.D. = ๐.๕๗$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีการอำนวยความสะดวกสถานที่และอนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๘๕, S.D. = ๐.๘๑$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มี

การจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น กับคณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.79), ($\bar{X}= 3.79$, S.D.= 0.79) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X}= 3.02$, S.D. = 0.98) อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ (n = ๓๔๕)

ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. คณะสงฆ์ตระหนักและมองเห็นถึงปัญหาความต้องการของประชาชน	๓.๕๕	๐.๘๒	มาก
๒. คณะสงฆ์มีการประชุมวางแผนในการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ	๓.๔๐	๐.๗๕	ปานกลาง
๓. คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองจัดตั้งกองทุนต่างๆ เพื่อสงเคราะห์ประชาชน เช่น โครงการฌาปนกิจ เป็นต้น	๓.๓๙	๐.๙๕	ปานกลาง
๔. คณะสงฆ์ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิธีอย่างเหมาะสม	๓.๖๑	๐.๘๑	มาก
๕. คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น	๓.๖๖	๐.๘๙	มาก
๖. คณะสงฆ์จัดหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล และจัดอบรมประชาชนให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันเสมอ	๓.๕๔	๐.๘๘	มาก
๗. คณะสงฆ์มีการรับฟังและให้คำปรึกษาปัญหาชีวิตของประชาชน และรณรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติธรรมเพื่อรักษาจิตใจให้สงบ	๓.๕๖	๐.๘๙	มาก
๘. คณะสงฆ์มีการสอบถามความเปลี่ยนแปลงและติดตามผลในการดำเนินชีวิตของประชาชน	๓.๔๙	๐.๘๙	ปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ (ต่อ) (n = ๓๔๕)

ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๙. คณะสงฆ์มีการสรุปผลปัญหาต่างๆ ของชุมชนเพื่อหาวิธีช่วยเหลือแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม	๓.๔๔	๐.๙๒	ปานกลาง
๑๐. คณะสงฆ์มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินการด้านสาธารณสงเคราะห์กับองค์กรต่างๆ	๓.๒๔	๐.๘๒	ปานกลาง
๑๑. คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ	๓.๗๒	๐.๘๖	มาก
๑๒. คณะสงฆ์พัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนอย่างถูกต้องเนื่อง	๓.๕๘	๐.๘๔	มาก
๑๓. คณะสงฆ์ช่วยเหลือผู้ว่างงานหรือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนให้ได้มีงานทำโดยการส่งเสริมด้านกิจกรรมการสร้างงานภายในวัด เช่น การตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ	๓.๑๙	๑.๐๑	ปานกลาง
๑๔. คณะสงฆ์มีการดูแลคุมกำเนิดสัตว์ภายในวัด เช่น สุนัข และแมวอย่างเหมาะสม	๓.๒๒	๑.๑๑	ปานกลาง
๑๕. คณะสงฆ์มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน	๓.๑๘	๑.๐๗	ปานกลาง
รวม	๓.๔๕	๐.๖๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D.= ๐.๖๕)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๗๒$, S.D.= ๐.๘๖) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๖$, S.D.= ๐.๘๙) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๑๘$, S.D.= ๑.๐๗) อยู่ในระดับปานกลาง

๔.๒.๓ สรุปวิเคราะห์กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ในหัวข้อนี้เป็นการสรุปวิเคราะห์กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้ข้อมูลมาจากผลการสัมภาษณ์เชิงลึก และข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ตามหลักการบริหารงาน PDCA ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีทั้ง ๔ ด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

๑. วิเคราะห์กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

Plan (วางแผน)

คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นทางการเพื่อดำเนินการงานด้านนี้ โดยจะมีการจัดประชุมเพื่อทำแผนงานการดำเนินงานเป็นประจำ และกระจายงานให้กับพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสที่มีความคุ้นเคยกันชาวบ้านในชุมชนนั้นๆ เป็นอย่างดี คณะสงฆ์จะดำเนินงานด้านนี้โดยใช้หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เพื่อกำหนดทิศทางการปฏิบัติงานให้ไปในทิศทางที่ถูกต้อง วัดจึงเป็นศูนย์รวมความคิดของประชาชนทุกหมู่เหล่าใคร่ความคิดอะไรที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองก็จะแสดงออกผ่านหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลเมื่อมีการประชุมของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลร่วมกับชาวบ้าน เข้าทำนองที่ว่า “ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ จะนำชาติให้เจริญ” เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จากนั้นมีการวางแผนงานการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และได้ประโยชน์จริง ในการพัฒนาสนับสนุนในการสร้างและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานหลักอันสำคัญในการดำเนินวิถีชีวิต และจัดหางบประมาณ หรือทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม นอกจากนี้คณะสงฆ์ยังจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม และมีการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ระบุไว้และมีการปรับปรุงแผนตามเหตุและปัจจัย

Do (ปฏิบัติ)

คณะสงฆ์เข้าไปบริหารจัดการงานที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเอง ในลักษณะที่ทำเป็นกิจการประจำ และชั่วคราว เช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้งมูลนิธิ การตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือครัวประสบภัยพิบัติ การกำหนดเขตอภัยทาน หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น และจะเห็นได้ว่าวัดมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาชาวบ้านในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ช่วยกันปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ ตลอดจนการช่วยแนะนำและส่งเสริมให้พัฒนาอาชีพโดยเฉพาะอาชีพที่สุจริตถูกต้องตามกฎหมายหรือที่เรียกกันว่า สัมมาชีพ ดังนั้นวัดควรเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน ในการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าในทุกๆ ด้าน เช่น พัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน พัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชนโดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น พระสงฆ์จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนชุมชนโดยการตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์ การช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดโดยการจัดอบรมเยาวชนให้ห่างไกลจากยาเสพติด

Check (ตรวจสอบ)

คณะสงฆ์ควรสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ และใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานของพระสังฆาธิการในระดับเจ้าอาวาส เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในแต่ละชุมชน ซึ่งวัดในปัจจุบันเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างวัด บ้าน และหน่วยงาน ในการร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ และที่สำคัญพระสังฆาธิการระดับผู้ปกครองควรเข้ามาตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของคณะสงฆ์ในพื้นที่จริงที่มีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อสังเกตการณ์ในพื้นที่จริงแล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาวัดให้เป็นศาสนสถานที่เหมาะสมกับการเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามสภาวะของสังคม และให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยจัดสภาพแวดล้อมภายในวัดและศาสนสถานให้สะอาดร่มรื่น มีเสนาสนะที่สวยงามและทันสมัยไปในสังคมปัจจุบัน เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และชาวบ้านโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทน เพื่อหาแนวทางแก้ไข เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการนำข้อสรุปที่ได้จากการประชุมไปจัดทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเมื่อได้แผนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาลงแล้วจึงมีการดำเนินงานเพื่อให้งานสามารถเดินหน้าไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้วางเอาไว้ เช่น พัฒนาสภาพวัดและศาสนสถานให้มีความสะอาดร่มรื่น ถาวรและมั่นคง อันเป็นเหมาะสมกับเป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางของชุมชน ในการประกอบศาสนกิจ ตลอดจนเป็นที่พักผ่อนจิตใจ และเป็นอุทยานทางการศึกษาของประชาชน เป็นต้น

๒. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี มีอายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี มากที่สุด มีจำนวน ๙๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑ ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสามัญระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด มีจำนวน ๒๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒ มีระดับการศึกษาทางธรรมระดับ นักธรรมชั้นเอก มากที่สุด มีจำนวน ๒๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐ มีระดับการศึกษาเปรียญธรรมระดับ ไม่มีวุฒิปริญญาธรรม มากที่สุด มีจำนวน ๒๔๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒

ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้วัดจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๘๔$, S.D. = ๐.๘๔) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๘$, S.D. = ๐.๘๔) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการบริจาคจัดหาเครื่องมือแพทย์และเครื่องมือทางการศึกษาให้แก่สถานพยาบาล และโรงเรียนภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๕$, S.D. = ๐.๙๗) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรมสาธารณประโยชน์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๗๑$, S.D. = ๐.๗๙) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๑$, S.D. = ๐.๘๑) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง กับคณะสงฆ์มีการสอบถามและตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๙๐), ($\bar{X} = ๓.๓๙$, S.D. = ๐.๘๙) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๑$, S.D. = ๐.๕๗) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีการอำนวยความสะดวกสถานที่และอนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๘๕$, S.D. = ๐.๘๑) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วย

เลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น กับคณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}=3.79$, S.D.=0.79), ($\bar{X}= 3.79$, S.D.= 0.79) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X}= 3.02$, S.D. = 0.98) อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.86) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.66$, S.D.= 0.89) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X}=3.18$, S.D.= 1.07) อยู่ในระดับปานกลาง

๔.๓ การนำเสนอการพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

งานวิจัยเรื่อง“ การพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบการพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ รูปแบบ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) จากนั้นทำการวิเคราะห์สนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) มีรายละเอียดดังนี้

๔.๓.๑ รูปแบบการพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ในการพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยจะนำเสนอรูปแบบการพัฒนากิจการ บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๕ รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ ๑ การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

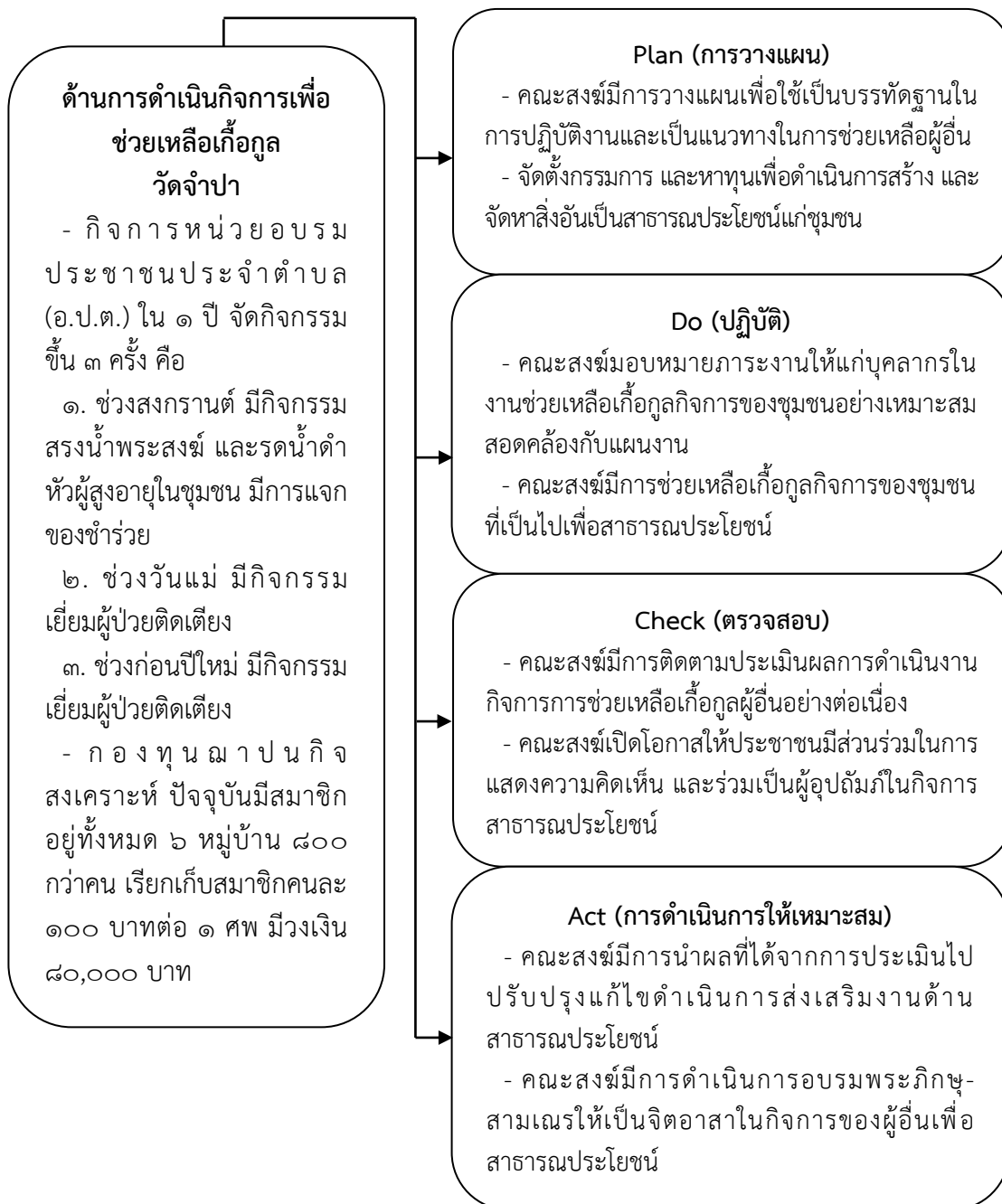
รูปแบบที่ ๒ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

รูปแบบที่ ๓ การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

รูปแบบที่ ๔ การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

รูปแบบที่ ๑ การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีตามรูปแบบการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๑ รูปแบบที่ ๑ การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

ที่มา : จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ พบว่า จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ของหน่วยอบรม ประชาชนประจำตำบล วัดจำปา อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ ใน ๑ ปี ทางวัดได้จัดกิจกรรม ขึ้น ๓ ครั้ง คือ ๑) ช่วงสงกรานต์ มีกิจกรรมสงฆ์น้ำพระสงฆ์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีการ แจกของขำร่วย ๒) ช่วงวันแม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการ ดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น ๓) ช่วงก่อนปีใหม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติด เตียง ทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และตั้ง กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ทั้งหมด ๖ หมู่บ้าน ๘๐๐ กว่าคน เรียกเก็บสมาชิกคน ละ ๑๐๐ บาทต่อ ๑ ศพ มีวงเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการ งานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน)

- ๑) คณะสงฆ์มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและเป็นแนวทางใน การช่วยเหลือผู้อื่น
- ๒) มีการจัดตั้งกรรมการ และหาทุนเพื่อดำเนินการสร้าง และจัดหาสิ่งอันเป็น สาธารณประโยชน์แก่ชุมชน

Do (ปฏิบัติ)

- ๑) คณะสงฆ์มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรในงานช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของ ชุมชนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน
- ๒) คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์

Check (ตรวจสอบ)

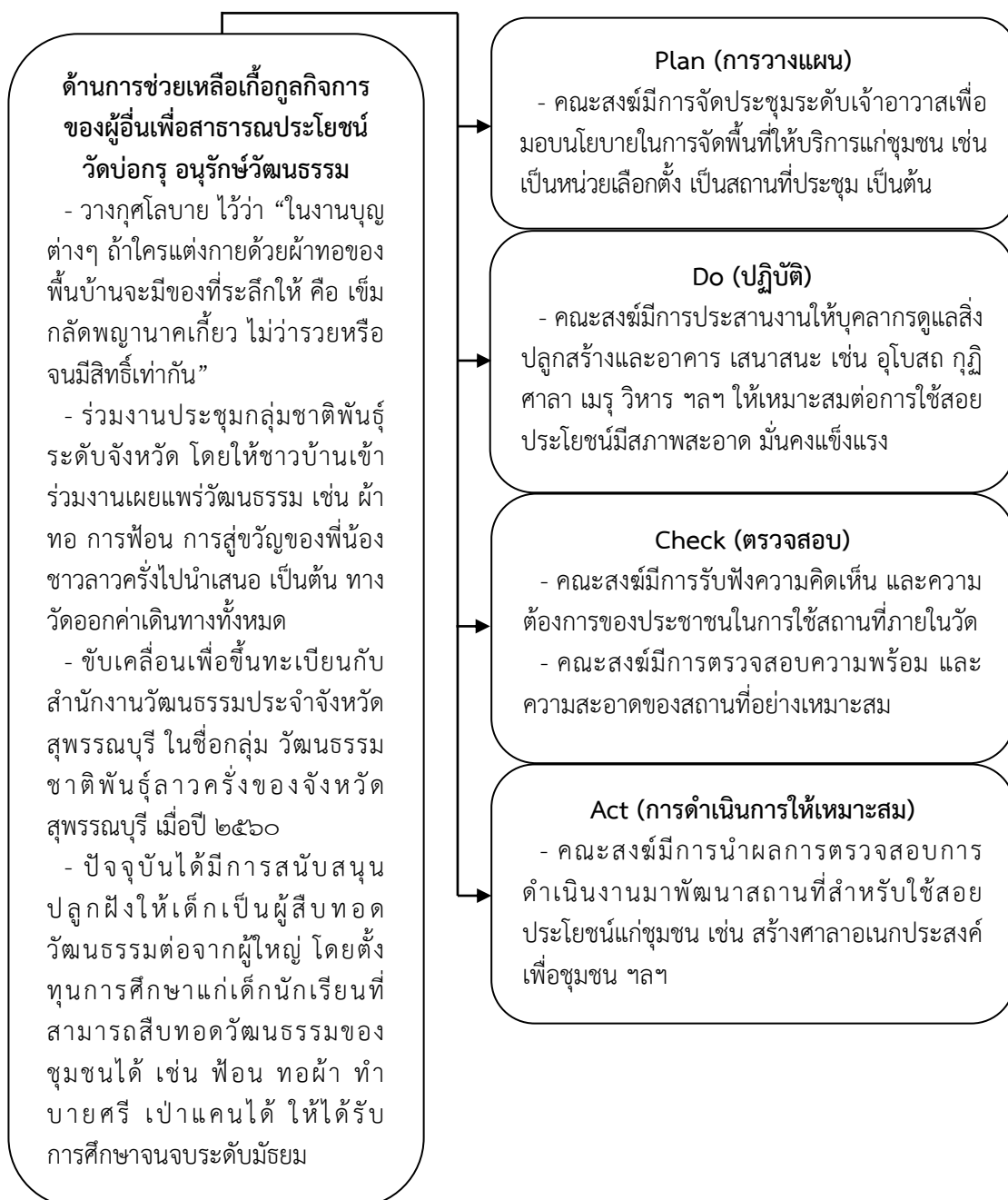
- ๑) คณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น อย่างต่อเนื่อง
- ๒) คณะสงฆ์เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมเป็นผู้ อุปถัมภ์ในกิจการสาธารณประโยชน์

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

- ๑) คณะสงฆ์มีการนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินการส่งเสริมงาน ด้านสาธารณประโยชน์
- ๒) คณะสงฆ์มีการดำเนินการอบรมพระภิกษุ-สามเณรให้เป็นจิตอาสาในกิจการของผู้อื่น เพื่อสาธารณประโยชน์

รูปแบบที่ ๒ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีตามรูปแบบการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒ รูปแบบที่ ๒ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์
ที่มา : จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๒ พบว่า จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง ของวัดบ่อกร อำเภอดำเนินนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี คือ มีการวางกุศโลบาย ไว้ว่า “ในงานบุญต่างๆ ถ้าใครแต่งกายด้วยผ้าทอของพื้นบ้านจะมีของที่ระลึกให้ คือ เข็มกลัดพญานาคเกี่ยว ไม่ว่าจะรวยหรือจนมีสิทธิ์เท่ากัน” จนชาวบ้านเริ่มกลับมานิยมใช้ผ้าทอจนกระทั่งมีการติดต่อให้เข้าร่วมงานประชุมกลุ่มชาติพันธุ์ระดับจังหวัด โดยให้ชาวบ้านเข้าร่วมงานเผยแพร่วัฒนธรรม เช่น ผ้าทอ การฟ้อน การสู่วัฒนของพี่น้องชาวลาวครั้งไปนำเสนอ เป็นต้น ทำการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้งมา ๕ ปี จึงได้ขับเคลื่อนเพื่อขึ้นทะเบียนกับสำนักงานวัฒนธรรมประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในชื่อกลุ่ม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้งของจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อปี ๒๕๖๐ และปัจจุบันได้มีการสนับสนุนปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมต่อจากผู้ใหญ่ โดยตั้งทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชนได้ เช่น ฟ้อน ทอผ้า ทำบายศรี เป่าแคนได้ ให้ได้รับการศึกษาจนจบระดับมัธยมศึกษา

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน)

๑) คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น

Do (ปฏิบัติ)

๑) คณะสงฆ์มีการประสานงานให้บุคลากรดูแลสิ่งปลูกสร้างและอาคาร เสนาสนะ เช่น อุโบสถ กุฏิ ศาลา เมรุ วิหาร ฯลฯ ให้เหมาะสมต่อการใช้สอยประโยชน์มีสภาพสะอาด มั่นคงแข็งแรง

Check (ตรวจสอบ)

๑) คณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด

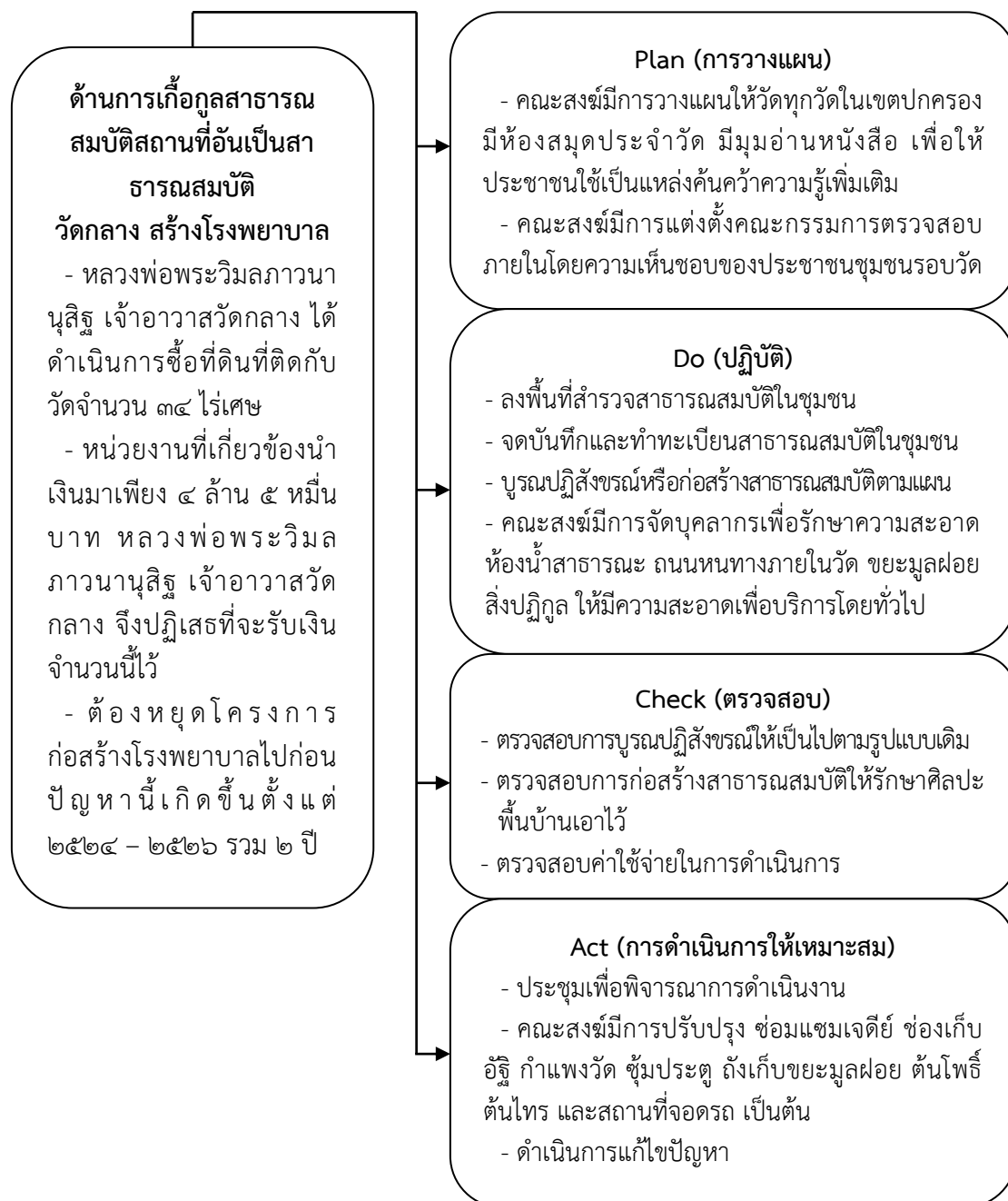
๒) คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความพร้อม และความสะอาดของสถานที่อย่างเหมาะสม

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

๑) คณะสงฆ์มีการนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานมาพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อชุมชน ฯลฯ

รูปแบบที่ ๓ การถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีตามรูปแบบการช่วยเหลือถือกุศลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๓ รูปแบบที่ ๓ การถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ
 ที่มา : จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๓ พบว่า จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการก่อสร้างอาคารสถานที่ยื่นเป็นสาธารณสุขสมบัติ การสร้าง โรงพยาบาลของวัดกลาง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี คือ หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง ได้ดำเนินการซื้อที่ดินที่ติดกับวัดจำนวน ๓๔ ไร่เศษ ต่อมาเมื่อถึงเวลาที่จะดำเนินการ สร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเงินมาเพียง ๔ ล้าน ๕ หมื่นบาท หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาส วัดกลาง จึงปฏิเสธที่จะรับเงินจำนวนนี้ไว้ จึงต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลไปก่อน ปัญหานี้ เกิดขึ้นตั้งแต่ ๒๕๒๔ – ๒๕๒๖ รวม ๒ ปี

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการ งานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการก่อสร้างอาคารสถานที่ยื่นเป็น สาธารณสมบัติ มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน)

- ๑) คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองมีห้องสมุดประจำวัด มีมุมอ่าน หนังสือ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม
- ๒) คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในโดยความเห็นชอบของ ประชาชนชุมชนรอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการบริการสถานที่

Do (ปฏิบัติ)

- ๑) ลงพื้นที่สำรวจสาธารณสุขสมบัติในชุมชน
- ๒) จัดบันทึกและทำทะเบียนสาธารณสุขสมบัติในชุมชน
- ๓) บูรณปฏิสังขรณ์หรือก่อสร้างสาธารณสุขสมบัติตามแผน
- ๔) คณะสงฆ์มีการจัดบุคลากรเพื่อรักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ ถนนหนทาง ภายในวัด ขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ให้มีความสะอาดเพื่อบริการโดยทั่วไป

Check (ตรวจสอบ)

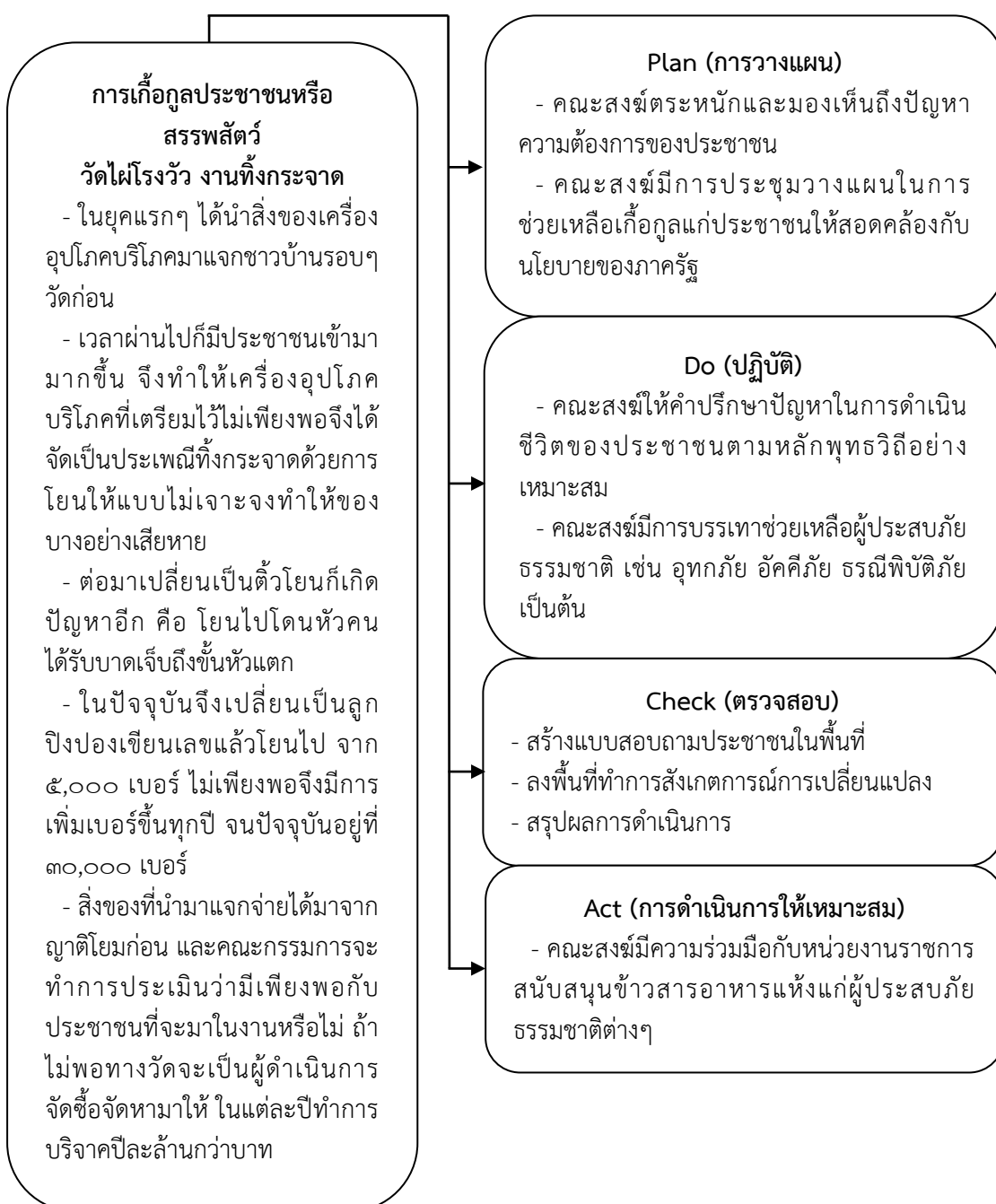
- ๑) ตรวจสอบการบูรณปฏิสังขรณ์ให้เป็นไปตามรูปแบบเดิม
- ๒) ตรวจสอบการก่อสร้างสาธารณสุขสมบัติให้รักษาศิลปะพื้นบ้านเอาไว้
- ๓) ตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

- ๑) ประชุมเพื่อพิจารณาการดำเนินงาน
- ๒) คณะสงฆ์มีการปรับปรุง ซ่อมแซมเจดีย์ ช่องเก็บอัฐิ กำแพงวัด ซุ้มประตู ถังเก็บขยะ มูลฝอย ต้นโพธิ์ ต้นไทร และสถานที่จอดรถ เป็นต้น
- ๓) ดำเนินการแก้ไขปัญหา

รูปแบบที่ ๔ การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีตามรูปแบบการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๔ รูปแบบที่ ๔ การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

ที่มา : จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๔ พบว่า จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี การถือกุศลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ในงานที่กระจาด วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ ในยุคแรกๆ ได้นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกชาวบ้าน รอบๆ วัดก่อน เริ่มทำโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เมื่อเวลาผ่านไปก็มีประชาชนเข้ามามากขึ้น จึงทำให้เครื่องอุปโภคบริโภคที่เตรียมไว้ไม่เพียงพอจึงได้จัดเป็นประเพณีที่กระจาด ในปัจจุบันจึง เปลี่ยนเป็นลูกบึงทองเขียนเลขแล้วโยนไป จาก ๕,๐๐๐ เบอร์ ไม่เพียงพอจึงมีการเพิ่มเบอร์ขึ้นทุกปี จนปัจจุบันอยู่ที่ ๓๐,๐๐๐ เบอร์ ซึ่งของรางวัลจะแตกต่างกันไป เช่น รางวัลที่ ๑ เป็นรถยนต์บ้าง รถมอเตอร์ไซด์บ้าง และรางวัลรองลงมาเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ และเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ สิ่งของที่นำมาแจกจ่ายได้มาจากญาติโยมก่อน และคณะกรรมการจะทำการประเมินว่ามีเพียงพอกับ ประชาชนที่จะมาในงานหรือไม่ ถ้าไม่พอทางวัดจะเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดหามาให้ ในแต่ละปีทำการบริจาคปีละล้านกว่าบาท

จากการวิเคราะห์ตามหลักการการจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการ งานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี การถือกุศลประชาชนหรือสรรพสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน)

- ๑) คณะสงฆ์ตระหนักและมองเห็นถึงปัญหาความต้องการของประชาชน
- ๒) คณะสงฆ์มีการประชุมวางแผนในการช่วยเหลือถือกุศลแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับ นโยบายของภาครัฐ

Do (ปฏิบัติ)

- ๑) คณะสงฆ์ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิธีอย่าง เหมาะสม
- ๒) คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณี พับัติภัย เป็นต้น

Check (ตรวจสอบ)

- ๑) สร้างแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่
- ๒) ลงพื้นที่ทำการสังเกตการณ์การเปลี่ยนแปลง
- ๓) สรุปผลการดำเนินการ

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

- ๑) คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ

๔.๓.๒ ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยได้ทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยเป็นการสนทนาเชิงวิชาการจากพระสังฆาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ จำนวน ๑๐ รูป/คน เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มเฉพาะ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เกี่ยวกับปัญหาในการวิจัย (Research question) ข้อที่ ๑ สถานภาพเกี่ยวกับการบริหารไม่จำเป็นต้องใส่ชื่อตามหัวข้อเรื่อง สภาพการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณะสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ซึ่งตรงกับหัวข้องานวิจัยที่เราตั้งเอาไว้สภาพเป็นอย่างไร ข้อที่ ๒ ควรจะใช้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เป็นอย่างไร ในข้อที่ ๓ คือผลของการวิจัยในหัวข้อนี้เป็นอย่างไร ต้องการทราบผลเท่านั้นเอง จากปกติแล้วงานวิจัยทั่วไปเขาไม่ถามข้อที่ ๓ นะครับ ซึ่งงานวิจัยนี้สอบถามในข้อนี้ดีแล้ว คือ ผลการวิจัยของการพัฒนาการบริหารจัดการศาสนาสงเคราะห์เป็นอย่างไร^{๑๙๑}

๒. แนวคิดที่สัมพันธ์กับคำถามที่ต้องการทราบ ข้อที่ ๑ สภาพทั่วไป ควรจะเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการงานศาสนสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี คือ พูดถึงสภาพทั่วไปแน่นอนต้องคำนึงถึงว่าลักษณะการบริหารจัดการต้องสัมพันธ์กับขั้วน้อยตามทฤษฎี 4m หรือ 5m การบริหารจัดการตามสภาพในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงซึ่งมีอุทกภัยอภัยภัยที่หนักก็ไปสงเคราะห์ที่นั่นตั้งเป็นข้อเท็จจริงต้องมีสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ข้อที่ ๒ มีการบริหารจัดการตามกำลังเงินที่มี เช่นจะไปสงเคราะห์ช่วยเหลืออะไรต่างๆ ต้องมีกำลังทรัพย์ และข้อที่ ๓ บริหารจัดการตัวบุคคลที่จะไปช่วยเหลือเป็นยังไง เช่น มีพระเณรเพียงพอหรือไม่ โยมมีรถมีรถยนต์พาหะเพียงพอไหมเป็นตัวที่จะต้องนำมาคำนึงถึงด้วย รวมทั้งข้อที่ ๔ คือมีการบริหารจัดการตามกำลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น มูลนิธิที่เกี่ยวข้องไปขอความร่วมมือยังพระสงฆ์อย่างไร ต้องเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง แต่ขอให้มีการรอบในการวิเคราะห์สภาพตามความเป็นจริง เกี่ยวกับการบริหารจัดการเท่าที่เป็นอยู่และปัจจุบันนี้^{๑๙๒}

^{๑๙๑} สนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ), ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๙๒} สนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๓. ประวัติวัดควรกล่าวถึงอดีตเจ้าอาวาสวัดที่ไปลงพื้นที่ว่ามีใครบ้าง และเจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า เมื่อพิสูจน์อักษรแล้ว พระครูโสภณคุณาธารต้องรอเรื่องท่านในนี้มันเป็นนอหนุหมดเลยต้องไปแก้เรื่องพิสูจน์อักษร^{๑๙๓}

๔. กรอบแนวความคิดในการวิจัย ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือคำถามข้อที่ ๑ แล้วก็ไปบล็อกที่ ๑ บล็อกที่ ๒ ก็ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือคำถามในข้อที่ ๒ บล็อกที่ ๓ คือ ปัจจัยตาม กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework) ควรเป็นอย่างนี้ สถานภาพการพัฒนาการบริหารของสงฆ์ ๔ สำนัก ในการพัฒนาของคณะสงฆ์ คือ วัดจำปา วัดบ่อกรุ วัดกลาง วัดไผ่โรงวัว ก็แสดงว่าเรามีหน่วยประชาสงเคราะห์ แล้วก็หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล อย่างวัฒนธรรมลาวครั้ง อันนี้เป็นตัวแปรต้นตัวที่หนึ่ง ตัวแปรต้นตัวที่ ๒ คือ ตัวปัจจัยกระบวนการที่ส่งผลต่อการพัฒนาการสาธารณสุขสงเคราะห์ ก็คือ ๑. บทบาทของพระสงฆ์ของวัดจำปา วัดบ่อกรุ วัดกลาง วัดไผ่โรงวัว ท่านมีบทบาทเป็นผู้นำเข้มแข็งของท่านกันอย่างไร ๒. บทบาทของพระผู้นำสงฆ์ของวัดจำปา วัดบ่อกรุ วัดกลาง วัดไผ่โรงวัว ตามหลักการบริหาร PDCA คือ แต่ละวัดจะวางแผนอย่างไร แล้วการบริหารโครงการทุกหน่วยมีการบริหารโครงการเป็นอย่างไร แล้วตัวกรอบสุดท้าย คือ การวิเคราะห์โครงการของวัดจำปา วัดบ่อกรุ วัดกลาง วัดไผ่โรงวัว ด้วยการวิเคราะห์ SWOT คือ การวิเคราะห์ออกมาว่าดีหรือไม่ดี แล้วตัวแปรตามที่ยากทราบต้องตอบคำถาม คือ ข้อที่ ๑ บทบาทของผู้นำในการพัฒนาการบริหารสาธารณสุขสงเคราะห์ บทบาทเป็นยังงัยสูงหรือต่ำ ข้อที่ ๒ คุณภาพของการส่งเสริมตามแผนและโครงการของวัดจำปา วัดบ่อกรุ วัดกลาง วัดไผ่โรงวัว ทำมายังงัยแล้วนำไปสู่การปฏิบัติแล้วก็เอาตัว SWOT ไปจับ แล้วก็ตัวกรอบตัวที่ ชุดที่ ๓ คือ ผลของแต่ละโครงการ ประสิทธิภาพของแต่ละโครงการที่เอา SWOT ไปจับว่าของแต่ละวัดเป็นยังงัย แล้วสุดท้าย ก็ถามความพึงพอใจของประชาชน นี่เป็นตัวแปรตาม^{๑๙๔} การนำเสนอกรอบแนวคิดให้มีความชัดเจนในเรื่องตัวแปรต้นและตัวแปรตามว่ามีกลไกอย่างไรจึงจะทำให้การพัฒนาการบริหารงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีออกมาเป็นภาพที่ชัดเจน^{๑๙๕} และกรอบแนวคิดต้องเห็นกระบวนการให้ชัดเจนเริ่มตรงไหน^{๑๙๖}

^{๑๙๓} สันทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาตโย), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๙๔} สันทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ), ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๙๕} สันทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๙๖} สันทนากลุ่มเฉพาะ อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว, เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๕. เพราะฉะนั้นวิธีเขียน ตัวแปรต้นที่จริงแล้วผมอยากจะให้วางรูปแบบอย่างนี้ด้วยเข้าไปว่า ขอบข่ายการศึกษาของพื้นที่ ที่ตามธรรมชาติเราศึกษาที่ไหน อย่างไรหรือจะบอกว่าศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรีคณะสงฆ์ โปกส์ไปยังวัด ๔ วัดเป็นตัวอย่าง แล้วก็อันที่ ๒ เราก็มองเห็นว่าในการศึกษาขอบเขตหรือขอบข่ายของเนื้อหา เนื้อหาตัวแปรตามก็คือตัวแปรต้นที่เราพูดมา มี ๒ บล็อก ตัวแปรตามก็คือบล็อกตัวที่ ๓ ก็คือตัวแปรตามที่เราอยากจะได้ผล ถ้ามีการปรับปรุงแก้ไขตามสถานการณ์แล้วเราจะได้ว่าตัวแปรต้นตัวแปรตามที่ชัดเจนแล้วเราก็ไปดูกรอบว่ามั่นคงสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ถ้าได้กรอบวัตถุประสงค์ที่ตรงกัน ตัวแปร ๒ ตัวนี้ตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือตัว input เป็นตัวแปรต้น ส่วน output ก็คือตัวแปรตาม หลักการที่จะได้มาก็คือ ถ้าอันไหนเป็นจุดแข็งก็แสดงว่าเป็นการบริหารการพัฒนา อะไรอ่อนก็ต้องเอาหลักการเข้าไปเพื่อให้พระสงฆ์ได้มีความมุ่งมั่นมากขึ้น มีการ Puch vedish กับประชาชนมากขึ้น^{๑๙๗}

๖. กระบวนการในการบริหารการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ ซึ่งเป็นคำถามข้อที่ ๒ ประเด็นนี้น่าจะสัมพันธ์กับเรื่อง Import คือ ในแต่ละเรื่องจะมีการบริหารการจัดการตามกระบวนการจะเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ซึ่งเป็นตัวแปรต้น ถ้าเป็นเรื่องของสภาพกระบวนการต้องอาศัยปัจจัยในที่นี้ก็คือตัว Input ทั้งหลายที่จะเป็นตัวแรงเสริม เช่น การได้รับความร่วมมือ การมีเครื่องมือเครื่องมืออุดมสมบูรณ์พร้อมที่จะผลักดันสาธารณสุขสงเคราะห์ ก็เป็นอีกข้อหนึ่ง และที่สำคัญ คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคลเป็นเรื่องของตัวบุคคลที่เป็นตัวประสานงานหลักในกระบวนการบริหารจัดการ และกระบวนการบริหารจัดการต้องคำนึงถึงการพิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นด้วยว่า ลงทุนไปเท่านี้ช่วยไปเท่านี้จะมี feedback กลับมาเป็นยังไง เพราะฉะนั้นกระบวนการบริหารจัดการไม่ได้หมายถึง การใส่ลงไป แต่หมายถึงการพิจารณากลับ คือ ผลของการบริหารจัดการว่าการประเมินผลตามกำลัง Input ทั้งหลายที่ใส่ไปต้องใช้ไปในเรื่องสาธารณสุขสงเคราะห์อย่างไรบ้าง เพราะฉะนั้นการพัฒนาการบริหารจัดการก็ต้องพัฒนาไปตามจุดอ่อนที่มองเห็นจาก SWOT และจะแก้ไขจุดอ่อนหรือปัญหานั้นได้อย่างไร เพื่อที่จะเสริมแรงศรัทธาของประชาชนให้เลื่อมใสมากยิ่งขึ้น^{๑๙๘}

^{๑๙๗} สอนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ), ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๑๙๘} สอนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อธิวัฒน์สิทธิ์, อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

๗. การบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์นั้นเมื่ออยู่แล้วแต่จะพัฒนาการบริหารนั้นอย่างไร ด้วยหลักอะไร ในงานวิจัยนี้ใช้หลักการบริหาร PDCA หรือวงจรคุณภาพมาใช้ แล้วก็นำหลักนี้ไปใช้กับงานสาธารณสุขสงเคราะห์ คราวนี้งานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี จะทำอย่างไรให้เกิดความชัดเจนขึ้นมา^{๑๙๙}

๘. การสร้างกลไกเข้าไปพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาการบริหารจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติขึ้นโดยใช้หลักการบริหาร PDCA ซึ่งในภาพรวมถ้าเกิดจากการสนทนากลุ่มวันนี้ก็คือนมองเห็นกลไกของการพัฒนาในภาพรวมซึ่งสามารถนำไปพัฒนาได้ แต่ว่าในเวลาเดียวกันก็สามารถเพิ่มเติมจากที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้คำแนะนำได้^{๒๐๐}

๙. องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยแต่ละด้าน ๔ ด้าน ควรเริ่มจากการวางแผนอย่างไร มีการปฏิบัติอย่างไร มีการตรวจสอบ มีการดำเนินการอย่างไร มองจากกรอบนะครบเหมือนกับว่า ๔ ด้านนี้มีกระบวนการมีการทำงานเหมือนกันทุกด้านถ้ามองตามกรอบอย่างเช่นว่า การดำเนินการ เหตุการณ์เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกับผู้ช่วยเหลือผู้อื่นสาธารณะประโยชน์ ต้องมีการบริหารตามหลัก PDCA เหมือนกันทุกด้านหรือไม่ ให้สื่อในการเขียนองค์ความรู้หรือสิ่งที่ได้รับตัวนี้ให้ชัดเจน^{๒๐๑}

๑๐. การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาควรมองสภาพความเป็นจริงว่าการบริหารจัดการสังคมสงเคราะห์ของคณะสงฆ์เป็นไปตามประเพณีไปตามหน้าที่ หรือว่าเป็นการสังเคราะห์เชิงรุก นี่คือการพัฒนาการบริหารยุคใหม่ เชิงรุกก็คือรู้ว่ามีที่ไหนเกิดอะไรขึ้นแล้วก็ไปจัดการที่นั่น ไม่ต้องรอให้มีปัญหาแล้วก็มีคนมาขอความช่วยเหลือที่หลัง จะเป็นแนวทางการบริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อดึงศรัทธาประชาชนให้เข้ามาช่วยบริหารจัดการให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น^{๒๐๒}

๑๑. การบริหารการพัฒนาต้องให้คำจำกัดความว่าคืออะไร ที่บริหารอยู่นี้เป็นการบริหารแบบธรรมดาที่ทำงานทั่วไป เวลาที่จะทำให้เกิดการพัฒนาขึ้นมาวิธีการที่จะรู้ว่าเราจะพัฒนาให้ดีขึ้นได้อย่างไร จำเป็นจะต้องดูโครงการของวัดที่ทำอยู่ ๔ วัดนั้น เมื่อเราวางวัดทั้ง ๔ วัดนั้นเป็นตัวอย่าง และเป็นประเพณีที่ชาวสุพรรณบุรีได้ปฏิบัติ ทั้ง ๔ ข้อนี้เป็นอย่างดีมาแล้วก็อยากจะรู้ว่าพระสงฆ์ที่ทำอย่างมีการคิดใหม่เพิ่มใหม่มีอะไรดีขึ้นหรือไม่ ประเด็นที่สองก็คือเวลาเราจะหาตัวที่ส่งผลกระทบให้เราว่าการบริการของพระสงฆ์ของวัดทั้งหมดดีหรือไม่ดีอย่างไรนั้นก็ดูตามแผนที่วาง

^{๑๙๙} สทนากลุ่มเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เดิมศักดิ์ ทองอินทร์, หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๒๐๐} สทนากลุ่มเฉพาะ พระปลัดระพิน พุทธิสารโร, ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๒๐๑} สทนากลุ่มเฉพาะ อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาวัณ, เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๒๐๒} สทนากลุ่มเฉพาะ พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร. (อรรถชัย มหาอดิโธ), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

ไว้ถูกต้องแล้วที่จะทำถ้าทำตามนั้นแล้วทำตามโครงการมาสู่การปฏิบัติและดูตามแผนนั้นจะเห็นว่าวัดไหนที่ทำดี วัดไหนที่มีลักษณะที่มันเด่นกว่ากัน นั่นคือการบริหารการพัฒนา เมื่อเป็นอย่างนี้เราจำเป็นจะต้องวัดผลว่าตัวแปรตามควรจะเป็นอย่างไร เราจะได้ระดับของนักบริหารพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างนี้ ประเด็นที่หนึ่ง ประเด็นที่สองเราน่าจะเรียกว่า ผลแห่งความสำเร็จที่ดีขึ้น และประเด็นที่สาม เราจะได้ผลจากการวางแผนนำไปสู่การปฏิบัติ^{๒๐๓} การบริหารจัดการสาธารณสงเคราะห์ที่ดีขึ้นอาจจะต้องเชิญประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้นและต้องหาทรัพยากรเงินทองให้มันมากขึ้น ขยายผลให้มันกว้างขวางยิ่งขึ้นทำให้เกิดความศรัทธามากขึ้น สิ่งดังกล่าวนี้ก็ขึ้นอยู่กับทีมฝ่ายบริหารของคณะสงฆ์เป็นสำคัญ ถ้าเราอาศัยรูปรอยที่เราปฏิบัติตามนี้เวลาเรานำเสนอเราก็บอกหลักการทบทวนวรรณกรรมเช่นเดียวกัน^{๒๐๔}

๔.๓.๓ สรุปวิเคราะห์การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ รูปแบบ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถสรุปได้ดังนี้

๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน) คือ คณะสงฆ์มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงาน และเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้อื่น มีการจัดตั้งกรรมการและหาทุนเพื่อดำเนินการสร้าง และจัดหาสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน

Do (ปฏิบัติ) คือ คณะสงฆ์มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรในงานช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์

Check (ตรวจสอบ) คือ คณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมเป็นผู้อุปถัมภ์ในกิจการสาธารณประโยชน์

^{๒๐๓} สันทนา กลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ), ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

^{๒๐๔} สันทนา กลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) คือ คณะสงฆ์มีการนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินการส่งเสริมงานด้านสาธารณประโยชน์ และมีการดำเนินการอบรมพระภิกษุสามเณรให้เป็นจิตอาสาในกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน) คือ คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น

Do (ปฏิบัติ) คือ คณะสงฆ์มีการประสานงานให้บุคลากรดูแลสิ่งปลูกสร้างและอาคารเสนาสนะ เช่น อุโบสถ กุฏิ ศาลา เมรุ วิหาร ฯลฯ ให้เหมาะสมต่อการใช้สอยประโยชน์มีสภาพสะอาดมั่นคงแข็งแรง

Check (ตรวจสอบ) คือ คณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด และมีการตรวจสอบความพร้อม และความสะอาดของสถานที่อย่างเหมาะสม

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) คือ คณะสงฆ์มีการนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานมาพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อชุมชน ฯลฯ

๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน) คือ คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองมีห้องสมุดประจำวัด มีมุมอ่านหนังสือ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในโดยความเห็นชอบของประชาชนชุมชนรอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการบริการสถานที่

Do (ปฏิบัติ) คือ ลงพื้นที่สำรวจสาธารณสมบัติในชุมชน จัดบันทึกและทำทะเบียนสาธารณสมบัติในชุมชน บูรณปฏิสังขรณ์หรือก่อสร้างสาธารณสมบัติตามแผน และคณะสงฆ์มีการจัดบุคลากรเพื่อรักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ ถนนหนทางภายในวัด ขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ให้มีความสะอาดเพื่อบริการโดยทั่วไป

Check (ตรวจสอบ) คือ ตรวจสอบการบูรณปฏิสังขรณ์ให้เป็นไปตามรูปแบบเดิม ตรวจสอบการก่อสร้างสาธารณสมบัติให้รักษาศิลปะพื้นบ้านเอาไว้ ตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) คือ ประชุมเพื่อพิจารณาการดำเนินงาน โดยคณะสงฆ์มีการปรับปรุง ซ่อมแซมเจดีย์ ช่องเก็บอัฐิ กำแพงวัด ซุ้มประตู ถังเก็บขยะมูลฝอย ต้นโพธิ์ ต้นไทร และสถานที่จอดรถ เป็นต้น และดำเนินการแก้ไขปัญหา

๔) ด้านการแก้ปัญหาประชาชนหรือสรรพสัตว์

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการแก้ปัญหาประชาชนหรือสรรพสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน) คือ คณะสงฆ์ตระหนักและมองเห็นถึงปัญหาความต้องการของประชาชน มีการประชุมวางแผนในการช่วยเหลือแก้ปัญหาแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ

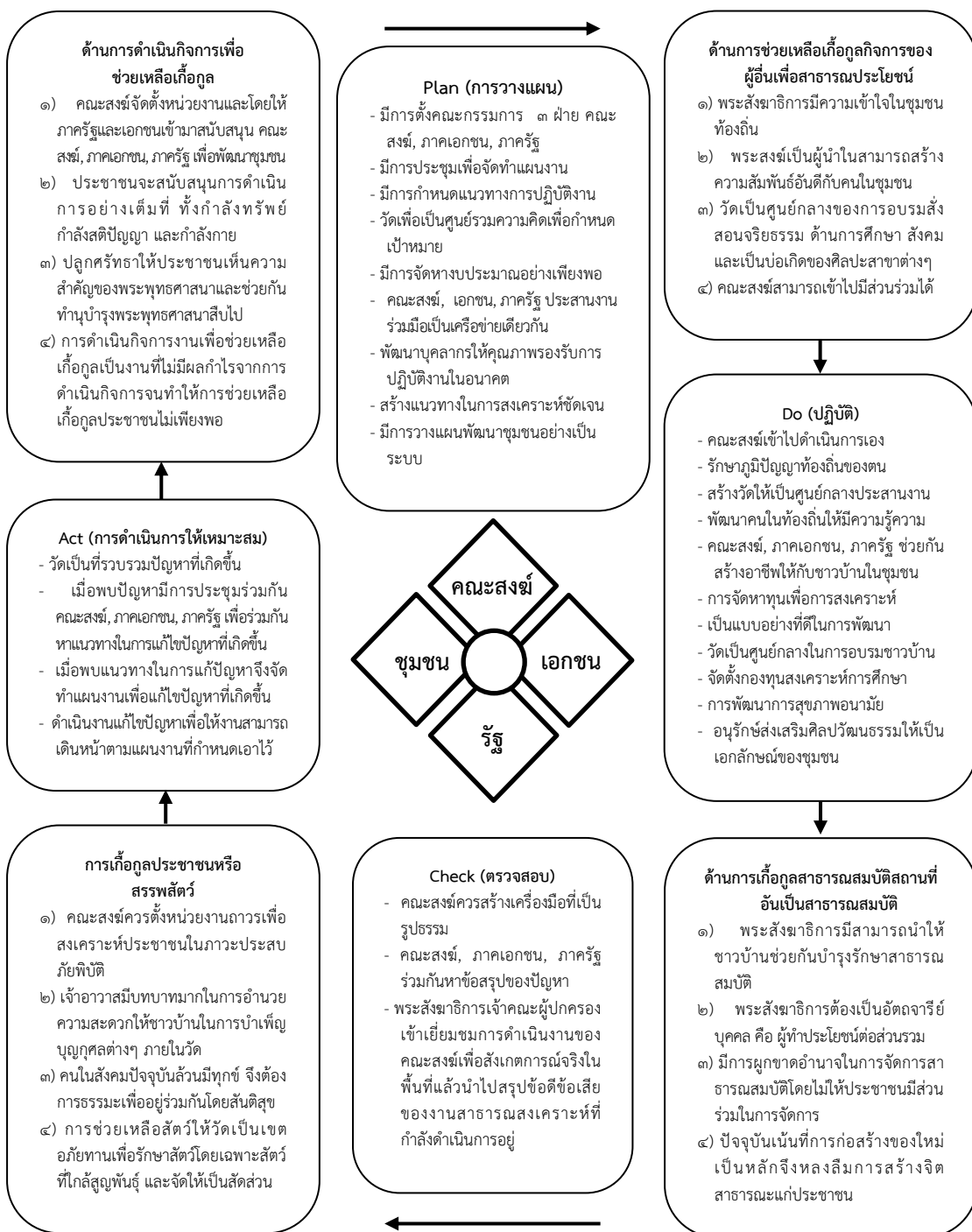
Do (ปฏิบัติ) คือ คณะสงฆ์ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิถีย่างเหมาะสม มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น

Check (ตรวจสอบ) คือ สร้างแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่ มีการลงพื้นที่ทำการสังเกตการณ์การเปลี่ยนแปลง และสรุปผลการดำเนินการ

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) คือ คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ

๔.๕ องค์ความรู้จากการวิจัย (Body of knowledge)

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยสามารถนำเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัย (Body of knowledge) ตามแผนภาพที่ ๔.๕

จากแผนภาพที่ ๔.๕ พบว่า ในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของ คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล พบว่า คณะสงฆ์มีการจัดตั้งหน่วยงานและโดยให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุน เพื่อพัฒนาชุมชน ประชาชนจะสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย ทำการปลูกศรัทธาให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและช่วยกันทำนุบำรุง พระพุทธศาสนาสืบไป ในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นงานที่ไม่มีผลกำไรจากการ ดำเนินกิจการจนทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอ ๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการ ของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ พบว่า พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่น พระสงฆ์เป็นผู้นำ ในสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชน โดยวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอน จริยธรรม ด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ และคณะสงฆ์สามารถเข้าไปมี ส่วนร่วมได้ ๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ พบว่า พระสังฆาธิการมี สามารถนำให้ชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ นอกจากนี้พระสังฆาธิการจะต้องเป็น อุตถจริย์บุคคล คือ ผู้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ปัจจุบันเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืม การสร้างจิตสาธารณะแก่ประชาชน และในชุมชนเองยังมีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณ สมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ๔) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ พบว่า คณะสงฆ์ควรตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติ โดยเจ้า อาวาสมีบทบาทมากในการอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านในการบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ภายในวัด เพราะคนในสังคมปัจจุบันล้วนมีทุกข์ จึงต้องการธรรมะเพื่ออยู่ร่วมกันโดยสันติสุข นอกจากคนแล้ว การสงเคราะห์สัตว์หรือการช่วยเหลือสัตว์ให้วัดเป็นเขตอภัยทานเพื่อรักษาสัตว์โดยเฉพาะสัตว์ที่ใกล้ สูญพันธุ์ และจัดให้เป็นสัดส่วน จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอ การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายละเอียด ดังนี้

Plan (การวางแผน)

- ๑) มีการจัดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และมีการตั้งคณะกรรมการ ๓ ฝ่าย คือ คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ อย่างเป็นทางการ
- ๒) มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนงานการดำเนินงาน และการกระจายงานให้กับพระ สังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสซึ่งมีความคุ้นเคยกับประชาชนในท้องถิ่น
- ๓) มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้ไปใน ทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น
- ๔) วัดเป็นศูนย์กลางรวมความคิดของประชาชนเพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการบริหาร จัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์

๕) มีการจัดหางบประมาณและทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม และต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชนเพื่อจะได้ร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๖) สนับสนุนให้คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ ประสานงานร่วมมือเป็นเครือข่ายเดียวกัน เพื่อการทำงานที่มีทิศทางเดียวกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชน

๗) พัฒนาส่งเสริมบุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงานเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคต

๘) สร้างแนวทางในการสงเคราะห์และอนุเคราะห์ประชาชนในท้องถิ่นให้มีความชัดเจน

๙) มีการวางแผนงานการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และได้ประโยชน์จริง

Do (ปฏิบัติ)

๑) คณะสงฆ์เข้าไปบริหารจัดการกิจการที่ดำเนินการเอง เช่น หน่วยงานประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น

๒) วัดมีบทบาทความสำคัญในการช่วยพัฒนาชาวบ้านให้มีความรู้ความสามารถเพื่อรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม

๓) สร้างวัดให้เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน ในการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

๔) พัฒนาคณะในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาชุมชนในด้านอื่นๆ ด้วย

๕) คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ ช่วยกันสร้างอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน โดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๖) มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนชุมชน เช่น การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์

๗) เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา โดยทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน การเป็นผู้นำในการพัฒนาชุมชน

๘) สนับสนุนและส่งเสริมให้วัดและพุทธศาสนสถานเป็นศูนย์กลางในการประชุมอบรมประชาชนในท้องถิ่น

๙) จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษาขึ้นเพื่อสนับสนุนมอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กนักเรียน เพื่อจะได้นำความรู้ที่ได้รับนั้นกลับมาช่วยพัฒนาชุมชนได้ในอนาคต

๑๐) การพัฒนาการสุขภาพอนามัย พระสงฆ์จะช่วยเหลือประชาชนโดยใช้ยาแผนโบราณในการรักษาโรคทั่วไป และที่สำคัญได้แก่โรคทางจิตใจ

๑๑) บทบาทหน้าที่สำคัญในการพัฒนาให้วัดอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษแต่โบราณกาล ต้องช่วยอนุรักษ์ทำนุบำรุงโบราณสถานโบราณวัตถุ อันแสดงถึงสัญลักษณ์ของความเจริญของพระพุทธศาสนาในด้านสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและปติมากรรม

Check (ตรวจสอบ)

๑) คณะสงฆ์สร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรมสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ และใช้เครื่องมือเดียวกันในการตรวจสอบการทำงานของพระสงฆ์ในการในระดับเจ้าอาวาสเพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในแต่ละชุมชน

๒) วัดในปัจจุบันเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ ในการร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้

๓) เมื่อมีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์พระสงฆ์การระดับผู้ปกครองควรเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของหน่วยงานของคณะสงฆ์ในพื้นที่จริงที่มีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อสังเกตการณ์จริงในพื้นที่แล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่

Act (การดำเนินการที่เหมาะสม)

๑) จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาวัดพัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นศาสนสถานให้เหมาะสมกับเป็นสถานที่เผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

๒) เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และชาวบ้าน โดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทน เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

๓) เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการนำข้อสรุปที่ได้จากการประชุมไปจัดทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

๔) เมื่อได้แผนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาลงมือดำเนินการดำเนินงานเพื่อให้งานสามารถเดินหน้าไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้วางเอาไว้

ดังนั้น ตามที่ผู้วิจัยเสนอโมเดลการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ทำให้ทราบว่าหน้าที่คณะสงฆ์จะดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องร่วมมือกับภาคเอกชนและภาครัฐทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน โดยจะต้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงานเพื่อความชัดเจนในปฏิบัติ การลงมือทำก็ทำไปตามแผนที่ได้ตกลงกันเอาไว้หากพบปัญหาในการดำเนินงานก็ควรมีเครื่องมือในการตรวจสอบ เช่น การสังเกตการณ์ แบบสอบถาม เป็นต้น จากนั้นจึงนำปัญหาที่พบเข้าที่ประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา เมื่อได้แนวทางแล้วจึงวางแผนเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เป็นประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ๑. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. เพื่อศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๓. เพื่อนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุป

๕.๒ อภิปรายผล

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๑.๑ สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

จากศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และสังเกตการณ์วัดที่ทำงานการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ๓. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ๔. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์ สรุปผลได้ดังนี้

๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ พระสังฆาธิการมีความรู้ความสามารถและอาศัยอยู่ในพื้นที่จึงสามารถรับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นได้อย่างแท้จริง และวัดมีสถานที่เพียงพอสามารถรองรับการดำเนินกิจการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ ที่สำคัญมีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไข

เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่มีนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานด้านสาธารณสงเคราะห์ ทำให้คณะสงฆ์สามารถดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและกฎหมาย

๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ งบประมาณในการดำเนินกิจการเพื่องานสาธารณสงเคราะห์ไม่เพียงพอ เพราะถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์อย่างต่อเนื่องหากปัจจัยนี้ขาดไปงานต่างๆ ที่คณะสงฆ์ดำเนินการอยู่คงจะต้องหยุดชะงักไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากเงินแล้วพระสงฆ์อีกจำนวนมากก็ยังไม่มีความรู้ด้านสาธารณสงเคราะห์เท่าที่ควร บางครั้งก็ทำไปโดยไม่มีหลักการเมื่อดำเนินการไปแล้วก็อาจทำให้ไม่ประสบความสำเร็จได้

๓. โอกาส (Opportunities) คือ ประชาชนให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด การที่คณะสงฆ์เข้ามาบริหารจัดการในส่วนของกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นกิจการที่พระสงฆ์และวัดดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเองในลักษณะที่ทำเป็นกิจกรรมประจำหรือชั่วคราว เช่น หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ประชาชนจะให้การสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย เพราะเห็นว่าเป็นเพื่อสาธารณประโยชน์อย่างแท้จริง การดำเนินกิจการงานของวัดทุกประเภทอาศัยแหล่งเงินทุนหลัก คือ จากเงินบริจาคของประชาชน ประชาชนในพื้นที่จึงเป็นกำลังสำคัญของวัด การบริจาคด้วยความเต็มใจ โดยมีจุดมุ่งหมายให้วัดนำเงินบริจาคไปใช้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาและใช้ในกิจการต่างๆ ของวัด ยิ่งถ้าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณประโยชน์ต่างๆ ก็ได้รับการสนับสนุนอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นโอกาสที่ชาวบ้านจะได้เห็นบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อปลูกศรัทธาให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาสืบต่อไป โดยที่ภาครัฐให้การสนับสนุนการดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์อยู่แล้ว โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็มีขอบเขตรับผิดชอบโดยตรงในการบริการสาธารณประโยชน์ในเขตจังหวัด สำนักงานพระพุทธศาสนา ถือเป็นหน่วยงานภาครัฐที่ใกล้ชิดและมีหน้าที่โดยตรงในการสนองงานคณะสงฆ์และรัฐโดยการทำนุบำรุงส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้การอุปถัมภ์คุ้มครองและส่งเสริมพัฒนางานพระพุทธศาสนา

๔. อุปสรรค (Threats) คือ อุปสรรคในการดำเนินการด้านสาธารณสงเคราะห์ของวัดและคณะสงฆ์ คือ การที่วัดไม่มีสื่อสารมวลชนคอยให้การสนับสนุน ไม่ค่อยให้ความสนใจการดำเนินกิจการงานด้านสาธารณสงเคราะห์ของวัด และเศรษฐกิจของประเทศยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ค่อยดีเท่าที่ควรในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ซึ่งเป็นงานสาธารณประโยชน์ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินกิจการจนเป็นเหตุให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอต่อความต้องการ

จากการวิเคราะห์แบบสังเกตการณ์ : วัดจำปา อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี ดำเนินกิจกรรมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ใน ๑ ปี ได้จัดกิจกรรมขึ้น ๓ ครั้ง คือ ๑. ช่วงสงกรานต์ มีกิจกรรมสงฆ์น้ำพระสงฆ์ และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีการแจกของชำร่วย ๒. ช่วงวันแม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น ๓. ช่วงก่อนปีใหม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง โดยทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ซึ่งทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลจะเป็นผู้ทำการสำรวจว่ามีผู้ป่วยติดเตียงจำนวนเท่าไรในแต่ละปี ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น ในกรณีเมื่อเกิดเหตุการณ์อัคคีภัยขึ้นในพื้นที่ เมื่อทราบเรื่องในครั้งแรกก็จะเข้าไปช่วยเหลือเป็นการเฉพาะก่อนเพื่อประเมินความเสียหาย เมื่อทราบว่าร้ายแรงก็ทำการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนี้ เช่น กษัตริย์จังหวัด เป็นต้น ทางคณะสงฆ์ก็ให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังความสามารถ มีการตั้งกองทุนหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน โดยในช่วงแรกหน่วยอบรมประชาชน (อ.ป.ต.) เป็นผู้ออกทุนสนับสนุนให้ก่อนโดยไม่คิดดอกเบี้ย

ที่โดดเด่นมาก คือ กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ มีการประชุมอยู่เป็นประจำ เจ้าอาวาสเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน ๖ หมู่บ้านเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และกรรมการแต่งตั้งอีก ๙ คน เลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้าน มีการร่างระเบียบแบบแผนออกมาอย่างชัดเจน เมื่อพบปัญหาที่ตั้งกฎระเบียบขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทำให้กองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์สามารถดำเนินการเป็นเวลานาน กว่า ๓๐ ปี

๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่นและเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของคนในชุมชนนั้นๆ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ โดยช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการเพื่อการสาธารณประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ชุดสระน้ำขนาดใหญ่ ฯลฯ ก็ได้อาศัยพระสงฆ์เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงใหญ่ ในการนำพาชาวบ้าน หรือเรียกได้ว่าพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาเนื่องมาจากพระสงฆ์อยู่ในชุมชนจึงสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชนได้ดีกว่าหน่วยงานราชการหรือข้าราชการในพื้นที่ อีกอย่างหนึ่งวัดเป็นสถานที่ศูนย์รวมของคนในชุมชน วัดและพระสงฆ์มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคนไทย วัดเป็นส่วนหนึ่งของสังคมวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม เป็นสถาบันสำคัญทั้งในด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน เป็นที่ชุมนุมเพื่อทำบุญฟังพระธรรมเทศนา ตลอดจนการพบปะสังสรรค์ โดยมีพระสงฆ์เป็นตัวแทนของสถาบันพระพุทธศาสนาที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนนับแต่อดีต แม้ในปัจจุบันบทบาทของพระสงฆ์และวัดจะลดลง เนื่องจากมี

หน่วยงานภาครัฐมาทำหน้าที่ต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น แต่หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้ประโยชน์จากสถานที่ของวัดในการดำเนินงานพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ เพราะวัดเป็นของชุมชนพื้นที่ของวัดเป็นพื้นที่ของคนในชุมชน

๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ วัดไม่ได้ดำเนินการเองแต่เป็นหน่วยงานรัฐหรือเอกชนทำงานกันอยู่แล้วคณะสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมเท่านั้นจึงเกิดการดำเนินงานที่ไม่ค่อยสอดคล้องกัน จุดอ่อนประการหนึ่ง คือ ขาดการประสานงานที่ดีเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขโดยเร่งด่วนการประสานงานถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การทำงานเป็นทีมหรือการทำงานร่วมกันประสบความสำเร็จได้ด้วยดี

๓. โอกาส (Opportunities) คือ การที่คนไทยมีความตื่นตัวในการช่วยเหลือสังคมหรือที่เรียกว่าจิตสาธารณะ สิ่งที่เป็นโอกาสสำคัญอยู่ในขณะนี้ คือ คนในสังคมตื่นตัวเรื่องจิตสาธารณะ ซึ่งหมายถึง การมีจิตสำนึกที่ดีในสังคม สังคมในที่นี้หมายถึง สังคมในชุมชนของตน การปฏิบัติตนให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อชุมชนของตน คือ การปฏิบัติตน และการมีส่วนร่วมที่ดีในกิจกรรมของชุมชน การช่วยกันดูแลชุมชนของตน การให้ความร่วมมือ การเสียสละกำลังกาย กำลังทรัพย์ เพื่อการรักษาความปลอดภัยในชุมชน เพื่อสาธารณูปโภคในชุมชนด้วยความเป็นมิตรและมีน้ำใจต่อกัน

๔. อุปสรรค (Threats) คือ คณะสงฆ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างเดียวไม่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย แผนงาน หรือวิธีดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินงานของหน่วยงานราชการมีหลายขั้นตอน จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ดำเนินการล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

จากการสังเกตการณ์การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้ง มีการวางแผนเบื้องต้นเพื่อทำการฟื้นฟูและสร้างเอกลักษณ์ด้านการแต่งกายด้วยผ้าทอในท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไป โดยมีการจัดตั้งกลุ่ม มีประธานกลุ่ม รองประธาน คณะกรรมการ และเหรียญก และมีการประชุมกันเป็นประจำ หลังจากนั้นมีการประชุมวางแผนการร่วมกันกับชาวบ้านในชุมชน ในการดำเนินการได้วางกุศโลบายไว้ว่า “ในงานบุญต่างๆ ถ้าใครแต่งกายด้วยผ้าทอของพื้นบ้านจะมีของที่ระลึกให้ คือ เข็มกลัดพญานาคเกี้ยว ที่ประดับด้วยเพชรพลอยสวยงาม ซึ่งจัดทำขึ้นเป็นพิเศษไม่มีขายตามท้องตลาด แต่ถ้านุ่งผ้าไหมที่ไม่ใช่เอกลักษณ์ของชุมชนก็จะไม่มีของที่ระลึกให้ ไม่ว่าจะรวยหรือจนมีสิทธิ์เท่ากัน” จึงทำให้การแต่งกายด้วยผ้าทอกลับมานิยมอีกครั้ง และได้จัดให้ชาวบ้านได้เข้าร่วมงานเผยแพร่วัฒนธรรมในงานประชุมกลุ่มชาติพันธุ์ และยังมีการแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมไปในสถานที่ต่างๆ มากมาย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์กลุ่มวัฒนธรรมลาวครั้งและเชื่อมโยงเครือข่ายในการเผยแพร่วัฒนธรรมให้กว้างขวาง เมื่อกลับมาจากการแสดงในแต่ละครั้งก็จะมีการประชุมเพื่อสรุปผลที่ได้จากการไปแสดงวัฒนธรรมในแต่ละครั้ง และนำไปปรับปรุงในการแสดงวัฒนธรรมครั้งต่อไป

๓) ด้านการแก้กุลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ พระสังฆาธิการมีความสามารถเป็นผู้นำที่ดีสามารถชี้แนะให้ชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติในชุมชน นี่เป็นจุดแข็งสำคัญที่ทำให้การทำงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์สำเร็จผลในระดับดี เมื่อผู้นำมีทักษะความสามารถในการตัดสินใจที่ดี ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาและนำไปสู่ทางออกได้เป็นอย่างดี โดยตามระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ ส่วนกลาง ได้กำหนดวิธีดำเนินการสาธารณสงเคราะห์อันเกี่ยวกับคณะสงฆ์ ให้เป็นไปตามวิธีที่กำหนดในระเบียบมหาเถรสมาคมโดยกำหนดให้เจ้าคณะผู้ปกครองแต่ละระดับชั้นแบ่งเบาภาระของมหาเถรสมาคมตามเขตปกครองที่กำหนดไว้ และพระภิกษุที่ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสหรือผู้รักษาการแทนเจ้าอาวาสต้องมีการตื่นตัว ต้องบำเพ็ญตนเป็นอรรถาจารย์บุคคล นอกจากนี้สถานที่ อาคาร และเสนาสนะของวัดก็มีความพร้อมในการให้บริการแก่หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ ประชาชนขาดจิตสำนึกในเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสถานและสาธารณสมบัติ โดยคิดว่าไม่ใช่เรื่องของตนเอง ซึ่งปัจจุบันเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืมการปลูกฝังเรื่องการดูแลรักษาสาธารณสมบัติเหล่านั้น ทำให้ขาดการสร้างจิตสำนึกที่เป็นจิตสาธารณะแก่ประชาชน

๓. โอกาส (Opportunities) คือ ประชาชนมีความเชื่อมั่นในการบริจาคเงินเพื่อการจัดสร้างสาธารณสมบัติที่วัดหรือฝ่ายพระสงฆ์เป็นผู้ดำเนินการ สังคมไทยเป็นสังคมแห่งความเอื้อเฟื้อเป็นสังคมแห่งการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีการบริจาคเงินทำบุญกันอย่างมากมาย โดยเฉพาะการทำบุญด้วยการบริจาคเงินให้กับวัดในแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่มีความเชื่อเรื่องทานมัย เมื่อได้บริจาคแล้วก็จะเกิดความสุขสบายใจ

๔. อุปสรรค (Threats) คือ มีการบุกรุกสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติไปเป็นสมบัติส่วนตัว มีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณสมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ

จากการสังเกตการณ์การริเริ่มสร้างโรงพยาบาลบางปลาม้า เนื่องจากในสมัยก่อนไม่มีสถานื่อนามัยอยู่ใกล้บริเวณวัดเลยหลวงพ่พระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางจึงมีความคิดว่าถ้ามีสถานื่อนามัยอยู่ในบางยี่หนักคงช่วยชาวบ้านได้บ้าง จึงสร้างโรงพยาบาลขนาด ๑๐ เตียงมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการกับพระสงฆ์และชาวบ้าน ได้ข้อสรุปว่าจะใช้งบประมาณ ๑๐ ล้านบาท ในการสร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง โดยหลวงพ่พระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง สนับสนุน ๕ ล้านบาท เพื่อซื้อที่ดินและอุปกรณ์การแพทย์ และงบประมาณจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องอีก ๕ ล้านบาท เพื่อสร้างตัวอาคารและบ้านพักเจ้าหน้าที่ จากนั้นหลวงพ่พระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง จึงได้ดำเนินการซื้อที่ดินที่ติดกับวัดจำนวน ๓๔ ไร่เศษ เพื่อรองรับการสร้างโรงพยาบาลขนาดเล็กจำนวน ๑๐ เตียง เมื่อถึงเวลาที่จะดำเนินการสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเงินมาเพียง ๔ ล้าน ๕ หมื่นบาท หลวงพ่พระวิมลภาวนานุ

สิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง จึงปฏิเสธที่จะรับเงินจำนวนนี้ไว้โดยให้เหตุผลว่า “ถ้าอย่างนี้ฉันก็ปาราชิกละซิ” จึงเกิดความขัดแย้งกัน จึงต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลไปก่อน ปัญหานี้เกิดขึ้นตั้งแต่ ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖ รวม ๒ ปี

หลังจากที่ต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลจึงมีการประชุมวางแผนร่วมกับชาวบ้านมีผลสรุปว่าจะต้องทำเรื่องทูลเกล้าถวายให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในขณะที่กำลังจะเข้าไปทูลเกล้าได้ไปพักที่วัดระฆังได้พบกับอดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขคนปัจจุบันและได้เล่าปัญหาการสร้างโรงพยาบาลให้ฟังทั้งหมด จนรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขต้องลงมาตรวจสอบพื้นที่ด้วยตัวเอง และทำการลงมติในที่ประชุมว่าจะทำการสร้างโรงพยาบาลที่วัดกลาง และมีคำสั่งออกมาว่าจะวางศิลาฤกษ์เมื่อไร และอดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจะเป็นคนมาวางศิลาฤกษ์ด้วยตนเอง เมื่อผู้ที่มาคัดค้านได้พบกับอดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขและอดีตรัฐมนตรีกระทรวงสาธารณสุขจึงมีการพูดคุยกันจนสุดท้ายก็สามารถดำเนินการสร้างโรงพยาบาลได้ หลังจากการสร้างโรงพยาบาลแล้วหลวงปู่พระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลางได้ออกเยี่ยมผู้ป่วยที่มาพักรักษาตัวและมีการสังเกตการณ์อยู่เป็นประจำ โดยเฉพาะในช่วงแรกๆ มีเตียงเพียง ๑๐ เตียงเท่านั้นจึงไม่เพียงพอต่อการรองรับผู้ป่วยที่เข้ามารักษาตัวจึงเก็บเป็นข้อมูลเพื่อหาหนทางช่วยเหลือ จากนั้นมีข้อสรุปว่าต้องขยายโรงพยาบาลจากจำนวน ๑๐ เตียง เป็นจำนวน ๓๐ เตียง และเป็นจำนวน ๖๐ เตียงตามลำดับ

๔) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์

๑. จุดแข็ง (Strengths) คือ หลักพระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาไว้สำหรับช่วยเหลือทุกๆ คน พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ตลอด ๔๕ พรรษาล้วนเป็นธรรมะที่ใหม่อยู่เสมอไม่มีล้าสมัย คำสอนในพระพุทธศาสนาถือการกระทำเป็นใหญ่ การที่คนจะดีหรือชั่วก็ขึ้นอยู่กับกรกระทำของผู้นั่นเอง ดังนั้น คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจึงมีแนวทางไว้สำหรับคนทุกคน ทุกช่วงอายุ ทุกเพศ ทุกวัย และวัดเป็นเขตอภัยทาน ในส่วนของการเกื้อกูลสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือสัตว์ที่ถูกทอดทิ้ง ฯลฯ ทุกวัดมีการดำเนินการเป็นปกติ

๒. จุดอ่อน (Weaknesses) คือ ไม่มีคณะทำงานและแผนเพื่อรองรับการดำเนินการ มีเพียงการตั้งกลุ่มเฉพาะขึ้นมาชั่วคราวเท่านั้น คณะสงฆ์ไม่มีหน่วยงานถาวรเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนจากภัยพิบัติอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจเป็นเพราะภารกิจดังกล่าวนี้มีหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการอยู่แล้วแต่อย่างไรก็ตาม หากคณะสงฆ์จัดตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่คณะสงฆ์ไทยได้อีกประการหนึ่งด้วย

๓. โอกาส (Opportunities) คือ คนในสังคมปัจจุบันต้องการธรรมะเพื่อการอยู่ร่วมกันโดยสันติสุข หลักธรรมหรือธรรมะตามคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่ปรารถนาของ

คนในสังคมในทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะสังคมโลกในปัจจุบันมีต้องการอยู่ร่วมกันโดยสันติ คำสอนในทางพระพุทธศาสนาจำนวนมากที่เป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข เป็นที่ต้องการของคนในสังคมปัจจุบันอย่างมาก หลักธรรมในพุทธศาสนา ไม่ว่าจะเป็นส่วนที่เป็นความจริงของชีวิตและโลกที่เรียกว่า สัจธรรม และส่วนที่เป็นแนวทางปฏิบัติทั้งในระดับบุคคลและสังคม ที่เรียกว่า จริยธรรม ล้วนเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้เกิดชีวิตที่ดีงามและเป็นสุขทั้งสิ้น

๔. อุปสรรค (Threats) คือ กฎหมายมิได้เอื้อให้สงเคราะห์สัตว์ได้ทุกประเภท แม้พระสงฆ์หรือวัดจะให้การอนุเคราะห์สัตว์โดยไม่เลือกหรือแบ่งแยกความสำคัญ ซึ่งถูกต้องตามหลักการทางศาสนา แต่ต้องพิจารณาขอบเขตการอนุญาตของกฎหมายด้วย และกระแสวัตถุนิยมรุนแรงส่งผลให้ค่านิยมทางด้านจิตใจถูกละเลยไป เนื่องจากชาวพุทธบางคนละเลยการประพฤติปฏิบัติในศีลธรรม

จากการสังเกตการณ์ประเพณีงานทิ้งกระจาดวัดไผ่โรงวัว พบว่า เจ้าอาวาสนั้นอยู่กับประชาชนมีความคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะดูแลสงเคราะห์ชาวบ้านรอบๆ วัดได้ หลวงพ่อหอม กล่าวไว้ว่า “โลกนี้อยู่ด้วยการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน ถ้าไม่มีการให้โลกจะเดือดร้อนยิ่งกว่านี้อีก” มีการตั้งคณะกรรมการอย่างเป็นทางการเป็นรูปแบบโดยอาศัยหลักธรรมาภิบาล โดยมีการบริหารอย่างเป็นระบบโดยอิงเอาระบบราชการเข้ามาปฏิบัติ ในยุคแรกๆ ได้นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกชาวบ้านรอบๆ วัดก่อนเริ่มทำโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เมื่อเวลาผ่านไปก็มีประชาชนเข้ามามากขึ้น จึงทำให้เครื่องอุปโภคบริโภคที่เตรียมไว้ไม่เพียงพอจึงได้จัดเป็นประเพณีทิ้งกระจาด ในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไป จาก ๕,๐๐๐ เบอร์ ไม่เพียงพอจึงมีการเพิ่มเบอร์ขึ้นทุกปี จนปัจจุบันอยู่ที่ ๓๐,๐๐๐ เบอร์ จะมีคณะกรรมการทำประเมินประชาชนที่มาร่วมงานในแต่ละปี และทำการสรุปเพื่อนำข้อมูลไปจัดของรางวัลในปีถัดไป หลังจากงานทิ้งกระจาดเสร็จแล้วจะมีการเรียกคณะกรรมการมาร่วมประชุมเพื่อสรุปผลการดำเนินการและสรุปปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา

๕.๑.๒ ผลการศึกษากระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยศึกษาถึงกระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ตามหลักการบริหาร PDCA สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

๑) กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้าน Plan (วางแผน)

คณะสงฆ์ดำเนินการเองมีการจัดการแต่งตั้งประธาน รองประธาน และคณะกรรมการอย่างเป็นทางการ เพื่อดำเนินการงานด้านนี้โดยเฉพาะ มีการจัดประชุมเพื่อทำแผนงานการดำเนินงานและการกระจายงานให้กับพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสที่มีความคุ้นเคยกันชาวบ้าน โดยกำหนด

แนวทางการปฏิบัติงานของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลให้ไปในทิศทางที่ถูกต้องตามสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ดังนั้น วัดจึงเป็นศูนย์รวมความคิดของประชาชนทุกหมู่เหล่า กล่าวคือ ใครมีความคิดอะไรที่เป็นประโยชน์สร้างสรรค์ที่จะนำมาพัฒนาหมู่บ้านให้เจริญรุ่งเรืองให้มาแสดงออกผ่านหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล เข้าทำนองที่ว่า “ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ จะนำชาติให้เจริญ” เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จากนั้นมีการวางแผนงานการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายชัดเจน และได้ประโยชน์จริง ในการพัฒนาสนับสนุนในการสร้างและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานหลักอันสำคัญในการดำเนินวิถีชีวิต และจัดหางบประมาณ หรือทุนในการดำเนินงานอย่างเพียงพอเหมาะสม และต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานของเอกชนเพื่อจะได้ร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒) กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้าน Do (ปฏิบัติ)

คณะสงฆ์เข้าไปบริหารจัดการกิจการที่ดำเนินการหรือจัดทำโครงการขึ้นมาเอง ในลักษณะที่ทำเป็นกิจการประจำหรือชั่วคราว เช่น กิจการห้องสมุดเพื่อประชาชน การตั้งมูลนิธิ การตั้งกองทุน เพื่อช่วยเหลือคนยากจนหรือช่วยเหลือคราวประสบภัยพิบัติ การกำหนดเขตอภัยทาน หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) เป็นต้น วัดมีบทบาทความสำคัญในการช่วยพัฒนาท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยกันปลูกจิตสำนึกให้ทุกคนมีศีลธรรม ซึ่งจะเป็นรากฐานในการพัฒนาด้านอื่นๆ ตลอดจนการช่วยกันพัฒนาอาชีพโดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมายที่เราเรียกกันว่า สัมมาชีพ ดังนั้นวัดควรเป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และเอกชน ในการร่วมมือกันพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าในทุกด้าน เช่น พัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภูมิปัญญาของตน พัฒนาอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชนโดยเฉพาะอาชีพที่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น พระสงฆ์จึงควรมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนชุมชนโดยการตั้งกองทุนเพื่อการสงเคราะห์ การช่วยเหลือทางราชการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดโดยการจัดอบรมเยาวชน

๓) กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้าน Check (ตรวจสอบ)

คณะสงฆ์มีการสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ได้ และใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการทำงานของพระสังฆาธิการในระดับเจ้าอาวาส เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ในแต่ละชุมชน โดยที่วัดในปัจจุบันที่เป็นศูนย์กลางประสานงานระหว่างวัด บ้าน และหน่วยงาน ในการร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหาในการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปตามแผนที่วางเอาไว้ และที่สำคัญพระสังฆาธิการระดับผู้ปกครองควรเข้าเยี่ยมชมการ

ดำเนินงานของหน่วยงานของคณะสงฆ์ในพื้นที่จริงที่มีการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เพื่อ
สังเกตการณ์จริงในพื้นที่แล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่

๔) กระบวนการในการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด สุพรรณบุรี ด้าน Act (การดำเนินการที่เหมาะสม)

จัดให้วัดเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาวัด
พัฒนาหมู่บ้าน เพื่อให้เป็นศาสนสถานให้เหมาะสมกับเป็นสถานที่เผยแผ่หลักธรรมทาง
พระพุทธศาสนาตามสภาวะของสังคม และให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนโดยจัดสภาพแวดล้อม
ภายในวัดและศาสนสถานให้สะอาดร่มรื่น มีเสนาสนะที่สวยงามและทันสมัยไปในสังคมปัจจุบัน
เมื่อพบปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนก็มีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ หน่วยงานราชการ และ
ชาวบ้านโดยมีผู้นำหมู่บ้านเป็นตัวแทนจึงมีการปรับปรุงพัฒนาและปรับปรุง เช่น พัฒนาสภาพวัดและ
ศาสนสถานให้มีความสะอาดร่มรื่น ถาวรและมั่นคง อันเป็นเหมาะสมกับเป็นวัดที่เป็นศูนย์กลางของ
ชุมชนในการประกอบศาสนกิจ ตลอดจนเป็นที่พักผ่อนจิตใจ และเป็นอุทยานทางการศึกษาของ
ประชาชน เป็นต้น เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วจึงมีการนำข้อสรุปที่ได้จากการ
ประชุมไปจัดทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และเมื่อได้แผนในการดำเนินงานแก้ไขปัญหาแล้ว
จึงมีการดำเนินงานเพื่อให้งานสามารถเดินหน้าไปสู่จุดมุ่งหมายที่ได้ว่าเอาไว้

๕.๑.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บ
รวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน ๓๔๕ รูป สรุปผลได้ดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

อายุ พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี
มากที่สุด มีจำนวน ๙๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๑ รองลงมา มีอายุระหว่าง ๒๑ - ๓๐ ปี มีจำนวน ๘๙
รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘ และน้อยที่สุดมีอายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี มีจำนวน ๔๓ รูป คิดเป็น
ร้อยละ ๑๒.๔

ระดับการศึกษาสามัญ พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนใหญ่มีระดับ
การศึกษาสามัญระดับ ต่ำกว่าปริญญาตรี มากที่สุด มีจำนวน ๒๓๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๒
รองลงมา มีระดับการศึกษาสามัญระดับ ปริญญาตรี มีจำนวน ๗๓ รูป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒ และน้อย
ที่สุด มีระดับการศึกษาสามัญระดับ สูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน ๔๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖

ระดับการศึกษาทางธรรม พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรีส่วนใหญ่มีระดับ
การศึกษาทางธรรมระดับ นักธรรมชั้นเอก มากที่สุด มีจำนวน ๒๕๒ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๐

รองลงมา มีระดับการศึกษาทางธรรมระดับ นักธรรมชั้นตรี มีจำนวน ๔๕ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑ และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาทางธรรมระดับ ไม่มีวุฒินักธรรม มีจำนวน ๑๑ รูป คิดเป็นร้อยละ ๓.๒ ระดับการศึกษาเปรียญธรรม พบว่า พระสงฆ์ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนมากมีระดับการศึกษาเปรียญธรรมระดับ ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม มากที่สุด มีจำนวน ๒๔๙ รูป คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒ รองลงมา มีระดับการศึกษาเปรียญธรรมระดับ ประโยค ๑,๒ - ๓ ประโยค มีจำนวน ๔๘ รูป คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๙ และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาเปรียญธรรมระดับ เปรียญธรรม ๗ - ๙ มีจำนวน ๒๐ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕.๘

๒. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๒$, S.D. = ๐.๕๘)

เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = ๓.๖๑$, S.D. = ๐.๕๗) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔) อยู่ในระดับมาก และน้อยที่สุด คือ ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๓.๔๕$, S.D. = ๐.๖๕) อยู่ในระดับปานกลาง

๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้วัดจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๘๔$, S.D. = ๐.๘๔) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๖๘$, S.D. = ๐.๘๔) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการบริจาคจัดหาเครื่องมือแพทย์และเครื่องมือทางการศึกษาให้แก่สถานพยาบาล และโรงเรียนภายในชุมชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๓๕$, S.D. = ๐.๙๗) อยู่ในระดับปานกลาง

๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = ๓.๕๑$, S.D. = ๐.๖๔)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรม สาธารณประโยชน์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.79$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.81$) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง กับคณะสงฆ์มีการสอบถาม และตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.39, S.D. = 0.90$), ($\bar{X} = 3.39, S.D. = 0.89$) อยู่ในระดับปานกลาง

๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณ สมบัติ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.61, S.D. = 0.57$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีการอำนวยความสะดวกสถานที่และ อนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็น ประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.86$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มี การจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วย เลือกลงตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น กับคณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของ ประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.79$), ($\bar{X} = 3.79, S.D. = 0.78$) อยู่ในระดับมาก และคณะสงฆ์มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.02, S.D. = 0.98$) อยู่ใน ระดับปานกลาง

๔) ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

พระสงฆ์ในจังหวัดสุพรรณบุรีมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.65$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุน ข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.72, S.D. = 0.86$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.66, S.D. = 0.89$) อยู่ในระดับมาก และคณะ สงฆ์มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = 3.18, S.D. = 1.07$) อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๒ อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง“การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” มีประเด็นในการอภิปรายผลโดยจำแนกเป็นรายด้าน คือ ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ด้านการเกื้อกูลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสุขสมบัติ ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ และด้านการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบที่ ๑ การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ของหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลวัดจำปา อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ ใน ๑ ปี ทางวัดได้จัดกิจกรรมขึ้น ๓ ครั้ง คือ ๑) ช่วงสงกรานต์ มีกิจกรรมสรงน้ำพระสงฆ์ และรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุในชุมชน มีการแจกของขำร่วย ๒) ช่วงวันแม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ทางวัดก็จะเป็นผู้สนับสนุนปัจจัยในการดำเนินการซื้อของใช้ที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยติดเตียงเหล่านั้น ๓) ช่วงก่อนปีใหม่ มีกิจกรรมเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง ทำงานร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ในตำบล กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล และตั้งกองทุนฌาปนกิจสงเคราะห์ ปัจจุบันมีสมาชิกอยู่ทั้งหมด ๖ หมู่บ้าน ๘๐๐ กว่าคน เรียกเก็บสมาชิกคนละ ๑๐๐ บาท ต่อ ๑ ศพ มีวงเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล มีรายละเอียดดังนี้

๑) คณะสงฆ์มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้อื่น

๒) มีการจัดตั้งกรรมการ และหาทุนเพื่อดำเนินการสร้าง และจัดหาสิ่งอันเป็นสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน

๓) คณะสงฆ์มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรในงานช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน

๔) คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์

๕) คณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง

๖) คณะสงฆ์เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และร่วมเป็นผู้อุปถัมภ์ในกิจการสาธารณประโยชน์

๗) คณะสงฆ์มีการนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินการส่งเสริมงานด้านสาธารณประโยชน์

๘) คณะสงฆ์มีการดำเนินการอบรมพระภิกษุ-สามเณรให้เป็นจิตอาสาในกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **องปภัตลลิตธิศักดิ์ เกียนยา (แซ่ไค้ว)** ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อัครนิมิกายในประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันการบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อัครนิมิกายในประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงและพัฒนามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแนวคิดของการบริหารจัดการประสิทธิภาพที่เป็นการบริหารตามแนวคิดใหม่ เน้นความเป็นระบบ โดยผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้ต้องเพิ่มบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการที่ดี ช่วยเป็นแรงผลักดันให้คณะสงฆ์อัครนิมิกายในประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในการแข่งขัน และมีความก้าวหน้าอย่างมั่นคงท่ามกลางภาวะการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนาแนวคิดหรือสมรรถนะใหม่ให้อยู่ในกรอบที่เสริมสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ให้แก่องค์กร โดยมุ่งเน้นบุคลากรอย่างเดียว แต่มีมุมมองที่กว้างขึ้นให้ครอบคลุมแนวคิดที่เน้น

๑) การสร้างการสาธารณสุขสงเคราะห์ที่มีการวางแผนและมีประสิทธิภาพของบุคลากรในการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ

๒) การส่งเสริมการวางแผนการใช้บุคลากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ด้วยการเสริมสร้างความรู้ ความอบอุ่น เกิดความมั่นใจและรู้สึกมั่นคงและ

๓) การบริหารงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์เป็นศูนย์กลาง ในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพขององค์กร^๑

ในด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล พบว่า คณะสงฆ์จัดตั้งหน่วยงานและโดยให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุน (ส.อ.ร) เพื่อพัฒนาชุมชน ประชาชนจะสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย ทำการปลูกศรัทธาให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาสืบไป ในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นงานที่ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินกิจการจนทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตปัญโญ)** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล คือ ๑) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลต้องสร้างความพร้อมตั้งแต่ความเป็นผู้นำของเจ้าอาวาสที่ต้องรับรูระบบการทำงาน ๒) ด้านกิจการงานการสาธารณสุขประโยชน์วัดต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ๓) ด้านการจัดการสาธารณสุข

^๑องปภัตลลิตธิศักดิ์ เกียนยา (แซ่ไค้ว), การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์อัครนิมิกายในประเทศไทย, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (การจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

สมบัติ เจ้าอาวาสต้องเป็นผู้นำการสร้างสาธารณสมบัติ มีการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ โครงการ ทั้งการให้บริการประชาชน ร่วมมือกับเอกชน และ ๔) งานการสาธารณะสงเคราะห์การช่วยเหลือ เกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์ วัดต้องร่วมมือกับชุมชนทั้งการสงเคราะห์ประชาชน พัฒนาชุมชน และสร้างสรรค์คุณภาพสังคม ๓. วิธีการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ คือ เจ้าอาวาสต้องรับรู้สภาพ การเปลี่ยนแปลงของสังคม แล้วพัฒนาวัด และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาค ส่วน วัดต้องแสดงบทบาทด้านการพัฒนาคน พัฒนาครอบครัว ส่งเสริมชุมชน และสร้างสรรค์สังคม อันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสภาพสังคมที่มั่นคง^๒ และ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาเรืองเดช ถาวรธมโม (ศรีประสม) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนวัดไผ่ล้อม ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลให้ภารกิจ หรือกิจกรรมของวัดบังเกิดผลสำเร็จ เจ้าอาวาสสามารถสร้างวัดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เป็นศูนย์กลาง พัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนและพัฒนาชุมชน คือ ๑) พระสงฆ์ชั้นปกครองของวัด ได้ประพฤติปฏิบัติ ตามพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความศรัทธาให้เกิดแก่ประชาชน เมื่อประชาชน เกิดความศรัทธา วัดจึงสามารถปฏิบัติภารกิจต่างๆ จนบังเกิดผลสำเร็จได้ในที่สุด ๒) มีการจัดระบบการ บริหารงานในวัด โดยการวางระเบียบและมอบอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติภารกิจต่างๆ ของวัดให้แก่รอง เจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาส และพระภิกษุสงฆ์ในวัด ตามความรู้ความสามารถรวมถึงการตัดสินใจ ได้ ตามที่เห็นเหมาะสมทำให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานต่างๆ ตามภารกิจของวัดอย่างมี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลยิ่ง ๓) การสร้างคตินิยมประจำใจของเจ้าอาวาสแต่ละรูป เปรียบเสมือนสัญลักษณ์ในการเตือนใจสำหรับพระภิกษุสามเณรและประชาชนรอบวัดให้ยึดถือปฏิบัติ ๔) วัดสืบทอดวิธีการระบบและระเบียบปฏิบัติต่างๆ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและประชาชน ให้คงอยู่เป็น วัฒนธรรมประเพณีคู่กับวัดสืบไป ๕) วัดทำหน้าที่เป็นสื่อการในการโอนถ่ายระหว่างผู้ให้และผู้รับ เพื่อ สร้างโอกาสผู้ด้อยโอกาสในด้านต่างๆ ส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาค และเกื้อกูลกันในสังคม ๖) การสร้าง สายสัมพันธ์ในระหว่างวัดกับชุมชน และวัดกับประชาชน เป็นการดึงชุมชนและประชาชนเข้าหาวัด แนะนำวัดสู่ชุมชนและประชาชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ๗) การสร้าง ความรู้สึกให้เกิดแก่ประชาชนว่า “วัดเป็นแหล่งชุมชน” โดยประชาชนเข้ามาร่วมใน “ศูนย์การเรียนรู้ของ วัด”^๓

^๒ พระครูไพศาลพัฒนคุณ (สมพร จิตปัญโญ), "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัด ในจังหวัดปทุมธานี", *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต* (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

^๓ พระมหาเรืองเดช ถาวรธมโม (ศรีประสม), “การบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นศูนย์การ เรียนรู้ของชุมชนวัดไผ่ล้อม ตำบลจันทนิมิต อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี”, *รายงานการวิจัย*, หน่วยวิทย

รูปแบบที่ ๒ การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ การอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้งของวัดบ่อกรู อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี คือ มีการวางกุศโลบายไว้ว่า “ในงานบุญต่างๆ ถ้าใครแต่งกายด้วยผ้าทอของพื้นบ้านจะมีของที่ระลึกให้ คือ เข็มกลัดพญานาคเกี้ยว ไม่ว่ารวยหรือจนมีสิทธิ์เท่ากัน” จนชาวบ้านเริ่มกลับมานิยมใช้ผ้าทอจนกระทั่งมีการติดต่อให้เข้าร่วมงานประชุมกลุ่มชาติพันธุ์ระดับจังหวัด โดยให้ชาวบ้านเข้าร่วมงานเผยแพร่วัฒนธรรม เช่น ผ้าทอ การฟ้อน การสวดมนต์ของพี่น้องชาวลาวครั้งไปนำเสนอ เป็นต้น ทำการอนุรักษ์วัฒนธรรมลาวครั้งมา ๕ ปี จึงได้ขับเคลื่อนเพื่อขึ้นทะเบียนกับสำนักงานวัฒนธรรมประจำจังหวัดสุพรรณบุรี ในชื่อกลุ่ม วัฒนธรรมชาติพันธุ์ลาวครั้งของจังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อปี ๒๕๖๐ และปัจจุบันได้มีการสนับสนุนปลูกฝังให้เด็กเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรมต่อจากผู้ใหญ่ โดยตั้งทุนการศึกษาแก่เด็กนักเรียนที่สามารถสืบทอดวัฒนธรรมของชุมชนได้ เช่น ฟ้อน ทอผ้า ทำบายศรี เป่าแคนได้ ให้ได้รับการศึกษาจนจบระดับมัธยมศึกษา

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ มีรายละเอียดดังนี้

- ๑) คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น
- ๒) คณะสงฆ์มีการประสานงานให้บุคลากรดูแลสิ่งปลูกสร้างและอาคาร เสนาสนะ เช่น อุโบสถ กุฏิ ศาลา เมรุ วิหาร ฯลฯ ให้เหมาะสมต่อการใช้สอยประโยชน์มีสภาพสะอาด มั่นคงแข็งแรง
- ๓) คณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด
- ๔) คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความพร้อม และความสะอาดของสถานที่อย่างเหมาะสม
- ๕) คณะสงฆ์มีการนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานมาพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อชุมชน ฯลฯ

ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ (นาเมือง) ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดการสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ผลการวิจัยพบว่า ๑. การบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า (๑) ด้านการจัดบริเวณวัดเป็นการพัฒนาศาสนสถานและศาสนวัตถุ ให้สวยงามประหยัด เรียบง่าย สอดคล้องต่อศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติ และท้องถิ่น (๒) ด้านการจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัดมีการ

สอดส่องดูแลเพื่อให้การปกครองเป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศของมหาเถรสมาคมหรือพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช (๓) ด้านการจัดการศึกษาแก่ พระภิกษุ สามเณรและประชาชน มีความมุ่งหมาย ๔ ลักษณะ คือ ๑. การจัดการศึกษาเป็นโรงเรียน พระปริยัติธรรม ๒. การสงเคราะห์ให้เด็กและประชาชนได้รับการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐหรือ เอกชน ๓. การสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั่วไป ๔. การสงเคราะห์เกื้อกูลแก่การศึกษา (๔) ด้านการ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม มีการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัด ต่อพระธรรมวินัย ๒. สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พระภิกษุและสามเณร มีทัศนคติต่อการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการจัดบริเวณวัด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๒ ด้านการจัดการ ปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๑ และด้านการจัดการศึกษาแก่ พระภิกษุ สามเณรและประชาชน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๕ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๒๓. แนวทางในการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย (๑) การจัดบริเวณวัด ได้แก่ การจัดทำแผนผังวัด การจัดการระบบสาธารณูปโภคให้ตี การวางแผนในการซ่อมแซม บูรณปฏิสังขรณ์วัด การปลูกต้นไม้ เพื่อความร่วมมือ การจัดทำป้ายชื่อ และประวัติวัด และการจัดทำแผนพัฒนาวัด ๑ ปี ๓ ปี ๕ ปี (๒) การจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัด ได้แก่ บัญชีทะเบียนประวัติ วางระเบียบข้อบังคับสำหรับการปฏิบัติ การประชุม อบรมบุคลากรภายในวัด การให้ศึกษาพระธรรมวินัย การอบรมศีลธรรมแก่ศิษย์วัด มีการปกครอง ตามลำดับ แบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบ (๓) การจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและประชาชนได้แก่ การส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมการจัตอบรมนักรธรรม บาลี ก่อนสอบการส่งเสริมครูสอนพระ ปริยัติธรรมการจัดทำแผนการสอน และการจัดสวัสดิการให้แก่ครูการตั้งทุน และมอบทุนการศึกษา และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ภายในวัด (๔) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม ได้แก่ มีการแสดงธรรม แก่ประชาชนตลอดทั้งปีการส่งเสริมให้พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนไปอบรมเด็กและเยาวชนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกจัดโครงการปฏิบัติธรรม โครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน มีการจัดทำ พิพิธภัณฑสถานภายในวัดการจัดค่ายคุณธรรม^๕

ในด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ พบว่า พระสังฆาธิการ มีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่น พระสงฆ์เป็นผู้นำในสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชน โดยวัด เป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม ด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ และคณะสงฆ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูใบฎีกาสุพล อาสโณ (แยมขุ่ม)** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศน์วิถีพุทธ”

^๕พระมหานพรัตน์ ชาติโสภณ (นาเมือง), "รูปแบบการจัดการสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความสำคัญของพระสงฆ์ในการช่วยเหลือชาวบ้านหรือคนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเจ้าอาวาสตามมาตรา ๓๗ ข้อ ๔ บัญญัติไว้ว่า “ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล” นั้น หลักพุทธธรรมตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธคือ การใช้หลักไตรสิกขา พรหมวิหาร ๔ ราชสังคหวัตถุ จักรวรรดิวัตรอุปหานิยธรรมทศพิธราชธรรมสาราณียธรรม สปัจริยธรรม โดยการสงเคราะห์ทางวัตถุ และสงเคราะห์ทางจิตใจไปพร้อมๆ กัน เพื่อความหลุดพ้นจากความทุกข์ ย่อมนำประโยชน์สุขอย่างสูงสุดมาสู่สังคมไทย ๒. ปัญหา คือ การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และสาธารณประโยชน์ มีสาธารณสมบัติ และการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ๓. หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมได้แก่ หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหวัตถุธรรม โดยเน้นหลักการให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ เป็นหลักสำคัญ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมาย กฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และจิตใจอันจะนำความสุข ความเจริญอย่างยั่งยืน^๕ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตปัญโญ)** ได้วิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี” ผลการวิจัยพบว่า ด้านกิจการงานสาธารณประโยชน์วัดต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ท้องถิ่น ชุมชน และสังคม และวิธีการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ คือ เจ้าอาวาสต้องรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม แล้วพัฒนาวัด และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน วัดต้องแสดงบทบาทด้านการพัฒนาคน พัฒนาครอบครัว ส่งเสริมชุมชน และสร้างสรรค์สังคม อันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสภาพสังคมที่มั่นคง^๖

รูปแบบที่ ๓ การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ การสร้างโรงพยาบาลของวัดกลางอำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี คือ หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง ได้ดำเนินการซื้อที่ดินที่ติดกับวัดจำนวน ๓๔ ไร่เศษ ต่อมาเมื่อถึงเวลาที่จะดำเนินการสร้างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอนำเงินมาเพียง ๔ ล้าน ๕ หมื่นบาท หลวงพ่อพระวิมลภาวนานุสิฐ เจ้าอาวาสวัดกลาง

^๕ พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แย้มชุ่ม), "การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธ", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

^๖ พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตปัญโญ), "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

จึงปฏิเสธที่จะรับเงินจำนวนนี้ไว้ จึงต้องหยุดโครงการก่อสร้างโรงพยาบาลไปก่อน ปัญหานี้เกิดขึ้นตั้งแต่ ๒๕๒๔ - ๒๕๒๖ รวม ๒ ปี

จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการแก้ปัญหายุทธศาสตร์ที่อื่นเป็นสาธารณสุขสมบัติ มีรายละเอียดดังนี้

๑) คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองมีห้องสมุดประจำวัด มีมุมอ่านหนังสือ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม

๒) คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในโดยความเห็นชอบของประชาชนชุมชนรอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการบริการสถานที่

๓) ลงพื้นที่สำรวจสาธารณสุขสมบัติในชุมชน จุดบันทึกและทำทะเบียนสาธารณสุขสมบัติในชุมชน และบูรณปฏิสังขรณ์หรือก่อสร้างสาธารณสุขสมบัติตามแผน

๔) คณะสงฆ์มีการจัดบุคลากรเพื่อรักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ ถนนหนทางภายในวัด ขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ให้มีความสะอาดเพื่อบริการโดยทั่วไป

๕) ตรวจสอบการบูรณปฏิสังขรณ์ให้เป็นไปตามรูปแบบเดิม ตรวจสอบการก่อสร้างสาธารณสุขสมบัติให้รักษาศิลปะพื้นบ้านเอาไว้ และตรวจสอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

๖) ประชุมเพื่อพิจารณาการดำเนินงาน

๗) คณะสงฆ์มีการปรับปรุง ซ่อมแซมเจดีย์ ช่องเก็บอัฐิ กำแพงวัด ซุ้มประตู ถังเก็บขยะมูลฝอย ต้นโพธิ์ ต้นไทร และสถานที่จอดรถ เป็นต้น

ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภณ (นาเมือง) ได้วิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดการสาธารณสุขสงเคราะห์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ผลการวิจัยพบว่า ๑. การบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่า (๑) ด้านการจัดบริหารวัดเป็นการพัฒนาศาสนสถานและศาสนวัตถุ ให้สวยงามประหยัด เรียบง่าย สอดคล้องต่อศิลปวัฒนธรรมประเพณีของชาติ และท้องถิ่น (๒) ด้านการจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัดมีการสอดส่องดูแลเพื่อให้การปกครองเป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎ ข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง ประกาศของมหาเถรสมาคมหรือพระบัญชาของสมเด็จพระสังฆราช (๓) ด้านการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและประชาชน มีความมุ่งหมาย ๔ ลักษณะ คือ ๑. การจัดการศึกษาเป็นโรงเรียนพระปริยัติธรรม ๒. การสงเคราะห์ให้เด็กและประชาชนได้รับการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน ๓. การสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั่วไป ๔. การสงเคราะห์แก้ปัญหาค่าใช้จ่าย (๔) ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม มีการดำเนินการช่วยเหลือสังคมทางกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่ไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย ๒. สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พระภิกษุและสามเณร มีทัศนคติต่อการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างใน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านต่างๆ ดังนี้ ด้านการจัดบริเวณวัด คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๒ ด้านการจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัด คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๑ และด้านการจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและประชาชน คิดเป็นร้อยละ ๖.๔๕ ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๒๓. แนวทางในการบริหารจัดการวัดพัฒนาตัวอย่างในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย (๑) การจัดบริเวณวัด ได้แก่ การจัดทำแผนผังวัด การจัดการระบบสาธารณูปโภคให้ดี การวางแผนในการซ่อมแซม บูรณปฏิสังขรณ์วัด การปลูกต้นไม้ เพื่อความร่วมมือ การจัดทำป้ายชื่อและประวัติวัด และการจัดทำแผนพัฒนาวัด ๑ ปี ๓ ปี ๕ ปี (๒) การจัดการปกครองพระภิกษุ สามเณรและศิษย์วัด ได้แก่ บัญชีทะเบียนประวัติ วางระเบียบข้อบังคับสำหรับการปฏิบัติ การประชุมอบรมบุคลากรภายในวัด การให้ศึกษาพระธรรมวินัย การอบรมศีลธรรมแก่ศิษย์วัด มีการปกครองตามลำดับ แบ่งหน้าที่ให้รับผิดชอบ (๓) การจัดการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณรและประชาชน ได้แก่ การส่งเสริมการศึกษาพระปริยัติธรรมการเจตนาธรรมบาลี ก่อนสอบการส่งเสริมครูสอนพระปริยัติธรรมการจัดทำแผนการสอน และการจัดสวัสดิการให้แก่ครูการตั้งทุน และมอบทุนการศึกษา และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ภายในวัด (๔) การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศีลธรรม ได้แก่ มีการแสดงธรรมแก่ประชาชนตลอดทั้งปีการส่งเสริมให้พระสอนศีลธรรมในโรงเรียนไปอบรมเด็กและเยาวชนการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเชิงรุกจัดโครงการปฏิบัติธรรม โครงการบวชสามเณรภาคฤดูร้อน มีการจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านภายในวัดการเจตนาธรรม^๗

ด้านการเกี่ยวกลุ่สาธารณสมบัติสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ พบว่า พระสังฆาธิการมีความสามารถนำชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ นอกจากนี้พระสังฆาธิการจะต้องเป็นอรรถจารย์บุคคล คือ ผู้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ปัจจุบันเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืมการสร้างจิตสาธารณะแก่ประชาชน และในชุมชนเองยังมีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณสมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตปุณฺโณ)** ได้วิจัยเรื่อง "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี" ผลการวิจัยพบว่า ๑) ด้านการช่วยเหลือเกี่ยวกลุ่ต้องสร้างความพร้อมตั้งแต่ความเป็นผู้นำของเจ้าอาวาสที่ต้องรับรูระบบการทำงาน ๒) ด้านกิจการงานการสาธารณประโยชน์วัดต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ๓) ด้านการจัดการสาธารณสมบัติ เจ้าอาวาสต้องเป็นผู้นำการสร้างสาธารณสมบัติ มีการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ โครงการ ทั้งการให้บริการประชาชน ร่วมมือกับเอกชน และ ๔) งานการสาธารณะสงเคราะห์การช่วยเหลือเกี่ยวกลุ่ประชาชนและสรรพสัตว์ วัดต้องร่วมมือกับชุมชนทั้งการสงเคราะห์ประชาชน พัฒนาชุมชน และสร้างสรรพคุณภาพสังคม ๓. วิธีการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ คือ เจ้าอาวาสต้องรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของ

^๗พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ (นาเมือง), "รูปแบบการจัดการสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

สังคม แล้วพัฒนาวัด และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน วัดต้องแสดงบทบาทด้านการพัฒนาคน พัฒนาครอบครัว ส่งเสริมชุมชน และสร้างสรรค์สังคม อันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสภาพสังคมที่มั่นคง^๕ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุ่ม) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทศน์วิถีพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า หลักพุทธธรรมอันเหมาะสม ได้แก่ หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังฆวัตตธรรม โดยเน้นหลักการให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ เป็นหลักสำคัญ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมาย กฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสุขสมบูรณ์ทั้งกาย วาจา และจิตใจอันจะนำความสุข ความเจริญอย่างยั่งยืน^๕

รูปแบบที่ ๔ การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์

จากการศึกษาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ในงานที่กระจาย วัดไผ่โรงวัว อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี คือ ในยุคแรกๆ ได้นำสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภคมาแจกชาวบ้านรอบๆ วัดก่อนเริ่มทำโครงการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ เมื่อเวลาผ่านไปก็มีประชาชนเข้ามามากขึ้น จึงทำให้เครื่องอุปโภคบริโภคที่เตรียมไว้ไม่เพียงพอจึงได้จัดเป็นประเพณีที่กระจาย ในปัจจุบันจึงเปลี่ยนเป็นลูกปิงปองเขียนเลขแล้วโยนไป จาก ๕,๐๐๐ เบอร์ ไม่เพียงพอจึงมีการเพิ่มเบอร์ขึ้นทุกปี จนปัจจุบันอยู่ที่ ๓๐,๐๐๐ เบอร์ ซึ่งของรางวัลจะแตกต่างกันไป เช่น รางวัลที่ ๑ เป็นรถยนต์บ้าง รถมอเตอร์ไซค์บ้าง และรางวัลรองลงมาเป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ และเครื่องอุปโภคบริโภคต่างๆ สิ่งของที่นำมาแจกจ่ายได้มาจากญาติโยมก่อน และคณะกรรมการจะทำการประเมินว่ามีเพียงพอกับประชาชนที่จะมาในงานหรือไม่ ถ้าไม่พอทางวัดจะเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อจัดหามาให้ ในแต่ละปีทำการบริจาคปีละล้านบาท

จากการวิเคราะห์ตามหลักการการจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

๑) คณะสงฆ์ตระหนักและมองเห็นถึงปัญหาความต้องการของประชาชน

^๕ พระครูไพศาลวัฒน์คุณ (สมพร จิตปัญโญ), "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี", วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

^๕ พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุ่ม), "การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทศน์วิถีพุทธ", วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

๒) คณะสงฆ์มีการประชุมวางแผนในการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ

๓) คณะสงฆ์ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิธีอย่างเหมาะสม

๔) คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น

๕) คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ

ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมขุ่ม)** ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธ" ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความสำคัญของพระสงฆ์ในการช่วยเหลือชาวบ้านหรือคนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเจ้าอาวาสตามมาตรา ๓๗ ข้อ ๔ บัญญัติไว้ว่า "ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล" นั้น หลักพุทธธรรมตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธคือ การใช้หลักไตรสิกขา พรหมวิหาร ๔ ราชสังคหวัตถุ จักรวรรดิวัตร อปริหานิยธรรมทศพิธราชธรรมสาราณียธรรม สปัจริยธรรม โดยการสงเคราะห์ทางวัตถุ และสงเคราะห์ทางจิตใจไปพร้อมๆ กัน เพื่อความหลุดพ้นจากความทุกข์ ย่อมนำประโยชน์สุขอย่างสูงสุดมาสู่สังคมไทย ๒. ปัญหา คือ การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และสาธารณประโยชน์ มีสาธารณสมบัติ และการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ๓. หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมได้แก่ หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหวัตถุธรรม โดยเน้นหลักการให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ เป็นหลักสำคัญ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมาย กฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และจิตใจอันจะนำความสุข ความเจริญอย่างยั่งยืน^{๑๐}

การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ พบว่า คณะสงฆ์ควรตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติ โดยเจ้าอาวาสมีบทบาทมากในการอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านในการบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ภายในวัด เพราะคนในสังคมปัจจุบันล้วนมีทุกข์ จึงต้องการธรรมะเพื่ออยู่ร่วมกันโดยสันติสุข มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมขุ่ม)** ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธ” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ความสำคัญของพระสงฆ์ในการช่วยเหลือชาวบ้านหรือคนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของเจ้าอาวาสตามมาตรา ๓๗ ข้อ ๔ บัญญัติไว้ว่า "ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล" นั้น หลักพุทธธรรมตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธคือ การใช้หลักไตรสิกขา พรหมวิหาร ๔ ราชสังคห

^{๑๐} พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมขุ่ม), "การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนทัศน์วิถีพุทธ", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

วัตถุ จักรวรรดิวัตรอุปทานิยธรรมทศพิชราชธรรมสาราณียธรรม สัปปริสธรรม โดยการสงเคราะห์ทางวัตถุ และสงเคราะห์ทางจิตใจไปพร้อมๆ กัน เพื่อความหลุดพ้นจากความทุกข์ ย่อมนำประโยชน์สุขอย่างสูงสุดมาสู่สังคมไทย ๒. ปัญหา คือ การดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล และสาธารณประโยชน์ มีสาธารณสมบัติ และการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ๓. หลักพุทธธรรมอันเหมาะสมได้แก่หลักไตรสิกขา หลักพรหมวิหารธรรม และหลักสังคหัตถุธรรม โดยเน้นหลักการให้คณะสงฆ์ช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนในด้านต่างๆ เป็นหลักสำคัญ สร้างความผูกพันระหว่างวัดกับบ้าน โดยไม่ขัดต่อพระธรรมวินัย และกฎหมาย กฎระเบียบของบ้านเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางวัตถุและจิตใจให้มีความสมดุลทั้งกาย วาจา และจิตใจอันจะนำความสุข ความเจริญอย่างยั่งยืน^{๑๑} และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูไพศาลวัฒนคุณ (สมพร จิตปุณโย)** ได้วิจัยเรื่อง "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี" ผลการวิจัยพบว่า ๑. สภาพทั่วไปคือ คนไม่ค่อยรู้ สังคมยังไม่เข้าใจ ชุมชนก็ยังไม่เข้าใจ ขาดความร่วมมือ และปัญหาอุปสรรค คือ คณะทำงานหรือบุคลากรผู้รับผิดชอบ ปัญหาด้านการสื่อสาร การทำงานและการประสานงานที่จะส่งผลกระทบต่อให้บริการงานสาธารณะสงเคราะห์ ๒. ปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิผล คือ ๑) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลต้องสร้างความพร้อมตั้งแต่ความเป็นผู้นำของเจ้าอาวาสที่ต้องรับรู้ระบบการทำงาน ๒) ด้านกิจการงานการสาธารณประโยชน์วัดต้องตอบสนองความต้องการของประชาชน ท้องถิ่น ชุมชน และสังคม ๓) ด้านการจัดการสาธารณสมบัติ เจ้าอาวาสต้องเป็นผู้นำการสร้างสาธารณสมบัติ มีการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ โครงการ ทั้งการให้บริการประชาชน ร่วมมือกับเอกชน และ ๔) งานการสาธารณะสงเคราะห์การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนและสรรพสัตว์ วัดต้องร่วมมือกับชุมชนทั้งการสงเคราะห์ประชาชน พัฒนาชุมชน และสร้างสรรคคุณภาพสังคม ๓. วิธีการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ คือ เจ้าอาวาสต้องรับรู้สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม แล้วพัฒนาวัด และบุคลากรให้มีคุณภาพ มีระบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน วัดต้องแสดงบทบาทด้านการพัฒนาคน พัฒนาคบครัว ส่งเสริมชุมชน และสร้างสรรคสังคม อันจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่น ชุมชนมีความเข้มแข็งและสภาพสังคมที่มั่นคง^{๑๒}

สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ในการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๔ ด้าน คือ ๑) ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลพบว่า คณะสงฆ์จัดตั้งหน่วยงานและโดยให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามาสนับสนุน (ส.อ.ร) เพื่อพัฒนา

^{๑๑} พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุ่ม), "การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการทัศนวิถิปุทธ", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

^{๑๒} พระครูไพศาลวัฒนคุณ (สมพร จิตปุณโย), "ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดในจังหวัดปทุมธานี", **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต** (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗), หน้า ก - ข.

ชุมชน ประชาชนจะสนับสนุนการดำเนินการอย่างเต็มที่ ทั้งกำลังทรัพย์ กำลังสติปัญญา และกำลังกาย ทำการปลูกศรัทธาให้ประชาชนเห็นความสำคัญของพระพุทธศาสนาและช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาสืบไป ในการดำเนินกิจการงานเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นงานที่ไม่มีผลกำไรจากการดำเนินกิจการจนทำให้การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนไม่เพียงพอ ๒) ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ พบว่า พระสังฆาธิการมีความเข้าใจในชุมชนท้องถิ่น พระสงฆ์เป็นผู้นำในสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนในชุมชน โดยวัดเป็นศูนย์กลางของการอบรมสั่งสอนจริยธรรม ด้านการศึกษา สังคม และเป็นบ่อเกิดของศิลปะสาขาต่างๆ และคณะสงฆ์สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้ ๓) ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ พบว่า พระสังฆาธิการมีความสามารถนำชาวบ้านช่วยกันบำรุงรักษาสาธารณสมบัติ นอกจากนี้พระสังฆาธิการจะต้องเป็นอรรถจารีย์บุคคล คือ ผู้ทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ปัจจุบันเน้นที่การก่อสร้างของใหม่เป็นหลักจึงหลงลืมการสร้างจิตสาธารณะแก่ประชาชน และในชุมชนเองยังมีการผูกขาดอำนาจในการจัดการสาธารณสมบัติโดยไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ ๔) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ พบว่า คณะสงฆ์ควรตั้งหน่วยงานถาวรเพื่อสงเคราะห์ประชาชนในภาวะประสบภัยพิบัติ โดยเจ้าอาวาสมีบทบาทมากในการอำนวยความสะดวกให้ชาวบ้านในการบำเพ็ญบุญกุศลต่างๆ ภายในวัด เพราะคนในสังคมปัจจุบันล้วนมีทุกข์ จึงต้องการธรรมะเพื่ออยู่ร่วมกันโดยสันติสุข นอกจากคนแล้วการสงเคราะห์สัตว์หรือการช่วยเหลือสัตว์ให้วัดเป็นเขตอภัยทานเพื่อรักษาสัตว์โดยเฉพาะสัตว์ที่ใกล้สูญพันธุ์ และจัดให้เป็นสัดส่วน จากการวิเคราะห์ตามหลักการบริหารจัดการ PDCA สามารถนำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี มีรายละเอียดดังนี้

Plan (การวางแผน)

- ๑) มีการตั้งคณะกรรมการ ๓ ฝ่าย คือ คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ (ส.อ.ร.)
- ๒) มีการประชุมเพื่อจัดทำแผนงาน
- ๓) มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน
- ๔) วัดเพื่อเป็นศูนย์รวมความคิดเพื่อกำหนดเป้าหมาย
- ๕) มีการจัดหางบประมาณอย่างเพียงพอ
- ๖) คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ (ส.อ.ร.) ประสานงานร่วมมือเป็นเครือข่ายเดียวกัน
- ๗) พัฒนาบุคลากรให้คุณภาพรองรับการปฏิบัติงานในอนาคต
- ๘) สร้างแนวทางในการสงเคราะห์ชัดเจน
- ๙) มีการวางแผนพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ

Do (ปฏิบัติ)

- ๑) คณะสงฆ์เข้าไปดำเนินการเอง
- ๒) รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน

- ๓) สร้างวัดให้เป็นศูนย์กลางประสานงาน
- ๔) พัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความรู้ความ
- ๕) คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ (ส.อ.ร.) ช่วยกันสร้างอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชน
- ๖) การจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์
- ๗) เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนา
- ๘) วัดเป็นศูนย์กลางในการอบรมชาวบ้าน
- ๙) จัดตั้งกองทุนสงเคราะห์การศึกษา
- ๑๐) การพัฒนาการสุขภาพอนามัย
- ๑๑) อนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมให้เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน

Check (ตรวจสอบ)

- ๑) คณะสงฆ์ควรสร้างเครื่องมือที่เป็นรูปธรรม
- ๒) คณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ (ส.อ.ร.) ร่วมกันหาข้อสรุปของปัญหา
- ๓) พระสังฆาธิการเจ้าคณะผู้ปกครองเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของคณะสงฆ์เพื่อ

สังเกตการณ์จริงในพื้นที่แล้วนำไปสรุปข้อดีข้อเสียของงานสาธารณสงเคราะห์ที่กำลังดำเนินการอยู่

Act (การดำเนินการให้เหมาะสม)

- ๑) วัดเป็นที่รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้น
 - ๒) เมื่อพบปัญหามีการประชุมร่วมกันระหว่างคณะสงฆ์ ภาคเอกชน และภาครัฐ (ส.อ.ร.) เพื่อร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 - ๓) เมื่อพบแนวทางในการแก้ปัญหาจึงจัด ทำแผนงานเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 - ๔) ดำเนินงานแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานสามารถ เดินหน้าตามแผนงานที่กำหนดเอาไว้
- ดังนั้น ตามที่ผู้วิจัยเสนอโมเดลการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์

ทำให้ทราบว่าหน้าที่คณะสงฆ์จะดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องร่วมมือกับภาคเอกชนและภาครัฐทำงานเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน โดยจะต้องร่วมกันวางแผนการดำเนินงานเพื่อความชัดเจนในปฏิบัติ การลงมือทำก็ทำไปตามแผนที่ได้ตกลงกันเอาไว้หากพบปัญหาในการดำเนินงานก็ควรมีเครื่องมือในการตรวจสอบ เช่น การสังเกตการณ์ แบบสอบถาม เป็นต้น จากนั้นจึงนำปัญหาที่พบเข้าที่ประชุมร่วมกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา เมื่อได้แนวทางแล้วจึงวางแผนเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้การดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์เป็นประโยชน์กับชุมชนมากที่สุด

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยทำให้ได้ข้อเสนอในประเด็นหลักแก่ผู้บริหารงานด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ คณะสงฆ์ และหน่วยงานปฏิบัติการเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์อันเป็นประโยชน์แก่คณะสงฆ์ และสถาบันพระพุทธศาสนา ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. พระสงฆ์ระดับผู้บริหารหรือพระสังฆาธิการในระดับต่างๆ ในฐานะที่เป็นกำลังหลักอันสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะเป็นผู้นำทางพระศาสนาและเป็นตัวแทนพระพุทธเจ้าในการประกาศพระศาสนา ต้องมีบทบาทและตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน ตลอดถึงการมีส่วนร่วมและให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนในการประกอบกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องระหว่างวัด บ้าน โรงเรียนและชุมชน เพื่อเป็นสร้างกำลังใจประสานความสมัครสมานสามัคคีและเป็นการสร้างความมั่นใจและแรงศรัทธาให้แก่ประชาชนในการที่จะบำรุงพระพุทธศาสนาให้มั่นคงถาวร

๒. องค์กรทางคณะสงฆ์และภาครัฐที่ต้องการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรของตน และมีความต้องการพัฒนาวิชาการความรู้ของหน่วยงานและประสงค์จะทำงานด้านสาธารณสุขสงเคราะห์เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้นควรสนับสนุนกิจกรรมด้านการวิจัยและพัฒนาสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้มากขึ้น

๓. พระสงฆ์ควรพัฒนาบทบาทที่มีต่อชุมชน จากฐานะที่เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนร่วมกับองค์กรพัฒนาชุมชนต่างๆ ไปเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณในการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ด้วยการแนะนำ หรือเทศน์สอนโน้มน้าวจิตใจให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๔. พระสงฆ์ต้องเป็นสื่อกลางในการชักจูงประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนด้วยความเต็มใจ และต้องประสานงานกับภาครัฐและองค์กรเอกชนต่างๆ ให้ใช้สถานที่ของวัดเป็นที่ฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพแก่คนในชุมชน หรือเป็นสถานที่จัดโครงการต่างๆ ที่นำไปสู่การเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

๑. ด้านการดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ควรให้ทุกวัดกำหนดแผนปฏิบัติการประจำปี ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์ที่วัดดำเนินการเอง เพื่อสามารถประเมินความสำเร็จของการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ควรเปิดโอกาสให้พระสังฆาธิการหรือตัวแทนสงฆ์ในพื้นที่เข้าร่วมกับหน่วยงานราชการในการวางแผนพัฒนาหรือสงเคราะห์ชุมชน

๓. ด้านการเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ควรอบรมให้ความรู้แก่พระสังฆาธิการเพื่อพัฒนาทักษะการดูแลรักษาสาธารณสมบัติ

๔. ด้านการเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ควรเผยแพร่พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าให้แก่พระสังฆาธิการทุกระดับได้รับทราบทั่วกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ที่ไม่รองรับสื่อเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

๑. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายการบริหารจัดการการสาธารณสงเคราะห์ของพระสังฆาธิการ เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาเครือข่ายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

๒. ควรศึกษาวิจัยภาวะผู้นำในการพัฒนาชุมชนของคณะสงฆ์เพื่อการประสานความสามัคคีปรองดองลดความขัดแย้งในสังคมโดยมีพระสงฆ์เป็นแกนนำ

๓. ควรศึกษาวิจัยยุทธศาสตร์ในการสงเคราะห์อย่างยั่งยืนของพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในด้านการใช้หลักพุทธธรรมเป็นฐานในการดำเนินชีวิตตามวิถีชาวพุทธ

๔. ควรศึกษาเชิงคุณภาพในบทบาทหน้าที่คณะสงฆ์กับการสงเคราะห์ประชาชนในด้านการลดความขัดแย้งและสร้างสันติสุขแก่สังคมให้มีความสามัคคีปรองดอง

๕. ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการการวัดเพื่อให้เป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนาจิตใจและวัตถุและแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ :

(๑) หนังสือ :

กรมการศาสนา. ข้อมูลพื้นฐานด้านการศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๒.

_____ . คู่มือการบริหารจัดการวัดฉบับย่อ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๐.

_____ . วัดพัฒนา ๔๓. กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๓.

กองวิชาการและแผนงานการพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าผา. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชุมชนเทศบาลตำบลท่าผา, ประจำปี ๒๕๕๓.

คะนิงนิธย์ จันทบุตร และสุบรรณ จันทบุตร. หลักการบริหารและการจัดการวัดในยุคโลกาภิวัตน์.

กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค, ๒๕๔๕.

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. การพัฒนาประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา

เศรษฐกิจและการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๔.

จอมพงศ์ มงคลวนิช. การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : เอ็นวาย

ฟิล์ม, ๒๕๕๔.

จันทราณี สงวนนาม. ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพมหานคร : บั๊กพอยท์, ๒๕๕๓.

จุฑา เทียนไทย. การจัดการมุมมองนักบริหาร. กรุงเทพมหานคร : แมคกรอฮิล, ๒๕๔๘.

ชาญชัย เจนครองธรรม. หลักและทฤษฎีการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สยามรัตนฟิล์ม,

๒๕๔๕

จิตยา วุฒิเมธี. สังคมวิทยา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๗.

ติน ปรัชญพฤทธิ. บทบาทของผู้บริหารฝ่ายทรัพยากรบุคคลในการบริหารผู้มีวุฒิสามารถ. คณะรัฐ,

๒๕๔๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธงชัย สันติวงษ์. **องค์การและการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓.
- ธีรยุทธ พึ่งเทียร. **สถิติเบื้องต้นและการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุทรไพศาล ๒๕๔๕.
- นำทรัพย์ จันทน์หอม. **การทำวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน : การแสวงหาเส้นทางพัฒนาชนบท**
พระสงฆ์ไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๐.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕.
- ประยูร อาษานาม. **คู่มือวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๑.
- พรเพ็ญ อยู่บำรุง. **การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเทศบาลตำบลเขตจังหวัดสมุทรสาคร**,
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.
- พระครูนิรัทธธรรมชั้น (นิวัฒน์ อคคคุดโต). **วัดพัฒนา ๕๑**. กรุงเทพมหานคร : กองพุทธศาสนสถาน
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๑.
- พระเทพดิลก (ระแบบ จิตญาโณ). **สืบสานพระพุทธศาสนาสู่สุขสันต์**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๔๙.
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). **การคณะสงฆ์และการพระศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : โรง
พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). **พุทธวิธีบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.
- พระธรรมปริยัติเวที (สุเทพ ผุสสธมโม). **สารภาค ๑๕**. กาญจนบุรี : สำนักพิมพ์ธรรมเมธี, ๒๕๔๘.
- พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปญโญ). **คู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยเรื่องการคณะสงฆ์และการ**
พระศาสนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๐.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). **เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ**. พิมพ์ครั้งที่ ๙. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๔๘.
- พระมหาบัว ปิยวณฺโณ. **การจัดระเบียบสังคมาวัด**. นนทบุรี : รุ่งโรจน์การพิมพ์, ๒๕๔๙.
- พระมหาศรณชัย มหาปุญฺโญ (การะเวก). “**การพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิ**
การในยุคโลกาภิวัตน์” ในมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย **พุทธบูรณาการเพื่อ**
การพัฒนาจิตใจและสังคม เล่ม ๒. จัดพิมพ์ในงานการประชุมวิชาการระดับชาติ มจร.
ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.
- พระราชญาณวิสิฐ (เสริมชัย ชยมงคล). **การบริหารวัด**. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์, ๒๕๔๘.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พระราชรัตนมูณี (ชัยวัฒน์ ปภญาสิริ). การจัดสาธารณูปการและสาธารณสงเคราะห์ของวัด. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๔๘.
- พีรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์กร วงศ์นวสุ. การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : โรงพิมพ์พระธรรมขันธ์, ๒๕๔๖.
- ไพบุลย์ เสียงก้อง. “หลักการบริหารวัด” วัดพัฒนา๔๔. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, ๒๕๔๔.
- มัลลิกา ต้นสอน. การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร : เอ็กเซเปอร์เน็ต จำกัด, ๒๕๔๔.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพมหานคร : ไทยอนุเคราะห์ไทย, ๒๕๔๖.
- วัชร บวรณสิงห์. การบริหารหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.
- สถาบันพระสังฆาธิการ. คู่มือพระสังฆาธิการ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. ราชบุรี : สถาบันพระสังฆาธิการ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๕.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, ๒๕๔๔.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมไทย : แนวทางวิจัยและพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและการศึกษาแห่งชาติ, ๒๕๔๘.
- สำนักงานคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี. บัญชีสำรวจพระภิกษุ สามเณร และศิษย์วัด ประจำปี. สุพรรณบุรี : สำนักงานคณะสงฆ์อำเภอเมืองสุพรรณบุรี, ๒๕๖๐.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. วัดพัฒนา ๔๖. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา, ๒๕๔๖.
- สุทิน นพเกตุ. สิทธิมนุษยชนศึกษาพุทธศาสตร์สู่การสร้างนวัตกรรมวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชนและสุจริตชน. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, ๒๕๔๙.
- สุนันทา เลาหนันท์. การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพมหานคร : ซีวีแอลการพิมพ์, ๒๕๕๓.
- สุวรรีย์ ศิริโกการภิรมย์. การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ สถาบันราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๔๖.
- อุทัย บุญประเสริฐ. การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

บรรณานุกรม (ต่อ)

อุทัย เลาหวิเชียร. รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์
เสมาธรรม, ม.ป.ท.

(๒) วิทยานิพนธ์ :

ประจักษ์ ผลเรือง. “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลป
ศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (สาขาวิชาพัฒนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
๒๕๔๖.

พระครูใบฎีกาสุรพล อาสโภ (แยมชุ่ม). “การพัฒนารูปแบบงานสาธารณสงเคราะห์ตามกระบวนการวัตน
วิถีพุทธ”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ).
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

พระครูไพศาลวัฒนคุณ (สมพร จิตบุญโณ). “ประสิทธิผลการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของวัดใน
จังหวัดปทุมธานี”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ).
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

พระมหานพรัตน์ ขนดีโสภโณ (นาเมือง). “รูปแบบการจัดการสาธารณสงเคราะห์ในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ).
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

พระราชปรียัติ (สฤณีประชาติ). “การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของมหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (สาขาวิชา
พระพุทธศาสนา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๕๐.

วิทยา จันทร์แดง. “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชน เข้มแข็งตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง ในเขตจังหวัดภาคกลางตอนบน”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎี
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, ๒๕๕๕.

สมจิตร แก้วนาค. “การพัฒนาและศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร
ฝึกอบรมของกองทัพอากาศ”. ปริญญาบัตรดุษฎีบัณฑิต. (การวิจัยและพัฒนา).
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๔๑.

สุทธนา อันเกียรติพงษ์. “การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการที่เป็นเลิศของโรงเรียน
อนุบาลเอกชน”. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา. คณะครุ
ศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

บรรณานุกรม (ต่อ)

องปลัดสิทธิศักดิ์ เลี่ยนยา (แซ่ไค้ว). “การบริหารจัดการประสิทธิภาพการสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะ
สงฆ์อัครนิกายในประเทศไทย”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. (สาขาวิชาการ
จัดการเชิงพุทธ). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

(๓) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ :

ทฤษฎีวงจรเต็มมิง. **ความหมายของ PDCA**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://sites.google.com/a/ttc.ac.th/tuktang/xngkhkar-wichachiph/pdca> [๑๘ มกราคม ๒๕๖๐].

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. **ประโยชน์ของ PDCA**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://youth.ftpi.or.th/index.php?option=com_content&task=view&id=37&Itemid=๔๒, [๑๘ มกราคม ๒๕๖๐].

(๔) สัมภาษณ์ :

สัมภาษณ์ นางสาวจันทิรา เคหะนาค, นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ, สำนักงานพระพุทธศาสนา
จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ นางสาวสวาท แซ่ตัน, ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ,
สำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ นายดำรง กลิ่นกรุ่น, ไวยาวัจกรวัดดอนไร่ อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘
พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ นายสมัคร ศรีโมรา, ไวยาวัจกรวัดวังสุทธาวาส อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี,
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ นายอภิวัฒน์ เจริญวัย, ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี, ๕
ธันวาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ นายอานนท์ รักผล, ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๒๘ พฤศจิกายน
๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูสิทธิปัญญากร (ทองลอย ธนปญโญ), เจ้าคณะตำบลหนองสะเดา, เจ้าอาวาสวัดดอน
ไร่, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูกิตติวีรานุกัณฑ์ (พิเชฐ ธมฺมวฑฺฒโณ), เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัด
หนองหลวง, ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูธรรมสารรักษา (เป่วน ญาณโสภโณ), เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง, เจ้าอาวาสวัดบรรหาร
แจ่มใส, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สัมภาษณ์ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม), เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์, เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์, ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ (สมทรง โชติปญโญ), เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์, เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูศรีปริยัตยานุศาสตร์ (วีระ วีระปญโญ), เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูศรีสุตาคม (วัง ปญญาวิโร), เจ้าคณะอำเภอดำเนินนางบวช, เจ้าอาวาสวัดท่ามะเข็ญ, ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจานุยุท (จ้านงค์ นรินโท), เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ, เจ้าอาวาสวัดหนองทราย, ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ (โกศล อโสโก), เจ้าคณะอำเภอสามชูก, เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์, ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระครูโสภณคุณาธาน (สิงห์โต ปสนนจิตโต), เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า, เจ้าอาวาสวัดสาตี, ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทตตชีโว), เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง, เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง, ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ พระปลัดไพรัช ปญญาวุโร, เจ้าคณะตำบลนางบวช, เจ้าอาวาสวัดนางบวช, ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระปลัดวิทยา สุนทรธมโม, เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, เจ้าอาวาสวัดคลองขอม, ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐.

สัมภาษณ์ พระรัตนเวที (พระมหาพีร์ ชินวโร, ป.ธ.๗), เจ้าคณะอำเภออู่ทอง, เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก, ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐.

(๕) สันทนากรุ่มเฉพาะ :

สันทนากรุ่มเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สันทนากรุ่มเฉพาะ พระครูศรีอรรถศาสตร์, (ดร.อรรถชัย มหาตโต), ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สันทนากรุ่มเฉพาะ พระปลัดระพี พุทธิสารโร, ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

บรรณานุกรม (ต่อ)

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมงคลกิตติวิบูลย์ (ทับติม กิตติเสโน), รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี, ๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหากฤษฏา กิตติโสภโณ, ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี, ๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร., อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต, ๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร., ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การจัดการเชิงพุทธ, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ โชวเกษม, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎี
บัณฑิต, ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง, ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร
ดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรนานาชาติ), ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว, เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา, ๙
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑.

สนทนากลุ่มเฉพาะ อาจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณีต, อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์, ๙ กุมภาพันธ์
๒๕๖๑.

๒. ภาษาอังกฤษ :

(I) book :

Bateman.Thamas. S. & Scott A. Snell. **Management : Building Competitive Advantage.**
(4th ed). Boston : Lnwin McGraw-Hall., 1999.

Campbell f Roald. **Introduction to Educational Administration.** Boston : Allyn and
Bacon, 1997.

Don Hellriegel. **Management Survival.** Kit. 2nd ed. California : Science Research
Associates Inc, 1995.

Fayol. Henri. **General and Industrial Management.** London : Pittman & Sons, 1964.

Gulick L and Urwick. L. **Papers on the Science of Administration.** New York : Institute of
Public Administration, 1973.

บรรณานุกรม (ต่อ)

Herbert Simon. **Administration Behavior**. New York : The macmillan Company, 1947.

Robbins Stephen. **Management**. New Jersey : Prentice Hall International, 2002.

Schemerhom. John R. Jr. **Management**. (5th ed). USA : John Wiley & Sons, 1999.

Simon A Herbert. **Public Administration**. New York : Alfrcod A Kuopf, 1966.

Warren W. Burke. **Organization Development in Transition**. Reading Mass : AddisonwesleyPublising Co., 1976.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕๒/๓๖

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์

นมัสการ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ,ดร.

ด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหฺสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทั้งโต)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรติดต่อกับ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

๑๓๙๐๓ เครื่องมือการวิจัยเสร็จ

(พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ,ดร.)

๒๓๐ ก.พ. ๖๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์

นมัสการ พระมหากษัตริยา กิตติโสภโณ,ดร.

ด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหฺสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๕๐๑๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ยินดีอนุเคราะห์
ได้ตรวจและปรับแก้ไขแล้ว

(พระมหากษัตริยา กิตติโสภโณ,ดร.)

๒๑/๒.๒๕๖๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

ด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรติดต้อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ตรวจเครื่องมือจริง และให้ส่งไป
แก้ไขให้เรียบร้อยแล้ว

อ.ดร.บุษกร วัฒนบุตร

1 / 1 ๙.๑.๒ ๒๕๖๐

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ธิติวุฒิ หมั่นมี

ด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโต)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรติดต้อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

๐๓๐ อ.พ. ๒๕

บันทึกข้อความ

สำนักงาน คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต โทร/แฟกซ์ ๐๓๕-๒๔๘-๐๐๐ ต่อ ๘๒๐๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๓๖

วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว

ด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทำดุษฎีนิพนธ์ ดังที่ได้แนบมาพร้อมแล้วนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออโนมทนาขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิเชฐ ทังโค)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรติดต่อก .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ตรวจแก้ไขเครื่องมือเรียบร้อยแล้ว

เรียนแล้ว

ดร.ประเสริฐ ธิลาว

๑๖ ก.พ. ๒๐

๑๖ ก.พ. ๒๐

ภาคผนวก ข

ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาค่างานความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์
ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้วิจัย พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคโค)
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๑. ด้านการดำเนินงานโครงการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล								
๑	คณะสงฆ์มีการวางแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดหาทุนและดำเนินการในงานช่วยเหลือเกื้อกูลชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์มีแผนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยนไปได้ตลอดเวลา	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์มีการนำแผนที่ได้ประชุมมาแปลงเป็นการปฏิบัติจริง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	คณะสงฆ์มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	คณะสงฆ์ได้ดำเนินงานตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดไว้ตามแผนงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	คณะสงฆ์มีการติดตามผลการดำเนินการงานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ได้วางไว้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	คณะสงฆ์มีการประเมินผลการดำเนินงานโครงการช่วยเหลือเกื้อกูลอยู่เป็นระยะ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	คณะสงฆ์มีการสรุปผลการดำเนินงานโครงการช่วยเหลือเกื้อกูล	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	คณะสงฆ์มีการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ระบุไว้และมีการปรับปรุงแผนตามเหตุและปัจจัย	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคโค)

พศ.ดร.อนันต์ กระสังข์
10.10.2560

ที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้เกี่ยวข้องทุกคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑๑	คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับภาครัฐและเอกชนในด้านงานสาธารณสงเคราะห์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	คณะสงฆ์มีการสนับสนุนยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ทำคุณประโยชน์ด้านสาธารณสงเคราะห์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	คณะสงฆ์สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	คณะสงฆ์มีการบริจาคจัดหาเครื่องมือแพทย์ และ เครื่องมือทางการศึกษาให้แก่สถานพยาบาล และโรงเรียนภายในชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้วัดจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์									
๑	คณะสงฆ์มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้อื่น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์มีการวางแผนจัดตั้งกรรมการ และหาทุนเพื่อดำเนินการสร้าง และจัดหาสิ่งอื่นเป็นสาธารณประโยชน์แก่ชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์มีแผนเป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรในงานช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	คณะสงฆ์มีการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๑๗/๑๐/๒๕
 อนุชา นาคาศัย

พ.ศ.ดร.อนวัตร กระสังข์
 10/10/2560

ที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้เกี่ยวข้องคนที					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๗	คณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการ ดำเนินงานกิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่น อย่างต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	คณะสงฆ์มีการสอบถามและตรวจสอบความ เปลี่ยนแปลงภายในชุมชนอยู่เสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	คณะสงฆ์มีการประเมินผลการดำเนินงาน กิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างเป็น รูปธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	คณะสงฆ์เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิดเห็น และร่วมเป็นผู้อุ้มภัก์ ในกิจการสาธารณประโยชน์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๑	คณะสงฆ์มีการพัฒนากิจการงาน สาธารณประโยชน์ผ่านความคิดเห็นของ ประชาคมภายในชุมชนเป็นอย่างดี	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	คณะสงฆ์มีการนำผลที่ได้จากการประเมินไป ปรับปรุงแก้ไขดำเนินการส่งเสริมงานด้าน สาธารณประโยชน์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรม สาธารณประโยชน์ต่างๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	คณะสงฆ์ให้ความช่วยเหลือวัดที่ประสบภัย และขาดแคลน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	คณะสงฆ์มีการดำเนินการอบรมพระภิกษุ สามเณรให้เป็นจิตอาสาในกิจการของผู้อื่นเพื่อ สาธารณประโยชน์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่ อันเป็นสาธารณสมบัติ									
๑	คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อ มอบนโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ ประชุม เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๑๗/๐๗/๒๕
 พระครูอนันต์ กระจ่าง

๑๗/๐๗/๒๕
 พระครูอนันต์ กระจ่าง

ที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้เกี่ยวข้องคนที					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๒	คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองมีห้องสมุดประจำวัด มีมุมอ่านหนังสือ เพื่อให้ประชาชนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในโดยความเห็นชอบของประชาชนชุมชนรอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการบริการสถานที่	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์มีการอำนวยความสะดวกสถานที่และอนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็นประโยชน์	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	คณะสงฆ์มีการประสานงานให้บุคลากรดูแลสิ่งปลูกสร้างและอาคาร เสนาสนะ เช่น อุโบสถ กุฏิ ศาลา เมรุ วิหาร ให้เหมาะสมต่อการใช้สอยประโยชน์มีสภาพสะอาด มั่นคงแข็งแรง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	คณะสงฆ์มีการจัดบุคลากรเพื่อรักษาความสะอาดห้องน้ำสาธารณะ ถนนหนทางภายในวัด ขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล ให้มีความสะอาดเพื่อบริการโดยทั่วไป	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความพร้อม และความสะอาดของสถานที่อย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๘	คณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	คณะสงฆ์มีการตรวจสอบการวางแผนการให้บริการสถานที่แต่ละวัดให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามนโยบายงานสาธารณสงเคราะห์ที่วางไว้	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	คณะสงฆ์มีการนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานมาพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๑๓/๐๗/๒๕
 ๒๕๖๐

น.ศ.ดร.อนันต์ กระสังข์
 10/07/2020

ที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้เกี่ยวข้องคนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๑๑	คณะสงฆ์มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในวัดนอกวัด ให้ร่มรื่นถูกต้องเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	คณะสงฆ์มีการปรับปรุง ซ่อมแซมเจดีย์ ช่อง เก็บอัฐิ กำแพงวัด ซุ้มประตู ถังเก็บขยะมูล ฝอย ต้นโพธิ์ ต้นไทร และสถานที่จอดรถ เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	คณะสงฆ์มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา และเด็กที่ถูกละทิ้ง เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	คณะสงฆ์จัดแบ่งพื้นที่ภายในบริเวณวัดสำหรับ ใช้เป็นที่พักพิงสาธารณประโยชน์ส่วนรวม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	คณะสงฆ์มีการแบ่งพื้นที่จัดตั้งสถานพยาบาล หรือโรงเรียนภายในวัดเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน									
๑	คณะสงฆ์ตระหนักและมองเห็นถึงปัญหาความ ต้องการของประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	คณะสงฆ์มีการประชุมวางแผนในการ ช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับ นโยบายของภาครัฐ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขต ปกครองจัดตั้งกองทุนต่างๆ เพื่อสงเคราะห์ ประชาชน เช่น โครงการฌาปนกิจ เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	คณะสงฆ์ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนิน ชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิธีอย่าง เหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัย ธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๖	คณะสงฆ์จัดหน่วยอบรมประชาชนประจำ ตำบล และจัดอบรมประชาชนให้ความรู้ที่เป็น ประโยชน์ในชีวิตประจำวันเสมอ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	คณะสงฆ์มีการรับฟังและให้คำปรึกษาปัญหา ชีวิตของประชาชน และรณรงค์ให้ประชาชน ปฏิบัติธรรมเพื่อรักษาจิตใจให้สงบ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๑๓/๑๑/๒๕
ในนามของพระภิกษุ

พ.ศ.ดร.อนันต์ กระสังข์
10.10.2560

ที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ผู้เกี่ยวข้องคนที					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
๘	คณะสงฆ์มีการสอบถามความเปลี่ยนแปลงและติดตามผลในการดำเนินชีวิตของประชาชน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	คณะสงฆ์มีการสรุปผลปัญหาต่างๆ ของชุมชนเพื่อหาวิธีช่วยเหลือแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	คณะสงฆ์มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินการด้านสาธารณสงเคราะห์กับองค์กรต่างๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๑	คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการสนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัยธรรมชาติต่างๆ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	คณะสงฆ์พัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนอย่างถูกต้องต่อเนื่อง	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	คณะสงฆ์ช่วยเหลือผู้ว่างงานหรือผู้ด้อยโอกาสในชุมชนให้ได้มีงานทำโดยการส่งเสริมด้านกิจกรรมการสร้างงานภายในวัด เช่น การตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	คณะสงฆ์มีการดูแลคุ้มครองกำเนิดสัตว์ภายในวัด เช่น สุนัขและแมวอย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	คณะสงฆ์มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อน	+๑	+๑	+๑	+๑	+๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

๑๗๐๑/๒๕
 พระครูอนันต์ กระจ่าง

พระครูอนันต์ กระจ่าง
 18.07.2020

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๑๒

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
นมัสการ พระเดชพระคุณพระราชวิสุทธิเมธี เจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัว นิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากบุคคลากรภายในหน่วยงานของพระเดช
พระคุณ จึงขอความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บ
รวบรวมข้อมูลเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ
ต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณด้วยดี และขอขอบพระคุณใน
ความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนุญาตตามนี้
วิสุทธิเมธี
๒๗ ก.ค. ๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ภาคผนวก ง

ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

ค่าอัลฟา
เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขเคราะห
ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	206.13	1099.844	.566	.	.977
a2	206.53	1089.844	.655	.	.977
a3	206.33	1083.885	.615	.	.977
a4	206.33	1087.333	.713	.	.977
a5	206.40	1098.179	.549	.	.977
a6	206.57	1082.461	.727	.	.977
a7	206.37	1090.861	.684	.	.977
a8	206.43	1081.151	.730	.	.977
a9	206.47	1088.533	.668	.	.977
a10	206.40	1095.903	.591	.	.977
a11	206.40	1089.283	.716	.	.977
a12	206.37	1102.585	.612	.	.977
a13	206.20	1084.648	.677	.	.977
a14	206.57	1093.840	.591	.	.977
a15	206.00	1089.517	.663	.	.977

 พระมหาภุมญา กิตติโสภณ, ดร.

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	206.23	1083.289	.755	.	.977
b2	206.40	1083.007	.698	.	.977
b3	206.23	1074.806	.750	.	.977
b4	206.37	1081.689	.778	.	.977
b5	206.10	1086.507	.721	.	.977
b6	206.10	1086.576	.660	.	.977
b7	206.23	1081.495	.786	.	.977
b8	206.33	1091.264	.676	.	.977
b9	206.27	1097.720	.590	.	.977
b10	206.37	1081.275	.674	.	.977
b11	206.23	1095.495	.571	.	.977
b12	206.33	1095.264	.677	.	.977
b13	206.13	1093.775	.690	.	.977
b14	206.37	1080.309	.769	.	.977
b15	206.33	1095.816	.591	.	.977

 พระมหาทศกฤษฏา กิตติโสภณ, พว

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
c1	206.07	1097.168	.640	.	.977
c2	206.43	1090.461	.737	.	.977
c3	206.37	1093.620	.574	.	.977
c4	206.17	1093.661	.612	.	.977
c5	206.30	1089.045	.683	.	.977
c6	206.10	1088.990	.677	.	.977
c7	206.30	1108.217	.476	.	.977
c8	206.27	1095.306	.637	.	.977
c9	206.37	1099.895	.624	.	.977
c10	206.27	1083.444	.750	.	.977
c11	206.23	1096.254	.587	.	.977
c12	206.23	1101.771	.546	.	.977
c13	206.63	1094.240	.600	.	.977
c14	206.33	1099.954	.675	.	.977
c15	206.37	1102.999	.602	.	.977

 พระมหาภุมญา กิตติโสภณ, ดร.

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
d1	206.37	1090.861	.684	.	.977
d2	206.40	1093.421	.675	.	.977
d3	206.50	1097.017	.502	.	.977
d4	206.20	1110.993	.356	.	.977
d5	206.53	1090.120	.597	.	.977
d6	206.47	1092.671	.626	.	.977
d7	206.37	1093.344	.532	.	.977
d8	206.30	1080.148	.742	.	.977
d9	206.40	1095.972	.624	.	.977
d10	206.60	1099.007	.506	.	.977
d11	206.30	1089.390	.677	.	.977
d12	206.13	1094.051	.684	.	.977
d13	206.53	1094.326	.529	.	.977
d14	206.53	1088.326	.626	.	.977
d15	206.57	1089.564	.548	.	.977

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.977	.978	60

 พระมหาคุณญา กิตติโสภโณ, ดร.

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๘๕

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๖ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
กราบนมัสการ พระเดชพระคุณพระราชปริยัติเมธี เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากพระสงฆ์ในการปกครองของพระเดช
พระคุณ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
ในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิง
พุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดช
พระคุณด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงกราบนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๐๙/๙/๒๕๖๐
ที่ขอวิจัย ณ
พระอารามหลวง
๗ ม.๖๐

ขอกราบนมัสการมาด้วยความเคารพอย่างสูง

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ ๐๘๘-๑๙๒-๒๒๔๔

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูลที่ได้จะแปลผลวิจัยในภาพรวม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านเป็นความลับ และใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อท่านหรือหน่วยงานของท่านแต่อย่างใด

แบบสอบถามนี้ แบ่งเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ใน ๔ ด้าน คือ ๑) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ๓) การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ๔) การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้วิจัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดไว้ให้ตามความเป็นจริง

๑. อายุ

๒๑ - ๓๐ ปี

๓๑ - ๔๐ ปี

๔๑ - ๕๐ ปี

๕๑ - ๖๐ ปี

๖๑ ปีขึ้นไป

๒. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

๓. ระดับการศึกษานักธรรม

นักธรรมชั้นตรี

นักธรรมชั้นโท

นักธรรมชั้นเอก

ไม่มีวุฒินักธรรม

๔. ระดับการศึกษาเปรียญธรรม

ประโยค ๑, ๒ - ๓

ประโยค ๔ - ๖

ประโยค ๗ - ๙

ไม่มีวุฒิเปรียญธรรม

ส่วนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพระสงฆ์ที่มีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านต่างๆ คือ ๑) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ๓) การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ๔) การช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน ช่องระดับการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีว่าท่านมีความคิดเห็นในระดับใด ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยกำหนดระดับคะแนน ดังนี้

๕ หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	การปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๑. ด้านการดำเนินงานกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล					
๑	คณะสงฆ์มีการวางแผนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
๒	คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดหาทุนและดำเนินการในงานช่วยเหลือเกื้อกูลชุมชน					
๓	คณะสงฆ์มีแผนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่ปรับเปลี่ยนไปได้ตลอดเวลา					
๔	คณะสงฆ์มีการนำแผนที่ได้ประชุมมาแปลงเป็นการปฏิบัติงาน					
๕	คณะสงฆ์มีการเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่					
๖	คณะสงฆ์ได้ดำเนินงานตามระยะเวลาและงบประมาณที่กำหนดไว้ตามแผนงาน					
๗	คณะสงฆ์มีการติดตามผลการดำเนินงานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ได้วางไว้					
๘	คณะสงฆ์มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจการช่วยเหลือเกื้อกูลอยู่เป็นระยะ					
๙	คณะสงฆ์มีการสรุปผลการดำเนินงานกิจการช่วยเหลือเกื้อกูล					
๑๐	คณะสงฆ์มีการพัฒนางานสาธารณสงเคราะห์ตามแผนที่ระบุไว้และมีการปรับปรุงแผนตามเหตุและปัจจัย					
๑๑	คณะสงฆ์มีส่วนร่วมกับภาครัฐและเอกชนในด้านงานสาธารณสงเคราะห์					
๑๒	คณะสงฆ์มีการสนับสนุนยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ผู้ทำคุณประโยชน์ด้านสาธารณสงเคราะห์					
๑๓	คณะสงฆ์สนับสนุนให้วัดจัดกิจกรรมลานวัด ลานธรรม ลานวิถีธรรม					
๑๔	คณะสงฆ์มีการบริจาคจัดหาเครื่องมือแพทย์และเครื่องมือทางการศึกษาให้แก่สถานพยาบาล และโรงเรียนภายในชุมชน					
๑๕	คณะสงฆ์มีการส่งเสริมให้วัดจัดกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ของชุมชน					

ข้อที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	การปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	๒. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น เพื่อสาธารณประโยชน์					
๑	คณะสงฆ์มีการวางแผนเพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการ ปฏิบัติงานและเป็นแนวทางในการช่วยเหลือผู้อื่น					
๒	คณะสงฆ์มีการวางแผนจัดตั้งกรรมการ และหาทุน เพื่อดำเนินการสร้าง และจัดหาสิ่งอันเป็น สาธารณประโยชน์แก่ชุมชน					
๓	คณะสงฆ์มีแผนเป็นผู้นำชุมชนในการจัดระเบียบ สังคม เช่น การมีส่วนร่วมในการปราบปรามยาเสพติด					
๔	คณะสงฆ์มอบหมายภาระงานให้แก่บุคลากรใน งานช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชนอย่าง เหมาะสมสอดคล้องกับแผนงาน					
๕	คณะสงฆ์มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของชุมชน ที่เป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์					
๖	คณะสงฆ์มีการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและ อบายมุข					
๗	คณะสงฆ์มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน กิจการการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง					
๘	คณะสงฆ์มีการสอบถามและตรวจสอบความ เปลี่ยนแปลงภายในชุมชนอยู่เสมอ					
๙	คณะสงฆ์มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจการ การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นอย่างเป็นรูปธรรม					
๑๐	คณะสงฆ์เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็น และร่วมเป็นผู้อุปถัมภ์ใน กิจการสาธารณประโยชน์					
๑๑	คณะสงฆ์มีการพัฒนากิจการงาน สาธารณประโยชน์ผ่านความคิดเห็นของประชาคม ภายในชุมชนเป็นอย่างดี					
๑๒	คณะสงฆ์มีการนำผลที่ได้จากการประเมินไป ปรับปรุงแก้ไขดำเนินการส่งเสริมงานด้าน สาธารณประโยชน์					

ข้อที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	การปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๑๓	คณะสงฆ์มีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนทางด้านกิจกรรม สาธารณประโยชน์ต่างๆ					
๑๔	คณะสงฆ์ให้ความช่วยเหลือวัดที่ประสบภัยและ ขาดแคลน					
๑๕	คณะสงฆ์มีการดำเนินการอบรมพระภิกษุสามเณร ให้เป็นจิตอาสาในกิจการของผู้อื่นเพื่อ สาธารณประโยชน์					
๓. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่ อันเป็นสาธารณสมบัติ						
๑	คณะสงฆ์มีการจัดประชุมระดับเจ้าอาวาสเพื่อมอบ นโยบายในการจัดพื้นที่ให้บริการแก่ชุมชน เช่น เป็นหน่วยเลือกตั้ง เป็นสถานที่ประชุม เป็นต้น					
๒	คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครอง มีห้องสมุดประจำวัด มีมุมอ่านหนังสือ เพื่อให้ ประชาชนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม					
๓	คณะสงฆ์มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ ภายในโดยความเห็นชอบของประชาชนชุมชน รอบวัดเพื่อตรวจสอบถึงความโปร่งใสในการ บริการสถานที่					
๔	คณะสงฆ์มีการอำนวยความสะดวกสถานที่และ อนุเคราะห์ประชาชน ในการให้ยืมสิ่งของต่างๆ ใน การจัดกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนอันเป็น ประโยชน์					
๕	คณะสงฆ์มีการประสานงานให้บุคลากรดูแลสิ่ง ปลูกสร้างและอาคาร เสนาสนะ เช่น อุโบสถ กุฏิ ศาลา เมรุ วิหาร ให้เหมาะสมต่อการใช้สอย ประโยชน์มีสภาพสะอาด มั่นคงแข็งแรง					
๖	คณะสงฆ์มีการจัดบุคลากรเพื่อรักษาความสะอาด ห้องน้ำสาธารณะ ถนนหนทางภายในวัด ขยะมูล ฝอยสิ่งปฏิกูล ให้มีความสะอาดเพื่อบริการ โดยทั่วไป					
๗	คณะสงฆ์มีการตรวจสอบความพร้อม และความ สะอาดของสถานที่อย่างเหมาะสม					

ข้อที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	การปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๘	คณะสงฆ์มีการรับฟังความคิดเห็น และความต้องการของประชาชนในการใช้สถานที่ภายในวัด					
๙	คณะสงฆ์มีการตรวจสอบการวางแผนการให้บริการสถานที่แต่ละวัดให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามตามนโยบายงานสาธารณสงเคราะห์ที่วางไว้					
๑๐	คณะสงฆ์มีการนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานมาพัฒนาสถานที่สำหรับใช้สอยประโยชน์แก่ชุมชน เช่น สร้างศาลาอเนกประสงค์เพื่อชุมชน					
๑๑	คณะสงฆ์มีการปรับปรุงทัศนียภาพในวัดนอกวัดให้ร่มรื่นถูกต้องเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง					
๑๒	คณะสงฆ์มีการปรับปรุง ซ่อมแซมเจดีย์ ช่องเก็บอัฐิ กำแพงวัด ชุมประตู่ ถึงเก็บขยะมูลฝอย ต้นโพธิ์ ต้นไทร และสถานที่จอดรถ เป็นต้น					
๑๓	คณะสงฆ์มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์คนชรา และเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เป็นต้น					
๑๔	คณะสงฆ์จัดแบ่งพื้นที่ภายในบริเวณวัดสำหรับใช้เป็นที่พักพิงสาธารณประโยชน์ส่วนรวม					
๑๕	คณะสงฆ์มีการแบ่งพื้นที่จัดตั้งสถานพยาบาล หรือโรงเรียนภายในวัดเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน					
๔. ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชน						
๑	คณะสงฆ์ตระหนักและมองเห็นถึงปัญหาความต้องการของประชาชน					
๒	คณะสงฆ์มีการประชุมวางแผนในการช่วยเหลือเกื้อกูลแก่ประชาชนให้สอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐ					
๓	คณะสงฆ์มีการวางแผนให้วัดทุกวัดในเขตปกครองจัดตั้งกองทุนต่างๆ เพื่อสงเคราะห์ประชาชน เช่น โครงการฌาปนกิจ เป็นต้น					
๔	คณะสงฆ์ให้คำปรึกษาปัญหาในการดำเนินชีวิตของประชาชนตามหลักพุทธวิธีอย่างเหมาะสม					

ข้อที่	การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณ สงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี	การปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
๕	คณะสงฆ์มีการบรรเทาช่วยเหลือผู้ประสบภัย ธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย ธรณีพิบัติภัย เป็นต้น					
๖	คณะสงฆ์จัดหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล และจัดอบรมประชาชนให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์ ในชีวิตประจำวันเสมอ					
๗	คณะสงฆ์มีการรับฟังและให้คำปรึกษาปัญหาชีวิต ของประชาชน และรณรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติ ธรรมเพื่อรักษาจิตใจให้สงบ					
๘	คณะสงฆ์มีการสอบถามความเปลี่ยนแปลงและ ติดตามผลในการดำเนินชีวิตของประชาชน					
๙	คณะสงฆ์มีการสรุปผลปัญหาต่างๆ ของชุมชนเพื่อ หาวิธีช่วยเหลือแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม					
๑๐	คณะสงฆ์มีการสร้างเครือข่ายการดำเนินการด้าน สาธารณะกับบองค์กรต่างๆ					
๑๑	คณะสงฆ์มีความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ สนับสนุนข้าวสารอาหารแห้งแก่ผู้ประสบภัย ธรรมชาติต่างๆ					
๑๒	คณะสงฆ์พัฒนาวัดเป็นศูนย์กลางในการให้ความ ช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนอย่างถูกต้อง ต่อเนื่อง					
๑๓	คณะสงฆ์ช่วยเหลือผู้ว่างงานหรือผู้ด้อยโอกาสใน ชุมชนให้ได้มีงานทำโดยการส่งเสริมด้านกิจกรรม การสร้างงานภายในวัด เช่น การตั้งศูนย์ฝึกอาชีพ					
๑๔	คณะสงฆ์มีการดูแลคุมกำเนิดสัตว์ภายในวัด เช่น สุนัขและแมวอย่างเหมาะสม					
๑๕	คณะสงฆ์มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการเพื่อช่วยเหลือ ประชาชนที่เดือดร้อน					

สอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

๑. การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการดำเนินการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล

ปัญหา อุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๒. การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น

ปัญหา อุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๓. การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อื่นเป็นสาธารณสมบัติ

ปัญหา อุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

๔. การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป

ปัญหา อุปสรรค.....

.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

**ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม
พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)**

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระปริยัติวัชรคุณ เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณ
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อนุภาคินันท์
พตมวีรพร
๑๐ ส.ค. ๒๕๖๐
๑๗ ม.๑๒๕๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๔๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิติเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระเดชพระคุณพระรัตนเวที เจ้าคณะอำเภออุทุมพร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รักษประจําตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระเดชพระคุณ
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

อธิบดีเก็บข้อมูล
พระรัตนเวที
ธ. ๑๓๐๗
๒๗.๑๒.๖๐

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ที่ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศรีประจันตคณารักษ์ เจ้าคณะอำเภอสรีประจันต์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ที่ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสกรามาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

Signature
๒๓.๖๐

Signature

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติคร่าเหที่เห็นลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศรีปริยัตยานุศาสตร์ เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหัสประจำตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๕๐๑๑
นิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุมัติคร่าเหที่โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๒ ๗.๑. ๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศาสนกิจจาภรณ์ เจ้าคณะอำเภอสามชุก
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงน้อมสมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้บัณฑิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศาสนกิจจานุยุต รก.เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้บัณฑิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอ: ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘
๓๑๐๗๑๐๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูศรีสุตาคม เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

อินทวิมล
พระครูศรีสุตาคม
(พระครูศรีสุตาคม)
๘๘๖๐๓๖ 60

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

สุรพล สุขะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอบางบาล
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้ผลิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์ เจ้าคณะอำเภอตอนเจดีย์
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิตฺ ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิตฺหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีคามจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขออนุญาตให้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ผลิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

มีในนามอธิษฐาน มีประโยชน์
๗๐ กรมธรรม์ ๖๗๓๓๓๓๓๓

(พระครูวิบูลเจติยานุรักษ์)
๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ติดต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูโสภณคุณาธาร เจ้าคณะอำเภอบางบาลมา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัว นิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มี ความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(Handwritten signature and text)
สมเด็จพระญาณสังวร
เจ้าคณะใหญ่หนใต้
๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(Handwritten signature)

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ต่อ ๐๘๑-๑๔๖-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูธรรมสารรักษา เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๕๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูสิทธิปัญญากร เจ้าคณะตำบลหนองเสเดา
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ฉันทนา นงอญค.
พระครูสิทธิปัญญากร
(พระครูสิทธิปัญญากร)
๒๘.๗.๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 – 248 – 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 – 248 – 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระครูกิตติวิธานุวัฒน์ เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิตฺ ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ว.กิตติวิธานุวัฒน์
๕ ม.ค. ๖๐
อ. น. ๖๐
อ. น. ๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
นมัสการ พระปลัดวิทย์ฯ สุนทรธมโม เลขานุการรองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิตหลักสูตรพุทธศาสนดุฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้เกี่ยวกับเรื่องที่มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อการนี้จึงใคร่
ขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย
ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสนดุฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากพระคุณท่าน
ด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

สมิต ไทสุขุมเพื่อการวิจัย

พระปลัดวิทย์ฯ สุนทรธมโม

เลข. ๗๗๗.๖๖๖๖๖๖๖๖

ที่หอพักวัดจตุรพักตรพิมาน

๑๕ พ.ย. ๒๕๖๐

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

ดร.สุรพล สุธะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ติดต่อ .๐๘๑-๑๙๕๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาว แซ่ตัน ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รักษประจําตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

๑๔ ส.ค. ๖๐
เพื่อครูวิจัย

5.5-
(นางสาวสาว แซ่ตัน)

ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจการพิเศษ
๘.๕.๑.๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

๖๖ ๖๖๐

21 ๗.๕.๖๐

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๐๓

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุญาตให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นางสาวจันทิรา เคะหนาค รองผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา จังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๕๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

- อิมพัทน์ ๒๖๖๖๖๖
นางสาวจันทิรา เคะหนาค
๒๐/๘/๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

(นางสาวจันทิรา เคะหนาค)
นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายอานนท์ รักผล ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(นายอานนท์ รักผล)
28 พ.ย. 2560

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบิ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายดำรง กลินทร์ ไวยาวจรวัดดอนไร่
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

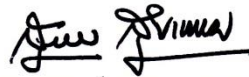
เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนินิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นินิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ยื่นต่อให้ข้อมูล

 (นายดำรง กลินทร์)
 3 พฤศจิกายน 2560

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้หนังสือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายสมคร ศรีโมลา ไวยาวังกรวัดวังสุทธาวาส
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิตฺ ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นิตฺหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้มีควมจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้หนังสือดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(นายสมคร ศรีโมลา)
๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๗๖๘

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โขนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน นายอภิวัฒน์ เจริญวัย ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนินิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑
นินิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

การศึกษานี้มีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อการนี้จึงใคร่ขอความ
อนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้นิสิตดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะ
เป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และ
ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

วิวัฒน์ เจริญวัย

วิวัฒน์ เจริญวัย

วิวัฒน์ เจริญวัย

5 พ.ค. 60.

ขอแสดงความนับถือ

สุรพล สุขะพรหม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุขะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ภาคผนวก ซ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรีในสภาพการณ์ปัจจุบัน ในการนี้จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์ สำหรับแบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ ๒ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ ๓ ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอกราบขอบคุณทุกท่าน ที่ได้ตอบแบบสัมภาษณ์นี้ตามความเป็นจริง และตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของท่านจะใช้สำหรับการทำวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)

นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ชื่อ

วุฒิการศึกษา

ตำแหน่ง

วัน/เวลาที่สัมภาษณ์

สถานที่

ส่วนที่ ๒ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

๑) การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ได้แก่ การที่วัดหรือคณะสงฆ์ดำเนินการเอง ซึ่งกิจอย่างใดอย่างหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น กิจการหน่วยอบรมประจำตำบล กิจการ ห้องสมุดเพื่อประชาชน จัดอบรมวิชาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

๒) การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ได้แก่ การช่วยเหลือ สนับสนุนส่งเสริมกิจการของรัฐหรือของเอกชนหรือผู้ใดผู้หนึ่งดำเนินการ และการนั้นเป็นไปเพื่อการ สาธารณะประโยชน์ เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การพัฒนาตำบล ขุดสระน้ำขนาดใหญ่เพื่อเป็นแหล่ง อุปโภคและเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ อนุรักษ์วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การจัดหาทุนเพื่อการ สงเคราะห์และอื่นๆ

๓) การเกื้อกูลสาธารณสมบัติสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ ได้แก่ การสร้างถนน ขุด ลอกคูคลอง สร้างโรงพยาบาลและจัดซื้อเครื่องมือแพทย์ สร้างการประปา สร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ปลุกต้นไม้และอื่นๆ

๔) การเกื้อกูลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ได้แก่ การช่วยเหลือประชาชนในการคอย ช่วยเหลือ เช่น จัดตั้งหน่วยอาสาสมัครบรรเทาสาธารณภัย ช่วยเหลือประชาชนทั้งด้านไฟไหม้และ น้ำท่วมพร้อมมอบเครื่องอุปโภคบริโภคแก่ผู้ประสบภัย หรือในยามปกติก็ตั้งกองทุนทำอาหารเลี้ยงเด็ก กำพร้าและเด็กด้อยโอกาส หรือกระบวนกรสงเคราะห์ปวงชนผู้ประสบภัยพิบัติจากวินาศภัย อุบัติเหตุ และสาธารณภัยซึ่งได้แก่ภัย คือ ความยากจน ความเจ็บไข้

ส่วนที่ ๓ ข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี”

๑) ท่านเห็นว่า “การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านบำรุงกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒) ท่านเห็นว่า “การบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓) ท่านเห็นว่า “การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านการ
แก้กุลสาธารณสุขสมบัติสถานที่อื่นเป็นสาธารณสุขสมบัติ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

๔) ท่านเห็นว่า “การบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านการ
แก้กุลประชาชนหรือสรรพสัตว์ ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

๕) ท่านเห็นว่า “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านบำรุงกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นอย่างไรบ้าง

จุดแข็ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุดอ่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โอกาส

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๖) ท่านเห็นว่า “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านการช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นเพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นอย่างไรบ้าง

จุดแข็ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุดอ่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โอกาส

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๗) ท่านเห็นว่า “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านการถือกุศลสาธารณสมบัติสถานที่ยันเป็นสาธารณสมบัติ เป็นอย่างไรบ้าง

จุดแข็ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุดอ่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โอกาส

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘) ท่านเห็นว่า “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” ด้านการถือกุศลประชาชนหรือสรรพสัตว์ เป็นอย่างไรบ้าง

จุดแข็ง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

จุดอ่อน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

โอกาส

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฅ

หนังสือขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ

บัญชีลงชื่อการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
 คุชฎินิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณะสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
 จังหวัดสุพรรณบุรี”

โดย พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคโค)

นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ

ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๗.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่	รายชื่อ	ตำแหน่ง	ลงชื่อ
๑.	พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.	ประธานหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ	
๒.	พระมงคลกิตติวิบูลย์	รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี	
๓.	พระครูศรีอรรถศาสตร์, ดร.	ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์ พระอารามหลวง	
๔.	พระปลัดระพี นพธิสาโร, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ	
๕.	พระมหาภุชญา กิตติโสภโณ, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ	
๖.	พระมหาสุนันท์ สุนนโท, ดร.	อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ	
๗.	ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต หลักสูตรนานาชาติ	
๘.	ศ.ดร.จ่านงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรฯ	
๙.	ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์	
๑๐.	รศ.อนุภูมิ ไชวเกษม	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
๑๑.	อาจารย์ ดร.ยุทธนา ปราณิต	อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์	
๑๒.	อาจารย์ ดร.ประเสริฐ ธิลาว	เลขานุการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา	

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร., โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระอุดมสิทธินายก, ผศ.ดร.

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัว นิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยินดี เภียรอม วิระคุณภท ๑.

๕ ก.พ. ๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๔๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนบี่ ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
นมัสการ พระมงคลกิตติวิบูลย์ รองเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระ
คุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการ
บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบี่
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอลำไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

จึงนําสถการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยินดีเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ

๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๙๐

หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อาคารเรียนรวม โชนปี ชั้น 5 ห้อง B 504
เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170
โทร. 035 - 248 - 000 ต่อ 8202, 8203
Fax : 035 - 248 - 000 ต่อ 8203
Website : gps.mcu.ac.th
E-mail : gps@mcu.ac.th

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)
นมัสการ พระครูศรีธรรมศาสตร์, ดร. ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดป่าเลไลยก์ พระอารามหลวง
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กำหนดการ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เอกสารประกอบการสนทนากลุ่ม จำนวน ๑ เล่ม

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รักษุประจําตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระ
คุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการ
บริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ.
๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ
มา ณ โอกาสนี้

จึงนําสถการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

ขอแสดงความยินดี
พระครูศรีธรรมศาสตร์
(พระครูศรีธรรมศาสตร์)
๒๓.๒.๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

ขอนมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระปลัดระพี นพธิสาร, ดร.

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนา พระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบิ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
พระปลัดระพี นพธิสาร
ศ.ท.พ ๒๕๖

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรติดต่อก ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระมหากษัตริย์ กิติโสภณ,ดร.

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขออาราธนาพระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ยินดีเข้าร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ติดต่อ .๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

(พระมหาทกคุณฐา กิตติโสภณ)

๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

นมัสการ พระมหาสุภรณ์ สุภนโท, ดร.

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รัทสประจำต่วนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าพระคุณท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขออาราธนา พระคุณท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบิ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการ มา ณ โอกาสนี้

จึงนมัสการมาเพื่อขออาราธนาเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ ตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

วิไลภรณ์
สนทนากลุ่มเฉพาะ: (Focus Group
Discussion)

ขอ: ม.จ.วิไลภรณ์
๗/๒๖/๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรติดต่อก่อน ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุธะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ศาสตราจารย์ ดร.จางงศ์ อติวัฒน์สิทธิ์

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนิก ญา ยสมคโค รหสประจําตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

รับทราบ

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนิก

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์ หัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสา
ธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐
น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนบี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ต่อ .๐๘๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

รับทราบกลุ่ม
รองศาสตราจารย์ สุพล
๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน รองศาสตราจารย์ อนุภูมิ โขเวชม

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รักษประจำตวันนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสา
ธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐
น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

อ.ดร.สุรพล สยะพรหม
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สยะพรหม
(รอง อนุภูมิ โขเวชม)
๙ ก.พ. ๒๕๖๑

Sur Primal

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สยะพรหม)
ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา
ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ
โทรศัพท์ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.ยุธนา ปราณีต

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคฺโค รหัสประจำตัวนิสิต ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐ น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

(อาจารย์ ดร.ยุธนา ปราณีต)

๙ ก.พ. ๖๑

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรศัพท์ติดต่อ ๐๘๑-๑๙๒-๒๒๔๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรบัณฑิตศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์ โทร.,โทรสาร ๐ - ๓๕๒๔ - ๘๐๐๐ (ภายใน ๘๒๐๐)

ที่ ศธ ๖๑๐๕.๒/๑๗

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

เรียน อาจารย์ ดร.ประเสริฐ อิลลา

เนื่องด้วย พระครูวิริยศาสนกิจ ฉายา สมคโค รหฺสประจําตัวนิตฺ ๕๘๐๑๕๐๔๐๑๑ นิสิตหลักสูตร
พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์จังหวัด
สุพรรณบุรี” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ
พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญท่านพร้อมทั้งผู้
มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ เรื่อง “การพัฒนาการบริหารจัดการงานสา
ธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ในวันศุกร์ที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๑๖.๐๐
น. เป็นต้นไป ณ ห้องประชุมชลบุรี ชั้น ๕ อาคารเรียนรวม โชนปี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา
จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความ
อนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อขอเชิญเข้าร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะตามวันเวลาและสถานที่ดังกล่าว

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุษะพรหม)

ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน: พระครูวิริยศาสนกิจ

โทรติดต่อกับ ๐๘๑-๑๔๒-๒๒๔๔

ยื่นต่อผู้อำนวยการสนทนากลุ่มเฉพาะ

ดร.ประเสริฐ อิลลา

๕ ก.พ. ๖๑

ภาคผนวก ญ

ประมวลภาพการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มเฉพาะ

ประมวลภาพการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

พระปริยัติวรคุณ (สมชาย ทัดตชีโว)
เจ้าคณะอำเภอสองพี่น้อง เจ้าอาวาสวัดสองพี่น้อง วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

พระรัตนเวที (พระมหาพิร์ ชินวโร)
เจ้าคณะอำเภออุ้มทอง เจ้าอาวาสวัดเขาดีสลัก วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูศรีประจันตคณารักษ์
เจ้าคณะอำเภอศรีประจันต์ เจ้าอาวาสวัดดอนบุปผาราม วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูศรีปริยัตยานุศาสน์
เจ้าคณะอำเภอเมืองสุพรรณบุรี เจ้าอาวาสวัดปราสาททอง วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูศาสนกิจจากรณ (โกศล อโสโก)
เจ้าคณะอำเภอสามชุก เจ้าอาวาสวัดลาดสิงห์ วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูศาสนกิจจานุยุต
เจ้าคณะอำเภอหนองหญ้าไซ รก. เจ้าอาวาสวัดหนองทราย วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูศรีสุตาคม

เจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช เจ้าอาวาสวัดท่ามะเขี้ยว วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐

พระครูวิบูลเจตียนุรักษ์ (ประไพ ปุณณกาโม)

เจ้าคณะอำเภอดอนเจดีย์ เจ้าอาวาสวัดดอนเจดีย์ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

พระครูโสภณคุณาธาร (สิงห์โต ปสนนจิตโต)
เจ้าคณะอำเภอบางปลาม้า เจ้าอาวาสวัดสาละวัน วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูธรรมสารรักษา (ป่วน ญาณโสภโณ)
เจ้าคณะอำเภอด่านช้าง เจ้าอาวาสวัดบรรหารแจ่มใส วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐

พระครูกิตติวีรานุวัฒน์ (พิเชฐ ธรรมวุฑโฒ)
เจ้าคณะตำบลหนองหญ้าไซ เจ้าอาวาสวัดหนองหลวง วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

นางสาวสวาท แซ่ตัน
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพระพุทธศาสนาและกิจกรรมพิเศษ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๐

นางสาวจันทิมา เคหะนาค
นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุพรรณบุรี
วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

นายอานนท์ รักผล
ไวยาวัจกรวัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

นายอภิวัฒน์ เจริญวัย

ไวยาวัจกรวัดวิมลโกศาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๖๐

ประมวลภาพการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	พระครูวิริยศาสนกิจ (สมเจต สมคฺโค)
เกิด	วันที่ ๒๑ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๔
สถานที่เกิด	บ้านหัวนา อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
การศึกษา	-ปริญญาพุทธศาสตรบัณฑิต (สาขาการจัดการเชิงพุทธ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร จังหวัดสุพรรณบุรี -ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการจัดการเชิงพุทธ) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อุปสมบท	วันที่ ๑๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๖ ณ พัทธสีมาวัดเขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
สังกัด	วัดกุ่มโคก ตำบลทุ่งคลี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ปีที่เข้าศึกษา	๒๕๕๙
ปีที่สำเร็จการศึกษา	๒๕๖๑
ที่อยู่ปัจจุบัน	วัดกุ่มโคก ตำบลทุ่งคลี อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่งหน้าที่	เจ้าอาวาสวัดกุ่มโคก รองเจ้าคณะอำเภอเดิมบางนางบวช
บทความทางวิชาการ	-การบริหารการอนุรักษ์ศาสนสถานและการท่องเที่ยวของวัดในจังหวัดสุพรรณบุรี, นิตยสารพุทธจักร เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย -แนวทางการกำหนดนโยบายการศึกษาพระปริยัติธรรมของคณะสงฆ์ไทย, นิตยสารพุทธจักร เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย -แนวทางการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรมคณะสงฆ์ไทย, นิตยสารพุทธจักร เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย